

ΣΗΜΕΡΑ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Θα είμαι υποψήφιος στις ευρωεκλογές

Δεδομένη είναι η υποψηφιότητά του στις επικείμενες ευρωεκλογές, δηλώνει στην «Κ» ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ.

Μιλάει ακόμη για τη συμφωνία με τη Βρετανία, το Κυπριακό, τις σχέσεις με το ΔΗΚΟ και την Οικονομία. **Σελ. 11**

ΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Εταιρεία ναυλωμένων πτήσεων από τις ΚΑ

Τρία χρόνια μετά το λουκέτο της Ευρογκρία οι Κυπριακές Αερογραμμές μελετούν το ενδεχόμενο επανίδρυσης θυγατρικής για ναυλωμένες πτήσεις. Ο πρόεδρος του Δ.Σ., Τώνης Αντωνίου, σε συνέντευξή του στην «Κ» μιλάει για όλα. **Σελ. 14**

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΣΟΥΝΩΤΟΣ

Τα μέτρα έσωσαν ανθρώπινες ζωές

Κατά το ήμισυ μειώθηκαν στη Λεμεσό οι θάνατοι από τροχαία δυστυχήματα, γεγονός που αποτελεί ρεκόρ δεκαετιών. Ο υπεύθυνος της Τροχαίας, Μιχάλης Κατσουνωτός, εξηγεί τους λόγους. **Σελ. 15**

Ο ΑΜΟΣ ΟΥΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Αφανίζεται επικίνδυνα η μεσαία τάξη

Η μεγάλη απειλή για όλο τον κόσμο είναι οι απανταχού φανατικοί, λέει στην «Κ» ο Ισραηλινός συγγραφέας Αμος Οζ. **Ζωή, σελ. 1**

Η ΕΤΥΚ επιμένει στα υπερπρονόμια

Απαιτώντας δάνεια με μηδενικά επιτόκια, συνεχίζουν στην ίδια νοοτροπία που κατακρήμνισε την οικονομία

Ενα μήνα πριν από τη λήξη της συλλογικής σύμβασης με τον Κυπριακό Εργοδοτικό Σύνδεσμο Τραπεζών, η ΕΤΥΚ προσέβαλε στο Υπουργείο Εργασίας την κίνηση της Ελληνικής Τράπεζας να αρνηθεί τα δάνεια προνομιακής μεταχείρισης που προβλέ-

πονταν στις συλλογικές συμβάσεις που είχαν συμφωνηθεί προ τριετίας. Η κίνηση ερμηνεύεται ως ένδειξη προθέσεων της ΕΤΥΚ ενόψει των διαβουλεύσεων με τις τράπεζες, ενώ επιχειρείται η διαιώνιση των προνομίων. **Οικονομική, σελ. 4**

Δάνεια	Στεγαστικό	Οχήματος	Γάμου	Καθαριστριών	Χρηματοδοτήσεις	ACID/AIB	Φοιτητικό
Επιτόκιο	0,56%	0,83%	0,83%	0,83%	0,83%	άτοκο	0,97%
Μέγιστο ποσό	85.000	16.000	3 μην. μισθοί	3ετ. μισθοί	17.000	10.250	35.000

Ερευνες στην Κύπρο για τη μεγάλη κλοπή στην Ελλάδα

Ανοιγμα λογαριασμών σε κυπριακές τράπεζες ζητούν οι ελληνικές Αρχές στο πλαίσιο των ερευνών για το σκάνδαλο των χαριστικών δανείων στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Αποκαλυπτικά στοιχεία έρχονται συνεχώς στο φως και προμνύονται νέες συλλήψεις. Από την άλλη, στη Λευκωσία δεν κοινιέται φύλλο... **Σελ. 18, 19**

Ροκανίζουν την καρέκλα του Ερντογάν

Σκληρή μάχη εξουσίας

Μάχη εξουσίας μαινεται στην Τουρκία με απρόβλεπτη έκβαση. Η πρώην συμμαχία του ΑΚΡ με τον Γκιουλέν για εξάλωση των στρατηγών έδωσε τη θέση της σε μία αντιπαράθεση με άγνωστο τέρμα. Όμως τι θα σημαίνει μία νίκη του πανίσχυρου δικτύου Γκιουλέν και ποιες οι παρενέργειες από τυχόν επικράτηση του Τούρκου πρωθυπουργού; **Σελ. 4**

Διπλωματία - Κυπριακό

- **Λονδίνο:** Τα 4 σημεία που έγειραν την πλάστιγγα υπέρ του Αναστασιάδη.
- **Ουάσινγκτον:** Αναβάθμιση του αμερικανικού παράγοντα στο Κυπριακό.

Σελ. 6

Δεξιά στροφή από τον Ολάντ

Αμυνα λόγω σκανδάλου

Σε αναδίπλωση υποχρεώθηκε ο Πρόεδρος της Γαλλίας σε μία προσπάθεια να προστατευθεί από το ερωτικό σκάνδαλο που έρχεται να πλύνει ακόμη περισσότερο την εικόνα του, συνεπεία των αρνητικών επιδόσεων της κυβέρνησής του στην οικονομία. Πάντως, η διακομιδή της επίσημης συντροφιάς του, Βαλερί Τριβιελέρ, στο νοσοκομείο δεν τον πτόησε και ανακοίνωσε νέες περικοπές δαπανών. **Σελ. 22**

Δύο τα σενάρια για τον Σαμαρά

Ανασχηματισμός και εκλογές

Ενώπιον διπλού διλήμματος σχετικά με τον χρόνο του ανασχηματισμού, αλλά και της διενέργειας εκλογών, βρίσκεται ο πρωθυπουργός. Ο Αντώνης Σαμαράς προαναγγίζει να προχωρήσει σε ανασχηματισμό της κυβέρνησής τον Απρίλιο, μετακινώντας τον υπουργό Οικονομικών, Γιάννη Στουρνάρα, σε άλλη κορυφαία θέση. **Σελ. 21**

Βαρυποινίτες-έμποροι και «βαρόνοι»

Η λύση του Ψυχιατρείου Αθαλάσσης προκαλεί σοβαρές ανησυχίες

Καθεστώς «βαρόνων» απολάμβαναν βαρυποινίτες στις Φυλακές γεγονός που οφείλεται, σύμφωνα με την Επίτροπο Διοικήσεως, στο ότι υπήρχαν παράθυρα αυθαιρεσίας στους κανονισμούς. Είναι χαρακτηριστικό ότι βαρυποινίτες είχαν υπέρτερες-κατάδικους που περιπολούνταν τα κελιά τους, στα οποία

υπήρχαν μέχρι και εξωτικά πουλιά. Οι «βαρόνοι» ασχολούνταν με εμπόριο, δειγματίζοντας εντός ΚΦ, ενώ παρέδιδαν και εισέπρατταν εκτός ό,τι επιθυμούσε ο πελάτης... Τι λένε στην «Κ» οι πρώην διευθυντές των ΚΦ, Πανίκος Κυριάκου και ο επί 40 χρόνια αξιωματικός Ανδρέας Έλληνας. **Σελ. 12, 13.**

Βαρυποινίτες και σε ρόλο master chef στα κελιά τους.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ

Απαιτούνται τομές στον τρόπο διοίκησης

Ανδρέας Καπαρδής, καθηγητής εγκληματολογίας

Δυστυχώς μετρούμε πτώματα και ζημιές

Αχιλλέας Δημητριάδης, νομικός

Σάπιο το σύστημα από το 1960

Βασίλης Χριστοδούλου, κλινικός ψυχολόγος

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το μεγάλο στοίχημα

Το επιτυχημένο -κατά γενική ομολογία- ταξίδι του Προέδρου στο Λονδίνο, δείχνει και το πώς πρέπει η χώρα να εργαστεί προκειμένου να ανακτήσει το χαμένο της κύρος, αλλά και να δημιουργήσει το υπόβαθρο για μία καλύτερη επόμενη μέρα. Δεν είναι μόνο η εξαιρετικά σημαντική συμφωνία που υπογράφηκε για αξιοποίηση τεράστιας έκτασης γης εντός των βρετανικών βάσεων, είναι και η συνολική και οργανωμένη παρουσία της κυβέρνησης. Παρουσία που σε όλα τα επίπεδα -εξωτερική και ενεργειακή πολιτική και αξιοπιστία ως ευρωπαίος εταίρος- έδωσε θετικό στίγμα, απόλυτα συνδεδεμένο με την πορεία του Κυπριακού και τις προοπτικές της οικονομίας, σε μία σημαντική για μας χώρα. Οικονομική ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κύρος και αξιοπιστία και ο δρόμος για να την ανακτήσουμε είναι μακρύς. Στη Βρετανία έγινε ένα θετικό πρώτο βήμα.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ξεύκολα & σοπιτικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΙΖΙΤΣΟΥ

Αρωμα Ανατολής

Σελ. 24

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΠΟΕΛ

Οι πρώτες εκατό μέρες του Δώνη

Βελτίωσε αλλά δεν κατάφερε να αλλάξει θεαματικά την εικόνα του ΑΠΟΕΛ. Τα υπέρ και τα κατά του Ελ-λαδίτη, στους τρεις και κάτι μήνες που κρατάει το τιμόνι του ΑΠΟΕΛ.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Ψυχροπολεμικό κλίμα που τη ζημιώνει

Οι εξωγωνιστικές εξελίξεις και η κακή απόδοση στο γήπεδο ψύχραναν τον κόσμο της Ομόνοιας. Μόνο η καλή αγωνιστική παρουσία μπορεί να ανατρέψει το κλίμα.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Αντιστάρ σε ρόλο πρωταγωνιστή

Στο προσκήνιο οι νεαροί Κύπριοι και οι φθινοειδή ξένοι στην Ανόρθωση, από την στιγμή που οι δαπανηρές μεταγραφές του καλοκαιριού δεν απέδωσαν.

ΧΡΥΣΗ ΜΠΑΛΑ

Το Οσκαρ ενός άλλου θεάματος

Από το 2010 που η «Μπαλόν Ντορ» του Φρανς Φουτμπόλ, έγινε FIFA «Μπαλόν Ντορ» ξεκινά η κουβέντα περί των συμπεριφορών που θέλει να εξυπηρετεί.

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου

Ένα με σένα.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Μία δεύτερη κατοχή

Η τραγωδία των Κεντρικών Φυλακών δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία. Είναι απλώς ένα από τα πολλά αποσπασματά στο σώμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ), που έσπασε και που ενώ, πρώην και νυν κυβερνήτες, βουλευτές και κόμματα το γνώριζαν, άφησαν να κατοχυρωθεί, αρνούμενοι να αναγνωρίσουν το λάθος.

Το γνώριζαν, διότι το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως το υπογράμμιζε εδώ και χρόνια στις εκθέσεις του. Όφειλαν να το γνωρίζουν και από τις εκθέσεις για την Κύπρο, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά της Κακομεταχείρισης και των Βασανιστηρίων (CPT). Το έζησαν, όταν αποκαλύφθηκε το φιάσκο Κίτα στο Απολλώνειο. Την έπαθαν, καθώς έπαιξαν κι έχασαν λαϊκίζοντας μέχρις εσχάτων με την κλοπή της Κουρού του Τάσσου Παπαδόπουλου... Δεν θα κουραστώ να επαναλαμβάνω ότι τα τρία κακά της μοίρας μας από την ίδρυση της ΚΔ έως σήμερα είναι, η έλλειψη λογοδοσίας, η ασυδοσία και η ατιμωρησία, συνέπειες των οποίων, υπήρξαν εγκλήματα χωρίς τιμωρία: πραξικόπημα, ΞΕΚΤΕ, μίζες εξοπλισμών, πετροδόλαρα Καντάφι, ξέπλυμα λεφτών Μιλόσεβιτς, ΧΑΚ, «Ήλιος», Μαρί, Αξίογραφα και το Κούρεμα (με το «Οχι» της Βουλής των ατζαμίδων). Τώρα, για ακόμη μία φορά, οι πολιτικοί θα επιχειρήσουν συρραφή του αποστήματος, άσχετα αν βλέπουν ότι προκλήθηκε γάγγραινα και ο ακρωτηριασμός είναι αναπόφευκτος. Θα προτιμήσουν πρόσκαιρα την εύρεση εξλαστήριου θύματος. Γιατί μη μου πείτε ότι ευθύνεται ο Τρυφωνίδης που ήταν για πέντε χρόνια αναπληρωτής διευθυντής φυλακών χωρίς τα ανάλογα προσόντα. Η λύση Τρυφωνίδη απλώς βόλευσε το ρουσφετολογικό κομματικό κατεστημένο, διότι κανείς δεν ήθελε να χαλάσει την πιάτσα. Κι αν με την «απόδραση» Κίτα παραιτήθηκε ο τότε υπουργός Δημόσιας Τάξης Χρυσοστομίδης, επιδεικνύοντας πολιτική ευθιξία, μην περιμένετε να παραιτηθεί κι ο νυν υπουργός (άσχετα αν τότε ωρυόταν, ζητώντας την παραίτηση Χρυσοστομίδη), διότι στο κουρμπέτι των πολιτικών μας, αποδείχθηκε πολλάκις, ότι η ευθιξία είναι έννοια ανύπαρκτη κι όσοι την επιδεικνύουν θεωρούνται ασπόνδυλοι κι η πιάτσα τους αποβάλλει. Εκείνο που θα πρέπει πλέον να αναμένεται, δεν είναι την αποθεραπεία αλλά το επόμενο απόστημα που θα σπάσει. Μάγος δεν είμαι αλλά μία υποψία την έχω, η οποία και προκύπτει από το γεγονός ότι συνεχίζεται στην Αθήνα η δική Τσοχατζόπουλου και της «ακαλουθιάς» του, (μεταξύ των οποίων και ο τέως υπουργός εσωτερικών της ΚΔ Ντίνος Μιχαηλίδης και ο υιός του), για τις μίζες των TOR M1. Θυμίζω ότι το αντιπυραυλικό αυτό σύστημα, αγοράστηκε μετά από το πανάκριβο φιάσκο των S300, οι οποίοι κατέληξαν στην Κρήτη κι έκαναν φέτος και την πρώτη τους βολή στον γάμο του Καραγκιόζη. Αυτονόητα λοιπόν προκύπτει το ερώτημα: Αν για τους πολύ πιο φθηνούς TOR M1 υπήρξαν μίζες τόσων εκατομμυρίων, σύμφωνα με το κατηγορητήριο, για τους πολύ πιο ακριβούς S300, δεν υπήρξαν μίζες; Γιατί άραγε ουδείς αγγίζει το κεφάλαιο εξοπλιστικά προγράμματα στην Κύπρο; Μήπως επειδή θα μάθουν οι Τούρκοι τι όπλα έχουμε; Αστείο επιχείρημα. Μήπως επειδή είμαστε υπό κατοχή; Σοβαρός ισχυρισμός. Ο γράφων ισχυρίζεται –έστω με δόση υπερβολής– ότι η κατοχή που έχει επιβάλει στην ελεύθερη Κύπρο το σαθρό κομματικό κατεστημένο τείνει να εξελιχθεί σε εξίσου οδυνηρή και επιβλαπή με την τουρκική κατοχή. Κι αφού μας έχει επιβάλει τη δική του κατοχή πώς μπορεί να μας απαλλάξει από την άλλη; Γι' αυτό θα επιμείνω: Τέλος στην ανοχή!

paraschos@kathimerini.com.cy

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πριν στην «Κ»

19.1.1965

ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ ΚΑΤΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Ο βουλευτής της ΕΡΕ κ. Κωνσταντίνος Μανιαδάκης (φωτογραφία) προέβη χθες εις τας ακολούθους δηλώσεις: «[...] Μια ερυθρά αράχνη έχει απλώσει τους πλοκάμιους της, ελέγχουσα τας πολιτικές και πνευματικές εκδηλώσεις, κατευθύνουσα τους προανατολιμισμούς της νέας γενεάς, υποκινούσα εις αναταραχήν τας κοινωνιακές τάξεις. Διευθύνει αλματωδώς εις τα εργατικά συνδικάτα και προχωρεί να υποτάξει πλήρως τους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Και όταν κρήνη σκόπιμον και αναγκαίον προβαίνει ανενόχλητος εις επίδειξιν δυνάμεως, ως συνέβη κατά τη δοκιμαστική κινητοποίηση εις διαφόρους πόλεις της Ελλάδος την 3.10.64, με αποκορύφωμα τον Γοργολύταμον. Και ενώ αι τεταγμένα διά την εσωτερικήν και εξωτερικήν ασφάλειαν δυνάμεις του στρατού και τον Σομάτων Ασφαλείας ανησιγούν και μεταφέρουν τας ανησυχίας των εις την Κυβέρνησιν [Γεωργίου Παπανδρέου], όμως ο αρχηγός της Ενδόσεως Κέντρου αποχρωματίζει τους κινδύνους, με ένοχον πρόθεσιν να παραπλανήσει την ανήσιγον ελληνικήν γνώμη. [...] Εκ των ανωτέρω εξάγεται ως απρόβλητον συμπέρασμα ότι ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου [...] έχει υπερβή την γραμμικήν ασφαλείας του έθνους και μας οδηγεί εις ανώμαλον πολιτικήν ζωήν και αναρχίαν [...].»

ΤΣΩΡΤΣΙΑ: Λονδίνο, 18.- Θεωρείται βέβαιον ότι η κατάσταση του σερ Ουίνστον Τσώρτσιλ χειροτερεύει σταθερώς και τα πάντα πείθουν ότι ο πρωθυπουργός της νίκης θα απολέσει ταχέως την τελευταίαν μάχην της ζωής του.

ΣΕΦΕΡΗΣ: Εις την σειράν πνευματικών εκδηλώσεων, υπό τον γενικόν τίτλον «Οι Έλληνες ποιητές διαβάζουν έργα τους», που οργανούνται εις την Ελληνοαμερικανικήν Ένωσιν (Μασσαλίας 22), ο κ. Γ. Σεφέρης θα απαγγείλῃ ποιήματά του την προσεχή Δευτέραν [25 Ιανουαρίου 1965] 8 μ.μ.

ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ - ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ: Εις τον ιερόν ναόν του Αγίου Νικολάου των Δελφών ετελέσθησαν χθες το απόγευμα οι γάμοι του καλλιτεχνικού ζεύγους Αλίκης Βουγιουκλάκη - Δημήτρη Παπαμιχαήλ. [...].

Η φυλακή είναι σύμφωνα με τον Φουκώ ταυτόχρονα και ένας χώρος παρατήρησης των κατάδικων, γνώσης του κάθε κρατούμενου, γνώσης της συμπεριφοράς του, των βαθύτερων τάσεών του, της προοδευτικής του βελτίωσης: οι φυλακές πρέπει να θεωρούνται χώρος διαμόρφωσης για μια κλινική γνώριμα των καταδικών, ο παραβάτης του νόμου μετατρέπεται έτσι σε αντικείμενο εφικτής γνώσης. Ο φυλακισμένος πρέπει να μπορεί μόνιμα να παρακολουθείται πρέπει να καταγράφονται και να ταξινομούνται οι διαπιστώσεις που τον αφορούν. Για να περιγράψει αυτή τη μέθοδο ο Φουκώ χρησιμοποιεί το σχήμα του Πανοπτικού του Jeremy Bentham.

Το Πανοπτικό είναι ένας τύπος κτηρίου-φυλακής που σχεδιάστηκε από τον Άγγλο φιλόσοφο και κοινωνιολόγο το 1785. Η ιδέα του σχεδιασμού επιτρέπει τη συνεχή επίβλεψη (opticon) όλων (pan-) των κρατούμενων. Στην πραγματικότητα το συγκεκριμένο σχέδιο δεν υλοποιήθηκε ποτέ, έτσι όπως το είχε στο μυαλό του ο Bentham. Μία παραλλαγή του όμως, είναι εφικτή, για να στρέψει όμως η κοινωνία τα μάτια της προς τα μέσα, αντί να προσπαθούν οι φυλακισμένοι να κοιτάζουν προς τα έξω, πλέον. Σε όλο το φάσμα της πολιτικής και της κοινωνιολογίας, υπάρχουν ιδέες ξέρετε, ιδέες που δεν είναι θέσφατα αλλά μπορούν να εφαρμοστούν ώστε το κάθε σύστημα να είναι πιο αποδοτικό.

Σε καμία θεωρία, πουθενά στον κόσμο δεν υπάρχει το ρητό ότι αν δεν κοιτάς το πρόβλημα, το πρόβλημα κάποια στιγμή θα πάψει να υπάρχει. Ο Φουκώ μίλησε για τις φυλακές, ο Bentham «γέννησε» ένα σχέδιο, εμείς κάνουμε ότι φυλακισμένοι δεν υπάρχουν. Ή, όταν μαθαίναμε ότι υπήρχαν, το κάναμε λόγω... τρίχας. Δεν ξέρω αν θυμάστε πόσο μπάχαλο έγιναν οι φυλακές όταν αποφασίστηκε ότι οι τρόφιμοι θα έπρεπε να ξυριστούν και να κουρευτούν με το έτσι θέλω. Γιατί; Διότι μέχρι να γίνουν όσα έγιναν,

Μιας κοινωνίας φυλακή...

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

ΣΚΙΤΣΟ: Μυρτώ Αριστείδου

αυτά ήταν τα προβλήματά μας. Οι τρίχες. Και στις φυλακές και στην κοινωνία με τρίχες ασχολούμασταν και κάθε φορά που μας ξεμπρόστιαζε μια κατάσταση, ένα σκάνδαλο, δείχναμε ως υπεύθυνους τους άλλους. Αυτό κάναμε. Θεωρήσαμε ότι μέσω της γραφειοκρατίας, με τα λάθος άτομα στις λάθος θέσεις μέσα στις φυλακές, απλώς για να γεμίσουν οι καρέκλες, οι φυλακές θα πήγαιναν, σαν ζωντανός οργανισμός με τις δικές του ιδιαιτερότητες, στον αυτόματο.

Πέντε αυτοκτονίες έφερε αυτή... η στρατηγική. Καμία γνώση του κάθε κρατούμενου, καμία γνώση της συμπεριφοράς του, της προοδευτικής του βελτίωσης η οποία δεν μας ενδιαφέρει. Καμία γνώση από άτομα

που δεν έχουν γνώσεις για να σκεφτούν και να «συλλάβουν» τα σωστά εργαλεία χειρισμού των φυλακών αλλά ξέρουν μόνο από συλλήψεις και χειροπέδες. Δεν υπάρχουν διπλάδι στην Κύπρο άτομα καταρτισμένα, με εμπειρία ή όχι, αλλά με γνώσεις ώστε να μεταστρέψουν το κλίμα στις φυλακές; Δεν υπάρχουν, που και η εμπειρία να τους λείπει, να δουλέψουν μαζί με εκείνους που την έχουν; Ψιλά γράμματα. Ο φονιάς στο ίδιο κελί με εκείνον που χρωστάει λεφτά είναι κοντρά γράμματα. Ξύλο. Αφόρητη πίεση. Αυτοκτονίες. Θα πρέπει να χάσω την ανθρωπιά μου τελείως αν πω ότι είναι εγκληματίας και δεν με νοιάζει, αν ζήσει ή αν πεθάνει. Όποιος σκέφτεται έτσι, προφανώς δεν ξέρει το γιατί υπάρχουν

οι φυλακές. Θα μπορούσαν τα πράγματα, και σε αυτό τον τομέα, να ήταν διαφορετικά; Ναι, θα μπορούσαν. Το πρόβλημα στις φυλακές είναι πρόβλημα στα νοσοκομεία, στα σχολεία, είναι πρόβλημα στην κοινωνία.

Από το κοινωνικό σύνολο δεν λείπει κανείς και όταν κάνει τα στραβά μάτια, όταν βάζεις τα μικρά προβλήματα κάτω από το χαλί και κάποιος σου το τραβήξει απότομα, τότε θα πέσεις πάνω σε όλα τα μικρά που έγιναν ένα μεγάλο πρόβλημα και δεν θα ξέρεις τι να πρωτοκάνεις. Στη φυλακή, στα νοσοκομεία, στα σχολεία, στην γκρίζα, στο σύνολό της, κοινωνία.

tsikalasm@sppmedia.com

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στον Ιων. Ο Λούκι Λουκ αυτή τη βδομάδα συνειδητοποιήσει πως όσο πιο πολλά πεις ως αντιπολιτευση, τόσο περισσότερα θα σου κάνουν όταν αναλάβεις. Βήκη όμως σοφότερος;

2 Στον νόμο τον παλικαρά. Ο Νίκος έξω από το νοσοκομείο έριξε μία-δύο πιστολιές που δεν τις πρόσεξαν οι περισσότεροι, αλλά ήταν οι πιο σημαντικές. Μίλησε για «διεφθαρμένους αστυνομικούς» και προειδοποίησε αυτούς που ασχολούνται με τη «νύκτα». Την επομένη ένα μεγάλο φορητό κατέβαζε ramblers στα bingo.

3 Ξέω πάμε καλά. Ο νικητής και τροπαιοφόρος Πρόεδρος είναι τόσο σεμνός και ταπεινός που ενώ ήξερε για την υπογραφή της συμφωνίας για τις βάσεις, αυτός πήγε με το αεροπλάνο της γραμμής χωρίς δημοσιογράφους. Σεμνός και ταπεινός Healthy.

4 Στο χιούμωρ. Μέσα σ' όλη την ευφορία που προκάλεσε η επιστροφή εδαφών από τους Άγγλους, ο Λιλλήκας βρήκε να μιλήσει πως θα γίνουμε... Γιβραλτάρ. Καλά θα ήταν George, αλλά δυστυχώς είναι ανέκδοτο.

Έρχεται ο Λευτέρης. Τέζα οι μεταφραστές.

5 Στη ζηλιάρια. Ο Healthy που λέτε, μαζί με τον sir Kas πήγαν στο Λονδίνο και γοήτευσαν το City με τα roadshows που έκανε ο μικρός Λακ. Ζήλεψε η Άγκελα που πάνε να της φάνε τον γαμπρό και τον κάλεσε άρον - άρον να πάει στο Βερολίνο. Όχι, η πρωθυπουργός της Δανίας δεν τον κάλεσε ακόμη (δυστυχώς).

6 Στην απώλεια. Και τώρα που φεύγει ο «Αλεξάντερ» (αν φύγει), τι θα απογίνουμε χωρίς Βαρβάρους;

7 Στο κανόνι. Η Αντιγόνη που λέτε θα αναλάβει αναπληρωτής πρόεδρος στο ΔΗΚΟ. Η βεβαιότητα του Σπονδοφόρου εδράζεται στην πίστη

@nicosanastasiadescoy

Εγώ δεν πουλώ εδάφη, αγοράζω. #revenge

για τη γοντεία της πολιτικής σοφίας που εκπέμπε αυτή η μεγάλη πολιτικός του τόπου.

8 Στην Ευρωβουλή. Μετά, λοιπόν, από την εκλογή της Αντιγόνης-Κανόνι, δύο μεγάλα κόμματα θα έχουν από τον Μάιο τους αναπληρωτές προέδρους τους στο Ευρωκοινωνικό. Τιμή και δόξα.

9 Στο πρωτάθλημα. Ο Μέσι, όταν είδε πως το ταλέντο του ξεπερνά (οικονομικά) τα σύνορα της Αργεντινής, πήγε στην Μπαρτσελόνα όπου βρήκε την πραγματική του εμβέλεια. Έτσι και ο Λευτέρης, συνειδητοποιώντας (έστω και ολίγον αργά) πόσο μικρή είναι η Κύπρος για τον δωρικό του, χωρίς πλεονασμούς, λόγο, αποφάσισε να ξενιτευτεί για να παίξει μπάλα στα μεγάλα γήπεδα της πολιτικής. Τέζα οι μεταφραστές!

10 Στην τελευταία ελπίδα. Όπως πήραν φόρα οι Αθηναίοι εισαγγελείς, ίσως βάλουν μέσα και τον Βγενόπουλο. Να βρει την ψυχία του το πολιτικό μας σύστημα και ο εισαγγελέας, βρε παιδί μου...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ • Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • Υπεύθυνος Αιετιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΛΗΡΟΦΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ

Οι 100 τυχεροί που απολαμβάνουν το δώρο τους
διότι έκαναν τις αγορές τους στην Κύπρο μας
με κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας.

Κέρδισαν €500 ο καθένας!

Ελληνική Τράπεζα

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ANNA
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΧΑΡΗΣ
ΑΣΠΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΒΑΤΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΑΜΠΙΝΑ
ΓΚΡΙΓΚΟΡΙΑΝ ANNA
ΓΟΥ ΝΙΚΟΛΑΣ
ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ANTPH
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΞΕΝΙΑ
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ ΟΛΙΒΙΑ
ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ANΤΩΝΙΟΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΡΙΑΝΑ
ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ Ι. ΓΡΗΓΟΡΗΣ
ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΗ
ΚΑΖΑΚΟΥ ΠΑΥΛΟΣ
ΚΑΣΙΟΥΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α.
ΚΑΤΙΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΚΑΤΙΡΗ ΣΑΒΒΑΣ
ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΟΥ ΝΑΔΙΝΑ
ΚΟΝΝΑΦΗ ΝΕΟΦΥΤΑ Μ.
ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΚΟΥΡΟΥΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ Γ.
ΚΥΜΙΣΗΣ ΧΑΡΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ Π.
ΛΕΝΑ ΜΑΡΙΑ
ΛΟΥΚΑ ΑΒΡΑΑΜ
ΛΟΥΚΑ ΛΟΥΚΙΑ
ΛΟΥΚΑΪΔΟΥ ΜΑΡΚΙΤΑ
ΜΑΛΛΗ ΠΑΥΛΙΝΑ
ΜΑΝΙΤΑΡΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ
ΜΑΡΚΙΔΟΥ ΑΘΗΝΑ
ΜΑΡΚΟΥ ΕΦΗ
ΜΑΡΤΙΔΗΣ ΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑΣ ΝΙΚΟΣ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΑΡΓΥΡΩ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΣΑΒΒΑ ΟΛΓΑ
ΜΟΥΖΟΥΡΗ ΝΙΟΒΗ
ΜΥΛΩΝΑ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ
ΝΑΖΙΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΓΚΡΕΓΚΟΡΙ
ΝΙΚΟΥ ΝΤΕΠΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΟΘΩΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘ.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΣΟΦΙΑ
ΟΡΦΑΝΟΥ ΣΤΕΛΛΑ
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ
ΠΑΤΤΙΧΗ ΣΤΕΛΛΑ
ΠΕΤΡΟΥ ΝΙΚΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ
ΠΡΑΣΠΙΔΗ ANNA
ΣΑΒΒΑ ΣΑΒΒΟΥΛΛΑ Ν.
ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΕΒΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΠΥΡΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΣΤΑΣΗ ΕΜΙΛΥ
ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΧΑΡ.
ΣΥΜΕΟΥ ΜΑΡΙΟΣ
ΤΑΝΓΚΑΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΤΣΙΣΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΝΙΚΟΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΧΑΡΗΣ
ΦΥΛΑΚΤΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝ.
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΧΑΡΙΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΧΑΤΖΗΜΗΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Α.
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Σ.
ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
BALTZIS VIATSESLAV
CLEWLEY GOUROUNIA JOANNE
DAVIES MADALENA
HOPLEY JOANNE
ILIEV VELIN ATANASOV
JARKOV ARTIOM VLADIMIROVI
KAKAI LUMINITA CLARA
KHLEBUTIN IGOR
KRAWCZUK MARIUSZ
NICKLESS LEE
PARISI VIVIENNE HILDA
PERALTA VICKY
PORTEUS-PETERS LYNDIA
SEIDELMEIER FRANK NICO
SHOSTAK VALENTYNA
SLAVENAIITE AGNE
WEARNE LINDA MARY
ZINTIRIDOU INARA

Αναμένεται η αποδοχή του δώρου από 3 τυχερούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500

www.hellenicbank.com

* Ο διαγωνισμός διάρκεισε από 02/12/2013 έως 05/01/2014 • Στις κληρώσεις συμμετείχαν όλες οι χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας που χρησιμοποιήθηκαν για αγορές (όχι αναλήψεις μετρητών) στην Κύπρο • Κληρώνονταν 20 τυχεροί κάθε εβδομάδα οι οποίοι κέρδισαν €500 ο καθένας.

Αβέβαιο το πολιτικό μέλλον του Ερντογάν

Νέα στοιχεία εμπλέκουν τον Τούρκο πρωθυπουργό και τον γιο του σε υποθέσεις διαφθοράς

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Σε μία περίοδο κατά την οποία ο πρωθυπουργός της Τουρκίας Ρεζέπ Ταγίπ Ερντογάν ισχυρίζεται δημοσίως ότι η κυβέρνηση του βρίσκεται αντιμέτωπη με την απειλή ενός νέου πραξικοπήματος, οι τελευταίες εξελίξεις και οι τοποθετήσεις της τουρκικής αντιπολίτευσης σηματοδοτούν την έναρξη της συζήτησης για το πολιτικό μέλλον του ισχυρού πολιτικού άνδρα της χώρας.

Ο φυλακισμένος ηγέτης των Κούρδων Αμπντουλάχ Οτσαλάν και ο επικεφαλής του φιλοκουρδικού Κόμματος Ειρήνης και Δημοκρατίας (BDP), Σελαχατίν Ντεμίρτας ήρθαν στο προσκήνιο της επικαιρότητας μετά τις σημαντικότερες δηλώσεις τους. Με βάση την πληροφορήσή τους από τους πολιτικούς κύκλους της τουρκικής πρωτεύουσας, οι δύο άνδρες δήλωσαν ότι οι εξελίξεις των επόμενων εβδομάδων ενδέχεται να καθορίσουν το μέλλον του πρωθυπουργού Ερντογάν στο πολιτικό προσκήνιο της

Τουρκίας. Σύμφωνα με τον Οτσαλάν, ο οποίος παρέχει σιωπηλή υποστήριξη στον πρωθυπουργό Ερντογάν στην αντιπαράθεσή του με το Κίνημα Γκιουλέν, την τελευταία περίοδο, διάφοροι ξένοι παράγοντες έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους με το Κίνημα Γκιουλέν και τους κεμαλιστές. Στόχος της συγκεκριμένης συμμαχίας είναι η άμε-

Στήριξη από τον Αμπντουλάχ Οτσαλάν στην αντιπαράθεση με το Κίνημα Γκιουλέν.

ση απομάκρυνση του πρωθυπουργού Ερντογάν από την εξουσία, γεγονός το οποίο, σύμφωνα με τον κ. Οτσαλάν, δεν είναι προς όφελος των Κούρδων. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, ο Ντεμίρτας προβλέπει ιστορικές εξελίξεις, οι οποίες αφορούν το πρόσωπο του Οτσαλάν, το αργότερο λίγο πριν από τις δημοτικές εκλογές του Μαρτίου. Ο

Σε ολόενα και πιο δυσχερή θέση βρίσκεται ο Ταγίπ Ερντογάν.

Ντεμίρτας επισμαίνει ότι το τελευταίο διάστημα το όνομα του πρωθυπουργού Ερντογάν εμπλέκεται σε πολλές υποθέσεις διαφθοράς. «Πρόκειται για πολύ σοβαρές καταγγελίες», τονίζει ο Κούρδος πολιτικός, ο οποίος προσθέτει: «Οι συγκεκριμένες καταγγελίες θα πρέπει να εξεταστούν από το Ανώτατο Δικαστήριο της χώρας. Οι διωκτικές Αρχές έχουν το δικαίωμα να προχωρήσουν στην προσωρινή κράτηση του πρωθυπουργού. Σε περίπτωση που υπάρχουν σοβαρές υποψίες για την κατάχρηση της εξουσίας, η βουλευτική ασυλία δεν αποτελεί εμπόδιο για τις διωκτικές αρχές».

Την προηγούμενη εβδομάδα, λίγες μόλις ώρες μετά την παραπάνω δήλωση του Ντεμίρτας, στο δελτίο ειδήσεων του ειδησεογραφικού καναλιού «+1», ο γνωστός δημοσιογράφος Τζαν Ντουντάρ έδωσε στη δημοσιότητα νέα κηλητικά ντοκουμέντα, τα οποία εμπλέκουν τον ίδιο τον Πρωθυπουργό και τον γιο του σε μεγάλες υποθέσεις διαφθοράς και μαύρου πολι-

τικού χρήματος. Σύμφωνα με τις νέες έρευνες της τουρκικής αστυνομίας, στο παρελθόν, ο γιος του πρωθυπουργού, Νετζμετίν Μπλάλ Ερντογάν παρείχε διάφορες «διευκολύνσεις» σε Τούρκους και Άραβες επιχειρηματίες. Οι συγκεκριμένες «διευκολύνσεις», οι οποίες εγκρίθηκαν από τον πρωθυπουργό, άνοιξαν τον δρόμο για την πώληση ακίνητης περιουσίας σε Άραβες επιχειρηματίες σε ιδιαίτερα ευνοϊκές τιμές. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, η τουρκική αστυνομία κατέγραψε με κηλητικά και φωνητικά ντοκουμέντα τις κινήσεις του γιου Ερντογάν, καθώς και του ίδιου του πρωθυπουργού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι την παρούσα περίοδο, η μεγάλη υπόθεση της διαφθοράς δεν αποτελεί τον μοναδικό «πονοκέφαλο» του πρωθυπουργού Ερντογάν ενόψει των δημοτικών και προεδρικών εκλογών. Την προηγούμενη εβδομάδα, μιλώντας στον ξένο Τύπο, ο Πρόεδρος Αμπντουλάχ Γκιουλ άφησε ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για τις προεδρικές εκλογές.

Διαδήλωση με αίτημα την παραίτηση της κυβέρνησης για το σκάνδαλο διαφθοράς. Παρά το πλήγμα που υπέστη, ο Ταγίπ Ερντογάν εξακολουθεί να διατηρεί σοβαρά ερείσματα στην τουρκική κοινωνία και τυχόν απομάκρυνσή του θα προκαλέσει μείζον ερώτημα για την επόμενη μέρα.

Ενας πόλεμος εξουσίας με απρόβλεπτη έκβαση

Της ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ

Θαρραλέα απόπειρα να απαλλαγεί η Τουρκία από δράκα διεφθαρμένων υπουργών, ο παράνομος πλουτισμός των οποίων ανέρχεται, σύμφωνα με τις τελευταίες διαρροές, στα 60 εκατομμύρια δολάρια ή μίλις ολόκληρη επίθεση σκοτεινής θρησκευτικής οργάνωσης του Φετουλάχ Γκιουλέν με στόχο την άλωση του τουρκικού κράτους;

Το κυβερνών κόμμα της Τουρκίας (AKP), που είχε συμμαχήσει με τον Γκιουλέν για να «κοντύνει» τους στρατηγούς, τώρα υποστηρίζει ότι οι «Γκιουλενιστές» επιδιώκουν να διαδραματίσουν στην τουρκική πολιτική τον ηγεμονικό ρόλο που έπαιζε μέχρι τώρα το βαθύ κράτος. «Όταν έληξε η στρατιωτική κηδεμονία, αυτοί γέμισαν το κενό», έγραψε ο καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου και μέλος της κεντρικής επιτροπής του κυβερνώντος AKP, Οσμάν Τσαν. «Διαφέρουν από τις προηγούμενες απολυταρχικές ελίτ στις αξίες που υιοθετούν και στα σύμβολα που χρησιμοποιούν, αλλά όχι στις μεθόδους. Ζούμε την επανέκδοση μιας παλιάς διαμάχης» σημείωσε.

Καθώς οι αποκαλύψεις συνεχίζονται, η ανάγκη του Τούρκου πρωθυπουργού Ταγίπ Ερντογάν για σημαχίες είναι μεγάλη. Όμως είναι δύσκολο για το δυτικότερο κομμάτι

της Τουρκίας να πάρει στα σοβαρά τις κυβερνητικές καταγγελίες περί απολυταρχισμού του Γκιουλέν, όταν έως χθες ο ίδιος ο Ερντογάν επεδείκνυε συμπεριφορά σουλτάνου. Ο Τουρκοαμερικανός ακαδημαϊκός Ντάνι Ρόντρικ πιστεύει από την πλευρά του ότι στην Τουρκία βρίσκεται σε εξέλιξη μία συντονισμένη εκστρατεία του δικτύου Γκιουλέν να ελέγξει όλες τις εκφάνσεις του τουρκικού κράτους. «Δεδομένου του τρόπου με τον οποίο το κίνημα οργανώνεται στο εσωτερικό και των μεθόδων που χρησιμοποιεί, δεν βλέπω πώς κάποιος μελλοντικός ηγέτης της Τουρκίας θα μπορούσε ποτέ να αναμετρηθεί μαζί τους, αν τώρα κατορθώσουν να απομακρύνουν τον Ερντογάν. Οι μακροπρόθεσμες συνέπειες μιας νίκης του Γκιουλέν θα μπορούσαν να είναι πολύ σοβαρές. Με όλα του τα στραβά και τις απολυταρχικές του τάσεις, ο Ερντογάν αντλεί την εξουσία του από την κάλπη», σημείωσε ο Ρόντρικ σε πρόσφατη συνέντευξη στην ιστοσελίδα vocativ.com.

«Αν υπερισχύσει ο Ερντογάν, η Τουρκία μπορεί να γίνει φυσιολογική χώρα μετά από μία, δύο πολιτικές αναμετρήσεις, υποθέτοντας –και αυτό είναι ένα μεγάλο αν– ότι η αντιπολίτευση θα καταφέρει να ανασυνταχθεί. Αν κερδίσουν οι «Γκιουλενιστές», θα περάσει αρ-

Ο Γκιουλέν διεισδύει όλο και περισσότερο στα κέντρα εξουσίας και αξιοποιεί το κενό που προκάλεσε η εκδίωξη των κεμαλιστών από το βαθύ κράτος.

Τι σημαίνει μία νίκη του πανίσχυρου δικτύου Γκιουλέν και ποιες οι παρενέργειες από τυχόν επικράτηση του Τούρκου πρωθυπουργού.

κετός καιρός μέχρι κάποιος πολιτικός ηγέτης να μπορέσει να τους πει όχι».

Οι αντιθέσεις ανάμεσα στον Ερντογάν και τον πρώην σύμμαχό του, ιεροκήρυκα Φετουλάχ Γκιουλέν, πήραν μορφή αιφνιδιαστικής «επίθεσης» γκιουλενιστών εισαγγελέων, το πρωινό της Τρίτης 17 Δεκεμβρίου. Δύο από τους γιους

των υπουργών που υποχρεώθηκαν σε παραίτηση μετά τη γιγάντια αστυνομική επιχείρηση της ημέρας εκείνης βρίσκονται ακόμη στη φυλακή. Το ίδιο και δεκάδες επιχειρηματίες. Το επόμενο κύμα συλλήψεων, το οποίο φημολογείται ότι είχε στόχο τον γιο του ίδιου του πρωθυπουργού, Μπλάλ Ερντογάν, εμποδίστηκε κατόπιν κυβερνητικής παρέμβασης. Το τρίτο κύμα, για το οποίο δόθηκε εισαγγελική εντολή την Πέμπτη, δεν εξαπολύθηκε ποτέ, καθώς η αστυνομία της Κωνσταντινούπολης αρνήθηκε να εκτελέσει τις εντολές των εισαγγελέων. Είχε προηγηθεί η αντικατάσταση της ηγεσίας της αστυνομίας της πόλης, στο πλαίσιο του κυβερνητικού πογκρόμ σε βάρος των δικαστικών και αστυνο-

Και πυρηνικά σχέδια

Η επιμονή της κυβέρνησης Ερντογάν να συμπεριληφθεί ρήτρα για επεξεργασία πυρηνικών αποβλήτων στη συμφωνία πυρηνικής συνεργασίας Ιαπωνίας-Τουρκίας έδωσε αφορμή για επικρίσεις, λόγω των ενδεχόμενων στρατιωτικών εφαρμογών της. Κατά την επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού στο Τόκιο, την προηγούμενη εβδομάδα, ο Ερντογάν δεσμεύθηκε στον Ιάπωνα ομόλογό του Σίνζο Αμπε ότι θα επιταχύνει τη διαδικασία αδειοδότησης των τεσσάρων αντιδραστήρων των εταιρειών Mitsubishi και Areva στη Σινώπη της Μαύρης Θάλασσας. Παράλληλα, η κυβέρνηση Αμπε θέλει να οριστικοποιήσει σύντομα η ιαπωνική Βουλή τη συμφωνία που υπέγραψαν οι δύο χώρες τον Μάιο του 2013. «Η συμφωνία είναι προβληματική» σημείωσαν οι Japan Times «γιατί, θεωρητικά, δίνει στην Τουρκία τη δυνατότητα επανεπεξεργασίας χρησιμοποιημένων πυρηνικών καυσίμων, κάτι που μπορεί να καταλήξει στην εξαγωγή ουρανίου και πλουτωνίου. Επειδή το πλουτώνιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή πυρηνικών όπλων, ο περιορισμός της πρόσβασης σε αυτό αποτελεί κλειδί των διεθνών προπαθειών για αποτροπή της διάδοσης των πυρηνικών όπλων».

μικών που διενεργούν τις έρευνες.

Εκατοντάδες δικαστικοί και αστυνομικοί έχουν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή έχουν μεταταθεί από τις 17 Δεκεμβρίου, παρ' όλα αυτά οι έρευνες συνεχίζονται από δικαστές και αστυνομικούς που γνωρίζουν τι θα τους συμβεί. Ενώ η Ευρώπη επαινεί την επιμονή της τουρκικής δικαιοσύνης, η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι κινήσεις δικαστών και αστυνομικών εξηγούνται διά της πίστης τους στον Γκιουλέν. Τα περί ελέγχου της τουρκικής αστυνομίας από το δίκτυο Γκιουλέν περιγράφονται σε τηλεγράφημα του Αμερικανού πρέσβη στην Άγκυρα, το οποίο έφερε στο φως η WikiLeaks. «Είναι αδύνατο να επιβεβαιώσουμε ότι η τουρκική αστυνομία ελέγχεται από το δίκτυο

Γκιουλέν, αλλά δεν έχουμε βρει κανέναν που να το αμφισβητεί, ενώ έχουμε αναφορές ότι οι υποψήφιοι αστυνομικών σχολών που κατοικούν σε ξενώνες του Γκιουλέν μαθαίνουν τις απατήσεις των θεμάτων πριν από τις εισαγωγικές εξετάσεις», τηλεγράφησε τον Δεκέμβριο του 2009 ο πρέσβης Τζέιμς Τζέφρι. «Οι υποτιθέμενοι στόχοι του δικτύου Γκιουλέν είναι ο διαθρησκευτικός διάλογος και η ανεκτικότητα, αλλά πολλοί Τούρκοι πιστεύουν ότι ο Γκιουλέν έχει μία βαθύτερη, και πιθανότατα δόλια πολιτική ατζέντα, ενώ ακόμη και μερικές ισλαμιστικές ομάδες επικρίνουν την έλλειψη διαφάνειας του Γκιουλέν, που, όπως υποστηρίζουν, γεννά αμφιβολίες ως προς τα κίνητρό του».

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

www.sppmedia.com

«Πρέπει να είσαι η αλλαγή που θέλεις να έρθει»

Μαχάμα Γκάντι (1869-1948)

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

INVESTORS
IN PEOPLE

Εγείρει την πλάστιγγα το Λονδίνο

Για πρώτη φορά, η ε/κ πλευρά βρίσκεται τη Βρετανία ξεκάθαρα ταγμένη στο πλευρό της

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

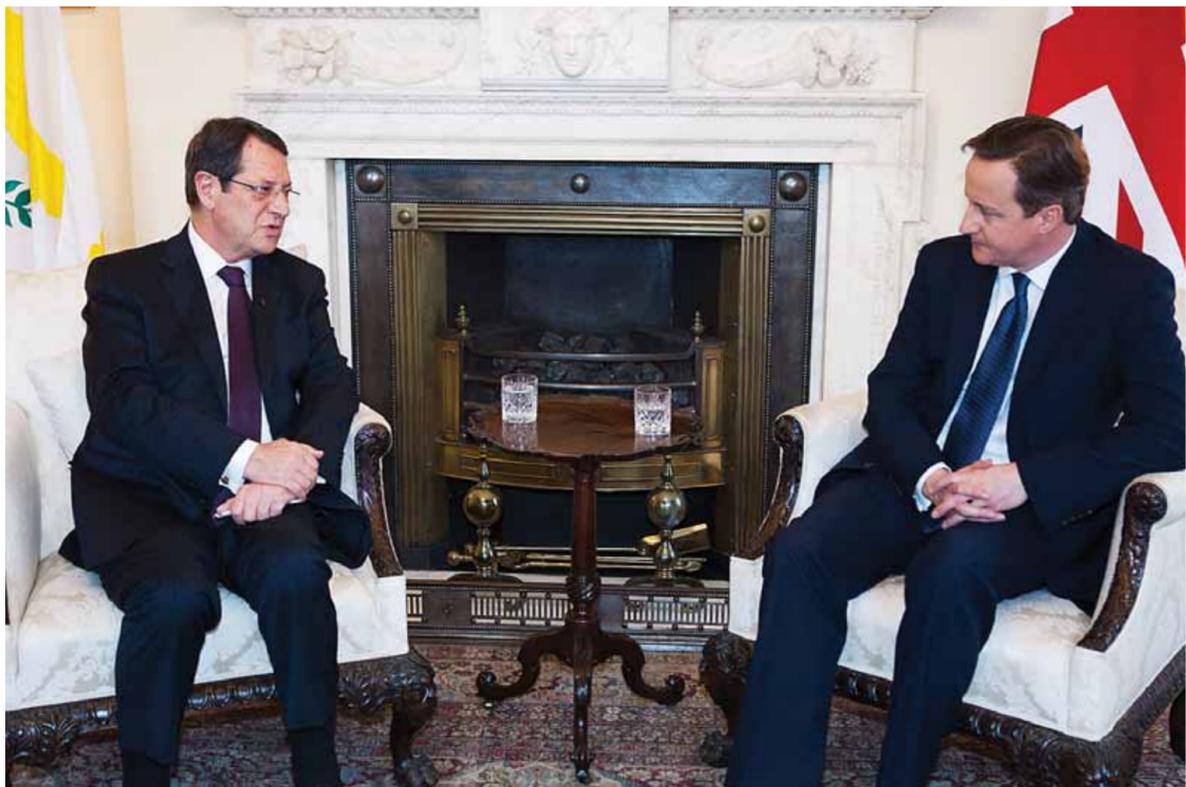
Η επίσκεψη Αναστασιάδη στο Λονδίνο έκρυβε δύο εξαιρετικές σημασίας γεγονότα, τα οποία τυγχάνουν διαφόρων ερμηνειών σε πολιτικό και διπλωματικό επίπεδο, με όλες ωστόσο τις απόψεις να συγκλίνουν ότι όντως πρόκειται για δύο «σημαντικά βήματα» στις σχέσεις Μεγάλης Βρετανίας – Κύπρου. Το πρώτο αφορά τη Συμφωνία Λονδίνου – Λευκωσίας για τη τερματισμό του εμπόργου ανάπτυξης της γης που βρίσκεται εντός των ορίων των Βάσεων (190 τετραγωνικά χιλιόμετρα ή 78% της γης των Βάσεων). Ως γνωστόν αυτό το πρό-

για το Κυπριακό, στο πλαίσιο της «εποικοδομητικής ασάφειας» ώστε να μην προκαλεί ούτε τη μία ούτε την άλλη πλευρά, κάτι που τώρα αλλάζει, με το Λονδίνο να συμπεριφέρεται πλήρως με τις θέσεις της ελληνοκυπριακής πλευράς ως προς το ξεκαθάρισμα της βάσης των συνομιλιών.

Στη γωνιά η Αγκυρα

Σε πρακτικό πολιτικό επίπεδο, ως προς το θέμα του Κυπριακού, η στροφή του Λονδίνου είναι εμφανής. Δηλαδή, σε μία διαφωνία μεταξύ των δύο πλευρών, Ελληνοκυπριακής και Τουρκοκυπριακής, ως προς το θέμα Βάσης – Λύσης και πιο συγκεκριμένα ως προς το κατά πόσο η λύση θα διασφαλίζει τη Μία Κυριαρχία, Μία Ιθαγένεια και Μία Διεθνή Προσωπικότητα, με την Αγκυρα και την τ/κ πλευρά να διαφωνούν επί τούτων και δη στα της Μίας Κυριαρχίας, το Λονδίνο τοποθετήθηκε ξεκάθαρα υπέρ της Ελληνοκυπριακής Πλευράς. Αυτό κρίνεται ως «τεράστια επιτυχία» του Νίκου Αναστασιάδη μιας και η ε/κ πλευρά δεν έτυχε τα τελευταία τουλάχιστον 15 χρόνια ποτέ μιας τέτοιας ξεκάθαρης στήριξης από τον Διεθνή Παράγοντα και πόσο μάλλον από τη Βρετανία, η οποία πέραν του ότι ως Εγγυητριά Δύναμη διατηρούσε σχετικές ισορροπίες μεταξύ των δύο πλευρών, ήταν γνωστή για τη φιλοτουρκική παρά τη φιλελληνική προσέγγισή της.

Επιπλέον, εάν αναλογιστεί κάποιος ότι το αδιέξοδο στη διαδί- του Κυπριακού, η οποία θα περιλαμβάνει Μία Κυριαρχία, Μία Διεθνή Προσωπικότητα, Μία Ιθαγένεια. Για πρώτη φορά την τελευταία 15ετία, το Λονδίνο προχωρά σε μία τέτοια κίνηση και αυτό φαίνεται να συντέλεσε και το γεγονός ότι ο Νίκος Αναστασιάδης πιστώνεται από τους Βρετανούς αλλά και από τον Διεθνή Παράγοντα ευρύτερα, για πραγματική βούληση για επίλυση του Κυπριακού, μιας και ο ίδιος διαθέτει την εξωθεν καλή μαρτυρία, ότι εμφανίστηκε να τοποθετείται θετικά στο προηγούμενο Σχέδιο Λύσης του Κυπριακού. Η Μεγάλη Βρετανία μέχρι σήμερα κινείται συνήθως, σε δηλώσεις της

Ενισχυμένος επέστρεψε από το Λονδίνο ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στις προσπάθειες για επανέναρχη του διαλόγου στο Κυπριακό, μετά τη σαφή θέση του Λονδίνου στο θέμα της Κυριαρχίας. Σημαντική είναι από κάθε άποψη και η συμφωνία για την άρση των περιορισμών στην ανάπτυξη σε περιοχές των Βρετανικών Βάσεων.

Η πολιτική Αναστασιάδη με φορέα τον Κασουλίδη ότι «Σύμμαχός μας είναι η Δύση», έπαιξε τον δικό της ρόλο στη στάση του Η.Β.

βλημα υπήρχε από το 1960 με την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και στις 15 Ιανουαρίου 2014 θεωρείται λήξαν, με τους ιδιοκτήτες της γης να μπορούν πλέον να αναπτύξουν τη γη τους. Το δεύτερο, αφορά τη στήριξη της Βρετανίας στο Κυπριακό, διά στόματος, μάλιστα, του Βρετανού Πρωθυπουργού, με τους Βρετανούς να υιοθετούν πλέον πλήρως και χωρίς περιστροφές την απαίτηση του Νίκου Αναστασιάδη για ξεκάθαρη βάση στη λύση του Κυπριακού, η οποία θα περιλαμβάνει Μία Κυριαρχία, Μία Διεθνή Προσωπικότητα, Μία Ιθαγένεια. Για πρώτη φορά την τελευταία 15ετία, το Λονδίνο προχωρά σε μία τέτοια κίνηση και αυτό φαίνεται να συντέλεσε και το γεγονός ότι ο Νίκος Αναστασιάδης πιστώνεται από τους Βρετανούς αλλά και από τον Διεθνή Παράγοντα ευρύτερα, για πραγματική βούληση για επίλυση του Κυπριακού, μιας και ο ίδιος διαθέτει την εξωθεν καλή μαρτυρία, ότι εμφανίστηκε να τοποθετείται θετικά στο προηγούμενο Σχέδιο Λύσης του Κυπριακού. Η Μεγάλη Βρετανία μέχρι σήμερα κινείται συνήθως, σε δηλώσεις της

Η συμβολή του Kidd

Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής του Λονδίνου ωστόσο, ενδεχομένως να μη διαμορφωνόταν έτσι, εάν στο παρασκήνιο διάφοροι παράγοντες - πρωταγωνιστές δεν ενεργούσαν προς αυτή την κατεύθυνση. Νοούμερο ένα αυτής της προσπάθειας, ήταν, σύμφωνα με διπλωματικούς κύκλους, ο εδών Υπάτος Αρμοστής της Βρετανίας, Matthew Kidd (John Christopher William), ο οποίος εντόπισε τα γεγονότα, αναγνώρισε τη σημασία που θα είχαν αυτές οι κινήσεις για τις σχέσεις των δύο χωρών και επέδειξε ιδιαίτερη ευελιξία κυρίως στο θέμα της γης εντός των Βάσεων, αλλά συνάμα καλλιέργησε το κλίμα ώστε το Λονδίνο να προχωρήσει στην κίνηση στήριξης της ε/κ πλευράς στο Κυπριακό. Παράλληλα, άλλα τρία πρόσωπα διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στις διαβουλεύσεις που προηγήθηκαν. Πρόκειται φυσικά για τον υπουργό Εξωτερικών, Ιωάννη Κασουλίδη, καθώς και τον αναπληρωτή γενικό διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, Πρέσβη Τάσο Τζιωνή και τον διευθυντή του Διπλωματικού Γραφείου του Προέδρου, Νίκο Χριστοδουλίδη.

Οι τέσσερις παράγοντες που έκριναν τη βρετανική στάση

Γιατί το Λονδίνο προχώρησε σε αυτές τις κινήσεις, οι οποίες ουσιαστικά φανερώνουν μία άκρως φιλική πλέον προσέγγιση στα μεγάλα ζητήματα που απασχολούν την Κυπριακή Δημοκρατία; Προς τι αυτή η στροφή; Εκ των πραγμάτων και αφού η προϊστορία του Λονδίνου «δεν δικαιολογεί» τέτοιες προσεγγίσεις είναι αρκετοί πολιτικοί κύκλοι που προσεγγίζουν τη νέα στάση του Λονδίνου με καχυποψία. Ωστόσο, συνομιλώντας με διπλωματικούς κύκλους, τα πράγματα φαίνεται να διαμορφώνονται βάσει κάποιων συγκεκριμένων δεδομένων. Όπως:

● Η Κυπριακή Δημοκρατία, για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία της, ξεκαθάρισε σε ανώτατο επίπεδο, μέσω ΠΓΔ και ΥΠΕΣ, ότι «Σύμμαχος της Κύπρου είναι η Δύση». Αυτό δημιουργεί ένα «πλαίσιο εμπιστοσύνης» μεταξύ Λευκωσίας και Δυτικών, οι οποίοι βλέπουν πλέον την πρώτη ως ένα σύμμαχο με στοιχεία αξιοπιστίας. Η Κύπρος πλέον δεν σχοινοβατεί μεταξύ Δύσης και Ανατολής, μεταξύ Αραβικού Κόσμου και Ισραήλ. Ξεκαθάρισε πως άλλο οι φιλικές σχέσεις με Ρωσία και Αραβικά Κράτη και άλλο «οι φυσικοί σύμμαχοι» της, υποδεικνύοντας τη Δύση και το Ισραήλ.

● Το ανωτέρω σε συνδυασμό με τους συνεχείς «πονοκεφάλους» που προκαλεί ο Ερντογάν στη Δύση (διά- μάχη με Ισραήλ, εμπλοκή σε Συρία, Αίγυπτο, Λιβύη και κυρίως τον ρόλο που ήθελε να διαδραματίσει η Άγ-

Kidd, Κασουλίδης, Τζιωνής και Χριστοδουλίδης οι πρωταγωνιστές στο παρασκήνιο.

κυρα στο θέμα Ιράν κατά των συμπεριφερόντων της Δύσης), το Λονδίνο θέλησε να στείλει, μέσω κινήσεων προς Κύπρο, ένα σαφέστατο μήνυμα προς τον Τούρκο Πρωθυπουργό ότι δεν θα διστάσει να αλλάξει τη στάση του για σημαντικά ζητήματα για την Αγκυρα (όπως π.χ. Κυπριακό), εάν η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας δεν αλλάξει άρδην και δεν συμπορευθεί με τα συμφέροντα των κατά τα άλλα συμμάχων της.

● Παράλληλα, το Λονδίνο αναγνωρίζει το πλήγμα που έφερε η Ε.Ε. στο προφίλ του Νίκου Αναστασιάδη ως προς τα της Οικονομίας και από τη στιγμή που ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας τολμά

και τάσσεται ξεκάθαρα υπέρ των Δυτικών (ενώ θα μπορούσε για παράδειγμα να συνέχιζε τη σχεδόν διαχρονική «ερμαφροδίτη» πολιτική της Λευκωσίας, η οποία κινείται μεταξύ Μόσχας και Ουάσινγκτον), η Βρετανία θέλησε να «βοηθήσει» τον Νίκο Αναστασιάδη δίνοντας του ένα «ισχυρό χαρτί» στο κυπριακό και διαγράφοντας τις όποιες αμφιβολίες δημιουργούνταν για τις ειλικρινείς προθέσεις του Προέδρου ως προς την επίτευξη λύσης.

● Ένα τέταρτο σημείο, το οποίο φαίνεται να λήφθηκε υπόψη από το Λονδίνο είναι ο νέος ενεργειακός χάρτης που διαμορφώνεται στην ανατολική Μεσόγειο. Αν και η Βρετανία παρακολουθεί τις εξελίξεις από απόσταση (χωρίς τη μέχρι τώρα ενεργή εμπλοκή εταιρειών βρετανικών συμφερόντων), δεν θα ήταν δυνατόν να «άφηνε την περιοχή» στα χέρια είτε των Ρώσων, είτε των Γάλλων, είτε άλλων χωρών, από τη στιγμή που η ίδια διασφαλίζει την παρουσία της στην περιοχή εδώ και δεκαετίες. Συνεισφέρει μία κίνηση-φιλίας προς τη Λευκωσία θα θέσει τις προϋποθέσεις μέχρι την υιοθέτησή του, που είναι μια ποτέ στερηθείς συνεργασία των δύο, εάν χρειαστεί, και στο θέμα της Ενέργειας.

Αναμένεται αναβάθμιση του αμερικανικού ενδιαφέροντος

Αντίστροφη μέτρηση διάρκειας έξι μηνών για τον Αλεξάντερ Ντάουερ, ο οποίος ανανέωσε το συμβόλαιό του προ μερικών ημερών

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

ΟΙ ΗΠΑ δεν πρόκειται να αφήσουν αναξιοποίητη τη συζυγία που βλέπουν να υπάρχει για διευθέτηση στο Κυπριακό και στο επόμενο διάστημα θα βλέπουμε να αυξάνει η εμπλοκή της. Αυτές οι διαβεβαιώσεις έχουν σταλεί και προς τη Λευκωσία, αλλά και προς τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών, Ευάγγελο Βενιζέλο, ο οποίος συναντήθηκε την Παρασκευή στην αμερικανική πρωτεύουσα με τον Τζον Κέρι και το Κυπριακό ήταν στην κορυφή της ατζέντας. Όπως έπραξε και την Κυριακή στο Παρίσι, με τον Αχμέτ Νταβούτογλου, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών απέφυγε να αναφερθεί στο Κυπριακό. Ο Ευάγγελος Βενιζέλος, μιλώντας μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης, είπε πως συζήτησε το Κυπριακό, το οποίο πρέπει να λυθεί βιώσιμα και δίκαια, στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΣΑ και του ευρωπαϊκού κεκτημένου και στη βάση μιας διεθνούς προσωπικότητας, μιας κυριαρχίας και μιας ιθαγένειας. Επομένως, τέλος, ότι «οποιαδήποτε λύση θα πρέπει να γίνει δεκτή με δημοψηφίσματα από τον ίδιο τον λαό της Κύπρου».

Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές

το Στέιτ Ντιπάρτμεντ γνωρίζει την πρόθεση του ειδικού συμβούλου του γενικού γραμματέα για το Κυπριακό, Αλεξάντερ Ντάουερ να αποχωρήσει από το Κυπριακό, μέσα στους επόμενους έξι μήνες και έχει ενημερώσει σχετικά την Αθήνα. Ωστόσο, επειδή έχει αποφασιστεί αυτή να συνδυαστεί με την ανά-

Συνάντηση στην αμερικανική πρωτεύουσα των υπουργών Εξωτερικών Ευάγγελου Βενιζέλου και Τζον Κέρι.

ληψη των καθηκόντων του ως ύπατου αρμοστή της Αυστραλίας στο Λονδίνο, δεν υπάρχει ακόμη ημερομηνία.

Οι Αμερικανοί έχουν πάντως κάνει γνωστό στους συνομιλητές τους σε Αθήνα και Λευκωσία ότι την τελευταία χρονιά έχουν προβλήματα με τους χειρισμούς του ειδικού συμβούλου.

Να σημειωθεί ότι ο σε ερώτημα της «Κ», ο Αλεξάντερ Ντάουερ αρνήθηκε πως παραιτείται από τα καθήκοντά του. Ανάλογη διάφευση

Οριστική είναι η απόφαση του Αλεξάντερ Ντάουερ να αποχωρήσει το επόμενο εξάμηνο από τη θέση του συμβούλου του γ.γ. του ΟΗΕ στο Κυπριακό.

εξέδωσε κι ο εκπρόσωπος της ΟΥΝ-ΦΙΚΥΠ την Πέμπτη.

Ο ειδικός σύμβουλος αναμένεται να έχει συνάντηση με τον γ.γ. του ΟΗΕ, Μπαν Κι Μουν (πιθανότατα τη Δευτέρα), πριν ο τελευταίος αναχωρήσει για τη Γενεύη και να συζητήσουν πώς θα κινηθεί στο επόμενο διάστημα.

Την Τετάρτη ο κ. Ντάουερ θα ενημερώσει το Σ.Α. για τα αποτελέσματα των προσπαθειών του στο πλαίσιο της αποστολής των καλών υπηρεσιών του γ.γ. Αργότερα την ίδια μέρα αναμένεται να κυκλοφορήσει και το βρετανικό προσχέδιο ψηφίσματος. Οι ενημέρωσαν σχετικά τη Λευκωσία και ήταν αρκετά καθυστερημένοι ως προς το ότι τουλάχιστον το ψήφισμα θα είναι παρόμοιο με το προηγούμενο, σε όλα τα ζητήματα, πλην της τετάρτης παραγράφου του προοιμίου, η οποία καλωσόριζε «την πρόοδο που σημειώθηκε μέχρι στιγμής και το έργο που καταβάλουν τα μέρη, προετοιμάζοντας τις διαπραγματεύσεις για να προχωρήσουν παραγωγικά τον Οκτώβριο». Η παράγραφος αυτή θα συμπληρωθεί μετά την ενημέρωση του Ντάουερ. Θα συναχθεί μετά την προγραμματισμένη για την Τετάρτη 22 Ιανουα-

ρίου ενημέρωση του Σ.Α. από τον Αλεξάντερ Ντάουερ, για τις προσπάθειές του στο πλαίσιο της αποστολής των καλών υπηρεσιών του γενικού γραμματέα. Την ίδια ημέρα θα ενημερώσει τα μέλη του Σ.Α. για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ και η ειδική αντιπρόσωπος του γ.γ. στην Κύπρο, Λίζα Μπάτενχαϊμ.

Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, οι βρετανικές διαβεβαιώσεις καθυστερούν φόβους ότι πιθανόν να χρησιμοποιούνταν οι όροι εντολής της ειρηνευτικής δύναμης ως μοχλός πίεσης για την μη επανέναρχη των συνομιλιών και την εμπλοκή στη συμφωνία για το κοινό ανακωκωθέν. Από την άλλη όμως υπογραμμίζεται και το λιγοστό χρονικό διάστημα από την παρουσίαση του προσχεδίου (το πιθανότερο το απόγευμα της 22ας Ιανουαρίου) μέχρι την υιοθέτησή του, που είναι προγραμματισμένη για τις 28 τρέχοντες.

Ο κ. Ντάουερ αναμένεται στη Νέα Υόρκη τη Δευτέρα. Πλην της ενημέρωσης του Σ.Α. και των συσκέψεων στη Γραμματεία του ΟΗΕ, θα έχει και συναντήσεις με τους μόνιμους αντιπροσώπους της Κύπρου, της Ελλάδας και της Τουρκίας και εκπρόσωπο των Τουρκοκυπρίων.

Κυρίαρχος στο ΔΗΚΟ ο Ν. Παπαδόπουλος

Έντονο το παρασκήνιο για τη θέση του αναπληρωτή - «Ομάδα Καρογιάν» δεν εντοπίζεται στα ψηφοδέλτια

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Με την επικράτηση του Νικόλα Παπαδόπουλου, φαίνεται πως τίθεται και τέρμα στη χρόνια εσωστρέφεια του ΔΗΚΟ, η οποία ήταν συνεχής και ακατάπαυστη την τελευταία πενταετία. Η ανάγνωση της υποβολής υποψηφιοτήτων για τις τέσσερις θέσεις της ανώτατης πυραμίδας του κόμματος, καθώς και για τις 15 θέσεις του Εκτελεστικού Γραφείου, όπως και της Κεντρικής Επιτροπής, φανερώνει τα δικά της συμπεράσματα. Μεταξύ άλλων προκύπτουν τρία ισχυρά συμπεράσματα: 1. Διαφαιίνεται πως δεν υπάρχει οργανωμένη προσπάθεια από πλευράς του τέως προέδρου για «επιδρομή» με δικούς του ανθρώπους στις θέσεις της ηγεσίας, αλλά ούτε και σε επίπεδο Εκτελεστικού ή Κεντρικής Επιτροπής. 2. Παράλληλα

Ο Ν. Παπαδόπουλος έχει ήδη αρχίσει να συγκεντρώνει ισχυρή στήριξη από πρωτοκλασάτα στελέχη, πρώην συνεργάτες του Μ. Καρογιάν.

φανερόνεται μία τάση από «ανθρώπους του Μάρκου» για αναρρίχηση στα υψηλά δώματα, αλλά δεν φαίνεται πως πρόκειται για «οργανωμένη προσπάθεια του πρώην ΥΠΕΕ για έλεγχο των σωματίων του κόμματος». 3. Ένα τρίτο συμπέρασμα, είναι πως ο Νικόλας Παπαδόπουλος είναι ο απόλυτος κυρίαρχος στο ΔΗΚΟ και μπορεί να «κάνει παιχνίδι» με κάποια ιδιαίτερη άνεση.

Η απουσία της «ομάδας Καρο-

Στο ΔΗΚΟ συζητείται έντονα η πιθανότητα απόσυρσης του Κ. Μαυρίδη ενόψει της σκληρής μάχης Μάρκου Κυπριανού - Αντιγόνης Παπαδοπούλου, η οποία, ως σημειωθεί, στηρίζεται από στενούς συνεργάτες του Νικόλα.

γιάν» ή έστω η μη ύπαρξη μιας συντονισμένης προσπάθειας από ανθρώπους του περιβάλλοντος του πρώην προέδρου του ΔΗΚΟ δεν αναμενόταν. Αντιθέτως, όλες οι εκτιμήσεις και κομματικοί παράγοντες ήθελαν τον Μάριο Καρογιάν να προσπαθεί, μέσω διαφόρων προσώπων, να διατηρήσει την πρόσβαση στην ανώτατη ηγεσία, καθώς και στα σημαντικά όργανα του κόμματος. Βεβαίως, οι εκτιμήσεις ήταν ποικίλες, ως προς το κατά πό-

σο ο πρώην πρόεδρος θα έπρεπε να δρούσε κατ' αυτό τον τρόπο ή θα έπρεπε να παρέμενε αμέτοχος, όπως και τελικά έπραξε. Η μη παρουσία «ισχυρών καρογιανικών» στα ψηφοδέλτια του ΔΗΚΟ φαίνεται πως δεν είναι τυχαία. Αφενός ο πρώην ισχυρός άνδρας του ΔΗΚΟ αποφάσισε να μην εμπλακεί και αφετέρου οι συγκυρίες ήταν τέτοιες που δεν επέτρεπαν την ανάμιξη ή την δραστηριοποίηση δικής του ομάδας στις εκλογές της 9ης Μαΐου,

λόγω της ισχυρής στήριξης που ήδη άρχισε να τυχάνει ο νέος πρόεδρος του κόμματος από στελέχη πρώτης γραμμής, τα οποία στις εκλογές τάχθηκαν στο πλευρό του κ. Καρογιάν.

Παρασκήνιο για αναπληρωτή

Από την άλλη, ο Μάρκος Κυπριανού, αν και δήλωσε παρών, τόσο ο ίδιος όσο και δικό του στενό συνεργάτες (ο Νέστορας Νέστορος διεκδικεί τη θέση του γ.γ. και ο

Αβραάμ Σολωμού τη θέση του Οργανωτικού), δεν εκτιμάται ότι πρόκειται για «οργανωμένη και συντονισμένη» προσπάθεια από πλευράς του πρώην ΥΠΕΕ για «έλεγχο του κόμματος». Στην πραγματικότητα, όπως αναφέρουν κομματικοί κύκλοι, «πρόκειται κυρίως για κίνηση επανόδου του ίδιου στα πολιτικά πράγματα, μετά την τραγωδία στο Μαρί και μετά τη συμμετοχή του στην αποτυχημένη 5ετή διακυβέρνηση του Δημήτρη Χριστόφια». Η εκλογή του Μάρκου Κυπριανού δεν θεωρείται ωστόσο βέβαιη, μιας και απέναντί του αποφάσισε να σταθεί η Αντιγόνη Παπαδοπούλου, η «σιδηρά κυρία» του ΔΗΚΟ, η οποία διατηρεί άριστες σχέσεις με τη βάση του κόμματος και για όλο αυτό το διάστημα, παρά τις εσωκομματικές αντιπαράθεσεις, πέτυχε να μείνει μακριά και να δημιουργήσει τον δικό της «κύκλο ψηφοφόρων».

Στη μάχη του αναπληρωτή, άκρως σημαντική θεωρείται η στάση που θα τηρήσει ο Νικόλας Παπαδόπουλος, ο οποίος αν και δεν αναμένεται να εκδηλωθεί επίσημα υπέρ συγκεκριμένου υποψήφιου, το παρασκήνιο θέλει στενούς του συνεργάτες να κινήθηκαν προς την κατεύθυνση της Αντιγόνης Παπαδοπούλου. Μάλιστα, προσπάθειες καταβάλλονται ώστε να μεταπεισθεί ο Κώστας Μαυρίδης, ο οποίος μίπηκε «σφήνα» στους υποψηφίους για τη θέση του αναπληρωτή. Για την εν λόγω θέση, ενδιαφέρον υπήρξε, πέραν των τριών, και από άλλους τρεις ΔΗΚΟϊκούς, τους Γιάννη Ιωάννου, Γιώργο Κωνσταντίνου και Κωνσταντίνο Παναγή. Η μάχη, ωστόσο, αναμένεται να γίνει μεταξύ Αντιγόνης και Μάρκου, με τους υπόλοιπους υποψηφίους να μην κρίνονται από κομ-

ματικούς παράγοντες ως «ισχυρές υποψηφιότητες».

Οι άλλες μάχες

Για τη θέση του αντιπροέδρου, αν και υποβλήθηκαν τέσσερις υποψηφιότητες, η μάχη αναμένεται να είναι μεταξύ των Παφίων Σάββα Βέργα και Χρίστου Πατσαλιδή, με τον πρώτο να στηρίζεται από τους συνεργάτες του Νικόλα Παπαδόπουλου, και ο δεύτερος να είναι η μόνη προσωπικότητα από πλευράς της «ομάδας Καρογιάν» που διεκδικεί κάποια θέση στην ανώτατη ηγεσία του κόμματος. Την ίδια θέση διεκδικούν και οι Ιωάννης Αρμενής και Κωνσταντίνος Παναγή.

Για τη θέση του γενικού γραμματέα υπεβάλαν υποψηφιότητα πέντε πρόσωπα: οι Θέμης Θεμιστοκλέους, Στέλιος Ιερωνυμίδης, Μαρίνος Μουσιούττας, Νέστορας Νέστορος και Αλέκος Τρυφωνίδης. Ωστόσο η μάχη αναμένεται να δοθεί μεταξύ των τριών τελευταίων, με τον Μαρίνο Μουσιούττα, να βρίσκεται στις εκλογές για την προεδρία, στο πλευρό του Νικόλα Παπαδόπουλου και να θεωρείται στενός συνεργάτης του.

Για τη θέση του γενικού οργανωτικού γραμματέα, τελικά ο νυν οργανωτικός και βουλευτής Λευκωσίας Φύτος Κωνσταντίνου έχει αντίπαλο τον Αβραάμ Σολωμού, ο οποίος προέρχεται από το στρατόπεδο του Μάρκου Κυπριανού. Ωστόσο, φαίνεται πως παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο να αποσύρει την υποψηφιότητά του. Στην αντίθετη περίπτωση, το Εκτελεστικό Γραφείο θα πρέπει να αποφασίσει για το ποια πρόσωπα θα καταρτίσουν την Εφορευτική Επιτροπή Εκλογών, αφού ο Φύτος Κωνσταντίνου θα είναι υποψήφιος και εκ των πραγμάτων δεν θα μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντα του Εφόρου.

Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφου

Οι εγγραφές για το εαρινό
εξάμηνο 2013-14 θα διαρκέσουν
μέχρι τέλος Φεβρουαρίου

**ΜΕΙΩΜΕΝΑ
ΔΙΔΑΚΤΡΑ!**

Προπτυχιακά: € 6,600 *
Μεταπτυχιακά: Από € 5,000

ΑΙΤΗΣΕΙΣ
ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ
ΥΠΟΒΑΛΗΘΟΥΝ ΚΑΙ
ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ
ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ!

* Γίνονται δεκτές αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση και κρατική χορηγία

T: +357 26843300 / E: info@nup.ac.cy
www.nup.ac.cy

120
χρόνια
προσφοράς
1893-2013

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
τελούν την Πέμπτη, 30 Ιανουαρίου 2014
στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννη Λευκωσίας
μετά τη Θεία Λειτουργία
μνημόσυνο των Ιδρυτών, Ευεργετών, Σχολικών Εφόρων
Υπουργών Παιδείας, Εκπαιδευτικών και
Σχολικών Υπαλλήλων των Σχολείων Λευκωσίας
και καλούν όσους τιμούν τη μνήμη τους να παραστούν.

Του μνημοσύνου θα προεστεί
η Α.Μ. ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομος Β΄
και τον επιμνημόσυνο λόγο θα εκφωνήσει
ο Έντιμος Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού
κ. Κυριάκος Κενεβέζος

Θα ακολουθήσουν τα εγκαίνια της Έκθεσης φωτογραφίας
από τις δραστηριότητες της Εφορείας και
των σχολείων της Εκπαιδευτικής της Περιφέρειας
επ' ευκαιρία της συμπλήρωσης των 120 χρόνων
από την ίδρυσή της, στα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου
και δεξίωση στον ίδιο χώρο.

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ:
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πότε, πώς και γιατί θα φύγει ο Ντάουνερ

Μαδώντας τη μαργαρίτα

Πληροφορίες και τίτλοι που προαναγγέλλουν ότι «παραίτηται ο Ντάουνερ», δεν εντυπωσιάζουν πια. Στα σχεδόν πεντέμισι χρόνια που ο Αυστραλός διπλωμάτης ασκεί καθήκοντα ειδικού συμβούλου και ιδιαίτερα μετά το Σεπτέμβριο του 2009, το θέμα αυτό έγινε πολλαπλάκι πρωτοσέλιδο, με προαναγγελίες παραίτησης στη βάση κύκλων και πηγών, επιθυμιών κρυφών και φανερών. Όχι από εμάς, αλλά από πολλούς άλλους. Λοιπόν, αυτή τη φορά όντως θα φύγει ο Ντάουνερ. Ίσως μετά την ενημέρωση του Σ.Α. την άλλη εβδομάδα, ίσως και μετά τη συνάντησή του με τον γ.γ. του ΟΗΕ σε καμιά Γενεύη ή το αργότερο μέσα στο προερχόμενο εξάμηνο. Βέβαια, ως φίλος για πολλά χρόνια με τον γ.γ. του ΟΗΕ και άνθρωπος της εμπιστοσύνης των Βρετανών, θα φύγει αλλά όχι με τη ρετινιά του εκδιωχθέντα, αλλά του πολιτικού ο οποίος ανταποκρινόμενος στο προσκλητήριο της πατρίδας του αναλαμβάνει μία υπεύθυνη θέση. Υπό την έννοια αυτή και με τον Ντάουνερ στη Λευκωσία την Τετάρτη, κακώς ουδείς μπήκε στον κόπο να τον ρωτήσει αν φεύγει αλλά γράφθηκε την επομένη ως είδηση. Αν τον ρωτούσαν, θα λάμβαναν την «αναγκαστική» απάντηση, πως δεν φεύγει. Ο Ντάουνερ όμως φεύγει, γιατί ο κύκλος του έκλεισε, γιατί δεν αξιοποίησε πολλές ευκαιρίες που είχε και γιατί πλέον λειτουργεί σαν βαρίδι για τη διαδικασία του Κυπριακού.

Ποιους ενοχλεί περισσότερο
Ενοχλεί πια ο κ. Ντάουνερ όχι απλώς τα ενδιαφερόμενα μέρη, αλλά κυρίως αυτούς που τον ήθελαν. Αρχίζοντας από τον γ.γ. του ΟΗΕ με τον οποίο είχαν γνωριμία από τα χρόνια που κι οι δύο ήταν υπουργοί Εξωτερικών σε δύο μεγάλες χώρες της Άπω Ανατολής και τους Αμερικανούς. Και τους ενοχλεί γιατί αντί η διαδικασία να είναι εστιασμένη στην ουσία των διαφορών, επικεντρώνεται στους διάφορους αντι-διπλωματικούς χειρισμούς του Αυστραλού πρώην ΥΠΕΞ. Θα φύγει ακόμα γιατί οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι το Κυπριακό βρίσκεται ένα βήμα πριν από τη λύση και δεν μπορούν να το διακινδυνεύσουν με κάποιον που μπορεί απλώς για ένα «γινάτι» να τα κάνει μπάχαλο.

Μέγας είσαι Κύριε (Πρόεδρε) και θαυμαστά τα έργα μας...

Χρειάζεται φρέσκια αρχή για την τελική ευθεία, αν μη τι άλλο για είναι βέβαιο πως αν η προσπάθεια αποτύχει γι' αυτό θα ευθύνεται η έλλειψη πολιτικής βούλησης των εμπλεκόμενων πλευρών ή ότι οι ερασιτεχνικοί χειρισμοί ή τα «τασιλίκια» του μεσολαβητή.

•••••

Χωρίς βαρβάρους τι;

Τώρα, λοιπόν, που φεύγει ο Ντάουνερ, κάρδος κι εμείς ν' αναρωτηθούμε τι θα κάνουμε χωρίς βαρβάρους. Θα δαιμονοποιήσουμε τον επόμενο διαπραγματευτή ή θα αντιμετωπίσουμε τα πράγματα με ψυχρή λογική; Δηλαδή εμείς έχουμε αυτά τα συμφέροντα, οι Τουρκοκύπριοι εκείνα, λειτούργουμε σε μία περιοχή όπου πολλά συμφέροντα ανταγωνίζονται, άρα αναζητούμε τη λύση που μας βολεύει κι είναι εφικτή. Αλλιώς ως μη χάνουμε τον καιρό μας. Μη γίνει η διζωνική, δικονομική ομοσπονδία το «σύντομο ανέκδοτο».

•••••

Ήταν τελικά δαίμονας;

Τελικά ο Ντάουνερ ήταν καλός επαγγελματίας ή δαίμονας στον χειρισμό του Κυπριακού; Ακόμη και σε στιγμές που οι σχέσεις του με την πλευρά μας ήταν στο χειρότερο

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ελίζα Σαββίδου

Η Επίτροπος Διοικήσεως Ελίζα Σαββίδου και το Γραφείο της ως θεσμικό όργανο ελέγχου αλλά και ως μηχανισμός πρόληψης κράτησαν ψηλά το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο σκάνδαλο των Φυλακών, την ώρα που Κυβέρνηση, Βουλή και κόμματα, παρατηρούσαν με τρόμο το τέρας που ανέθρεψαν τόσα χρόνια με το ρουσφέτι, να ξεφτιλίζει και το τελευταίο ίχνος κύρους που τους απέμεινε.

σημείο τους, όταν δηλαδή δημοσιοποιήθηκαν τα έγγραφα του ΟΗΕ, εμείς αποδώσαμε τα του Καίσαρος... Τα έγγραφα σε τρεις περιπτώσεις έδειχναν ότι υπερέβη τον ρόλο του. Η πρώτη αφορούσε στην προσπάθεια να αποδυναμωθούν οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η δεύτερη όταν συμβούλευε τον Ταλά σε εσωτερικούς πολιτικούς χειρισμούς εν όψει εκλογών κι η τρίτη στην επιλογή του εμπειρογνώμονα Τζεφ Μπέιτς, για τον οποίο γνώριζε ότι διατηρούσε τις εταιρείες που κάνει δημόσιες σχέσεις για το ψευδοκράτος. Άντε και κάτι κινήσεις του με ξένους δημοσιογράφους, τους οποίους καθοδηγούσε. Τίποτε άλλο δεν τον έδειχνε να παίζει «βρώμικο παιχνίδι». Μπορούσε να παίζει βρώμικο παιχνίδι; Μια χαρά το μπορούσε. Πότε; Όταν οι Τούρκοι του πρότειναν προσευνόνηση ανάλογη με αυτή με τον Ντε Σότο την περίοδο του σχεδίου Ανάν (μέχρι κι αεροπλάνο για τις κρυφές του μετακινήσεις προθυμοποιήθηκαν να του παραχωρήσουν) ο Ντάουνερ, προς τιμή του, αρνήθηκε. Ούτε δαίμονας, λοιπόν, ήταν ούτε άγγελος. Απλώς μετά τις διαρροές των εγγράφων και τη δαιμονοποίηση του στην ε/κ κοινότητα, δεν μπορούσε να παίζει τον ρόλο του έντιμου κι ουδέτερου διαμεσολαβητή. Δεν έκρυβε (ή δεν μπορούσε να κρύψει) την αντιπάθειά του προς την ε/κ ηγεσία, μην πω και προς τους Ελληνοκύπριους.

•••••

Θα βγάλει απωθημένα;

Υπήρχαν περιπτώσεις που η μόνη εξήγηση για τους χειρισμούς του ήταν ότι προσπαθούσε να εκδικηθεί τους Ελληνοκύπριους για το κουνερί που έπαθε με τη διαρροή. Ίσως μετά το δεύτερο Greentree θα έπρεπε ο ίδιος να φύγει, γιατί γνώριζε πως δεν μπορεί να είναι πια αντικειμενικός. Ή τότε ο Χριστόφιας δεν του έθεσε όσο έντονα έπρεπε το ερώτημα, να τους πει αν όντως μπορεί να συνεχίσει να είναι ουδέτερος μεσολαβητής. Όπως και να έχει το πράγμα, ο κύκλος του έκλεισε. Ελπίζω να φύγει σαν «English Gentleman», γιατί ως τέτοιος ανατράφηκε, όταν ο πατέρας του υπηρέτούσε για πολλά χρόνια ύπατος Αρμυστής της Αυστραλίας στο Λονδίνο. Μία θέση στην οποία ίσως κι αυτός σύντομα θα διοριστεί. Να φύγει σαν

κύριος και επαγγελματίας και να μη βγάλει τα απωθημένα του στην τελευταία του ενημέρωση προς το Σ.Α. Ας το κάνει απλώς και μόνο για την υστεροφημία του.

•••••

ΤΚ: Ενδεικτικό ορόσημο

Μετά την τελική απόφαση για το κούρεμα του 47,5% στις καταθέσεις στην Τράπεζα Κύπρου, το υπόλοιπο των καταθέσεων είχε μετατραπεί σε τρεις καταθέσεις προθεσμίας, διάρκειας 6, 9 και 12 μηνών, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα μία περίοδο από την Τράπεζα. Δεδομένου ότι οι οικονομικά της Τράπεζας το επέτρεπαν, οι καταθέσεις αυτές θα ήταν διαθέσιμες στη λήξη τους, αλλιώς, εάν η Τράπεζα δεν ήταν ακόμα σε καλό σημείο, θα ανανεώνονταν. Η πρώτη δοκιμή λοιπόν είναι την 31η Ιανουαρίου του 2014, ημερομηνία ωρίμανσης των 6μηνιαίων καταθέσεων. Ένα κομβικό σημείο, που θα μάθουμε όλοι, σε πόσο καλό δρόμο βρίσκεται η Τράπεζα, και κατά πόσο στο εξήμισιο που πέρασε έγιναν τα σωστά βήματα και υπήρχε το ποσοστό αποτελέσματα ώστε να μπορέσει να αποδεδειχθεί αυτά τα ποσά. Είναι επίσης το ορόσημο που θα μας δείξει κατά πόσο κοντεύει η μέρα της άρσης των περιοριστικών μέτρων διακίνησης κεφαλαίων. Έντεκα τζιζι 'πόψε...

•••••

Νέα καθήκοντα Τρυφονίδη

Τώρα που ο Γ. Τρυφονίδης, επιστρέφει από τις Κεντρικές Φυλακές στο Αστυνομικό Σώμα και αφού ήταν τόσο επιτυχημένος 5ετής θητεία του στις Φυλακές, ο Ιανός εισπνέεται να του αναθέσουν την ασφάλεια του υπουργού Δικαιοσύνης ή ακόμα καλύτερα την ασφάλεια του Προέδρου της Δημοκρατίας! Υπό τις περιστάσεις, δεν νομίζω να υπάρχει καταλληλότερος... Και να μπει μία τάξη στην κυβέρνηση επιτέλους...

ΥΓ: Σαν χθες, πριν από 30 χρόνια (18 Ιανουαρίου 1984), πέθανε ο Βασίλης Τσιτσάνης. Κι εμείς δεν νοιώθουμε τόσο καλά τελευταίως. Συνεφιασμένη Κυριακή μοιάζει με την καρδιά μου...

Γράφει ο **ΙΑΝΟΣ**

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Αντιλαλούν οι φυλακές και κλαίει η κοινωνία

• **«Θυμάσαι**, ρε φίλε, τον μαλάκα, τον κουντικό καλαμαρά, τι καφόνι μας έκανε; Ο άνθρωπος ήταν ζώο ανήμερο. Κουμπάρε, εγώ θυμάμαι τον αγροίκον Κυπριαίο λοχαγό, ο οποίος δεν μπορούσε να μοιράσει το άχυρο σε δύο γαϊδούρια και μας έδερνε λες και είμαστε γαϊδούρια». Οι ιστορίες του στρατού δεν είχαν τελειωμό, για τους δύο παλιόφίλους οι οποίοι υπηρέτησαν πριν από το 1974 στα βουνά του Πενταδακτύλου. «Ευτυχώς βγήκαμε ζωντανό από τα χέρια του βάρβαρου αξιωματικού, ο οποίος νόμιζε ότι οι κομμουνιστές ήταν αρκούδες της Σιβηρίας. Ο δε άλλος, που μας τσαμπουνούσε συνεχώς ότι, τάχα, έχει δικαίωμα για απώλειες 6%, από τους νέους στρατιώτες, που δόθηκαν εκπαίδευση στα όπλα». Και σε όλα αυτά, θα πρέπει να προστεθούν οι φρικαλεότητες των δόθεν παλιών, εναντίον των νέων στρατιωτών. Πάντα υπό τα κρυφά χαμόγελα των «αστεράδων», που νόμιζαν ότι επέβαλαν την πειθαρχία και εκπαίδευαν στρατιώτες. Ιστορίες στρατιωτικής τρέλας, οι οποίες το μόνο αποτέλεσμα που έφεραν, ήταν χιλιάδες σκοτωμένους και αγνοούμενους, από την προδοσία του πραξικοπήματος και την εισβολή των Τούρκων.

• **Αντιλαλούν** οι φυλακές ιστορίες τρόμου, οι οποίες διαδραματίζονται στο κατ' όνομα σωφρονιστικό ίδρυμα της Κύπρου. Οι φυλακές μετατράπηκαν σε καταγώγιο βασανιστηρίων, στο όνομα ανομολόγητων παθών και μυστικών δωροληψιών. Το αποτέλεσμα της δράσης των ανεγκέφαλων που έδιδαν διαταγές, είναι αυτοκτονίες, ομαδικό βιασμοί, βασανιστήρια, ψυχικές και σωματικές ασθένειες και το χειρότερο, εκκλάση εκατοντάδων νέων εγκληματιών. Τα άρρωστα πλέον μυαλά, οι διαστρεμμένες πλέον ψυχές, βγαίνοντας από τη φυλακή και αδυνατώντας να βρουν δουλειά, επιστρέφουν στους «φίλους» που απέκτησαν στη «στενή» και καταβαίνουν βαθύτερα στον βούρκο της παρανομίας. Αυτό μπορεί εύκολα να το διαπιστώσει κανείς από την πρώτη κουβέντα, με ένα πρώην κατάδικο, με ένα «άτυχο» ο οποίος δικαιολογημένα ή όχι καταδικάστηκε σε φυλάκιση.

• **Κλαίει η κοινωνία** και αγανακτούν οι ψυχολόγοι, οι ψυχίατροι, οι εγκληματολόγοι, οι δικηγόροι, οι κοινωνικοί λειτουργοί, ακόμη και οι θεολόγοι, που σπούδασαν και έμαθαν επιστημονικούς τρόπους, για σωφρονισμό των ανθρώπων, οι οποίοι υπέπεσαν σε ποινικά αδικήματα. Πηγή κάθε παρανομίας, είναι η αρρώστια της ψυχής, η διαστροφή του μυαλού, η οποία καταλήγει, σε πράξεις βίας και ενέργειες εκμετάλλευσης των άλλων ανθρώπων. Κάθε «λογική» πολιτεία κάθε «έξυπνη» κοινωνία, επιχειρεί να θεραπεύσει τους φυλακισμένους, γιατί γνωρίζει πολύ καλά, ότι η βία φέρνει βία και τα βασανιστήρια των

φυλακισμένων, φέρνουν βασανιστήρια σε όλη την κοινωνία. Υπάρχει και το οικονομικό κόστος, το οποίο οι σοβαρές κοινωνίες το υπολογίζουν μέχρι και το τελευταίο ευρώ. Συμφέρει να θεραπεύεις, παρά να βασανίζεις τους φυλακισμένους. Εξάλλου η χειρότερη τιμωρία, είναι οι τύψεις της συνείδησης και όχι οι πόνοι του σώματος.

• **Όλες οι δημοκρατικές** κοινωνίες, αναθέτουν σε πολιτικούς, σε εκλεγμένους αξιωματούς, την ευθύνη για τον Στρατό και την Αστυνομία. Οι άνθρωποι που υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας, ξέρουν πολύ καλά -αυτή είναι η δουλειά τους- να σκοτώνουν, να επιβάλλουν την τάξη, να εκτελούν διαταγές και να είναι ηγέτες. Αλλά δεν γνωρίζουν από διοίκηση και δεν μπορούν να υπολογίσουν στις συνέπειες αποφάσεων, με πολυδαίδαλες επιπτώσεις. Ο ιστορικός κανόνας λέει, ότι κάθε φορά που ένστολοι, ακόμη και οι θρησκευτικοί ηγέτες, αναλαμβάνουν εξουσίες, τα αποτελέσματα είναι τραγικά έως και καταστροφικά για τις κοινωνίες και τα κράτη.

• **Οι τραγωδίες** στις φυλακές αποτέλεσαν αφορμή και πολύ σωστά, για γρήγορες αλλαγές στο σωφρονιστικό σύστημα. Ωστόσο, απαιτούνται να γίνουν και πολλά άλλα εκτός των φυλακών. Οι βουλευτές θα πρέπει να σταματήσουν τη «μυαία» των κυβερνήτων, των αστυνομικών, των εισαγγελέων, ακόμη και συναδέλφων τους, οι οποίοι θεωρούν ως πανάκεια, για κάθε παρανομία, την αύξηση των ποινών. Οι δικαστές, τώρα που έμαθαν τι πραγματικά συμβαίνει στις φυλακές, θα πρέπει να σκέφτονται διπλά, όταν στέλνουν ανθρώπους πίσω από τα κάγκελα. Η κυβέρνηση θα πρέπει, επιτέλους, να εφαρμόσει τις εναλλακτικές ποινές. Και ίσως στο τέλος της ημέρας, δεν θα χρειαστεί να ανεγερθούν νέες φυλακές.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ παρουσιάζει

Δήμητρα Γαλάνη

Αλλιώς | 26 Ιανουαρίου 2014
Κυριακή, 20:30

μουσικοί:
Σεραφείμ Γαννακόπουλος - τύμπανα
Λάμπης Κουντουρόγιαννης - ηλεκτρική κιθάρα
Νίκος Μέρμηγκας - λαούτο, μαντολίνο, λάφτα, κιθάρα
Σπύρος Μάνεσης - πιάνο
Στέλιος Προβής - μπάσο

Χορηγοί Επικοινωνίας Χορηγός Φιλοξενίας

77 77 77 45
e-tickets
www.rialto.com.cy

LOVE 100.7 FM €88.7
MEDITERRANEAN BEACH HOTEL

Τελικά, είναι θέμα αξιοπιστίας

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Ο Αντώνης Σαμαράς μπήκε στην αίθουσα συνεντεύξεων Τύπου στο κτήριο του Ευρωπαϊκο-βουλίου στο Στρασβούργο με αυτοπεποίθηση και πλατύ χαμόγελο. Ο πρωθυπουργός έκανε πραγματικά ό,τι μπορούσε για να δείξει ότι η Ελλάδα παρά τα τεράστια προβλήματα μπορεί να ασκήσει με επιτυχία την προεδρία της Ε.Ε. μέχρι τον Ιούνιο. Ανάλογο ήταν και η στάση του προέδρου της Ευρωπαϊκής και υποψηφίου προέδρου της Κομισιόν, Μάρτιν Σουλτς, που καθόταν δίπλα στον κ. Σαμαρά. Της συνέντευξης Τύπου είχε προηγηθεί ομιλία του πρωθυπουργού στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Δεν ξέρω κατά πόσο τη σιγουριά του κ. Σαμαρά συμμερίζονται και οι ομολογοί του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Εκείνο που γνωρίζω σίγουρα, γιατί το είδα με τα μάτια μου, ήταν πως κατά την ομιλία του στην Ολομέλεια, η μεγάλη αίθουσα με περίπου επτακόσια έδρανα, ήταν σχεδόν άδεια. Ζήτημα ήταν να βρίσκονταν διακόσιοι ευρωβουλευτές στην αίθουσα. Ήταν εκεί όλοι οι Έλληνες και οι Κύπριοι ευρω-αντιπρόσωποι, ορισμένοι συνοδεία τους από άλλες χώρες, καθώς και η διόλου ευκαταφρόνητη συνοδεία του πρωθυπουργού. Ο κ. Σαμαράς, χωρίς συγκεκριμένο λόγο, όπως απεδείχθη, είχε μαζί του τέσσερις υπουργούς, έξι συμβούλους, όλο το προσωπικό της μόνιμης αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην Ένωση και εννιά αστυνομικούς. Η εικόνα δεν ήταν κολακευτική, για να το θέσω κομψά.

Η αδράνεια, η εικόνα ενός κράτους των ημετέρων, η διαπλοκή, η διαφθορά, έχουν φέρει την αξιοπιστία της Ελλάδας στο ναδίρ. Όλα αυτά είναι χαρακτηριστικά που αναδύει σε μικρότερο βαθμό και η Κύπρος στην Ευρώπη.

αφού κρατά τη νβία της κοινότητας για πέμπτη φορά. Το πρόβλημα είναι ότι η ίδια η χώρα και κυρίως το πολιτικό της προσωπικό δεν είναι πλέον αξιόπιστοι. Δεν είναι θέμα προσώπων. Δεν αφορά μόνο τον ίδιο τον κ. Σαμαρά και τους συνεργάτες του. Είναι ευρύτερο ζήτημα και έχει να κάνει με το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν πειθεί πως μπορεί να βγει από το τέλμα. Ότι μπορεί να αποπληρώσει το τεράστιο χρέος της χωρίς νέο κούρεμα. Κανείς στο Στρασβούργο και στις Βρυξέλλες δεν το λέει δημόσια. Παρασκηνιακά, όμως, ένα νέο κούρεμα του ελληνικού χρέους συζητείται και οι κουβέντες που γίνονται βρίσκουν τον δρόμο τους προς έγκυρα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης. Ο Αντώνης Σαμαράς επέμεινε στις δημόσιες τοποθετήσεις του ότι η χώρα βγαίνει από το τέλμα. Ότι είχε το 2013 πρωτογενές πλεόνασμα μερικώς εκατοντάδων εκατομμυρίων που το μεγαλύτερο μέρος τους θα πάει στην ανακούφιση ανθρώπων με μεγάλη ανάγκη. Το πρωτογενές πλεόνασμα, όμως, δεν αρκεί ούτε στο νυκτάκι για να μειώσει το τεράστιο χρέος της Ελλάδας που ανέρχεται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια. Και οι εταίροι γνωρίζουν επίσης ότι οι πρόσκαιρα ευημερούντες αριθμοί δεν μπορούν να κρύψουν το κοινωνικό κόστος, τη φτώχεια και την ανέχεια, που έχουν τυλίξει μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Ελλάδας. Το πρωτογενές πλεόνασμα του 2013 δεν απαντά τα τεράστια ερωτήματα γιατί το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να βοηθήσει τον ιδιωτικό τομέα στην προσέλκυση επενδύσεων. Γιατί δεν μπορεί να στηρίξει και να ενισχύσει την υλοποίηση καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών και προτάσεων. Γιατί αφήνει τη γραφειοκρατία να σκοτώνει εν τη γενέσει τους νέες και ενδιαφέρουσες προτάσεις για ανάπτυξη. Γεγονός που, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, έχει φέρει σε απόγνωση την ηγεσία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας.

Η αδράνεια, η εικόνα ενός κράτους των ημετέρων, η διαπλοκή, η διαφθορά, έχουν φέρει την αξιοπιστία της Ελλάδας στο ναδίρ. Όλα αυτά είναι χαρακτηριστικά που αναδύει σε μικρότερο βαθμό και η Κύπρος στην Ευρώπη. Αρκεί να σας πω ότι τρεις μέρες στο Ευρωπαϊκό βούλιν, η Κύπρος, το κούρεμα καταθέσεων και το μνημόνιο αναφέρθηκαν μία φορά, κατά τη ενημέρωση των ευρωβουλευτών από τον αρμόδιο Επίτροπο Όλι Ρεν. Κατά τα άλλα ουδείς ασχολήθηκε, μολοντί η συζήτηση για την Τρόικα και το μέλλον της ήταν ζωντανή. Και η αναφορά του κ. Ρεν έγινε για να πει ο Επίτροπος πως τα δεινά της Κύπρου προκάλεσε κυρίως η πολιτική της ηγεσία, με την εγκληματική αργοπορία της να λάβει μέτρα, να αντιληφθεί το μέγεθος του προβλήματος και τις επιπτώσεις για τον τόπο. Πρόβλημα αξιοπιστίας, λοιπόν, έχει και η Κύπρος. Και δεν λύνεται με ευκολία, παχιά λόγια, ή μετάθεση των ευθυνών σε τρίτους.

ΑΡΑΔΕΣ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Αν οι φυλάκες είχαν γνώση...

Θα το θέσουμε όσο πιο απλά γίνεται κι αν κινδυνεύουμε να κατηγορηθούμε για λαϊκισμό: Εάν ο άλλος ζηλευτός τραπεζικός ουρανοξύστης τον οποίο μέχρι πρόσφατα θεωρούσαμε τεκμήριο του οικονομικού μας θαύματος κατέρρευσε μέσα σε μία νύχτα, μιας και εκείνοι που είχαν την ευθύνη της σύστασής του παρά φυλάκες ήταν, τότε αλήθεια γιατί παριστάνουμε τους εκπληκτους για όσα συμβαίνουν στις φυλάκες φυλάκες μας;

Το ερώτημα μπορεί να επεκταθεί σε πολλούς άλλους τομείς της δημόσιας δραστηριότητας, ίσως και σε όλους. Ας βάλουμε το χέρι στην καρδιά κι αν αναρωτηθούμε με ειλικρίνεια: Τι είναι αυτό που φτιάξαμε σε στερές βάσεις, με ορθολογικό σχεδιασμό, με προγραμματισμό και με μέτρο, ώστε να μπορούμε να είμαστε περήφανοι; Είναι άραγε μόνον οι φυλάκες μας που καταρρέουν; Όχι βέβαια. Ολόκληρο το κράτος μας απειλείται με κατάρρευση, γιατί δυστυχώς σ' αυτό τον τόπο κομάντο κάνει η κουλτούρα της ατιμωρησίας, την οποία εκκολλάει η ανυπαρξία ελέγχου, διαφάνειας και λογοδοσίας.

Ένα κράτος που ανέχεται να εξευτελιζέται από έναν ισοβίτη, ο οποίος μέσα από τον πλέον αυστηρά ελεγχόμενο χώρο αισθάνεται τόσο ισχυρός και αποθαρρύνεται σε τόσο βαθμό ώστε να εκπονεί σχέδια για τα πλέον ειδικά εγκλήματα, (με κορυφαίο την εκταφή της σορού ενός πρώην Προέδρου) για να εκβιάσει την πολιτική ηγεσία και να εκμαυλίσει την αποφυλακιστική του, τότε δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το πρόβλημά μας δεν είναι ούτε ο υπερπληθυσμός των φυλακών, ούτε ασφαλώς και η οικονομική κρίση. Οι αυτοκτονίες, οι «αυτοκτονίες» (συνειδητά τα εισαγωγικά), οι βιασμοί και οι εκβιασμοί είναι τα επίκεντρα της διαφθοράς, η οποία επαναλαμβάνουμε, εκκολλάμεται από την ανυπαρξία τιμωρίας, ελέγχου και λογοδοσίας, που βεβαίως οδηγούν στη διαφθορά.

Από καταβολής του το κράτος μας βουλάει στα σκάνδαλα αλλά μέχρι τώρα κανείς δεν λογοδοτεί. Είναι γι' αυτό που η διαχρονική λαϊκή αξίωση για τιμωρία όσων ενέχονται ακούγεται σαν τραγούδι σε σπασμένο φωνόγραφο και η κατά καιρούς πολιτική διαβεβαίωση ότι «το μαχαίρι θα φθάσει στο κόκαλο» μοιάζει με κακόγουστο ανέκδοτο.

Ας τερματίσουμε, λοιπόν, την υποκρισία antoniouy@kathimerini.com.cy

κι αν πούμε την αλήθεια ως έχει: Όσοι φωνάζουν για την κατάσταση στις φυλάκες αν ρίξουν μια ματιά στα σημεία και κέρατα που κατά καιρούς κατέγραφε στα ποινικά της η Επιτροπή Διοικήσεως. Αν διαβάσουν επίσης τις κατά καιρούς επιστολές των εκάστοτε διευθυντών και αναπληρωτών διευθυντών των Κεντρικών Φυλακών, ορισμένοι από τους οποίους στην πορεία έγιναν μέρος του προβλήματος για ένα απλό λόγο: Κανένας από όσους είχαν την ευθύνη δεν μπήκε στον κόπο να χαράξει μια στοιχειώδη σωφρονιστική πολιτική και να βάλει μία τάξη στις Κεντρικές Φυλάκες στα υπόλοιπα κρατητήρια αλλά γενικότερα στην Αστυνομία, η οποία επίσης είναι μέρος του προβλήματος.

Η κουλτούρα της ατιμωρησίας και το τέρας της διαφθοράς,

Πολιτικές ευθύνες σφύραται και υπάρχουν, θέλουμε όμως να σημειώσουμε το εξής: Οι νυν κυβερνώντες θα πρέπει επιτέλους να παύσουν να καταφεύγουν στους προκατόχους τους, διότι το άλλοθι, όσο βολικό κι αν είναι, δεν είναι πειστικό. Και οι τώως κυβερνώντες καλύτερα να είναι διπλά προσεκτικοί, όταν μιλούν για πολιτική ευθύνη. Φωτεινή εξαίρεση υπήρξε ο Κύπρος Χρυσόστομίδης, ο οποίος αποσύρθηκε, όταν ένας ισοβίτης αποκάλυψε τη γύμναση των διεφθαρμένων φυλάκων μας, στις φυλάκες και όχι μόνον.

Μήπως οι βουλευτές δεν γνώριζαν τα προβλήματα; Μήπως οι κατά καιρούς υπουργοί τελούσαν σε άγνοια; Μήπως οι εκάστοτε Πρόεδροι δεν είχαν ακουστά για όσα συνέβαιναν στις Φυλάκες; Ασφαλώς όχι. Απλώς οι λύσεις που αναζητούσαν ήταν μαλακοματικές. «Ο πολιτισμός μιας χώρας φαίνεται από το επίπεδο διαβίωσης των φυλακισμένων της» επιμένει εδώ και χρόνια ο Ντοστογιέφσκι, αλλά κανείς από τους εκάστοτε κρατούντες δεν βρήκε λόγο χρόνο να ασχοληθεί στα σοβαρά με το ούτω καλοσυνόμε σωφρονιστικό μας ίδρυμα, γιατί και στο θέμα των φυλακών ακολουθήσαμε την ίδια ακριβώς συνταγή όπως και σε πολλά άλλα θέματα: «Κρύψε να περάσουμε».

Ας ελπίσουμε ότι αυτή τη φορά οι κραυγές των νεκρών και τα ουρασιακά των βιασθέντων θα μας ευαισθητοποιήσουν λίγο περισσότερο ώστε επιτέλους να αποκτήσουμε και τις φυλάκες που αρμόζουν σ' ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος. Επί του παρόντος έχουμε τις φυλάκες που μας αξίζουν.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Ακόμα ένας εφιάλτης

Τρομάζω και μόνο που το σκέφτομαι. Θα μου πείτε πως κακώς τρομάζω. Και πως κανονικά θα έπρεπε να χαρώ και να πάρω μια ανάσα. Να πω μπράβο στην κυβέρνηση μας που τα κατάφερε και υπέγραψε συμφωνία με τους Εγγλέζους να απελευθερωθεί η ακίνητη γη των βρετανικών βάσεων και να προχωρήσει η πολεοδομική της ανάπτυξη. Να κάνω ίσως και μία πιρουέτα στον αέρα που επιτέλους μετά από 53 και πλέον χρόνια θα αξιοποιηθεί αυτή η γη και η αξιοποίηση ενδέχεται να βοηθήσει το οικονομικό μας κάλι. Ωραία, μπορεί να έχετε δίκαιο ότι κανονικά θα έπρεπε να επικροτήσω τη συγκεκριμένη συμφωνία και να αισθανθώ μία αισιοδοξία. Από την άλλη όμως διερωτώμαι ποιος μπορεί να με αδικήσει που αντί για χαρά με πιάνει τρομάρα. Γιατί τρομάζω; Προσπερνώ (προς

το παρόν) το γεγονός πως αυτή η συμφωνία σε κάποιο αντάλλαγμα πρέπει να βασίζεται, το οποίο ουδείς μας έχει αποκαλύψει και ούτε πρόκειται να το μάθουμε παρά μόνο τη στιγμή που θα κληθούν οι Βρετανοί να κάνουν κίνηση ματ στη δική μας σκακιέρα και με τα δικά μας πόδια. Διότι δεν νομίζω πως συμφώνησαν σ' αυτή την απελευθέρωση, επειδή συμπαραστέκονται στο οικονομικό μας δράμα, ούτε και τους πιστώνω με ανιδιοτελείς προθέσεις.

Η ιστορία αν κάτι μας έχει μάθει είναι πως επαναλαμβάνεται και έτσι για να μην ξεχνιόμαστε, στο ιστορικό μπρώτο των Εγγλέζων δεν συμπεριλαμβανόταν ποτέ η φιλευσπλαχνία και η ανιδιοτέλεια. Ομολογώ, ωστόσο, πως δεν είναι η πιθανότητα του ανταλλάγματος που με τρομάζει περισσότερο. Είναι το ιστορικά αποδεδειγμένο γεγονός πως σ' αυτόν τον τόπο, όταν μιλάμε για πολεοδομική ανάπτυξη ουσιαστικά μι-

λούμε για καταστροφή της φυσικής ομορφιάς του τοπίου. Και πριν σπεύσετε να με γιασερωθείτε για αυτό που την πεποίθησας παροτρύνω να κάνετε μία βόλτα σε ολόκληρο το νησί για να διαπιστώσετε πως οι περισσότερες τοποθεσίες που έχουν «διασωθεί» και δεν έχουν υποστεί τις αλόγιστες και άμετρες πολεοδομικές μας ασυμμετρίες, είναι εκείνες στις οποίες δεν είχαμε πρόσβαση. Τα αρχοντοχωριάτικά μας σύνδρομα και ο ασυγκράτητος μιμητισμός μας έχουν υπογραμμίσει την απουσία οποιασδήποτε ικανότητας να εναρμονίσουμε την πολεοδομική ανάπτυξη με το φυσικό μας τοπίο και τα αποτελέσματα αυτής της απουσίας έχουν μία σειρά από αλυσιδωτές συνέπειες. Συνέπειες που αφορούν όχι μόνο στην καταστροφή της φυσικής ομορφιάς του νησιού αλλά και στο τρόπο με το οποίο καλούμαστε να ζήσουμε σαν νησιώτες, καθώς και στο είδος του

τουρισμού που προσδοκούμε να προσελκύσουμε. Ξενοδοχειακές μονάδες αραβικού χαρακτήρα στις πιο ωραίες μας παραλίες, γυάλινα κτήρια αμερικάνικης βλακείας στις παραλιακές πόλεις, πλαστικές καρέκλες και αρχαιοελληνικές κακοφτιαγμένες κολώνες σε τουριστικά θέρετρα και μία συνεχόμενη επιδειξιμανία ενός ανύπαρκτου πλούτου που εξακολουθεί να προσδιορίζει την πολεοδομική μας ταυτότητα και την αρχιτεκτονική μας ασχήμια.

Γι' αυτό τρομάζω λοιπόν. Γιατί μπροστά στο ενδεχόμενο να δω μία Αυδήμου ή ένα Παραμάλι να καταντά Αγία Νάπα και Πρωταράς με νέον επιγραφές και ξενοδοχειακές μονάδες που όποιος σέβεται τη χώρα του και τον πολιτισμό του θα έπρεπε να εισπληρωθεί την άμεση κατεδάφισή τους, μου 'ρχεται όχι μόνο τρομάρα αλλά και τάσεις φυγής. Και θα μου πείτε ποια είναι η εισήγησή σου. Να παραμείνουν στους Εγ-

γλέζους για να μην τα καταστρέψουμε; Η εισήγησή μου είναι να μπουκνουν αυστηροί περιοριστικοί κανόνες που να αποτρέπουν να κυριαρχήσει και πάλι η συνηθισμένη μας τακτική «μπάτε σκύλοι, αλέστε, αρκεί να δώμε χρήμα».

Και αυτό δεν μας περνά (που αποδεδειγμένα ΔΕΝ μας περνά) αν καλέσουμε αρχιτέκτονες και άλλους σχετικούς επιστήμονες οι οποίοι έχουν και την αισθητική αλλά και την παιδεία (και υπάρχουν αρκετοί) να αποτρέψουν αυτό τον εφιάλτη. Το μόνο βέβαιο είναι πως πολεοδομική ανάπτυξη σε αυτή τη χώρα είναι συνώνυμη της πολεοδομικής αναρχίας και προτού βιαστούμε να «πανηγυρίσουμε» για τη συμφωνία της απελευθέρωσης, αν αντιδράσουμε εκ των προτέρων μήπως έτσι και προλάβουμε την επέκταση του καρακτισαριού της Αγίας Νάπας και του Πρωταρά σε ολόκληρη τη χώρα.

Ο Ερντογάν είναι επικίνδυνος

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Σήμερα, θα ασχοληθούμε με ένα θέμα, το οποίο μας ενδιαφέρει άμεσα. Πρόκειται για τον Ταγίπ Ερντογάν, τον οποίο πλέον όλοι θεωρούν ως έναν «άκρως επικίνδυνο» πολιτικό. Η πορεία όμως του Τούρκου Πρωθυπουργού, η επικίνδυνη πολιτική του, δεν αναφύηκε μόλις τώρα. Αντιθέτως αυτή η πορεία καθώς και τα σημάδια, για το πού τελικά θα οδηγήσαν οι φονταμενταλιστικές του εξάρσεις, ήταν, για όσους παρακολουθούσαν τα της Τουρκίας, ορατά από πολύ παλιά. Ακόμη και από τις αρχές του 2010, με τα σημάδια αυτά να γίνονται εντονότερα ακόμη και μέσα από το περιβόητο Δημοψήφισμα του 2010 για τις Καταστατικές αλλαγές, όπου τότε οι πλείστοι πανηγύριζαν ότι επρόκειτο για ένα βήμα εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού της Τουρκίας. Όπως και να έχουν τα πράγματα, σήμερα βλέπουμε ακόμη και τη Μεγάλη Βρετανία να κάνει το «κατίρι» της Κύπρου στο Κυπριακό και να συνταυτίζεται με τις ελληνοκυπριακές θέσεις, στέλλοντας έτσι ένα ισχυρό σινιάλο στην Άγκυρα (βλ. ρεπορτάζ σελ. 4). Ανατρέχοντας, λοιπόν, πίσω, εντόπιμα ένα άρθρο μου, ημερομηνίας 16 Ιανουαρίου 2011, το οποίο δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», με την οποία τότε συνεργαζόμουν. Τότε, το άρθρο γράφτηκε εξ αφορμής της ενέργειας του Τούρκου πρωθυπουργού να χαρακτηρίσει μια τρομοκρατική οργάνωση ως «πολιτικό κόμμα». Ωστόσο, περιγράφεται, εν συντομία, η στροφή του Ταγίπ Ερντογάν, και πόσο επικίνδυνος θα ήταν τελικά για τη Δύση. Παρά τη θέση αυτοσχεδίασε το εν λόγω άρθρο, όπως δημοσιεύτηκε πριν από δύο χρόνια, χωρίς καμία διόρθωση.

«Άκρως επικίνδυνος χαρακτηρίζεται πλέον ο Τούρκος Πρωθυπουργός, Ταγίπ Ερντογάν, εντός της ΕΕ. Οι ακραίες ισλαμιστικές του τάσεις δεν φαίνεται να απόρριπτον να καταπολεμηθούν από τον ίδιο, με αποτέλεσμα η όλη πολιτική του προσέγγιση να ανησυχεί τόσο την Ουάσινγκτον όσο και τις Βρυξέλλες.

Το άνοιγμα Ερντογάν προς την Ανατολή, το τουρκικό φλερτ με απολυταρχικά καθεστώτα όπως αυτό του Ιράν, οι φιλο-ισλαμιστικές φονταμενταλιστικές εξάρσεις καθώς και οι δηλώσεις δικαίωσης τρομοκρατικών οργανώσεων (όπως η πρόσφατη δήλωση του Ταγίπ Ερντογάν πως η «Χαμάς» «δεν είναι τρομοκρατική οργάνωση αλλά πολιτικό κόμμα που κατέβηκε στις εκλογές ως πολιτικό κίνημα που υπερασπίζεται τη γη του και νίκησε»), είναι αυτά που ανησυχούν Ευρώπη και ΗΠΑ.

Παράλληλα, η σύγκρουση της Άγκυρας με το Ισραήλ, το μόνο κράτος μη μουσουλμανικό στη Μέση Ανατολή, κτύπησε ως «κόκκινος συναγερμός» στη Δύση, με αναλυτές να κρούουν τον κώδωνα κινδύνου για τον ισλαμισμό και κατά τα άλλα «εκουσυγχρονιστή» Ταγίπ Ερντογάν, του οποίου οι ενέργειες θαλώνουν τις πραγματικές προθέσεις της Άγκυρας, αφού η διάθεση για εκσυγχρονισμό και εξευρωπαϊσμό της Τουρκίας παραμένουν επί του παρόντος μόνο σε λεκτικές αναφορές και συγκρουόμενες με τις πράξεις και τα έργα του Τούρκου Πρωθυπουργού.

Ακόμη και το περίφημο Δημοψήφισμα του Σεπτεμβρίου 2010, το οποίο πολυδιαφημίστηκε ως «βήμα προς τον εκσυγχρονισμό», κατόπιν δεύτερης ανάγνωσης δυτικού αναλυτή εκτιμούν πως οι περίφημες «αλλαγές» του Συντάγματος, δεν είναι τελικά και τόσο μεγάλες «αλλαγές» ως προς τον εκδημοκρατισμό της χώρας, αλλά μεγάλες αλλαγές για την «κυριαρχία εντός της χώρας», του «ΑΚΡ» και του Ερντογάν.

Τούτο διαφαίνεται και μέσα από την τελευταία έκθεση της ΕΕ για την Πρόοδο της Τουρκίας, στην οποία σημειώνεται πως η Άγκυρα απέχει πολύ και απαιτείται σκληρή προσπάθεια για εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό Νόμων και Συντάγματος. Παράλληλα, ο Έλληνας Πρωθυπουργός και ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών τόνισαν πολλές φορές τους τελευταίους μήνες πως τα δύο πιο σημαντικά εμποδία στην ενταξιακή πορεία της Άγκυρας είναι το Κυπριακό και ο αργός ρυθμός εκδημοκρατισμού της χώρας.

Καταληκτικά θα πρέπει να σημειωθεί πως ενόψει και των γενικών εκλογών στην Τουρκία (12 Ιουνίου) καθώς πλέον ευρωπαϊκές ηγέτες δεν είναι σίγουρες κατά πόσο θα έκανε καλό στην Τουρκία, στην πορεία της προς την ΕΕ και στις σχέσεις της με Βρυξέλλες και Ουάσινγκτον, μία επανεκλογή του Ταγίπ Ερντογάν... και καθόλου άσχετο με αυτό δεν ήταν οι ξεκαθάρες δηλώσεις Μέρκελ!!!».

tsangaris@kathimerini.com.cy

Η μία Κυριαρχία

Του ΑΔΡΕΣΤΙΝΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Κυριάρχησε το τελευταίο τρίμηνο το θέμα της κυριαρχίας στις διαπραγματεύσεις για την έκδοση κοινού ανακοινωθέντος πριν από την έναρξη των συνομιλιών για λύση του Κυπριακού. Η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφείλεται στο ότι η Τουρκοκυπριακή πλευρά θέλει η κυριαρχία να ανήκει στις δύο ομόσπονδες πολιτείες. Πρόδηλος είναι ο λόγος. Θέλουν να έχουν ξεχωριστή κυριαρχία για να μπορέσουν μία μέρα να αποσυρθούν από το ομόσπονδο κράτος με αυτή την κυριαρχία.

Είναι γεγονός ότι η έννοια της κυριαρχίας από τότε που εισήχθη στην πολιτική επιστήμη από τον Γάλλο Jean Bodin στο φημισμένο έργο του «De la République» (1577) υπέστη αρκετές εξελίξεις. Εκείνος την όρισε ως τη «summa potestas», «την απόλυτη και διαρκή ισχύ εντός ενός κράτους». Έκτοτε δόθηκαν πολλές ερμηνείες, ιδίως στο πλαίσιο της Γερμανικής Αυτοκρατορίας μέχρι την ειρήνη της Βεστφαλίας (1648), οπότε αναγνωρίστηκε στους ηγεμόνες το δικαίωμα να κηρύττουν πόλεμο και να συνάψουν ειρήνη, δίνοντας έτσι νομική υπόσταση στις ενέργειές τους. Η Γαλλική Επανάσταση, όμως, αντέγραψε την απόλυτη εξουσία του ηγεμόνα και καθόρισε ότι η κυριαρχία ανήκει στο Έθνος, θέση που αντανακλάται και στο Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών.

Στα Ομόσπονδα κράτη, η εσωτερική κυριαρχία, σύμφωνα με πολλούς συγγραφείς, εφόσον γίνεται διάκριση μεταξύ εξωτερικής και εσωτερικής κυριαρχίας, περιορίζεται στη «δικαιοδοσία» ή την «αρμοδιότητα» της ομόσπονδης πολιτείας. Σχετική

Αυτό που επιζητούν οι Τουρκοκύπριοι είναι ένα μη πλήρες κυρίαρχο κράτος, παρ' όλο που δεχόμαστε ότι θα έχουν και δικαιοδοσίες και αρμοδιότητες. Θέτουν, τοιουτοτρόπως, εν αμφιβόλω όχι μόνο τη διεθνή προσωπικότητα του κυπριακού κράτους, αλλά και την ανεξαρτησία του. Όπως καθορίζει ο καθηγητής μου Paul Guggenheim στο σύγγραμμά του «Traité de Droit International public» (τ. Ι, σ. 174), υπό την πολιτικονομική έννοια «η ανεξαρτησία είναι ταυτόσημη με την κρατική κυριαρχία». Το κράτος είναι κυρίαρχο ή μη κυρίαρχο και η κυριαρχία του αδιαίρετη. Έτσι την υπερασπίστηκε και ο Jean-Jacques Rousseau στο «Contrat Social» (1762) και ο πολύς καθηγητής Oppenheim που καταγράφει ότι «sovereignty in the strict and narrow sense of the term implies Independence all round, within and without the borders of the country». (Oppenheim's International Law», τ. Ι, σ. 119)

Όπως πάντοτε, το δικαίο είναι με το μέρος μας. Το δικαίο όμως του ισχυρού, πάνω στο οποίο βασίζεται η άλλη πλευρά και όπως εκφράζεται στην πράξη, μαρτυρεί την έλλειψη πολιτικής βούλησης για λύση του προβλήματος. Επομένως, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ορθώς πράττει να επιμένει στα αυτονόητα. Όση καλή θέληση και αν έχουμε δεν πρέπει να επιτρέψουμε τη δημιουργία μιας νέας «νομολογίας» για το θέμα της κυριαρχίας, που θα βασίζεται στις απαράδεκτες θέσεις των Τουρκοκυπρίων αντί στο διεθνές δικαίο.

Ο κ. Ανδρέας Π. Παπαδόπουλος είναι πρόεδρος ε.ε.

Το κοινό ανακοινωθέν Ν. Αναστασιάδη και Ντ. Κάμερον αλλά και τα όσα έλαβαν χώρα στο Λονδίνο την εβδομάδα που πέρασε θέτουν το ερώτημα τι πραγματικά αλλάζει στις σχέσεις Κυπριακής Δημοκρατίας (Κ.Δ.) και Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ). Μία σύγκριση του κοινού ανακοινωθέντος με το μνημόνιο συναντίληψης που υπογράφηκε το 2008 μεταξύ Δ. Χριστόφια και Γκ. Μπράουν θα μας βοηθήσει να το εξακριβώσουμε. Σε ό, τι αφορά το Κυπριακό οι σχετικές πρόνοιες είναι περίπου πανομοιότυπες, αφού και στα δύο κείμενα γίνεται αναφορά σε μία κυριαρχία, μία διεθνή προσωπικότητα και μία ιθαγένεια. Τονίζεται πως η λύση θα είναι μία διζωνική και δικινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα όπως αυτή προνοείται στα ψηφίσματα του Σ.Α. του ΟΗΕ.

Αναφορά γίνεται επίσης στις αρχές της Ε.Ε. Και στα δύο κείμενα καλύπτεται το θέμα της διεύρυνσης όπου υπογραμμίζεται η ανάγκη για την υποχρέωση των προς ένταξη κρατών στην εφαρμογή των σχετικών υποχρεώσεων έναντι της Ε.Ε. Στο κοινό ανακοινωθέν του 2014 παραλείπεται η ρητή δέσμευση της Τουρκίας στην εκπλήρωση των όσων καταγράφονται στην αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου του 2005. Εκφράζεται η πρόθεση του Η.Β. να συνεχιστεί να βοηθεί την Κ.Δ. στο ξεπεράσμα της οικονομικής κρίσης, ενώ στο μνημόνιο του 2008 το Η.Β. δεσμευόταν να στηρίζει και να βοηθεί την Κ.Δ. στη διαχείριση της επικείμενης προεδρίας του συμβουλίου της Ε.Ε. Να σημειωθεί πως η συμφωνία για την ανάπτυξη των ιδιωτικών περιουσιών που έγινε φέτος δεν ήταν παρά η ολοκλήρωση μιας διαπραγματεύσεως που άρχισε από το 2006 και το 2008 βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη. Εξάλλου από το 2004 το Η.Β. είχε κινήσει στην ίδια λογική, αλλά με ένα διαφορετικό τρόπο. Τότε είχε αποδεχθεί στο πλαίσιο του

Από τον Μπράουν στον Κάμερον

Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

σχεδίου Ανάν να επιστρέψει τμήματα των βάσεων τα οποία δεν χρειάζεται. Σήμερα το κάνει αυτό έμμεσα, επιτρέποντας την ανάπτυξη 200 τετραγωνικών χιλιομέτρων από τους ιδιοκτήτες τους. Και στα δύο κείμενα υπάρχουν επίσης αναφορές για συνεργασία στον εκπαιδευτικό τομέα.

Η ουσιαστική όμως διαφορά ευρίσκεται στην εκφρασμένη πρόθεση του Η.Β. να εμπλακεί στην εκμετάλλευση των κυπριακών υδρογονανθράκων. Η διαφορά αυτή οφείλεται εν πρώτοις στο γεγονός ότι η ανακάλυψη των υδρογονανθράκων έγινε μετά το 2008. Παρ' όλα αυτά εδώ και 3 χρόνια οι Βρετανοί, ένα τυπικά στήριζαν το δικαίωμα μας για έρευνα και εκμετάλλευση των όποι-

ων κοιτασμάτων ευρίσκονται εντός της κυπριακής ΑΟΖ, δεν είχαν επιδείξει ουσιαστικό ενδιαφέρον για εμπλοκή τους στην κυπριακή προσπάθεια. Η πρόθεση αυτή καταγράφηκε στο κοινό ανακοινωθέν και πήρε σάρκα και οστά με τη συνάντηση του αρμόδιου υπουργού με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον αρμόδιο υπουργό Γ. Λακκοτρύπη. Το δείπνο, παρουσία και Βρετανών επιχειρηματιών, αποτέλεσε το πρώτο βήμα υλοποίησης των διακηρύξεων. Πίσω από την αλλαγή εκτίμησής τους είναι δύο πολύ σημαντικοί λόγοι. Ο ένας είναι ότι οι Βρετανοί συνειδητοποιούν ότι η Κ.Δ. προχωράει μπροστά και αν δεν ενδιαφερόνταν να εκμετάλλευση θα γίνει χωρίς αυτούς. Πέραν όμως από

αυτή τη διαπίστωση έχω την αίσθηση ότι υπάρχει και δεύτερος γεωπολιτικού χαρακτήρα λόγος για το βρετανικό ενδιαφέρον. Αυτός έχει να κάνει με το γεγονός ότι η Τουρκία έχει καταστεί ένας αφερέγγυος και μη προβλέψιμος εταίρος στην περιοχή. Το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ αλλά και το Ισραήλ συνειδητοποιούν ότι είναι πολύ προτιμότερο τη διαχείριση των υδρογονανθράκων να έχει η συνεργασία και προβλέψιμη Κ.Δ. αντί της ισχυρής και αλαζονικής Τουρκίας. Επιπρόσθετα στο κοινό ανακοινωθέν φαίνεται να ενισχύεται η συνεργασία των δύο χωρών στη διαχείριση της συνεχιζόμενης περιφερειακής αστάθειας. Με το τελευταίο συνδέεται και η χρήση των βάσεων η οποία αφήνεται να νοηθεί πως θα γίνεται μετά από κοινή διαβούλευση. Ανάλογη συνεργασία προβλέπεται και σε ευρωπαϊκό επίπεδο κάτι που ενδιαφέρει πολύ το Η.Β.

Πίσω από όλα αυτά ευρίσκεται η σύγκλιση των στρατηγικών συμφερόντων των δύο χωρών. Η συμφωνία για την ανάπτυξη των ιδιωτικών περιουσιών στις βάσεις, παρά τις επιφυλάξεις που διατηρούμε εν αναμονή του κειμένου της συμφωνίας, αποτελεί το πρώτο πρακτικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα είναι και το τελευταίο. Υπάρχει ανάγκη όπως αναπτυχθεί ένας δομημένος διάλογος ανάμεσα στις δύο χώρες ώστε να ετοιμαστούν και πρόσθετα βήματα για μετουσίωση της σύγκλισης των συμφερόντων σε συγκεκριμένες κοινές δράσεις και έργα. Στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου θα μπορούσαν να συζητηθούν τα θέματα της ενεργειακής ασφάλειας αλλά και εκείνα της ενσωμάτωσης της ΚΔ στην ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική ασφάλειας.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και πρόεδρος της επιτροπής Διεθνών Σχέσεων του Δημοκρατικού Κόμματος.

Βουτιά στο κενό ή συμμαχίες;

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Η κρίση έφερε τις εύκολες αρνήσεις, την οργή, τα όχι, τα μην. Σε διάφορες χώρες ανέβηκαν οι δυνάμεις της δημαγωγίας και του αντιευρωπαϊσμού, μερίδα της κοινής γνώμης έχει επιβραβεύσει την άρνηση, την καταγγελία, τον λαϊκισμό. Μερικά συνδέονται με την αδυναμία που έδειξε η Ε.Ε. να προβλέψει την οικονομική κρίση και να σχεδιάσει τη δράση της έγκαιρα, μερικά άλλα συνδέονται με τη συστηματική προσπάθεια για μετατόπιση ευθυνών που επιχειρούν εθνικές κυβερνήσεις ότι «για όλα φταίει οι Βρυξέλλες».

Ωστόσο, από την κριτική στις αδυναμίες και τα κενά πολιτικής της Ε.Ε. μέχρι την πολιτική βουτιά στο κενό η απόσταση είναι τεράστια. Σε μία περίοδο γενικευμένης δυσπιστίας, οι αριθμοί που εμφανίζει το «Ευρωβαρόμετρο» του Δεκεμβρίου 2013 είναι πολύ χαρακτηριστικοί και συνδέονται με τις τάσεις που διαμορφώνονται εσχάτως στην Κύπρο. Σύμφωνα με την έρευνα «εμπιστοσύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μόνο το 17% των Κυπρίων, ενώ το 75% απάντησε «όχι». Οι μέσοι όροι στην Ε.Ε. ήταν 31% και 58% αντίστοιχα. Εμπιστοσύνη στα Ηνωμένα Έθνη έχει το 18% των

Κυπρίων, ενώ το 74% απάντησε «όχι». Στην Ε.Ε. τα ποσοστά ήταν 42% και 44% αντίστοιχα». Επέλεξε τα δύο σημεία (ΕΕ-ΟΗΕ) καθώς συνδέονται με τον διεθνή προσανατολισμό της νήσου και δείχνουν μία τάση άρνησης κατά πάντων, χωρίς να διατυπώνεται κάτι εναλλακτικό, ή μία κάποια πρόταση που να αντικαθιστά τη χρησιμότητα του ΟΗΕ ή την αναγκαιότητα της Ε.Ε.

Η υπόθεση με τον ΟΗΕ μοιάζει πολύ πρωτότυπη. Η Κύπρος γνωρίζει όσο λίγες χώρες στον κόσμο τις υπαρκτές δυνατότητες και τις πασιγνώστες αδυναμίες του. Λοιπόν, η χώρα που διαθέτει την πιο μακρόχρονη παρουσία ειρηνευτικής δύναμης στον πλανήτη (1964), μπορεί να αξιοποιήσει αυτόν τον πραγματικό ΟΗΕ με αυτές τις πραγματικές διαστάσεις ή να μείνει χωρίς την ομπρέλα του απέναντι στα στρατεύματα κατοχής? Ή αν θέλει μπορεί να ζητήσει την αποχώρησή του από την Κύπρο και το Κυπριακό, αφού «εμπιστοσύνη στα Ηνωμένα Έθνη έχει το 18% των Κυπρίων»!

Στο πώς απαντά κάθε ευρωπαϊκό κράτος στις προκλήσεις που αναπτύσσονται μέσα σε μία διεθνοποιημένη οικονομία, η γνώμη του Κ. Σημίτη είναι

ιδιαιτέρως στιβαρή: «Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης μόνον ευρύτερα σχήματα συνεργασίας μπορούν να εξασφαλίσουν ενεργό συμμετοχή στη διαχείριση των υπερεθνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κάθε χώρα. Το ζητούμενο είναι να καταστεί η Ένωση δύναμη προόδου για τους λαούς της και όχι μηχανισμός διαχείρισης των υστερήσεών τους. Για να γίνει αυτό, η Ένωση θα πρέπει να εμβαθύνει την ενοποίησης της στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο και να επαναπροσδιορίσει το περιεχόμενο της ενοποίησης στη βάση των σημερινών συνθηκών της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Αυτό που χρειαζόμαστε σήμερα είναι περισσότερη και καλύτερη Ευρώπη. Όχι λιγότερη Ευρώπη». (άρθρο, Το Βήμα, 4/1/2014).

Το κρίσιμο ζήτημα είναι πως «μόνο ευρύτερα σχήματα συνεργασίας μπορούν να εξασφαλίσουν ενεργό συμμετοχή στη διαχείριση των υπερεθνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κάθε χώρα». Συνεπώς τι προτείνουν οι αρνήτες του ευρωπαϊκού δρόμου; Με τι θα αντικαταστήσουν τη συμμετοχή στην Ε.Ε.; Η οργή για τις ατέλειες ή τα

λάθη της Ε.Ε. δεν αντικαθίστανται με κάτι άλλο, σε κανένα ορίζοντα δεν υπάρχει τίποτε άλλο παρά μόνο η εξωπραγματική «αλβανοποίηση» μιας κοινωνίας! Μέσα σε αυτό το πλέγμα της σύγχυσης και των αντιφάσεων κατά τον Κ. Σημίτη «έχουν ενισχυθεί οι εθνικολαϊκιστικές δυνάμεις σε πολλές χώρες της Ένωσης και επιδιώκουν να σταματήσουν την ευρωπαϊκή ενοποίηση...».

Οι επιστημονικές Σημίτη δείχνουν τις δυσκολίες του εγχειρήματος αλλά και τις προσπάθειες που χρειάζεται να γίνουν και προς ποια κατεύθυνση. Κυρίως «μετάδοξη αρμοδιότητα από τα κράτη-μέλη προς το ευρωπαϊκό κέντρο», ενιαία οικονομική διακυβέρνηση, συνεπείς προσπάθειες για την πρόοδο της Ένωσης. Η μεταρρύθμιση του πλαισίου απαιτεί χρόνο, εφικτές ιδέες, συμμαχίες ανάμεσα στις δυνάμεις που ενδιαφέρονται για την πρόοδο. Είναι κρίσιμες σημασίας υπόθεση να γνωρίζει μια κοινωνία πού βαδίζει, να διαμορφώνει καθαρή άποψη για όλα συμβαίνοντα γύρω της και με έργα να είναι «παίκτης» στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού πλαισίου.

www.larkoslarkou.org.cy

Επιτροπή Αποζημιώσεων και η διάκριση

Της ΑΡΓΥΡΩΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Είναι με μεγάλη λύπη που διαβάζω τους τελευταίους μήνες τα δημοσιεύματα και διάφορα σχόλια στο διαδίκτυο (ζω στο εξωτερικό) περί των κατεχομένων περιουσιών Ελληνοκυπρίων και τις ενστάσεις που διαμορφώνονται γύρω από τη λεγόμενη Επιτροπή Αποζημιώσεων Περιουσιών (ΕΑΠ). Ερχόμενη στο νησί τον Δεκέμβριο, όμως, και συνεχώς βομβαρδισμένη με τα πολιτικά νέα της νήσου από ραδιόφωνα και τηλεοράσεις, βλέποντας σχεδόν καθημερινά την πολιτική ηγεσία του τόπου (την ίδια ηγεσία που μας άφησε στο έλεος ενός μνημονίου-καταστροφής) να παίζει τον ηθικό παντογνώστη, η λύπη μου γρήγορα αντικαταστάθηκε από αβδία. Γιατί στην ουσία το τι βλέπουμε να γίνεται είναι μία ασύστολη προσπά-

θεια πολιτικών προσώπων και κρατικών φορέων να δαιμονοποιήσουν τους πρόσφυγες που έχουν ήδη αποταθεί (ή σκέφτονται να αποταθούν) στη λεγόμενη επιτροπή. Διάβασα την περασμένη εβδομάδα στον Τύπο πως το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε στο Εθνικό Συμβούλιο πέντε μέτρα για να σταματήσει η προσφυγή Ελληνοκυπρίων στην ΕΑΠ. Αυτά περιλαμβάναν προτάσεις για οικονομική υποστήριξη, άδειες για επεκτάσεις κατοικιών σε συνοικισμούς (!) αλλαγές στον Φορέα Ίσως Κατανομής Βαρών κ.ά. Ανάμεσα στα μέτρα ήταν και το εξής ανήκουστο: «όσοι προσφεύγουν στην ΕΑΠ να χάσουν τα προσφυγικά τους δικαιώματα». Η εισηγήση αυτή όχι μόνο δεν βοηθά τους πρόσφυγες (οι οποίοι, αν μη ξεχνούμε, έχασαν τα πάντα

το 1974 και ποτέ δεν αποζημιώθηκαν επαρκώς από το κράτος) αλλά μπορεί άνετα να θεωρηθεί ως ένα τρανταχτό παράδειγμα διάκρισης σε πολιτικό επίπεδο, η οποία πολύ λίγο απέχει από πολιτικές βασισμένες σε φυλετικές ή άλλες διακρίσεις (ρατσισμός, σεξισμός κτλ.). Μία αίτηση στην ΕΑΠ δεν αναιρεί την προσφυγική υπόσταση. Δεν είναι δυνατόν να ισχυρίζονται κάτι τέτοιο οι αρμόδιοι στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Το ίδιο ισχύει και για την έρευνα της διακομματικής επιτροπής για το ζήτημα. Δηλαδή, παρόλο που η έρευνα αναγνωρίζει ότι οι λόγοι για τους οποίους οι πρόσφυγες κάνουν αιτήσεις στην επιτροπή είναι: Οι συσσωρευμένες οικονομικές ανάγκες, η μη εφαρμογή από την κυπριακή πολιτεία επαρκούς

και αποτελεσματικής προσφυγικής πολιτικής ίσως κατανομή βαρών προς πραγματική ανακούφιση και ουσιαστική στήριξη των προσφύγων, συνεχιζόμενη στασιμότητα του κυπριακού και η αποδυνάμωση των προσδοκίων των Ε/κ που έχουν παρουσιάσει στα Κατεχόμενα, για αποκατάσταση των περιουσιακών τους δικαιωμάτων, (όλοι, δηλαδή, λόγοι που προκύπτουν από την αποτυχία, την ανικανότητα και την αδιαλλαξία των πολιτικών μας) θεωρεί ότι δύο καλοί τρόποι να σταματήσουν οι αιτήσεις στην ΕΑΠ (εισηγούνται κι άλλους) είναι: 1. Στέριψη ωφελημάτων Ε/κ ιδιοκτητών περιουσιών στα Κατεχόμενα που προσέφυγαν στην ΕΑΠ. 2. Κάθε αιτητής στον Κεντρικό Φορέα Ίσως Κατανομής Βαρών να υπο-

γράφει ένορκη δήλωση ότι δεν προσέφυγε στην ΕΑΠ. Δηλαδή, οι βουλευτές θέλουν να τιμωρούνται κι από πάνω οι πρόσφυγες. Κι υπονοείται, με αυτές τις εισηγήσεις, ότι όσοι προσφεύγουν έχουν κάνει κάτι απεχθές, σε σημείο που οι πολιτικοί τιμητές των πάντων να ανασύρουν καιροσκοπικά τις γνωστές ταμπέλες του «προδότη που ξεπουλά την πατρίδα». Η παράνοια που χαρακτηρίζει την κυπριακή πολιτική πραγματικότητα στο μεγαλύτερο της. Όντως, ήταν τεράστιο το πλήγμα που δεχθήκαμε με την ίδρυση αυτής της Επιτροπής, με την απόφαση Δημόπουλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αλλά από τη στιγμή που κατά καιρούς κυβερνήσεις και πολιτικές ηγεσίες απέτυχαν να οδηγήσουν τον λαό σε

μία συγκεκριμένη κατεύθυνση που θα εξυπηρετούσε μία συγκεκριμένη κι αποτελεσματική πολιτική έναντι της Τουρκίας, για να διασφαλίσουν τα δικαιώματα και την ασφάλεια όλων των κατοίκων της Κύπρου, κατηγορώντας και μαυροπιννακίζοντας τους πρόσφυγες που πήγαν στην ΕΑΠ δεν είναι μόνο παράδοξο αλλά είναι και πολιτικά ανήθικα. Ταυτόχρονα, συντηρείται έτσι και η αντιπαράθεση των μεν και των δε αντί της πολυδιαφημιζόμενης ενότητας στη βάση της οποίας θα μπορούσαμε να επιδιώξουμε μία αξιόπιστη και σοβαρή αντιμετώπιση του κυπριακού προβλήματος.

Η κ. Αργυρώ Νικολάου είναι φοιτήτρια Συγκριτικής Λογοτεχνίας (PhD) στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΣΥ ΣΤΗΝ «Κ»

«Θα είμαι υποψήφιος στις Ευρωεκλογές»

Λευτέρης Χριστοφόρου: Τον Μάιο αρχίζει το Ταμείο Επιχειρηματικότητας για ρευστότητα στις Μικρομεσαίες

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

«Είναι δεδομένο ότι θα καταθέσω την υποψηφιότητά μου για τις ευρωεκλογές», δηλώνει ο Λευτέρης Χριστοφόρου, ο οποίος δεν ξεκαθαρίζει εάν θα διατηρήσει και το αξίωμα του αναπληρωτή προέδρου, στην περίπτωση εκλογής του. Ο εκ Αμμοχώστου βουλευτής σημειώνει παράλληλα πως τον Μάιο θα αρχίσει τη λειτουργία του το Ταμείο Επιχειρηματικότητας, το οποίο θα παρέχει ρευστότητα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ενώ στα σκαριά είναι και η δημιουργία των Κέντρων Εξυπηρέτησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Ο πρόεδρος της Επι-

“

Στις 24 Φεβρουαρίου 2014 θα κατατεθούν οι υποψηφιότητες και θα επικυρωθούν στις 4 Μαρτίου 2014 από το Πολιτικό Γραφείο.

τροπής Εμπορίου, σχολιάζει ακόμη τη Συμφωνία με την Βρετανία για την ανάπτυξη της γης εντός των Βάσεων, καθώς και για τα της Οικονομίας.

—Κύριε Χριστοφόρου, μπορείτε να μας ξεκαθαρίσετε κατά πόσο θα είσαστε υποψήφιος στις Ευρωεκλογές;

—Είναι δεδηλωμένη η πρόθεσή μου και είναι δεδομένο πλέον ότι θα καταθέσω την υποψηφιότητά μου για μία θέση στο ευρωψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ. Θεωρώ ιδιαίτερα τιμητικό να ευρίσκω στο ευρωψηφοδέλτιο του κατ' εξοχήν ευρωπαϊκού κόμματος της Κύπρου. Από το 1976 που ιδρύθηκε το κόμμα μας θεωρούμε ως βασικό προσανατολισμό μας την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις αρχές και τις αξίες της. —Είχατε όμως και προηγούμενες επαφές με τα της Ευρώπης, και μάλιστα ήσασταν από τους πρώτους ευρωβουλευτές που είχε η Κύπρος αρχικά ως παρατηρητής και μετά ως ευρωβουλευτής.

—Πράγματι το 2004 είχα την τιμή να εκπροσωπώ το κόμμα μου και τη χώρα μου ως ευρωπαρατηρητής πριν από την ένταξη την 1η Μαΐου 2004 στο Ευρωκοινοβούλιο και από την 1η Μαΐου έπαυσα η ιδιότητα του ευρωπαρατηρητή και μέχρι τον Ιούλιο μαζί με άλλους πέντε συναδέλφους, Κύπριους βουλευτές του Κυπριακού Κοινοβουλίου, αποτελέσαμε την πρώτη ευρωβουλευ-

«Θα αποδειχθεί και στο μέλλον η μεγάλη σπουδαιότητα, η σημασία, η αξία από όλες τις απόψεις, κοινωνικές, οικονομικές, καθώς και η εθνική διάσταση της αξίας αυτής της συμφωνίας για τη γη στις Βάσεις, που κατόρθωσε ο Νίκος Αναστασιάδης. Πρόκειται περί επιτεύγματος», δηλώνει στην «Κ» ο Λευτέρης Χριστοφόρου.

τική ομάδα της Κύπρου έστω και αν ήταν για τρεις μόνο μήνες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ήταν μία σημαντική εμπειρία. Αλλά και στις ευρωεκλογές του 2004 υπενθυμίζω ότι μαζί με άλλους συναδέλφους καταρτίσαμε το ψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ για το Ευρωκοινοβούλιο.

—Εγείρεται μήπως κάποιο θέμα ή κάποιο ζήτημα για τη θέση του αναπληρωτή προέδρου; Αν και καταστατικά βεβαίως δεν προνοείται κάτι τέτοιο, ότι υπάρχει σύγκρουση στις δύο θέσεις. Μήπως διαδικαστικά, κύριε Χριστοφόρου;

—Πρόχουν οι εκλογές και ουδείς μπορεί να προβλέψει ή να προρρήξει όσον αφορά το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών οι οποίες είναι απόλυτα σεβαστές και απόλυτα και σεβαστή οποιαδήποτε κρίση και επιλογή του κόσμου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Εγώ είμαι γέννημα θρέμμα αυτής της παράταξης. Ξεκίνησα το 1976 από τα 13 μου χρόνια, ουσιαστικά αναγιώθηκα μέσα

στον ΔΗΣΥ και δεν θα παύσω ποτέ να είμαι μέγιστο ενεργό πολιτικό στέλεχος στην κοινωνία και στο κόμμα. Σήμερα που είμαι 50 χρόνων πιστεύω ότι έχω τις δυνάμεις και τη δυνατότητα να συνεχίσω να παραμένω μάχιμος και ενεργός και στα πολιτικά δρώμενα του τόπου. —Μέχρι πότε θα έχουμε επίσημα το ψηφοδέλτιο του Δημοκρατικού Συναγερμού;

—Στις 24 Φεβρουαρίου 2014 θα κατατεθούν οι υποψηφιότητες που αυτές θα επικυρωθούν τις 4 Μαρτίου 2014 από το Πολιτικό Γραφείο. Δηλαδή ο ΔΗΣΥ ουσιαστικά στις 4 Μαρτίου του 2014 θα είναι πανέντοιμος για τη μάχη.

—Συμφωνία με Βρετανία για τη γη στις Βάσεις. Είσατε εξ εκείνων που ασχολήθηκαν εκτενώς με το εν λόγω θέμα, σωστά;

—Έχετε απόλυτο δικαίω. Ως πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου για δώδεκα ολόκληρα χρόνια συζητούμε το θέμα των δικαιωμάτων ανάπτυξης στις

“

Όταν, ιδιαίτερα το κόμμα της Αριστεράς, προτείνει όλα αυτά τα ευφάνταστα, να μας πει και πού θα βρούμε τα ευρώ για να τα κάνουμε.

Βρετανικές Βάσεις και συζητούσαμε ακριβώς αυτό το ζήτημα, να απελευθερωθούν οι περιοχές και οι ιδιοκτησίες όλων αυτών των χιλιάδων ανθρώπων που έτυχε να εμπιπουν μέσα στα όρια ελέγχου των Βρετανικών Βάσεων, ένα αίτημα που αρχικά μεταφέροντας την εμπειρία μου το 2001 όταν το πρωτόθεσμε υπήρχε πλήρης άρνηση εκ μέρους των Βρετανών, κάνοντας επίκληση της συμφωνίας εγκαθιδρύσης που φαίνεται ότι τους κατοχύρωνε να δημιουργούν αυτές

τις συνθήκες και προϋποθέσεις για να υπάρξει ανάπτυξη. Σημειώνω μάλιστα ότι και πριν από ένα μήνα ακόμα το συζητούσαμε στη Βουλή και ως Επιτροπή αποστειλάμε και επιστολή προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να θέσει το ζήτημα στη συνάντηση με τον Κάμερον. Κάτι που έγινε πραγματικότητα γι' αυτό χαϊρόμαστε διπλά και το καιροίτουμε και πιστεύω ότι αυτό κάνει και ο κυπριακός λαός στο σύνολό του και όλες οι πολιτικές δυνάμεις. Δεν ζημώνει κανέναν και καθώς μέχρι σήμερα καθυστέρησε 53 χρόνια για να υπάρξει αυτή η μεγάλη ιστορική συμφωνία. Είναι μεγάλης ιστορικής σημασίας αυτή η συμφωνία πέραν από τη διεθνή επιτυχία με την έννοια του ότι κατόρθωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση να συνυπογράψουν αυτή τη συμφωνία με τους Βρετανούς για πρώτη φορά ουσιαστικά μετά το 1960 κατορθώνουμε να πάρουμε κάτι το οποίο μέχρι σήμερα μας στερείτο. Ουσιαστικά απελευθερώνονται αυτές δεκάδες, εκατοντάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας και των κατοίκων των Βρετανικών Βάσεων. Πιστεύω ότι η διάσταση αυτής της μεγάλης επιτυχίας θα φανεί και στο βάθος του χρόνου. —Ακουστήκαν όμως και κάποιες επικρίσεις, π.χ. από τον κ. Λιλλήκα.

—Επειδή το θέμα και την άποψη του κ. Λιλλήκα τη γνωρίζω από τότε που ήταν υπουργός Εξωτερικών και το συζητούσαμε στην Επιτροπή Εμπορίου, πιστεύω ότι αυτές οι φοβίες και οι ισχυρισμοί δεν ευσταθούν και αποδεικνύεται μέσα από την υπογραφή αυτής της συμφωνίας που κάθε άλλο μπορεί να οδηγήσει σε αυτό που θεωρείται ως φόβος. Κάθε άλλο. Η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί ουσιαστικά, επεκτείνει τις δυνατότητές της και τις εξουσίες της σε χώρο που μέχρι σήμερα δεν είχε αυτή την ευχέρεια και τη δυνατότητα. Δηλαδή το επείχρημα του κ. Λιλλήκα, το να συνεχιστούν να παραμένουν υπό την κυριαρχία και υπό τον έλεγχο των Βρετανών ήταν προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας και των κατοίκων; Προσπαθήσαμε από τότε να πείσουμε το Υπουργείο Εξωτερικών και τον κ. Λιλλήκα ότι ήταν εσφαλμένη αυτή η προσέγγιση, παραμένει σταθερός ο' αυτή τη θέση του, είναι σεβαστή, αλλά είναι εντελώς λανθασμένη και, όπως είπα, θα αποδειχθεί και στο μέλλον η μεγάλη σπουδαιότητα, η σημασία, η αξία από όλες τις απόψεις, κοινωνικές, οικονομικές, η εθνική διάσταση της αξίας αυτές της συμφωνίας που επετεύχθη, γιατί πρόκειται περί επιτεύγματος.

Καλώ την Εισαγγελία να προχωρήσει τάχιιστα

—Με τα της οικονομίας τι γίνεται; —Ως οικονομολόγος περισσότερο θα κάνω μία οικονομική προσέγγιση για να αντιληφθεί και ο καθέννας πού βρέθηκε η Κύπρος. Πλέον αποτελεί ιστορία το τι έγινε τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο και αναντίλεκτα οικονομική πραγματικότητα. Σε αυτή την οικονομική πραγματικότητα μόνο θα σταθώ. Η Κύπρος τον Μάρτιο παρέδόθη ως μία χρεοκοπημένη χώρα. Θα υπενθυμίσω ότι τον Δεκέμβριο αντιλήσαμε και την τελευταία χρηματική αιμοδοσία από τα ταμεία των υπαλλήλων των διαφόρων ημικρατικών οργανισμών για να πληρωθούν μισθοί και συντάξεις. Δηλαδή αν δεν υπήρχαν αυτά τα ταμεία η Κύπρος επίσημα θα ήταν σε χρεοκοπία από τον Δεκέμβριο. Άρα τον Μάρτιο ουσιαστικά είχαμε μία χρεοκοπημένη χώρα η οποία είχε πίσω της €10 δισ. έλλειμμα ουσιαστικά στον τραπεζικό τομέα και άλλα €10 δισ. στα δημοσιονομικά στην οικονομία του τόπου του ίδιου. Για να φτάσουμε σε αυτή την καταστροφή πρέπει να θυμίσω ότι το 2008 τα ταμεία του κράτους είχαν €700 εκατομμύρια και στην πενταετία μέσα προστέθηκαν στο

δημόσιο χρέος της χώρας άλλα €3,5 δισ. χρέος. Αυτή είναι η πραγματικότητα και η νέα κυβέρνηση παρέλαβε χρεοκοπία και χρέη και είναι γι' αυτό που λέμε ότι είναι καλό σήμερα να ακούμε διάφορες προτάσεις για μεγάλες και οραματικές κοινωνικές πολιτικές αλλά εάν κάποιος το 2008 θεωρούσαν εφικτό να γίνουν όλα αυτά, αφού είχαμε πλεονασματικά ταμεία πρέπει να πούμε ότι όχι μόνο δεν υπάρχουν λεφτά για να υλοποιηθούν, υπάρχουν μόνο χρέη και δάνεια. Είναι γι' αυτό που λέμε πολλές φορές και ιδιαίτερα στο κόμμα της Αριστεράς όταν προτείνει αυτά τα ευφάνταστα, να μας πει και πού θα βρούμε τα ευρώ ή ποια ευρώ μας άφησε για να μπορέσουμε να κάνουμε αυτή την κοινωνική πολιτική.

—Για το σήμερα θα ήθελα να μας πείτε.

—Το ότι σώθηκε ο τόπος από τη χρεοκοπία, δεν μπορεί να θεωρείται μικρή σημασία επίτευγμα από αυτή την κυβέρνηση. Σώθηκε ο τόπος από τη χρεοκοπία δανειζόμενοι και υπογράφοντας το μνημόνιο με σκληρούς όρους και περνώντας μέσα από τις συμπληγάδες

της Τρόικας και του Μνημονίου που για μας πάντοτε ήταν ανεπιθύμητα αλλά δεν υπήρχε άλλη διέξοδος, δεν μας άφησαν άλλη διέξοδο και επιλογή, παρά ταύτα τώρα αν μη τι άλλο μπορούμε να ελπίζουμε ότι μπορούμε να σώσουμε επιτέλους τον τόπο μας και το 2015 να έχουμε την ευχέρεια και τη δυνατότητα και το πιστεύω να υπάρξει ξανά ανάπτυξη, να ξαναχτίσουν να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας και να μπει ξανά ο τόπος στον δρόμο, να φύγουμε από τον φαύλο κύκλο της οικονομίας που είμαστε τα τελευταία πέντε χρόνια και να μπουύμε στον ενάρετο κύκλο της οικονομίας που είναι ο κύκλος της ανάπτυξης, της προόδου και της ευημερίας.

—Η προεκλογική σας εκστρατεία όμως, κύριε Χριστοφόρου, έγινε με κεντρικό σημείο την επανεκκίνηση της οικονομίας, η οποία όμως τώρα μετατόπισε για το 2015.

—Έχετε απόλυτο δικαίω ότι το προεκλογικό μας πρόγραμμα φτιάχτηκε με κάποιους όρους και προϋποθέσεις και δεσμεύσεις και αυτή ήταν η προστάθεια μας, να μην βρεθεί ο τόπος ούτε μπροστά σε

τιμωρία για όλους όσοι ευθύνονται για το τραπεζικό έγκλημα εις βάρος των μετόχων, εις βάρος των καταθετών, εις βάρος των αξιωματικών, εις βάρος των αξιωματικών, εις βάρος της κοινωνίας. Πρέπει να υπάρξει τιμωρία και κάθαρση.

—Πού είναι αυτή η τιμωρία; Διότι όλοι παρακολουθούμε αυτή την κατάσταση και ακόμη για τιμωρία εδώ και 10 μήνες.

—Απευθυνόμενος και προς την Εισαγγελία και προς το Δικαστικό Σύστημα ότι τάχιιστα πρέπει να καθίσουν στο σκαμνί όσοι ευθύνονται. Εμείς δεν πρόκειται να χαριστούμε σε κανένα, όσο ψηλά και εάν βρίσκεται και όποιος κι αν είναι. Αυτός, ο οποίος διασπάθισε έστω και ένα ευρώ είτε από τα τραπεζικά είτε από τα κρατικά ταμεία πρέπει να τιμωρηθεί.

—Απευθυνόμενος και προς την Εισαγγελία και προς το Δικαστικό Σύστημα ότι τάχιιστα πρέπει να καθίσουν στο σκαμνί όσοι ευθύνονται. Εμείς δεν πρόκειται να χαριστούμε σε κανένα, όσο ψηλά και εάν βρίσκεται και όποιος κι αν είναι. Αυτός, ο οποίος διασπάθισε έστω και ένα ευρώ είτε από τα τραπεζικά είτε από τα κρατικά ταμεία πρέπει να τιμωρηθεί.

www.kathimerini.com.cy

Διαβάστε στην ιστοσελίδα της «Κ» τι δηλώνει ο Λευτέρης Χριστοφόρου για τις Φυλακές, τον Ιωνά Νικολάου, το ΔΗΚΟ και τον Νικόλα Παπαδόπουλο, καθώς και για το Κυπριακό.

Το Ταμείο Επιχειρηματικότητας

—Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλείνουν ή ψυχομακούν λόγω έλλειψης ρευστότητας. Τι πράττετε για τούτο; —Οι μικρομεσαίοι είναι η ίδια η οικονομία του τόπου. Και όντως οι πλείστες μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλείνουν λόγω έλλειψης ρευστότητας, διότι έκλεισαν οι κάρτες των τραπεζών. Συνεπώς είναι υποχρέωση του κράτους, και πρόθεση αυτής της κυβέρνησης, να εφαρμόσουμε επιτέλους αυτό που για χρόνια έλεγχε η Επιτροπή Εμπορίου της Βουλής, ακόμη και σε περίοδο οικονομικής άνησης. Ότι θα πρέπει να υπάρχει ένα Ταμείο Στήριξης των Μικρομεσαίων με χαμηλότακα δάνεια και με ρευστότητα ώστε να μπορούν να αιμοδοτούνται βιώσιμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Δυστυχώς, αργήσαμε. Αλλά επιτέλους έστω και τον Μάιο και με δικές μας παρεμβάσεις στην ΕΤΕ το Ταμείο Επιχειρηματικότητας θα πάρει σάρκα και οστά...

—Αυτό το Ταμείο από πού θα αντλήσει τα χρήματα;

—Προς το παρόν 150 εκατομμύρια έχουμε εξασφαλίσει από την ΕΤΕ αλλά δεν είναι μόνο αυτά τα ποσά. Θα δώσω επιπρόσθετα άλλα 50 εκατομμύρια ευρώ για να στηρίξει το εξαγωγικό εμπόριο λόγω της αδυναμίας των τραπεζών να ανταποκριθούν στις εγγυητικές επιστολές που απαιτούνται για τις εξαγωγικές δραστηριότητες και άλλα 50 εκατομμύρια που κάθε άλλο μπορεί να οδηγήσει σε αυτό που θεωρείται ως φόβος. Κάθε άλλο. Η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί ουσιαστικά, επεκτείνει τις δυνατότητές της και τις εξουσίες της σε χώρο που μέχρι σήμερα δεν είχε αυτή την ευχέρεια και τη δυνατότητα. Δηλαδή το επείχρημα του κ. Λιλλήκα, το να συνεχιστούν να παραμένουν υπό την κυριαρχία και υπό τον έλεγχο των Βρετανών ήταν προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας και των κατοίκων; Προσπαθήσαμε από τότε να πείσουμε το Υπουργείο Εξωτερικών και τον κ. Λιλλήκα ότι ήταν εσφαλμένη αυτή η προσέγγιση, παραμένει σταθερός ο' αυτή τη θέση του, είναι σεβαστή, αλλά είναι εντελώς λανθασμένη και, όπως είπα, θα αποδειχθεί και στο μέλλον η μεγάλη σπουδαιότητα, η σημασία, η αξία από όλες τις απόψεις, κοινωνικές, οικονομικές, η εθνική διάσταση της αξίας αυτές της συμφωνίας που επετεύχθη, γιατί πρόκειται περί επιτεύγματος.

—Περιμένετε. Αυτό το Ταμείο Επιχειρηματικότητας τι θα κάνει; Διότι αυτά τα 150 εκατομμύρια δεν παραχωρούνται μέσω των Τραπεζών;

—Ναι. Το Ταμείο θα είναι ο μεσάζων μεταξύ Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και χρηματοπιστωτικού συστήματος Κύπρου για να χρηματοδοτούνται οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εμείς λέμε πως παρά να διατεθούν αυτά τα χρήματα μέσω του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος καλύτερα να δημιουργήσουμε μία Τράπεζα Αναπτύξεως, και να είναι υπεύθυνη αυτή να διαχειρεύεται προς τις Μικρομεσαίες με χαμηλότακα δάνεια.

—Άρα. Εγώ θέλω να μας πείτε κάτι πρακτικό. Μία μικρομεσαία επιχείρηση έχει ανάγκη από ρευστότητα. Πού πρέπει να αποταθεί; Ποια διαδικασία πρέπει να ακολουθήσει; Πρέπει να πάει στην Τράπεζα; Και σε ποια; Πού πρέπει να πάει; —Οχι. Η κυβέρνηση θα καταθέσει στην Επιτροπή Εμπορίου για εξέταση των κριτηρίων χρηματοδότησης μικρομεσαίας επιχείρησης, ώστε έως τον Μάιο να είναι όλα έτοιμα να εκκινήσει η λειτουργία του Ταμείου Επιχειρηματικότητας...

—Και οι επιχειρήσεις θα απευθύνονται εκεί;

—Ναι. Στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας. Θα ζητήσουμε από το Υπουργείο Εμπορίου να προχωρήσει και σε εννημερικό υλικό και διαφημίσεις ώστε να ενημερωθούν οι μικρομεσαίοι. Αλλά να σας πω και κάτι άλλο. Εμείς θέλουμε, όπως έγιναν τα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη να γίνουν και Κέντρα Εξυπηρέτησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με στόχο την καταπόληση της γραφειοκρατίας.

—Υπάρχει κάτι στα σκαριά; —Το ζήτησαμε, ως Επιτροπή Εμπορίου, που είναι και θέση του ΔΗΣΥ, από την κυβέρνηση και τον αρμόδιο υπουργό και υπάρχει θετική ανταπόκριση για να δημιουργηθούν αυτά τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Μικρομεσαίων.

Στο ψάξιμο διευθυντή... χωρίς επιλογές

Προσπάθεια αναστροφής του κλίματος στις Κεντρικές Φυλακές μετά το κρεσέντο αυτοκτονιών - Φοβούνται αντίδραση λόγω ΜΜΑΔ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Ανήσυχη πρεμία επικρατεί στις Κεντρικές Φυλακές μετά τα τελευταία γεγονότα και ειδικά την πέμπτη αυτοκτονία μέσα σε έξι μήνες. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην εξέλιξη του ατόμου που θα διαδεχθεί τον αναπληρωτή διευθυντή Γιώργο Τρυφωνίδη, ο οποίος από την περασμένη Τρίτη αποτελεί και επίσημα παρελθόν, αλλά και στην αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που λήφθηκαν. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι δεν πρόκειται να ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση αναφορικά με τη διαδοχή Τρυφωνίδη πριν από τα τέλη της άλλης εβδομάδας. Στις σκέψεις του υπουργού Δικαιοσύνης Ιωνά Νικολάου ήταν η προσέγγιση δυο ατόμων με προϋπηρεσία στις Φυλακές, αλλά καμιά εκ των δυο λύσεων δεν πρόκειται να προχωρήσει. Συγκεκριμένα από επίσημες πηγές πληροφορηθήκαμε

Ισχυρισμοί ότι η ένταση κορυφώθηκε μετά την απονομή χάριτος σε συγκεκριμένους κατάδικους.

ότι ένα από τα δύο ονόματα που συζητήθηκαν ήταν ο αξιωματικός της Αστυνομίας Χρίστος Μαυρής. Ο εν λόγω αξιωματικός τοποθετήθηκε στη θέση του αναπληρωτή διευθυντή των Φυλακών τον Δεκέμβριο του 2008 μετά την απόδραση του ισοβίτη Αντώνη Προκοπίου Κίτα, που νοσηλεύεται στο Απολαλώνειο. Ο εν λόγω αξιωματικός αποχώρησε από τις Φυλακές τον Μάρτιο του 2009, όταν διορίστηκε ως αναπληρωτής διευθυντής ο Γιώργος Τρυφωνίδης. Το δεύτερο όνομα που συζητήθηκε στο Υπουργείο της Λεωφόρου Αθαλάσσας είναι αυτό του εγκληματολόγου - καθηγητή σε Παυστήσιο του Καναδά, Χάρντ Εμιστοκλέους, ο οποίος στα τέλη της δεκαετίας του 1990 είχε το γενικό πρόσταγμα στις Φυλακές. Ωστόσο, παρά την προσέγγιση που έγινε δεν φαίνεται να υπάρχει πρόσφορο έδαφος για την επιστροφή του στο Σωφρονιστικό ίδρυμα.

Απ' εκεί και πέρα τον υπουργό Δικαιοσύνης και τους επιτελείς του απασχόλησαν και άλλες λύσεις χωρίς να υπάρχει αυτή τη στιγμή κάτι το χειροπιαστό. Πηγές που προσέχονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν απέκλεισαν η προσωρινή λύση της νυν αναπληρωτή Ελένης Βατυλιώτου να μετατραπεί σε μόνιμη, εάν και εφόσον δεν προκύψει κάτι άλλο. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης δέχθηκε παραίνεσεις από την Επίτροπο Διοίκησης και Βουλευτές για να μη διοριστεί στη θέση του διευθυντή αξιωματικός της Αστυνομίας με δεδομένο ότι είναι διαφορετικός ο ρόλος του διευθυντή των Φυλακών από αυτόν του αστυνομικού. Αξίζει να σημειωθεί ότι η νομοθεσία της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας παρέχει το δικαίωμα αντικατάστασης του διευθυντή των Φυλακών εφόσον ανακαλείται ο διορισμός του εντός 20 ημερών.

Διακριτική η ΜΜΑΔ αλλά...

Από την περασμένη Δευτέρα η ΜΜΑΔ και ο Αντιπρομοκρατικός Ουλαμός εισήλθε στις Φυλακές με σκοπό να ελέγξει την κατάσταση. Μετά τις πρώτες δύο - τρεις ημέρες, οπότε και η Αστυνομία είχε ενεργό ρόλο στα τεκταινόμενα των Φυλακών, τα τελευταία δύο 24ωρα ο ρόλος της είναι καθαρά διακριτικός. Αυτή τη στιγμή οι αστυνομικοί ελέγχουν τις εισόδους των Φυλακών και ειδικότερα τα σημεία ελέγχου και το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των Φυλακών. Αυτή τη στιγμή, όμως παραμένει άγνωστο πότε θα αποχωρήσει η ΜΜΑΔ από τις Φυλακές. Όπως όμως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε πολύ καλά ανάμεσα στο προσωπικό και τα στελέχη των Κεντρικών Φυλακών επικρατεί ανησυχία, αφού πολλοί κατάδικοι στη θέα των αστυνομικών ένιωσαν να απειλούνται κυρίως τις πρώτες ημέρες. Ταυτόχρονα, το προσωπικό και οι δεσμοφύλακες τρέμουν στην ιδέα να προκύψει συνάντηση μελών

Η παρουσία της ΜΜΑΔ στις Φυλακές αποτελεί... καινοτομία για το σωφρονιστικό ίδρυμα της Κύπρου.

Η μαύρη πτέρυγα 1B

Οι Κεντρικές Φυλακές που βρίσκονται στον Άγιο Ανδρέα κτίστηκαν από τους Βρετανούς το 1879. Η πρώτη ανακαίνιση έγινε μετά τον πόλεμο του 1974. Αυτή τη στιγμή, έγινε νέα αναβάθμιση των Φυλακών για να μπορέσει να φιλοξενήσει μεγαλύτερο αριθμό καταδίκων. Αυτή τη στιγμή, το σωφρονιστικό ίδρυμα φιλοξενεί 550 - 650 κατάδικους, ενώ έχει χωρητικότητα 400 ατόμων. Οι Κεντρικές Φυλακές χωρίζονται σε πτέρυγες, με κυριότερες τις εξής:

Πτέρυγες 1Α και 1Β: Φιλοξενούνται κατάδικοι από βαρουνιότητες μέχρι ελαφροποιότητες. Σημειώνεται ότι οι τελευταίες αυτοκτονίες έγιναν στην 1B.

Πτέρυγα Γυναίκων: Φιλοξενούνται γυναίκες κατάδικοι μεταξύ των οποίων και οι δύο ισοβίτισσες Έλενα

Σκορδέλλη και Ευτυχία Ζαρρή.

Πτέρυγα νεαρών: Κρατούνται κατάδικοι νεαρής ηλικίας, αλλά λόγω χωρητικότητας μεταφέρθηκαν το τελευταίο διάστημα και βαρουνιότητες.

Ειδικό 8: Πρόκειται για την πτέρυγα όπου τοποθετούνται οι κατάδικοι όπου έχουν διαπράξει πειθαρχικά αδικήματα και χρησιμοποιείται ως απομόνωση.

Ισοβίτες: Οι 17 ισοβίτες βρίσκονται στην πτέρυγα 9 που είναι υψίστης ασφαλείας, αλλά πλέον λόγω της έλλειψης χωρητικότητας η πτέρυγα 9 χρησιμοποιείται και από άλλους κατάδικους. Σημειώνεται ότι με βάση τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς τα κελιά στις Κεντρικές Φυλακές μπορούν να φιλοξενήσουν μόνο έναν κατάδικο.

της Αστυνομίας με βαρουνιότητες ή ισοβίτες, αφού θεωρούν ότι θα υπάρξουν δυσάρεστες καταστάσεις. Λόγω των τελευταίων γεγονότων οι δεσμοφύλακες έλαβαν ρητές εντολές ώστε να απομακρύνουν από τα κελιά των καταδίκων όλα τα επικίνδυνα αντικείμενα που υπάρχουν εντός των κελιών. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό.

Ισχυρισμοί για την αφορμή

Η ένταση στις Φυλακές άρχισε να κορυφώνεται μετά τις 23 Δεκεμβρίου 2013 οπότε και δόθηκε προεδρική χάρη σε κατάδικους. Όπως πληροφορούμαστε, υπάρχουν ισχυρισμοί ότι στον κατάλογο τοποθετήθηκαν και έλαβαν χάρη αποφυλάκισης τρία τουλάχιστον άτομα

που δεν πληρούσαν τα κριτήρια που τέθηκαν. Χαρακτηριστικά, ο ένας εκ των τριών καταδικάστηκε για υπόθεση ναρκωτικών. Ο δεύτερος καταδικάστηκε για υπόθεση κλοπών το 2019 και ο τρίτος το 2015. Σημειώνεται ότι με βάση τα κριτήρια, προεδρικής χάρης θα ετύχωναν όσοι θα αποφυλακίζονταν στο τέλος Φεβρουαρίου 2014 ή εξέτισαν μέχρι τις 23 Δεκεμβρίου το ήμισυ της ποινής τους. Εξάλλου, τα κριτήρια απέκλειαν οποιαδήποτε αποφυλάκιση ατόμου που καταδικάστηκε για υπόθεση ναρκωτικών. Κατά τους ισχυρισμούς, οι αποφυλάκισεις των τριών προκάλεσαν οργή στους κατάδικους οι οποίοι άρχισαν να αντιδρούν.

Οι έρευνες

Ο υπουργός Δικαιοσύνης Ιωνάς

Νικολάου τόνισε την ανάγκη οι έρευνες που διεξάγονται τόσο σε ποινικό όσο και πειθαρχικό επίπεδο για όλα τα τελευταία περιστατικά στις Κεντρικές Φυλακές να συμπληρωθούν όσο το δυνατό πιο γρήγορα ώστε να δοθούν άμεσα απαντήσεις και εκείνοι που έχουν ευθύνες να οδηγηθούν είτε ενώπιον των δικαστηρίων, είτε ενώπιον των αρμοδίων αρχών για τα πειθαρχικά τους αδικήματα ή παραπτώματα. Ο κ. Νικολάου ανέφερε πως η ποινική έρευνα αναμένεται να συμπληρωθεί εντός δυο μηνών, με βάση τις οδηγίες που έχουν δοθεί. Για την πειθαρχική έρευνα σε βάρος επτά δεσμοφυλάκων ανέφερε πως θα γίνει από δύο νομικούς λειτουργούς και θα πρέπει να συμπληρωθεί εντός 30 ημερών από την ανάθεσή της.

Στη συνάντηση υπό τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, ο υπουργός Υγείας συνανήσε στην παραχώρηση θαλάμου στο Ψυχιατρείο, λαμβάνοντας την προεδρική διαβεβαίωση, παρά τις επιφυλάξεις που είχε.

Η λύση της Αθαλάσσας προκαλεί ανησυχίες

Ανησυχία και νευρικότητα επικρατεί μεταξύ του ιατρικού, νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας, θάλαμος του οποίου έχει κηρυχθεί σε Φυλακή και φιλοξενεί ήδη κατάδικους με ψυχιατρικά προβλήματα αλλά και με την παρουσία αστυνομίας εντός του νοσηλευτηρίου. Είναι ήδη δημόσια δεδηλωμένη η θέση και οι αντιρρήσεις του υπουργού Υγείας Πέτρου Πετρίδη, από τη συνάντηση που έγινε στο Προεδρικό υπό τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και παρουσία του υπουργού Δημοσίας Τάξης, του γενικού εισαγγελέα και της επιτρόπου Διοίκησης. Ο υπουργός Υγείας συνανήσε στην παραχώρηση θαλάμου στο Ψυχιατρείο λαμβάνοντας την προεδρική διαβεβαίωση ότι το

μέτρο θα είναι προσωρινό και πως απώτερος στόχος είναι το ζήτημα να λυθεί οριστικά και όπως πρέπει σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, πηγές του Νοσοκομείου Αθαλάσσας, διατύπωναν στην «Κ», σοβαρές ανησυχίες για λύσεις εμβολωματικές, υποδεικνύοντας κατά τη διατύπωσή τους, «πάραυτα και ουσιαστικά προβλήματα που υπάρχουν», όπως:

Η ανάγκη οι ασθενείς, έστω κι αν είναι κατάδικοι, να προαυλίζονται σε ένα χώρο ωστόσο που κανείς δεν εγγυάται ότι δεν θα επιχειρηθεί απόδραση, αφού καθόλου δεν πληροί τις προδιαγραφές φυλακής ή χώρου κράτησης.

Επισκέψεις συγγενών και φίλων καταδίκων. Την πιθανότητα να αυξηθεί ρα-

γδαία ο αριθμός καταδίκων που θα επικαλούνται ψυχιατρικά προβλήματα ή θα κάνουν απόπειρες αυτοκτονίας με στόχο να μεταφερθούν στην Αθαλάσσα.

Ανησυχίες του προσωπικού για την ασφάλειά του, ιδιαίτερα τις βραδινές ώρες που είναι πολύ ε-

Το προσωπικό βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού λόγω κινδύνων που εντοπίζονται από τη μετατροπή θαλάμου σε Φυλακή.

κολο να μπει κανείς στους χώρους του Νοσοκομείου Αθαλάσσας.

Διατάραξη της καθημερινότητας των άλλων ασθενών του νοσηλευτηρίου, κρνώων και μη.

Η μεταφορά προσωπικού από τις άλλες δομές των ψυχιατρικών υπηρεσιών, στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας σε μία περίοδο που οι ανάγκες μετά δυσκολία ικανοποιούνται.

Τέλος, μια υποδείχθηκε ότι η μεγαλύτερη ανησυχία έγκειται στο γεγονός ότι και στην προκειμένη περίπτωση είναι πολύ πιθανόν να ισοχίσει το «ουδέν μονιμότερο του προσωρινού» και πολλά από τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργήσαν την έκρηξη στις Κεντρικές Φυλακές, να μεταφερθούν στο Ψυχιατρείο Αθαλάσσας, με απρόβλεπτες συνέπειες.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ
Έφυγα γιατί
δεν άντεχα άλλο

ΕΛΙΖΑ ΣΑΒΒΙΔΟΥ
Παράθυρο αυθαιρεσίας
στους κανονισμούς

ΠΑΝΙΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ
Να τοποθετηθούν
επαγγελματίες

Ο μόλις την περασμένη Τετάρτη παραιτηθείς λειτουργός των Κεντρικών Φυλακών και επί σειρά ετών δεξί χέρι των εκάστοτε διευθυντών, Ανδρέας Έλληνας ανέλυσε στην «Κ» τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψε το Ίδρυμα. Όπως είπε: «Στις Φυλακές επικρατεί αυτή τη στιγμή μία πρωτόγνωρη κατάσταση με την εθιστική επέμβαση των ανδρών της ΜΜΑΔ σε ένα καθεστώς που επιβάλλουν δικτατορικές καταστάσεις με ελέγχους και διαταγές στο προσωπικό, αλλά και παράτυπες συμπεριφορές. Βλέπω ότι μερίδιο ευθύνης έχει και το Υπουργείο Δικαιοσύνης το οποίο από τον περασμένο Αύγουστο ανέλαβε ενεργό ρόλο. Ένας άλλος λόγος για τον οποίο δεν άντεξα την κατάσταση και θέλησα να αποχωρήσω ήταν διότι εγώ, ένας αξιωματικός με υπηρέτησα 41 ετών στις Φυλακές σήμερα (ο.σ. οι δηλώσεις έγιναν την Πέμπτη) υποβλήθηκα σε έλεγχο και με ανάγκασαν να βγάλω τα παπούτσια». Ο κ. Έλληνας χαρακτήρισε το επάγγελμα του δεσμοφύλακα και του λειτουργού των Φυλακών ψυχοφθόρο. Χαρακτήρισε τη θέση του διευθυντή των Φυλακών, «καταραμένη», λέγοντας «ότι σχεδόν όλοι όσοι υπηρέτησαν στις Φυλακές ως διευθυντές έφυγαν σχεδόν σαν κνηγήμενοι, ή έπεσαν θύματα εγκληματικών ενεργειών». Είπε ότι η συνεργασία του με τον τότε αναπληρωτή διευθυντή των Φυλακών Γιώργο Τρυφωνίδη, υπήρξε αρμονική. «Ο κ. Τρυφωνίδης προσπάθησε να σταματήσει κάποια υπερπρονομία που είχαν κάποιοι κατάδικοι σημειώσει και κατέληξε: «Κάποιοι έκαναν ότι δεν έβλεπαν τα κακώς έχοντα που συνέβαιναν στις φυλακές».

Η Επίτροπος Διοίκησης Ελίζα Σαββίδου ανέφερε ότι οι κανονισμοί που ισχύουν στις Κεντρικές Φυλακές σε σχέση με την προσέγγιση και επικοινωνία με τους κατάδικους είναι αποικιοκρατικοί. Χαρακτηριστικά, η κ. Σαββίδου είπε ότι οι κανονισμοί καταρτίστηκαν πριν από το 1960. Η Επίτροπος Διοίκησης της οποίας το Γραφείο διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις Κεντρικές Φυλακές τόνισε την ανάγκη εκσυγχρονισμού των κανονισμών που σχετίζονται με τα ακόλουθα: Την επικοινωνία των καταδίκων με τους συγγενείς τους, την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εφαρμογή κανονισμών που θα επιτρέπουν στους κατάδικους να δέχονται περισσότερες επισκέψεις. Επίσης, οι κατάδικοι πρέπει να τυγχάνουν ενημέρωσης για τις πειθαρχικές διαδικασίες και θα πρέπει να επικρατήσουν διαφανείς διαδικασίες για επίλυση των προβλημάτων στις Φυλακές. Μιλώντας στην «Κ», η Επίτροπος τόνισε ότι δύο λειτουργοί του Γραφείου της συμμετέχουν σε Επιτροπή που συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό την τροποποίηση των κανονισμών που αφορούν τις Φυλακές. «Οι τωρινοί κανονισμοί» αναφέρει η Επίτροπος, «παρέχουν ευρεία διακριτική ευχέρεια στη διεύθυνση των Φυλακών. Αυτό αφήνει ελεύθερο πεδίο για διάπραξη αυθαιρεσιών και κατάχρησης εξουσίας», είπε. Η Επίτροπος ανέφερε ότι οι εν λόγω κανονισμοί δεν αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των καταδίκων, αφού αυτές εμπίπτουν σε άλλους κανονισμούς.

Στην αδυναμία των δεσμοφυλάκων να αντιμετωπίσουν και να συμπεριφερθούν στους κατάδικους εστίασε το μεγάλο πρόβλημα ο πρώην διευθυντής των Κεντρικών Φυλακών Πάνικος Κυριάκος. Ο πρώην αξιωματικός της Αστυνομίας που υπηρέτησε στις Φυλακές την περίοδο 2002 - 2004 ανέφερε ότι από τις Φυλακές λείπουν πάρα πολλά και βασικά πράγματα. Ένα από αυτά όπως είπε είναι η τοποθέτηση επαγγελματιών σε θέσεις-κλειδιά. Ταυτόχρονα, οι δεσμοφύλακες θα πρέπει να εφαρμόζουν πλήρως τα ανθρωπίνων δικαιώματα και να μάθουν ποια είναι αυτά απέναντι στους κατάδικους. Σχολιάζοντας τη δική του εποχή στις Φυλακές, ο κ. Κυριάκος ανέφερε τα εξής: «Εγώ, όταν ήμουν διευθυντής, καθημερινά η πρώτη μου δουλειά ήταν να συναντηθώ με τον ψυχίατρο και τον ψυχολόγο των Φυλακών με σκοπό να μάθω πόσο και ποιοι κατάδικοι αντιμετωπίζουν προβλήματα ώστε να αποτραπούν ακραία περιστατικά». Σε άλλο σημείο των δηλώσεών του ο κ. Κυριάκος ανέφερε ότι: «Η εκάστοτε διεύθυνση των Φυλακών πρέπει να συμπεριφέρεται ανθρώπινα στους κατάδικους ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα. Ερωτηθείς κατά πόσον επί εποχής του συνέβαιναν τέτοιου είδους περιστατικά όπως οι αυτοκτονίες ο κ. Κυριάκος ανέφερε ότι δεν συνέβησαν αυτοκτονίες. «Το μοναδικό», σύμφωνα με τον κ. Κυριάκου, «μελανό σημείο τις δίχρονες παρουσίας μου στις Φυλακές ήταν η δραπέτευση του Ανδρέα Ονουφρίου, ο οποίος τελούσε σε άδεια, αλλά δεν επέστρεψε στις Φυλακές».

Βαρυποινίτες – έμποροι με καθεστώς «βαρόνων»

Δειγματίζαν εντός, παρέδιδαν και εισέπρατταν εκτός, κασμίρια, αθλητικά είδη, κινητά και ό,τι ήθελε ο πελάτης...

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Πράγματα και θαύματα για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες επιτυγχάνεται η αναμόρφωση όσων περνούν την πύλη των Κεντρικών Φυλακών, έφεραν στην επιφάνεια τα απανωτά περιστατικά αυτοκτονιών υποδίκων και σεξουαλικής κακοποίησης ενός εξ αυτών. Και ενώ ο καθένας ανέμενε ότι ο χώρος των Φυλακών είναι ο προσωπικός Γολγοθάς του κάθε υπόδικου, προκειμένου και εξιλεωθεί για την κοινωνική του παραβατικότητα, αποκαλύπτεται ότι οι Κεντρικές Φυλακές προετοιμάζουν την επανένταξη κάποιων υποδίκων, δίνοντας σε αυτούς το περιθώριο να αναπτύξουν ποιητικές δραστηριότητες στο λιανικό εμπόριο, που σύμφωνα με τα όσα βλέπουν το φως της δημοσιότητας, ανθούσε σε όλους τους τομείς. Ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούν εξ ορισμού σε σωφρονιστικά καταστήματα, στις Κεντρικές Φυλακές, κάποιος υπόδικος που είχε χρήμα μπορούσε να πραγματοποιεί π.χ. ένα ιδιότυπο shopping therapy ή να κατακτήσει με το σπαθί του προνόμια που είχαν σχέση με τις κατά τα άλλα σκληρές συνθήκες διαβίωσης των Φυλακών. Προνόμια και πρακτικές, οι οποίες, όπως λένε πρόσωπα, που γνωρίζουν πράγματα και καταστάσεις πέρα από πίσω πολλά χρόνια.

Προνομίους οι βαρυποινίτες
Στην μικρή κοινωνία των Κεντρικών Φυλακών δεν αποτελεί έκπληξη πλέον ότι κάποιοι τρώφοι, με πολλά χρόνια ποινής στην πλάτη τους, τυχάνουν διαφορετικές μεταχειρίσεις από το σύνολο των φυλακισμένων. Υπάρχουν μάλιστα συγκεκριμένα παραδείγματα για το είδος των προνομίων που απολαμβάνουν, με κάποιες φωνές να αποδίδουν τα πρόσφατα περιστατικά,

ως αντίδραση στην οποία προσπαθεί να τα απολέσουν. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», υπήρχαν περιπτώσεις βαρυποινιτών, οι οποίοι είχαν μετατραπεί σε βαρόνους, χάριν των οποίων, το ίδιο το σύστημα των Κεντρικών Φυλακών έκανε τα στραβά μάτια. Συγκεκριμένα, όπως μας έλεξαν, κάποιος ή κάποιος εξ αυτών είχαν την πολυτέλεια να απολαμβάνουν γαστρονομικά ό,τι τραβούσε η όρεξή τους είτε δημιουργώντας στο κελί τους μια ιδιότυπη κουζίνα είτε δίνοντας και παραγγελίες στα μαγειρεία των Φυλακών, όταν το μενού της ημέρας δεν ήταν της αρεσκείας τους. Οι

συγκεκριμένοι κατάδικοι είχαν στη δουλειά τους άλλους, με ελαφρότερες ποινές, οι οποίοι ήταν τα παιδιά για όλες τις δουλειές. Οι «υπέρτεροι-κατάδικοι» είχαν ως ασχολία τους κυρίως τη φροντίδα για τις συνθήκες υγιεινής των «βαρόνων-καταδίκων». Φρόντιζαν σε τακτά χρονικά διαστήματα να διατηρούν καθαρούς τους χώρους των βαρυποινιτών, στους οποίους πρόσφεραν εργασία, είτε διά της βίας είτε με την «θέλησή τους», για ένα πακέτο τσιγάρα ή και φαγώσιμα. Παράλληλα, οι συνθήκες μέσα στα κελιά κάποιων ήταν ανάλογες με το status που είχαν εντός των φυλακών. Το σύνολο των βαρυποινιτών έχουν την πολυτέλεια να ψυχαγωγούνται με τη δική τους τηλεόραση. Κάποια κελιά διέθεταν τον χειμώνα ηλεκτρική θερμάστρα και το καλοκαίρι ανεμιστήρες. Στα προνόμια ρουτίνας που φαίνεται να απολάμβαναν κάποιοι κατάδικοι συγκαταλέγεται η

απεριόριστη χρήση της τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον έξω κόσμο, καθώς και τα επισκεπτήρια ανεξαρτήτως περιορισμού, ενώ κάποια κελιά διέθεταν και εξωτικά πουλιά.

Έκαναν ό,τι ήθελαν

Αυτό όμως που γνωρίζει και γνωρίζει άνοιξη στις Κεντρικές Φυλακές είναι το εμπόριο ηλεκτρονικών ειδών με έμφαση στα κινητά τηλέφωνα. Παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες να μπει φραγμός στα κινητά τηλέφωνα εντός των φυλακών η εφευρετικότητα καταδίκων και σε κάποιες περιπτώσεις η συνδρομή υπαλλήλων των φυλακών εξουδετέρωνε τα συστήματα ελέγχου. Είναι κοινό μυστικό ότι τα συστήματα ελέγχου στην πύλη των Κεντρικών Φυλακών δεν «έπαιναν» τα κινητά τηλέφωνα που περνούσαν μέσα χάριν στην ανθρώπινη ευρηματικότητα. Εντός του σωφρονιστικού ιδρύματος είναι κοινό μυστικό ότι η εισοδος κινητών επιτυγχάνεται συχνά με την απόκρυψη τους σε απόκρυφα σημεία του σώματος του μεταφορέα... Την ίδια μέθοδο λέγεται ότι χρησιμοποιούσαν και για τα αξεσουάρ των κινητών, όπως φορτιστές, ενώ υπήρχαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι κάρτες κινητών, οι γνωστές SIM, κυκλοφορούσαν υπογλώσσια. Με την ανοχή του συστήματος κατάδικοι, λένε πηγές μέσα από τις Φυλακές, είχαν μετατρέψει στο παρελθόν τα κελιά τους σε καταστήματα ένδυσης και υπόδησης με ιδιαίτερη αδυναμία στα αθλητικά είδη. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση εμπορικής δραστηριότητας ήταν εκείνη καταδίκου ο οποίος δειγματίζε μεσα στις φυλακές κασμίρια, έπαιρνε παραγγελίες από κατάδικους και σωφρονιστικούς υπάλληλους, τις οποίες εκτελούσαν έμπιστα πρόσωπα του έξω από τις φυλακές και εισέπραττε κανονικότητα.

Στη διατάραξη του status κάποιων καταδίκων και αφαίρεσης των προνομίων που είχαν, αποδίδεται το τσουνάμι που έχει χτυπήσει το Σωφρονιστικό Ίδρυμα.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥΣ

Απαιτούνται τομές στον τρόπο διοίκησης

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΠΑΡΑΗ**

«Η γενεσιουργός αιτία βασικά είναι τα συσσωρευμένα προβλήματα δεκαετιών. Όπως η έλλειψη ικανοποιητικών σωφρονιστικών προγραμμάτων, η μη ικανοποιητική στήριξη της υπηρεσίας των φυλακών, η έλλειψη προγραμματισμού. Δεν έχει δοθεί αρκετή προσοχή στη διαφοροποίηση του πληθυσμού των φυλακών έγκαιρα, ώστε να χειριστούν με μεγάλη προσοχή την παρουσία των χρηστών ουσιών εξάρτησης και τους ξένους κρατούμενους. Έχει τηγεί το ηθικό του προσωπικού των φυλακών. Ήταν πάρα πολύ καιρό γνωστό ότι οι φυλακές έβραζαν. Το τελευταίο διάστημα, τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει αλλάξει το έγκλημα στην Κύπρο και η διαφοροποίηση του εγκλήματος διαφοροποιεί και το έγκλημα των φυλακών. Εφόσον αλλάζει το έγκλημα, αλλάζει και ο πληθυσμός, επιδεινώνεται και το φαινόμενο της διαφθοράς. Επειδή ζούμε σε μία εποχή λιτότητας, θα πρέπει πρώτα να εξασφαλιστεί ο χώρος, ώστε όλοι να νιώθουν ασφαλεία εντός των φυλακών. Θα πρέπει να ενισχυθούν τα σωφρονιστικά προγράμματα, που υπολειπούνται τώρα. Οι προσφερόμενες ψυχιατρικές υπηρεσίες θα πρέπει να ενισχυθούν

αλλά το πιο σημαντικό είναι η αλλαγή του τρόπου διοίκησης των φυλακών. Θα πρέπει να φύγουμε από τις μεγάλες πτέρυγες και να καθιερώσουμε το μοντέλο των μικρών μαιοντόμων μονάδων, όπου το πολιτικό προσωπικό θα προσφέρει καλύτερα τις εξειδικευμένες του υπηρεσίες αλλά και το ένστολο προσωπικό θα εκτελεί καθκόντα εκ περιτροπής. Έτσι, μειώνεις την διαφθορά, είναι πιο εύκολο να χειριστείς μικρότερες ομάδες καταδίκων. Οι κατάδικοι θα εντάσσονται στις διάφορες ομάδες με συγκεκριμένα κριτήρια, όπως το είδος του αδικήματος που έχουν διαπράξει, όπως το μέγεθος της ποινής, την ψυχολογική τους κατάσταση, την επικινδυνότητα να γίνεται η κατάταξη τους με επιστημονικές γνώσεις. Αν δούμε τη διεθνή εμπειρία, θα δούμε ότι τα προσόντα των διευθυντών φυλακών απαιτούν πολύ περισσότερα απ ό,τι το παρόν σχέδιο υπηρεσίας του διευθυντή φυλακών. Ένα πτυχίο νομικής ή ψυχολογίας ή εγκληματολογίας ή κοινωνιολογίας δεν είναι αρκετό. Δεν θα διοικούν νηπιαγωγείο ούτε ένα τμήμα σε ένα Υπουργείο. Λακωνικά χρειάζαστε ένα πολυσύνθετο πρόσωπο».

Καθηγητής Εγκληματολόγος, Τμήμα Νομικής Πανεπιστημίου Κύπρου

Δυστυχώς μετρούμε πτώματα και ζημιές

Του **ΑΧΙΛΛΕΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ**

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κρίνοντας εκ του αποτελέσματος (πέντε αυτοκτονίες), υπάρχουν πάρα πολύ σοβαρά θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το γεγονός ότι αυτοί οι άνθρωποι έθεσαν τέρμα στη ζωή τους δημιουργεί την υποχρέωση στο κράτος να κάνει μία αποτελεσματική έρευνα, για να φανεί ποιος ακριβώς φταιει γι' αυτή την κατάσταση. Η Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων με έκθεσή της το 2004, το 2008 και πρόσφατα, καθώς και η Επιτροπή έχει καταγράψει τα προβλήματα των φυλακών και αυτές οι εκθέσεις δείχνουν τι πρέπει να διορθωθεί. Δυστυχώς, όπως σε πολλά πράγματα, σε αυτή τη χώρα περιμένουμε να γίνει το κακό και μετά μετρούμε πτώματα και ζημιές, για να αρχίσουμε να λειτουργούμε όπως θα έπρεπε να είχαμε λειτουργήσει εξ αρχής. Βεβαίως, εκθέτει την Κυπριακή Δημοκρατία η ύπαρξη αυτών των φαινομένων. Οι φυλακές μιας χώρας είναι ο καθρέφτης μιας κοινωνίας και ο τρόπος που διαχειριζόμαστε τα άτομα αυτά νομίζω ότι δεν περιποιεί τιμή

στη χώρα μας για αρκετές περιπτώσεις. Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να μηδενίζουμε και να ισοπεδώνουμε τα πάντα, διότι το σύστημα είναι εκεί, λειτουργεί και θα συνεχίσει να λειτουργεί, αλλά θα πρέπει να γίνουν σοβαρές τομές. Μπορεί το όλο σύστημα να είναι απαρχαιωμένο, αλλά οι φυλακές λειτουργούν. Υπάρχουν συσσωρευμένα προβλήματα και πρέπει να επιλυθούν για την εύρυθμη κατάσταση».

Βεβαίως, υπάρχουν και απαράδεκτες καταστάσεις, όπως οι αυτοκτονίες, οι βιασμοί, οι ξυλοδαρμοί, κ.ά. που θα πρέπει να διερευνηθούν. Η πρωτοβουλία του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου αποσκοπεί να λειτουργήσει πυροσβεστικά, με σκοπό την εκτόνωση της έξαρσης που υπήρχε. Εκτός από τη συλλογή πληροφοριών, επιδίωξη ήταν να νιώσουν οι κρατούμενοι ότι κάποιος ενδιαφέρεται γι' αυτούς και να λειτουργήσει η όλη προσπάθεια ως κανάλι επικοινωνίας επιλύσης των προβλημάτων».

Νομικός, μέλος Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου

Σάπιο το σύστημα από το 1960

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

«Η ποιότητα πολιτισμού ενός κράτους φαίνεται από τον τρόπο που συμπεριφέρεται στους πολίτες. Ο πολίτης που δεν έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν. Η ποιότητα του πολιτισμού φαίνεται από τις υπηρεσίες που προσφέρει στους εγκλειστούς, στους ασθενείς, στα παιδιά. Πρέπει να στοχεύσουμε σωστά και για να το πράξουμε πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία. Δυστυχώς, τα μέτρα είναι σωστά, τέτοια μέτρα έχουν δρομολογηθεί ξανά, αλλά από την ώρα που ο υπουργός Δικαιοσύνης παρέμεινε στην θέση του, αυτό δείχνει ότι το σύστημα δεν είναι σε θέση να αλλάξει ριζικά. Πρέπει να στηριχθεί πραγματικά το προσωπικό. Υπάρχει προσωπικό ικανό, όπως υπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες. Όμως από την ώρα που κάποιος προσλαμβάνεται με μέσον και προάγεται με μέσον, αυτός ο κάποιος μαθαίνει εξ ορισμού να υπηρετεί αλλά αυτόν που τον έχει διορίσει. Κατά συνέπεια, η διαφθορά υπάρχει. Αυτή είναι η κυπριακή κοινωνία, η οποία τρέχει πίσω από τα γεγονότα. Αυτά είναι

συμπτώματα ενός σάπιου καθεστώτος που υπάρχει από το 1960. Αντί δημοκρατία είναι ολιγαρχία των κομμάτων, που δυστυχώς δεν σέβονται τους πολίτες. Ο καθένας μπορεί να συγκρουστεί με κάποιον άλλον. Μπορεί κάποιος να πολιτισμού φαίνεται από τις υπηρεσίες που προσφέρει στους εγκλειστούς, στους ασθενείς, στα παιδιά. Πρέπει να στοχεύουμε σωστά και για να το πράξουμε πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία. Δυστυχώς, τα μέτρα είναι σωστά, τέτοια μέτρα έχουν δρομολογηθεί ξανά, αλλά από την ώρα που ο υπουργός Δικαιοσύνης παρέμεινε στην θέση του, αυτό δείχνει ότι το σύστημα δεν είναι σε θέση να αλλάξει ριζικά. Πρέπει να στηριχθεί πραγματικά το προσωπικό. Υπάρχει προσωπικό ικανό, όπως υπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες. Όμως από την ώρα που κάποιος προσλαμβάνεται με μέσον και προάγεται με μέσον, αυτός ο κάποιος μαθαίνει εξ ορισμού να υπηρετεί αλλά αυτόν που τον έχει διορίσει. Κατά συνέπεια, η διαφθορά υπάρχει. Αυτή είναι η κυπριακή κοινωνία, η οποία τρέχει πίσω από τα γεγονότα. Αυτά είναι

Κλινικός Ψυχολόγος - Σωματικός Ψυχοθεραπευτής

Μονόδρομος η είσοδος ιδιώτη επενδυτή

Τώνη Αντωνίου: Ριζικές αλλαγές στη δομή και τη νοοτροπία των Κυπριακών Αερογραμμών είναι το όραμα της διοίκησης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Η ματαιώση της συμφωνίας με την Qatar Airways για την πώληση της χρονοθυρίδας στο Χίθροου δεν φαίνεται να προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών. Ο Τώνη Αντωνίου σε συνέντευξή του στην «Κ» αποκαλύπτει τις σκέψεις του για τις ΚΑ: πώς οραματίζεται τον κρατικό αερομεταφορέα, ενώ είναι ξεκάθαρο στο έργο της εταιρείας να επιβιώσει στο τέλος της προσπάθειας που καταβάλλεται.

—Πρακτικά τι σημαίνει για τις Κυπριακές Αερογραμμές η απόσυρ-

Τα 15 εκατ. από την πώληση της χρονοθυρίδας θα μας έδιναν οικονομική άνεση, αλλά η ματαιώση της συμφωνίας δεν είναι το τέλος του κόσμου.

Τώνη Αντωνίου: Οι νέες Κυπριακές Αερογραμμές θα πρέπει να παραμείνουν το σήμα κατατεθέν της Κύπρου. Χρειάζονται ριζικό λιφτνγκ σε δομές και λειτουργία. Απαλλαγμένες από ξεπερασμένες νοοτροπίες να καταστούν ανταγωνιστική και βιώσιμη.

ση του ενδιαφέροντος που υπάρχει για αγορά μιας εκ των δύο χρονοθυρίδων της εταιρείας στο αεροδρόμιο Χίθροου;

—Θα ήταν ευχής έργον αν είχαμε το τμήμα της πώλησης, τα 15 εκατομμύρια ευρώ. Βεβαίως θα ήταν ευχής έργον αν είχαμε πέντε ή ένα εκατομμύρια ευρώ από τότε που αναλάβαμε τις ΚΑ. Από τον περασμένο Ιούνιο αναλάβαμε χωρίς να πάρουμε ούτε ένα ευρώ ενίσχυση από την Κυπριακή Δημοκρατία. Σήμερα χρειαζόμαστε κάποια λεφτά να περάσουμε τη χειμερινή περίοδο και μέχρι τον Απρίλιο. Βεβαίως αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άλλοι τρόποι για να καλυφθεί αυτό το κενό, αλλά μέχρι τώρα δεν έχουμε βρει κανένα. Όμως τα 15 εκατ. ευρώ θα μας έδιναν μεγαλύτερη άνεση.

—Σας φέρνει σε δύσκολη θέση η αρνητική εξέλιξη με την Qatar Airways;

—Μα δεν είναι μόνο η ανάγκη για ρευστό χρήμα στα ταμεία της εταιρείας. Είναι και υποχρέωση που έχουμε αναλάβει στο Σχέδιο Αναδιοργάνωσης της εταιρείας που βρίσκεται ενώπιον της Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι οδηγία διά μέσου της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Πρέπει να πωληθεί η χρονοθυρίδα στο Χίθροου. Άρα, πρώτα είναι η ανάγκη για ρευστό, δεύτερον για να φανούμε συνεπείς με το Σχέδιο που έχουμε υποβάλει για να μπορεί να μας εμπιστευτεί η Ε.Ε. και αυτή η εμπιστοσύνη υπάρχει, διότι έχουμε εφαρμόσει το μεγαλύτερο μέρος του Σχεδίου προτού αυτό εγκριθεί.

—Και εδώ υπάρχουν τα καλά νέα ότι η απόφαση επί του Σχεδίου, ενώ αναμενόταν εντός Ιανουαρίου θα εκδοθεί μετά το φθινόπωρο...

—Αναμενόταν τον Σεπτέμβριο, αναμενόταν τον Οκτώβριο του 2013, αναμενόταν τον Ιανουάριο, τώρα πάει το φθινόπωρο. Μπήκαμε στο 2014 με μία ανοχή ή υπομονή ή τουλάχιστον μία σοβαρή ευκαιρία που δίνει η Κομισιόν στις ΚΑ, εμπιστευόμενη τη διοίκηση και τις κινήσεις που κάνουμε. Μας δίνεται η ευκαιρία να αποδείξουμε ολοκληρωτικά πλέον, διότι έως τότε πιστεύω ότι οι πλείστες πτυχές του Σχεδίου Αναδιοργάνωσης θα εφαρμοσθούν. Θα είναι πολύ πιο εύκολο για εμάς να πείσουμε την Ε.Ε. να κάνει δεύτερες σκέψεις απ' ό,τι να μας απαντήσει αρνητικά.

Κρατική παρουσία

—Υπάρχουν φωνές που λένε ότι ο ιδιώτης επενδυτής είναι μονόδρομος ό,τι και να γίνει...

—Βεβαίως, γιατί υπάρχουν δυο πιθανότητες: η μία είναι η Ε.Ε. να εγκρίνει το Σχέδιο Αναδιοργάνωσης κάτι που σε συνδυασμό με την έσοδο επενδυτή θα πείσει την Ε.Ε. να δώσει θετική απάντηση. Η άλλη πιθανότητα είναι να απαντήσουν αρνητικά και να αναγκαστούν να κλείσουν οι ΚΑ. Τότε, πρέπει να εκπονηθεί, και έχουμε αρχίσει να εκπονούμε, ένα υπαλλακτικό σχέδιο το οποίο τι προνοεί; Απλώς κλείνει και ανοίγει η εταιρεία φθάνει να γίνουν όλες οι ενέργειες σωστά...

—Πρακτικά που έχει εφαρμοσθεί και σε άλλες αεροπορικές εταιρείες.

—Ολυμπιακή Αεροπορία, Alitalia, Swiss Air. Δύσκολο εγχείρημα μεν, όχι αδύνατο δε. Άρα υπάρχουν και τα δύο τα σενάρια. Και στα δύο χρειάζεται ο επενδυτής. Στην πρώτη περίπτωση να βάλει κάποιο κεφάλαιο με ταυτόχρονη παραμονή του κράτους ως μετόχου, στην άλλη περίπτωση το κράτος δεν θα μπορεί να συμμετέχει, θα είναι καθαρά ιδιωτικά κεφάλαια.

—Οι ΚΑ πρέπει να παραμείνουν υπό κρατική ομπρέλα;

—Προσωπικά πιστεύω και όχι και ναί. Το κράτος θα πρέπει να έχει ένα μικρό μερίδιο, όχι πλειοψηφικό, γιατί δεν γίνεται διαφορετικά. Εκείνος που θα βάλει τα κεφάλαια θα θέλει να έχει τον απόλυτο έλεγχο. Ένα ποσοστό στο κράτος 15% με 20% θα ήταν ευχής έργον. Θα μπορεί

έτσι να εκφράζει και να εκπροσωπεί το γενικότερο συμφέρον του τόπου. Ένα τέτοιο σχήμα είναι πιο εκλεκτικό σε επενδυτές χωρών, όπως είναι η Ρωσία, η Ασία, η Κίνα και ο Αραβικός Κόσμος, που το βλέπουν πιο θετικά όταν υπάρχει και κρατική συμμετοχή.

—Να έλθουμε στο Σχέδιο Αναδιοργάνωσης. Ποιος είναι ο τελικός αριθμός του προσωπικού των ΚΑ;

—Υπάρχουν διεθνείς δείκτες που καθορίζουν τον αριθμό του προσωπικού και κυρίως του πιπτικού. Για το κάθε αεροπλάνο πρέπει να υπάρχουν 11 πιλότοι και 44 αεροσυνοδοί. Σε ό,τι αφορά το υπόλοιπο προσωπικό, εξαρτάται αποκλειστικά από ποιες υπηρεσίες παράγει και ποιες

Το κράτος θα πρέπει να έχει ένα μικρό μερίδιο, όχι πλειοψηφικό. Εκείνος που θα βάλει τα κεφάλαια θα θέλει να έχει τον απόλυτο έλεγχο.

αγοράζει. Είχαμε ένα λογιστήριο με τριψήφιο αριθμό. Ο τελικός αριθμός θα εξαρτηθεί, πέραν του πιπτικού που με τα έξι αεροπλάνα μιλούμε για 70 πιλότους και 140 αεροσυνοδοί. Αυτοί οι 220 δεν μπορούν να μειωθούν, αν θέλεις να πετάς με τα έξι αεροπλάνα.

—Είναι αρκετός ο στόλος των έξι αεροπλάνων με τους νέους σχεδιασμούς;

—Όχι. Οι νέοι σχεδιασμοί βασίζονται πάνω στον στόλο που μας έχει επιβληθεί από την Ε.Ε. Πρέπει να πω ότι η τιμωρία μας για την ενίσχυση που λάβαμε από το κράτος ήταν να μειώσουμε την ανταγωνιστικότητά μας. Δηλαδή, μείωση αεροπλάνων, μείωση πτήσεων, όπως προς την Ελλάδα, όπου κόπηκαν τρεις πτήσεις.

Ποινικές ευθύνες σε όσους προκάλεσαν ζημιά

—Τα ανοίγματα των ΚΑ στην Ελλάδα ήταν λάθος;

—Καταστροφικά. Εμείς έχουμε κάνει τη μελέτη μας. Υπήρχαν 2 εκατ. ζημιές τον μήνα για οκτώ μήνες. Εμείς μόλις αναλάβαμε, την ακυρώσαμε, γλυτώνοντας 2 εκατ. ζημιές. Εάν δεν υπήρχαν τα 16 εκατ. ζημιές της Ελλάδας ίσως σήμερα οι ΚΑ να μη βρισκόταν στην κατάσταση όπου βρίσκονται. Ήταν καταστροφικά και υπάρχουν έρευνα που έχουμε παραδώσει στην κυβέρνηση να την προωθήσει στον γενικό εισαγγελέα, για να δούμε ποιοί φέρουν ευθύνες να παίρνουν τέτοιες επιχειρηματικές αποφάσεις, οι οποίες ήταν ζημιωγόνες και δεν έγινε καμία απολύτως ενέργεια, ενώ υπήρχε ο χρόνος να σταματήσουν. Είναι σοφό να κάνεις επιχειρηματικές κινήσεις, αλλά εί-

Δώσαμε έρευνα στην κυβέρνηση για να την υποβάλει στον γ. εισαγγελέα.

να σοφότερο, αν δεν πετυχαίνουν, να τις σταματάς. Εμείς πιστεύουμε ότι υπήρχε κακοδιαχείριση και διασάθρωση του δημοσίου χρήματος. —Μιας και έχει ανοίξει κεφάλαιο ερευνών, γιατί αυτές δεν πάνε χρόνια πίσω με τις αγορές αεροσκαφών και τη δημιουργία της Hellas Jet;

—Αυτό είναι θέμα της κυβέρνησης και της Νομικής Υπηρεσίας, δεν είναι δικό μας θέμα. Εμείς στην προσπάθειά μας να σουλουπώσουμε την εταιρεία, το πρώτο που είδαμε ήταν πώς θα μειώσουμε τα

«Δεν υπήρξαν κομματικές παρεμβάσεις για τον καταρτισμό της λίστας με το πλεονάζον προσωπικό» λέει στον Απόστολο Τομαρά ο πρόεδρος του ΔΣ των Κυπριακών Αερογραμμών.

έξοδά μας. Οι κινήσεις που έχουμε κάνει με τη μείωση του προσωπικού και με τις ζημιές στην Ελλάδα, αλλά

και με άλλες συμφωνίες, που τονίζω ήταν εις βάρος των ΚΑ, τις πήραμε μία-μία τις μεγάλες (συμφωνίες)

και τις διαπραγματευόμαστε από την αρχή. Υπάρχει συμφωνία η οποία έγινε ενώ έληξε, υπάρχει έρευνα γι' αυτή στην Ελλάδα, για τη διαχείριση των υπηρεσιών εδάφους. Ενώ δεν έληξε, ανανεώθηκε για επτά χρόνια και με μία τιμή, η οποία ήταν υψηλή για την αγορά τότε. Εμείς καταφέραμε πρόσφατα και να υπογράψαμε νέα συμφωνία. Ακυρώσαμε τα επτά χρόνια και τα έχουμε κάνει έναν χρόνο και έχουμε πάρει τιμή τον χρόνο 240 χιλιάδες ευρώ χαμηλότερη.

—Οι ΚΑ χρησιμοποιήθηκαν από κάποιους για ίδιο όφελος;

—Αυτό θα το δείξουν οι έρευνες. Όταν ένας αναλαμβάνει ένα αξίωμα και έχει μία ευθύνη είναι με τη θέλησή του που τα αναλαμβάνει. Δεν θα έπρεπε να κοιτάξει το ευρύτερο συμφέρον; Όταν έχεις μία άνεση

που αγγίζει τα όρια της αδιαφορίας ή της απραξίας είσαι συνένοχος. Το ίδιο όφελος μπορεί να ήταν και η ανοχή που είναι παράπτωμα. Διαφορετικά θα έπρεπε να παραιτηθούν.

—Αν τα ίδια μέτρα που λαμβάνονται τώρα είχαν εφαρμοσθεί το 2005, ποια θα ήταν η κατάσταση της εταιρείας;

—Πολύ καλύτερη. Εμείς, εδώ και εννέα μήνες δεν πήραμε ούτε ένα ευρώ. Ο κόσμος να σταματήσει να λέει ότι οι ΚΑ πρέπει να κλείσουν για τον λόγο ότι χρησιμοποιούν λεφτά του φορολογούμενου. Οι φορολογούμενοι ή εκείνοι οι οποίοι τους επικαλούνται καλά θα κάνουν να σταματήσουν να το κάνουν. Τα έσοδα είναι από εξοικονομήσεις και αύξηση πωλήσεων. Εγώ πιστεύω ότι οι ΚΑ μπορούν να επιβιώσουν.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΣΟΥΠΟΥΡΗ

Μία ανατομία της τεθλασμένης πορείας των Κυπριακών Αερογραμμών

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι κυπριακές Αερογραμμές υπηρέτησαν για πολλά χρόνια τον Κύπριο πολίτη και το κράτος. Κάπου, όμως, πήγε λάθος η διαχείριση της εταιρείας και δεν μπόρεσε να σταθεί ως σωστή και βιώσιμη επιχείρηση. Το κύριο πρόβλημα, κατά τη γνώμη μου, ήταν ότι οι Κυπριακές Αερογραμμές δεν κατάφεραν να μετεξελιχθούν έγκαιρα, όπως έκαναν οι άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες. Τα διάφορα άτομα που υπηρέτησαν στα πολλαπλά Διοικητικά Συμβούλια της εταιρείας, δεν υπηρέτησαν το καλώς νοούμενο συμφέρον της και τους μετόχους. Υπήρξαν μόνο έναν μέτοχο. Το κράτος! Το κράτος είναι ένα περίπλοκο μείγμα συμφερόντων. Κομματικών, συντεχνιακών προσωπικών, πολιτικών κ.ά. Όσα χρόνια το κράτος μπορούσε να ενισχύει οικονομικά, άμεσα ή έμμεσα την εταιρεία, όλα ήταν ρόδινα. Όταν οι κρα-

τικές ενισχύσεις άρχισαν να περνούν από το μικροσκόπιο της Κομισιόν, τότε άρχισαν τα προβλήματα για όλους. Αυτός είναι, κατά τη γνώμη μου, ο κύριος λόγος που οι Κυπριακές Αερογραμμές δεν μπόρεσαν να εξελιχθούν και να αναπτυχθούν ως μία σωστή ιδιωτική εταιρεία. Παράλληλα, οι αντιπάλαι των ΚΑ, οι άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες, βελτιώναν τα κόστη και τον τρόπο λειτουργίας τους.

Παρά πολλά σχέδια εξυγίανσης εκπονήθηκαν, εγκρίθηκαν από τους πάντες (Κομισιόν, Βουλή, Κυβέρνηση, κόμματα, συντεχνίες κτλ.), αλλά δεν υλοποιήθηκαν ποτέ. Περιελάμβαναν οδοντηρές λύσεις. Όπως απολύσεις προσωπικού, ιδιωτικοποιήσεις και άλλα μέτρα που ο κύριος μέτοχος, το κράτος, μετρούσε πολιτικά, δυνάμικα και αρνητικά. Αποτέλεσμα ήταν να μη γίνει απολύτως τίποτα. Θετικό είναι ότι το νυν Δι-

Τα Τμήματα Τροφοδοσίας και Συντήρησης Αεροσκαφών να γίνουν ξεχωριστές αυτόνομες εταιρείες με στρατηγικούς επενδυτές.

οικητικό Συμβούλιο υπό την προεδρία του κ. Τώνη Αντωνίου έκανε, κατά τη γνώμη μου, το 70% των ενεργειών που έπρεπε να γίνουν τα 10 προηγούμενα χρόνια. Και όλα αυτά σε επτά μήνες μόνο! Παραμένει, όμως το γεγονός ότι για να διατηρηθούν στη ζωή οι Κυπριακές Αερογραμμές πρέπει να υλοποιηθούν όλα τα βήματα εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού. Εταιρείες του μεγέθους των ΚΑ χρειάζονται τουλάχιστον 1-2 χρόνια για να μπορέ-

σουν να δείξουν θετικά αποτελέσματα. Ήδη τα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών άρχισαν να φαίνονται. Πρέπει να συνεχιστεί η εφαρμογή των επόμενων ενεργειών που σχεδιάστηκαν. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει αμέσως τα δύο Τμήματα, της Τροφοδοσίας και του Τμήματος Συντήρησης Αεροσκαφών να γίνουν ξεχωριστές αυτόνομες εταιρείες με στρατηγικούς επενδυτές. Το πιπτικό πρόγραμμα της εταιρείας πρέπει να εκσυγχρονιστεί. Το Τμήμα Πωλήσεων της εταιρείας να γίνει πιο πελατοκεντρικό. Στο προσωπικό που θα παραμείνει πρέπει να δοθεί κατεύθυνση και προοπτική από έναν χαρισματικό ηγέτη. Τέλος, η δημόσια εικόνα της εταιρείας πρέπει να βελτιωθεί, έτσι ώστε ο ταξιδιώτης να ξαναποκτήσει της εμπιστοσύνη του προς τις ΚΑ.

Όλα αυτά τα βήματα πρέπει να προχωρήσουν τάχιιστα στους επό-

μενους τρεις μήνες. Πιστεύω ότι συμπληρώνοντας τα πιο πάνω βήματα οι Κυπριακές Αερογραμμές θα έχουν μήνα με μήνα καθαρό επιχειρησιακό κέρδος. Τότε θα είναι η κατάλληλη στιγμή να πλοιαστούν οι επιδοχοί στρατηγικοί επενδυτές.

Βλέπω ως ένα σωστό μοντέλο μετοχοποίησης το εξής: 49% των μετόχων να πουληθούν σε ένα στρατηγικό επενδυτή, 20% να παραμείνει στο κράτος για να υπάρχει η κρατική υπόσταση της εταιρείας, 10% μετόχους να δοθούν στο προσωπικό της εταιρείας για να δουλεύουν για μία εταιρεία που μερικώς θα τους ανήκει. Και το άλλο 20% να πάει σε Κύπριους μετόχους. Παρά τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίσαν τα τελευταία χρόνια οι Κυπριακές Αερογραμμές η κουλτούρα ασφάλειας και οι σωστές διαδικασίες που εμφυτεύθηκαν επί Αγγλων προστατεύτηκαν από όλους, ως κόρη

οφθαλμού. Είμαι σε θέση να διαβεβαιώσω τους ταξιδιώτες που πετούν με τις ΚΑ, ότι και το Τμήμα των πιλότων και το Τμήμα των μηχανικών, αλλά και τα άλλα Τμήματα που επιτηρούν την ασφάλεια πτήσεων είναι σε πολύ ψηλά επίπεδα. Ο Κύπριος ταξιδιώτης πρέπει να νιώθει ασφάλεια και περηφάνια για αυτό.

Ένα γενικό σχόλιο για την πολιτική μας ζωή. Πρέπει τα άτομα που υπηρετούν σε θέσεις πολιτικές να είναι υπόλογοι για τις διοικητικές τους πράξεις. Και δεν μιλάω μόνο για συμβούλους σε Διοικητικά Συμβούλια Ημικρατικών οργανισμών, αλλά και για θέσεις σε πολιτικό επίπεδο. Στις ΚΑ υπάρχουν ευθύνες και πρέπει η Πολιτεία να ερευνήσει και να τιμωρήσει τους υπαίτιους...

Ο κ. Πέτρος Σουπούρης είναι πρόεδρος της Παγκύπριας Συντεχνίας Πιλότων.

Σωτήρια «Κοινωνική συμμαχία» στους δρόμους

Με συντονισμένες δράσεις και ενέργειες μειώθηκαν κατά το ήμισυ το 2013 οι θάνατοι από τροχαία δυστυχήματα στη Λεμεσό

Συνέντευξη στον
ΓΙΑΝΝΗ ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟ

Με συντονισμένες δράσεις και ενέργειες η Τροχαία Λεμεσού μείωσε κατά το ήμισυ τους θανάτους στους δρόμους, κάτι που αποτελεί θετικό ρεκόρ δεκαετιών. Ο υπεύθυνος της Τροχαίας Λεμεσού ανώτερος υπαστυνόμος Μιχάλης Κατσουνωτός, υποστηρίζει ότι η μείωση οφείλεται στην «κοινωνική συμμαχία» που έχει αναπτυχθεί. «Από μόνα τους τα μέτρα καταστολής δεν είναι αρκετά. Απαιτείται και επιβάλλεται να επενδύσουμε στην αλλαγή νοστορίας, κουλτούρας, φιλοσοφίας αλλά και προσέγγισης κάποιων ζητημάτων που αφορούν την οδική συνείδηση» υποστηρίζει.

Στοχευμένες εκστρατείες κατά των τεσσάρων κυριότερων αιτιών πρόκλησης θανατηφόρων και σοβαρών οδικών συγκρούσεων, δηλαδή της μέθης, της ταχύτητας, του κράνους και της ζώνης ασφαλείας.

«Εκτιμάτε ότι είναι περιστασιακή και τυχαία η μείωση των θανάτων από τροχαία στη Λεμεσό, αφού στην ουσία δεν φαίνεται να έχουν εκλείψει οι αιτίες που τα προκαλούν;

«Η μείωση της τάξεως του 57% (9 νεκροί το 2013 σε σύγκριση με 21 το 2012, η καλύτερη χρονιά από το 1960) δεν μπορεί να είναι τυχαία. Εκτιμούμε ότι, πρωτίστως και πάνω απ' όλα, οφείλεται στην «κοινωνική συμμαχία» που έχει αναπτυχθεί κατά του τροχαίου προβλήματος που περιλαμβάνει δράσεις και ενέργειες από τα συναρμόδια Υπουργεία Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Συγκοινωνιών και Έργων, Αστυνομία, Μέσα Ενημέρωσης, Εθελοντές, Οργανωμένα Κοινωνικά Σύνολα

και άλλους φορείς. Οι αιτίες δεν έχουν εκλείψει, ωστόσο αυτές περιορίζονται και καταστέλλονται με τις συνεχείς στοχευμένες εκστρατείες κατά των τεσσάρων κυριότερων αιτιών πρόκλησης θανατηφόρων και σοβαρών οδικών συγκρούσεων, δηλαδή της μέθης, της ταχύτητας, του κράνους και της ζώνης ασφαλείας.

«Πώς η Λεμεσός μείωσε τα θανατηφόρα τροχαία δυστυχήματα; Σε ποιες κατηγορίες δώσατε ιδιαίτερη σημασία; Γνωρίζω, για παράδειγμα, πως προτεραιότητα είχαν κάποιες ευαίσθητες και «ευάλωτες στους κινδύνους» κατηγορίες οδηγών, όπως οι ποδηλάτες κι οι μοτοσυκλετιστές.

«Η μείωση επιτεύχθηκε με επικέντρωση των ενεργειών μας στις δύο από τις τέσσερις αιτίες πρόκλησης δυστυχημάτων (μέθη και ταχύτητα), χωρίς βέβαια να παραβλεφθούν οι άλλες δύο. Παράλληλα, επικεντρωθήκαμε σε δύο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες χρήστες του οδικού δικτύου. Τους μοτοσυκλετιστές και τους ποδηλάτες. Υπάρχει άσπρη συνεργασία με τον μη κερδοσκοπικό Σύλλογο Μοτοσυκλετιστών «ΕΓΟΡΗΘΟΝΙΑ», με τον οποίο πραγματοποιήσαμε εκδηλώσεις διαφώτισης και πρόληψης που στέφθηκαν με επιτυχία. Ίσως ήταν η πρώτη φορά που Αστυνομία και Σύλλογος Μοτοσυκλετιστών μπήκαν στο ίδιο «χαράκι» και συνεργάστηκαν τόσο εποικοδομητικά. Περαιτέρω, επενδύσαμε στη διαφώτιση των ποδηλατιστών αλλά και στην εξοπλισή τους με τα αναγκαία εφόδια (φωσφορούχα γιλέκα και αναλμπόντες φανούς). Και οι δύο αυτές ομάδες χρησιμοποιούν μέσα διακίνησης που τους αφήνουν εκτεθειμένους σε πολλούς κινδύνους. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι το 2013 ήταν η πρώτη χρονιά που δεν είχαμε δυστύχημα με θύμα μοτοσυκλετιστή στο παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού, που αποτελεί και την «αίχλη» πτέρνας της Αστυνομικής Διεύθυνσης.

«Τι παράδοχο συναντήσατε, κατά την υπηρεσία σας στην Τρο-

Ο επικεφαλής της Τροχαίας Λεμεσού, Ανώτερος Υπαστυνόμος Μιχάλης Κατσουνωτός

χαία; Ποιες είναι οι πιο επικίνδυνες «πρακτικές» και συνήθειες των οδηγών μας στην άσφαλτο;

«Ένα από τα παράδοχα είναι ότι, δυστυχώς κάποιος συμπολίτης μας (ευτυχώς μικρή μερίδα) δεν συμμορφώνονται στις υποδείξεις μας, ούτε ακόμη και με μέτρα καταστολής (διενέργειας καταγγελιών). Σε κάποιες περιπτώσεις, πρόσφατα που καταγγέλθηκαν εξωδικαστικά συγκεκριμένο αδίκημα (π.χ. χρήση κινητού τηλεφώνου και ταχύτητα) καταλήφθηκαν την ίδια ημέρα σε διαφορετικό χρόνο, να οδηγούν και πάλι διαπράττοντας το ίδιο αδίκημα για το οποίο είχαν καταγγεθεί προηγουμένως. Αυτό καταδεικνύει ότι, τα μέτρα καταστολής από μόνα τους δεν είναι αρκετά. Απαιτείται και επιβάλλεται να επενδύσουμε στην αλλαγή νοστορίας, κουλτούρας, φιλοσοφίας

αλλά και προσέγγισης κάποιων ζητημάτων που αφορούν την οδική συνείδηση. Οι επικίνδυνες πρακτικές εστιάζονται κυρίως στις παραβάσεις των φωτεινών σηματοδότην, την ταχύτητα, την οδηγηση υπό την επήρεια αλκοόλης, τη στάθμευση εναντίον της φοράς οδήγησης, τη διασταύρωση χωρίς τη χρήση των διαβάσεων πεζών η οποία μπορεί να βρίσκεται ελάχιστα μέτρα μακριά μας αλλά αδιαφορούμε, την αλλαγή λωρίδας κυκλοφορίας σε μία προσπάθεια να αποφύγουμε την αυξημένη τροχαία κίνηση, ιδιαίτερα σε φώτα τροχαίας.

«Από τις εμπειρίες σας, πού μείναμε πίσω στον τομέα της οδικής ασφάλειας και πού κάναμε θετικά βήματα;

«Δυστυχώς έχουμε μείνει αρκετά πίσω στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας που θα υπο-

Ποδηλάτης με 136mg αλκοόλ!

«Κάνετε και συστηματικό αλκοτέστ σε ποδηλάτες. Τι σας ώθησε σ' αυτό τον έλεγχο, πώς τους εντοπίζετε;

«Το ποδήλατο ως μέσο διακίνησης θα έλεγα ότι προσλαμβάνει διατάσεις «επιδημίας», αφού είναι το πλέον ανέξοδο μέσο που χρησιμοποιείται ευρέως, περισσότερο από υπηκόους τρίτων χωρών, όπως και άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Από παρακολούθηση της κατάστασης, ιδιαίτερα τις Κυριακές, διαπιστώσαμε ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός προσώπων, ποδηλατεί υπό την επήρεια αλκοόλης γι' αυτό και προβήκαμε σε στοχευμένες εκστρατείες στους ποδηλατοδρόμους του παραλιακού δρόμου. Τον περασμένο χρόνο εντοπίστηκαν πέραν των 100 ποδηλατιστών με όριο αλκοόλης πέραν του επιτρεπόμενου ορίου (ένας εξ αυτών με τελικό αποτέλεσμα 136mg αντί 22) και εκτιμούμε ότι η σύλληψή τους ήταν καταλυτική στο να μην εμπλακούν σε δυστύχημα.

«Αφού το φέρνει η συζήτηση...

«Με τους αλλοδαπούς τι γίνεται; Τόσο αυτούς που κυκλοφορούν με παλιά αυτοκίνητα, αλλά και τους τουρίστες που δεν έχουν προσαρμοστεί στα κυπριακά οδικά δεδομένα και «πιάνουν τιμόνι»; «Με τους αλλοδαπούς χρήστες του οδικού δικτύου καταβάλλεται προσπάθεια σε δύο επίπεδα. Αυτό της διαφώτισης κατά την είσοδό τους στο έδαφος της Δημοκρατίας με τη χορήγηση σε αυτούς εγχειριδίου με τους βασικούς κανόνες οδικής κυκλοφορίας και καταστολής, αλλά και με τη διενέργεια εκστρατειών εντοπισμού παλαιών οχημάτων και ακατάλληλων για οδική χρήση.

βοηθούσε σημαντικά το έργο μας, όπως στη χρήση συσκευών φωτοεπιστήμανσης, Αυτόματο Σύστημα Αναγνώρισης Πινακίδων Εγγραφής, Φωτεινές Πινακίδες Προειδοποίησης Οδηγών σε Αυτοκινητόδρομους κ.λπ. Ωστόσο, μερικά από αυτά τα έργα βρίσκονται σε εξέλιξη και ευελπιστούμε ότι σύντομα θα είναι στη διάθεσή μας. Περαιτέρω, υστερήσαμε στην καλλιέργεια οδικής συνείδησης. Σ' αυτό τον τομέα, θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ, η συμβολή της οικογένειας. Όταν εμείς ως γονείς αποτελούμε το κακό παράδειγμα για τα παιδιά μας στην οδική συμπεριφορά, τότε να αναμένουμε να μας μιμηθούν. «Children's seen children's done!». Η εμπέδωση σωστής οδικής συμπεριφοράς επιβάλλεται να αρχίσει από την «κούνια μας». Μόνο έτσι μπορούμε να προσδοκούμε σε καλύτερα αποτελέσματα.

«Ασφαλώς και δεν επαναπαύσατε στον θετικό φετινό «τροχαίο» απολογισμό για τη Λεμεσό, αλλά στοχεύετε σε ακόμη καλύτερα αποτελέσματα. Ποιες είναι οι προθέσεις και τα σχέδιά σας;

«Οι στόχοι μας παραμένουν προσπωμένοι στην ευρωπαϊκή μας υποχρέωση για μείωση των θανάτων από οδικές συγκρούσεις κατά 50% μέχρι το 2020. Εφαρμόζουμε πιστά τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Αρχηγείου Αστυνομίας σε συνεργασία με τα υπόλοιπα Τμήματα / Κλάδους / Σταθμούς. Παρά τη σημαντική μείωση, δεν εφησυχάζουμε και εντατικοποιούμε τις προσπάθειές μας. Για το έτος 2014, θα στοχεύουμε και σε μία άλλη ευάλωτη ομάδα χρηστών του οδικού δικτύου, αυτή των πεζών, σε μία προσπάθεια να διαφωτίσουμε και να εξασφαλίσουμε τη συνεχή χρήση του οδικού δικτύου και την αυστηρή συμμόρφωσή τους με τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Επενδύουμε στο τρίπτυχο «διαφώτιση, πρόληψη και καταστολή» ώστε να καταστήσουμε τους δρόμους της πόλης μας ασφαλέστερους. Αυτή η χώρα μας χρειάζεται όλους ζωντανούς. Στον αγώνα αυτό, κανείς δεν περισεύει.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΡΜΕΥΤΗ

ΔΗΚΟ: Εκλογές με βάση νέες προδιαγραφές

Το κόμμα πρέπει να γυρίσει σελίδα και να προχωρήσει σε μία νέα εποχή. Φορείς αυτής της αλλαγής είναι τα πρόσωπα, με νέα νοστορία απαλλαγμένα από τη φθορά και τα βαρίδια του πρόσφατου παρελθόντος. Τα κόμματα ως θεσμοί δεν ευθύνονται για τα σημερινά αδιέξοδα και τη χρεοκοπία του κράτους. Είναι η ανεπάρκεια των προσώπων και των πρακτικών, οι οποίες έχουν μέχρι σήμερα ακολουθηθεί, που προκάλεσαν στον τόπο τεράστιες απώλειες εθνικού πλούτου και τόσες στρεβλώσεις στην οικονομία και την κοινωνία.

Το ΔΗΚΟ πρέπει να βγει νικητής μέσα από την κρίση. Να ηγηθεί της κοινωνίας των πολιτών και να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη τους προς τα πολιτικά κόμματα.

Ζούμε σε μία εποχή έντονων αμφισβήτησης. Οι πολίτες έχουν κρίση και απαιτούν να δουν λύσεις στα προβλήματά τους. Δεν μπορεί η κοινωνία να αντέξει μόνο ευκολογία και θεωρίες γενικού και αορίστου περιεχομένου. Αναζητά θετικές προτάσεις πάνω σε εφικτές λύσεις. Θέλει αποτέλεσμα, θέλει να περάσει από τη θεωρία στην πράξη. Έχουν εξαντληθεί τα όρια και η υπομονή των πολιτών. Το 2014 θα αποτελέσει ένα σημείο καμπής στην οικονομική κρίση:

είτε θα βρούμε ξανά τον δρόμο μας και θα ορθοποδήσουμε είτε θα επαναλάβουμε τα ίδια λάθη και θα οδηγηθούμε σε οριστική παρακμή. Το κόστος θα είναι ανυπολόγιστο για τη νέα γενιά. Οι εκλογές για την ανάδειξη της ηγετικής πωραμίδας του ΔΗΚΟ είναι μέρος αυτής της προσπάθειας και πρέπει να ανταποκριθούμε στις προδιαγραφές που βάζει η κοινωνία.

Μόνο έτσι θα ανανεώσουμε το ραντεβού μας με τους πολίτες. Το γεγονός ότι οι πολίτες ανταποκρίνονται μαζί στις εκλογικές μας διαδικασίες είναι ένα πολύ ιοχυρό σημάδι. Το γεγονός ότι οι δημοκρατικές διαδικασίες στο ΔΗΚΟ επανέκτησαν ενδιαφέρον, υπάρχουν υποψηφιότητες για όλες τις θέσεις, είναι επίσης μία καλή ένδειξη. Η ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας στο ΔΗΚΟ μπορεί να γίνει το εφαλτήριο μας για την ποιοτική αλλαγή του πολιτικού συστήματος. Με τον τρόπο αυτό το ΔΗΚΟ θα γίνει πρωταγωνιστής.

Με καθαρό λόγο, με ειλικρίνεια, διαφάνεια στις αποφάσεις του, με μετριοπάθεια, με συλογιστικά και συνεννόηση, με θετικό λόγο και αυτοπεποίθηση.

Ο κ. Γιάννης Αρμεύτης είναι υποψήφιος για την Αντιπροεδρία του ΔΗΚΟ.

Διάλεξη Σχολής Καταναλωτών

Η Σχολή Καταναλωτών του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, διοργανώνει την Τρίτη, 21 Ιανουαρίου 2014, στην αίθουσα Β213 στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (Intercollege), και ώρα 5:30-7:00 μ.μ., διάλεξη με θέμα: «Μελέτη για τη σχέση εκινόκοκκου και καρκίνου στον Κυπριακό Πληθυσμό». Ομιλήτρια η κ. Κατερίνα Οικονομοπούλου, Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου. Τηλ.: 22516112, 99144661 (κ. Μάρω Ρωσσιδου). Εισόδος ελεύθερη.

ΟΜΙΛΟΣ ΣΙΑΚΟΛΑ: ΠΡΟΣΛΗΦΘΗΚΑΝ 23 MANAGEMENT TRAINEES

Ο Όμιλος Εταιρειών Σιακόλα ανακοινώνει ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία και από την Τετάρτη, 8 Ιανουαρίου 2014, έχουν εργοδοτηθεί 23 συνολικά νέοι πτυχιούχοι, που προσλήφθηκαν με το θεσμό του Management Trainee. Έχουν ήδη μπει στη διαδικασία εκπαίδευσης, που θα διαρκέσει 9 μήνες, με στόχο να αποκομίσουν εμπειρίες και γνώσεις από ένα ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Στη συνέχεια θα αναλάβουν υπεύθυνες θέσεις στις εταιρείες του Ομίλου Σιακόλα.

Με την προκήρυξη των θέσεων είναι αξιοσημείωτο ότι επιδείχθηκε πρωτοφανές ενδιαφέρον. Αποτάθηκαν συνολικά 2.840 νέοι και νέες. Αφού έγινε η πρώτη επιλογή με βάση τα κριτήρια προκήρυξης των θέσεων, ακολούθησαν γραπτές εξετάσεις τις οποίες διενήργησε το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις κλήθηκαν σε προσωπικές συνεντεύξεις, που έγιναν και πάλι με τη συμμετοχή και βοήθεια του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ο Όμιλος Σιακόλα εκφράζει την ικανοποίησή του γιατί, μέσα σε δύσκολες οικονομικά συνθήκες, μπόρεσε να ανταποκριθεί στην πρόσκληση και προτροπή της Κυβέρνησης και ειδικότερα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και να προσφέρει εργασία σε μεγάλο αριθμό νέων, άνεργων Κύπριων πτυχιούχων, στους οποίους εύχεται καλή σταδιοδρομία.

Λευκωσία 15 Ιανουαρίου 2014

Οικονομική εξίσωση με πολιτικό ρίσκο

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Δεν ξέρω αν το 2014 θα μπορούσε ποτέ να γίνει success story. Ακούω όμως από πολλούς και σοβαρούς ανθρώπους, οι οποίοι δεν έχουν κανενός είδους κομματικές παρωπίδες, πως θα μπορούσε να ήταν η χρονιά της σταθεροποίησης και της αρχής της ανάκαμψης της οικονομίας. Υπάρχουν πολλές ενδείξεις πως η πραγματική οικονομία έχει πιάσει «πάτο». Δεν πρόκειται για κατόρθωμα κάποιου. Μερικές φορές λειτουργούν οι δυνάμεις της φύσης και σε αυτή την περίπτωση φαίνεται πως κάπου εδώ είναι το επί-

Η μεν κυβέρνηση δεν φρόντισε να χαμηλώσει εγκαίρως τον πήχυ για τις ευρωεκλογές, η δε αντιπολίτευση έχει κάνει το πολιτικό σκηνικό Ελ Πάσο.

πεδο του ΑΕΠ στο οποίο θα τελειώσει η κατρακύλα που έχει βιώσει η χώρα. Βεβαίως και υπάρχουν αντιρρήσεις σε αυτή την εκτίμηση, ειδικά από όσους θεωρούν ότι το μεγάλο ξεσκαρτάρισμα σε μικρούς κλάδους άργησε πάρα πολύ. Και ασφαλώς αποτελεί παραδοχή όλων ότι η σταθεροποίηση της οικονομίας δεν μεταφράζεται άμεσα ή πολύ γρήγορα σε θεαματική αποκλιμάκωση της ανεργίας. Παίρνει χρόνο να συμβεί κάτι τέτοιο.

Η δεύτερη παρατήρηση που κάνουν οι έμπειροι άνθρωποι της αγοράς είναι πως οι ξένοι βλέπουν «κάτι» στην Ελλάδα, που προφανώς δεν βλέπουμε εμείς. Έχουν ρευστότητα λόγω διεθνούς συγκυρίας, πιστεύουν ότι η Ελλάδα είναι πλέον «ευκαιρία» και θέλουν να επενδύσουν. Προηγούνται, όπως πάντα, οι ευκαιριακοί παίκτες με τη μορφή

των διαφόρων funds, οι οποίοι παίρνουν μεγαλύτερα ρίσκα. Πρόκειται για παίκτες που μας έχουν σπουδάσει πια καλά, γνωρίζουν σε βάθος τα ελληνικά μειονεκτήματα, την απουσία αποτελεσματικής διοίκησης, τον πόλεμο που υφίσταται κάθε επένδυση κ.λπ. Παρ' όλα αυτά τους βλέπεις να επιμένουν και να ψάχνονται, ίσως και γιατί προσεφλούν μια μεγάλη τελική κίνηση από την πλευρά των δανειστών στο ζήτημα του χρέους.

Εδώ, όμως, τελειώνουν τα κάπως θετικά νέα, γιατί μπαίνει στην εξίσωση το πολιτικό ρίσκο. Η μεν κυβέρνηση δεν φρόντισε να χαμηλώσει εγκαίρως τον πήχυ για τις ευρωεκλογές, η δε αντιπολίτευση έχει κάνει το πολιτικό σκηνικό Ελ Πάσο. Αν μιλούσαμε για μια εναλλαγή χριστιανοδημοκρατών – σοσιαλδημοκρατών στην εξουσία, κανείς δεν θα ανησυχούσε ούτε θα δίσταζε να πάρει αποφάσεις. Εδώ όμως εκτοξεύονται απειλές, έχουν ανέβει απίστευτα οι τόνοι και κανείς δεν μπορεί να προβλέψει πως θα είναι η επόμενη ημέρα μετά τις ευρωεκλογές. Ένα πολύ μεγάλο μέρος της κοινής γνώμης έχει χάσει την υπομονή του και είναι οργισμένο, είναι σχεδόν αδύνατο να συνομιλήσει κάποιος που δεν προσβεί μόνο αγανάκτηση μαζί του.

Εδώ ακριβώς βρίσκεται ο κίνδυνος μιας αυτοεκπληρούμενης προφητείας. Την ώρα της σχετικής οικονομικής σταθεροποίησης θα έλθει η ώρα της πολιτικής... αποσταθεροποίησης και η κατρακύλα θα συνεχισθεί. Όπως συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις, η αβεβαιότητα και ο φόβος για τις πολιτικές εξελίξεις θα παγώσουν την αγορά κι άλλο και θα επιτείνουν την πολιτική αποσταθεροποίηση. Πώς μπορούμε να σταματήσουμε αυτόν τον φαύλο κύκλο για να γίνει το 2014 η χρονιά του restart; Καλό ερώτημα για πολύ δυνατούς λύτες...

Σωρεία ατυχών συμπτώσεων

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Ακρως αποθαρρυντική είναι η εικόνα, που σταδιακάς δημιουργείται, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες εξοραισμού της. Η ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. στην οποία η κυβέρνηση είχε πολλά επενδύσει σε επικοινωνιακό επίπεδο ξεκίνησε με «ατυχήματα» που ίσως αποδειχθούν μοιραία.

Η φυγή του Χριστόδουλου Ξηρού, καταδικασθέντος έξι φορές σε ισόβια για εγκληματικές ενέργειες του ως μέλους της 17Ν, απέδειξε μία χαλαρότητα στο σύστημα εσωτερικής ασφαλείας, προκαλώντας την δημόσια αντίδραση των ΗΠΑ και μεγάλη περισεχία στους εταίρους της χώρας.

Το σκάνδαλο των επισφαλών δανειών του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου εκτινάξε το θέμα της διαφθοράς από τις παράνομες συναλλαγές και άλλα πληθυσιακά παρόμοια, στην ανώτατη κλίμακα του οικονομικού κατεστημένου. Είναι προφανές ότι καταβάλλεται προσπάθεια να μην επεκταθεί η έρευνα στα επισφαλή δάνεια των συστημικών τραπεζών προς επιχειρηματίες που κυριαρχούν στην ελληνική οικονομία, αλλά είναι αμφίβολο εάν τελικώς αυτό αποτραπεί.

Ο πρόεδρος «αποχαριστισμός» των υπαλλήλων της Προεδρίας από τον κ. Κάρλο Παπούλια, κατά την κοπή της πίτας των Πέμπτη και η διεκρίνισή του ότι θα παραδώσει «τον Μάιο στον διάδοχο» του μετέφερε την αίσθηση αβεβαιότητας και ασταθείας από το επίπεδο της καθημερινής κομματικής αντιπαράθεσης στον κορυφαίο πολιτικό θεσμό.

Πέραν τούτων ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, καθώς διαπιστώνει την διαρκή συρρίκνωση της εκλογικής βάσεώς του, έχει περιέλθει σε κατάσταση εξόχου νευρικού πόνου, θέτοντας σε δοκιμασία διαρκώς τον ήδη ασταθή κυβερνητικό συνασπισμό.

Η απώλεια του ελέγχου είναι σταθερή, αλλά θα έλεγε κανείς ότι αυτό συμβαίνει στις κοινοβουλευτικές δημοκρατίες. Το θέμα είναι ότι η διάδοχη κατάσταση – ο ΣΥΡΙΖΑ αυτομόνος ή σε συνεργασία με άλλα κόμματα – αντιμετωπίζεται από ορισμένους κύκλους με όρους καθεστωτικής ανατροπής, και σε αυτό συμβάλλει η ανωριμότης της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Κόμμα που να διεκδικεί την εξουσία δύο χρόνια από την «επανάδρυσή» του δεν έχει προηγούμενο στην σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία.

Κάποιοι παραλληλίζουν την ταχεία αύξηση της επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ με την κυριαρχία του ΕΑΜ, όταν διεκδικούσε την εξουσία μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Την εποχή που η αστική πολιτική τάξη διεσώθη εξ αιτίας των εγκληματικών λαθών της τότε ηγεσίας του ΚΚΕ. Η ένοπλη διεκδίκηση της εξουσίας οδήγησε στην συνεργασία των συντηρητικών και των φιλελευθέρων και χάρις στην ενίσχυση των ΗΠΑ η Ελλάδα υπήρξε η μόνη χώρα που έδωσε – επί του εδάφους – την μάχη κατά των κομμουνιστών και την εκέρδησε.

Η πρόκληση για την παρούσα κυβέρνηση δεν προέρχεται από την «ιδιοφυή» πολιτική ΣΥΡΙΖΑ, αλλά από όσους εψήφισαν την Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ τον Ιούνιο του 2011 και απογοητευθέντες από την ασκούμενη πολιτική θα απέχουν. Εάν η κυβέρνηση δεν ενεργούσε με νευρικότητα, εάν η ηγεσία της δεν βρισκόταν σε διαρκή «εκλογική εγρήγορση» από τους πρώτους μήνες που ανέλαβε την εξουσία, τα πράγματα θα ήταν σταθερότερα. Αλλά η φύση των ανθρώπων δεν αλλάζει. Η πολιτική και οικονομική τάξη της μεταπολιτευτικής κίνδυνος είναι από το κακό της παρελθόν για το οποίο ευθύνεται πρωτίστως το ΠΑΣΟΚ και από την ελίτ – πολιτική και οικονομική – που ανέλαβε να την διασώσει.

Η Σαχάρα, το πολιτικό ψύχος και η κλιματική αλλαγή

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Η μεταφορά άμμου από τη Σαχάρα που αναμένεται στη χώρα μας σήμερα, η βαθιά κατάψυξη στην οποία βρέθηκε η Βόρεια Αμερική στις αρχές του μήνα και ο καύσωνας της Αυστραλίας είναι δραματικές εκδηλώσεις των κλιματικών αλλαγών που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας. Όσο παράλογη και αν φαίνεται η αλυσιδα των γεγονότων – πώς μπορούμε να μιλάμε για «υπερθέρμανση» όταν η Αμερική παγώνει; γίνεται όλο και πιο σαφές ότι έχουμε μπει σε μια περιπέτεια που θα κρίνει το μέλλον της ζωής στον πλανήτη.

«Είναι άγνωστο πώς η παγκόσμια θέρμανση, η οποία είναι δεδομένη, επιδρά στα πρότυπα της πλανητικής κυκλοφορίας» λέει ο μετεωρολόγος Δημήτρης Ζιακόπουλος. «Δεν έχουμε δείγμα μεγάλο από το παρελθόν», προσθέτει, για να συμπεράνουμε πού μπορούν να οδηγήσουν οι εξελίξεις. Τα πρόσφατα γεγονότα, όμως, παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον. Η εισβολή ψυχρών αερίων μαζών από την Αρκτική προς τα μέσα πλάτη της Β. Αμερικής οφείλονται στη χαλάρωση των ισοχυρών δυτικών ανέμων (jet streams) που περιχρμάκωναν το ψύχος γύρω από τον Πόλο. Με την άνοδο της θερμοκρασίας εκεί, «οφράτεις» έπσε και το ψύχος μεταφέρθηκε προς τα κάτω.

Την ίδια ώρα, ενώ ο περασμένος Δεκέμβριος ήταν εξαιρετικά θερμός

στη Σκανδιναβία και τη Σιβηρία, έγινε το αντίθετο απ' ό,τι συνέβη στην Αμερική: το κρύο δεν μεταφέρθηκε προς τον Νότο και η Ευρώπη δεν βλέπει σκληρό χειμώνα φέτος. Στην Ελλάδα, όπως εξηγήει ο κ. Ζιακόπουλος, οι νοτιάδες που θα φέρουν την άμμο από τη Βόρεια Αφρική δεν είναι ασυνήθιστο φαινόμενο, αλλά έρχονται πολύ νωρίτερα από συνήθως.

«Στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια η άνοδος της θερμοκρασίας είναι εμφανής και έχουν καταρριφθεί ρεκόρ πολλών δεκαετιών τόσο στις μέσες όσο και στις απολύτως μέγιστες τιμές. Μελέτη του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών έδειξε ότι το 2010 ήταν το θερμότερο έτος των τελευταίων 113 ετών για την Αθήνα, με μέση θερμοκρασία 19,6 βαθμούς» σημειώνει ο κ. Ζιακόπουλος στο βιβλίο του, «Καιρός. Ο γιος της Γης και του Ηλίου», του οποίου ο τρίτος τόμος, «Ο Έλεγχος», μόλις κυκλοφόρησε. Επίσης, τα καλοκαίρια των ετών 2012, 2003 και 2007 ήταν τα θερμότερα για την Αθήνα από το 1897, σύμφωνα με εργασία των Κ. Λαγουβάρδου και Β. Κοτρώνη το 2012. «Το καλοκαίρι του 2012, το οποίο ήταν το θερμότερο ως τώρα καλοκαίρι για τις περισσότερες περιοχές της χώρας μας, δεν καταρριφθηκαν τα ρεκόρ των απολύτως μέγιστων θερμοκρασιών. Παρατηρήθηκαν

Στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια η άνοδος της θερμοκρασίας είναι εμφανής και έχουν καταρριφθεί ρεκόρ πολλών δεκαετιών.

όμως επί πολλές ημέρες υψηλές θερμοκρασίες», σημειώνει ο κ. Ζιακόπουλος.

Το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής φαίνεται να μεγεθύνεται συνεχώς και τάχιστα. Από τη βιομηχανική επανάσταση έως σήμερα η θερμοκρασία της Γης αυξήθηκε κατά 0,8 βαθμούς, και επιστήμονες φοβούνται ότι έως το 2100 θα υπερβεί τον στόχο να περιοριστεί σε άνοδο των 2 βαθμών Κελσίου, τον οποίο έθεσε ο ΟΗΕ. Με τη θέρμανση, ανέρχεται η στάθμη των θαλασσών και προκαλείται η οξίνιση των ωκεανών επειδή μειώνεται η ικανότητα του πλανήτη (ξηράς και ωκεανών) να απορροφά διοξείδιο του άνθρακα. Δυστυχώς, όμως, οι οικονομικές δυσκολίες που μαστιάζουν πολλές περιοχές του πλανήτη θέτουν την προστασία του περιβάλλοντος σε δεύτερη μοίρα. Η αλόγιστη ανάπτυξη, επίσης, αυξάνει την εκπομπή ρύπων και καταστρέφει πολύτιμους πόρους.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ο ρεαλισμός της προσφυγής στην αριστεία

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Στην κάθε παραμικρή πτυχία της ελληνικής κοινωνίας σήμερα, σε κύκλους ανθρώπων πολυσπουδαγμένων και σε συντροφικές απλόικων, στα γήπεδα και στα σαλόνια, στα χωριά και στις πόλεις, μοιάζει να είναι ξεκάθαρη η βεβαιότητα: Με το πολιτικό προσωπικό των κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο, είναι αδύνατο να προκύψει ανάκαμψη της χώρας.

Δεν ξεχωρίζει μπροστάρνος ούτε επιτελική ομάδα ανθρώπων με ανιδιοτέλεια και ταλέντο, ικανών να συνεχίσουν, να εμπνεύσουν, να οργανώσουν τον λαό στη σκληρή πάλη που απαιτείται για να στηθεί κράτος, να μεταρρυθμιστούν οι θεσμοί, να διαλεχθούν ανυστερόβουλα οι νοοτροπίες – να ταυτιστούν στις συνειδήσεις το αξίωμα με την αριστεία, η παραγωγικότητα με τη δημιουργία. Σίγουρα, θα σώζονται στα υπάρχοντα κόμματα και κάποιοι άνθρωποι που ξεκίνησαν κάποτε με αγνές προθέσεις για κοινωνική προσφορά, και βρίσκονται σήμερα παγιδευμένοι στη ζοφώδη ασυναρπία και θεομοιοποιημένη παθολογία του «συστήματος». Όμως η αγωνία αυτών των ελαχίστων δεν αρκεί για να εκθρονιστεί από τις ηγεσίες τους αναρχιστικά ανίκανους ή και φαυλιτέφραυλους.

Η αξιολογική διαβάθμιση των κομματάρχων ένδον του «συστήματος» μοιάζει να λογαριάζει μόνο την αντανάκλαστική αυτοπροστασία τους από εσωκομματικές δολοφονικές και τα παράγωγα μαχαρώματα, όπως και τη σύμφωνη τους να ανταποδίδουν θώκους και χρίσμα για την υποστήριξη που δέχθηκαν όταν διεκδικούσαν την ηγεσία. Δεν υπάρχει κανείς που να ψηφίστηκε για αρχηγός επειδή εκτιμήθηκε η ικανότητά του στον επιτελικό σχεδιασμό πολιτικού προγράμματος, στη στρατηγική ιεράρχησης προτεραιοτήτων, στην εκτίμηση της ανθρώπινης ποιότητας, στην προσέλευση-επιστράτευση της ποιότητας. Είναι περισσότερο από φανερό ότι οι κομματικοί αρχηγοί σήμερα, όλοι, είναι προϊόντα τυχαίων συγκυριών – φυσικά με εξαίρεση τους παλιόημερολογίτες της μαρξιστικής - λεβινιστικής θρησκοληψίας που κρινονται για επιδόσεις στην αρτηριοσκληρότητα.

Αν όλα τα παραπάνω είναι όντως πασιφανή και αληθινά, γεννιέται αμέσως το ερώτημα: ποιος μας γλιτώνει από τον εφιάλτη. Έχουμε δεδομένη και ανυπόφορη την καταστροφή της ζωής μας και της κρατικής μας υπόστασης, ζούμε τον εξωφρενικό παραλογισμό:

Να μας πουν: με ποια στελέχη θα πετύχουν ανάκαμψη.

τα ίδια κόμματα, που εγκλημάτσαν με τον υπερδανεισμό της χώρας για να συντηρήσουν την πελατεία τους και να χαρίσουν αμύθητα πλούτη στους «νταβατζήδες». Πώς θα αποτινάξουμε τον φρικώδη ζυγό της κομματοκρατίας, πώς θα απαλλαγούμε από το μαρτύριο της υποτέλειας στην αναίδηση, στην απληστία, στη χυδαριότητα;

Είναι αρκετές οι ενδείξεις ότι το κομματικό σύστημα βρίσκεται κιόλας σε προεκλογικό οργανισμό έσπε της αναμετρήσεων του Μαΐου. Σύντομα θα αρχίσουν οι δημοσκοπήσεις, δηλαδή η μοναδική δυνατότητα που απομένει στους πολίτες να κραυγάσουν την οργή και την απόγνωση τους. Οργή και απόγνωση δεν εκφράζονται με δόλωση της πρόθεσης να ψηφίσουμε τραμπουκούς υπανθρώπους της βίας ούτε παιδαριώδη γκρουπούσκουλα «συνιστώσων» ιδεοληψίας. Τους δυνάστες μας θα τους τρομάξει μόνο η σοβαρότητα και η περισκεψή της πλειονότητας: η εμφάνιση στις δημοσκοπήσεις ενός πολύ μεγάλου, τεράστιου ποσοστού πολιτών που αρνούνται να συμπαιξουν με τον εμπαιγμό, προκρίνει την αποχή από τις εκλογές.

Γιατί καθολικός, χωρίς να εξαιρείται κανένα κόμμα, ο εμπαιγμός;

Οι οικονομικές δυσκολίες δυσχεραίνουν τις προσπάθειες μείωσης των ρύπων. Στη χώρα μας το βλέπουμε και σε «τοπικό» επίπεδο, όπου τα αιωρούμενα σωματίδια από τζάκια και σόμπες συμβάλλουν στην αιθαλομίχλη που έχει γίνει σύμβολο της κρίσης. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι επιπτώσεις για κάθε χώρα είναι δραματικές. Με την άνοδο της μέσης στάθμης της θάλασσας να αναμένεται μεταξύ 0,2 και 2 μέτρων έως το 2100, κινδυνεύουν περίπου τα χίλια χιλιόμετρα της ελληνικής ακτογραμμής των περίπου 16.300 χιλιομέτρων, σύμφωνα με μελέτη της Τραπεζής της Ελλάδος το 2011. Η μελέτη υπογραμμίζει την ανάγκη να μειωθούν οι ανθρωπογενείς εκπομπές αερίων. «Το συνολικό σωρευτικό κόστος του Σεναρίου Μπ Δράσης για την ελληνική οικονομία, για το χρονικό διάστημα έως το 2100, εκφρασμένο ως μείωση του ΑΕΠ του έτους βάσης, ανέρχεται σε 701 δισ. ευρώ (σε σταθερές τιμές του 2008)» γράφει στον πρόλογο ο Χρήστος Ζερεφός, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

Η περίοδος της αβεβαιότητας που μας έτυχε να αντιμετωπίσουμε δεν περιορίζεται μόνο στους τομείς της οικονομίας και της πολιτικής: είμαστε όλοι στρατιώτες στις μάχες που θα κρίνουν το μέλλον της ανθρωπότητας.

Επειδή κανένα κόμμα δεν έχει τη στοιχειώδη ορθολογική εντιμότητα να εξαγγείλει με ποιο ανθρώπινο δυναμικό θα αντιπάλαιψι τη συντελεσμένη ολοκληρωτική καταστροφή. Με ποια έγκυρα, έμπειρα και προετοιμασμένα σε μακρά και κοπιώδη προεργασία στελέχη του ή με ποια επιστράτευση των αρίστων, της εξειδικευμένης και καταξιωμένης ποιότητας κοινωνικών δυνάμεων, επαγγέλλεται κάθε κόμμα να μας οδηγήσει σε ανάκαμψη; Ο οποιοσδήποτε τυχαρίστος κομματάρχης θα αναλάβει και πάλι να υπογράψει την άμυνα της χώρας; Ο οποιοσδήποτε κ. Δρούτσος θα επωμισθεί τον σχεδιασμό διοικητικής διπλωματίας, την ενεργό παρουσία του Ελληνισμού στον διεθνή στίβο; Θα εμπιστευθούμε και πάλι σχολεία και πανεπιστήμια, αυτή την τραγωδία και ντροπή μας, στην οποιαδήποτε μετρίότητα, που πρέπει να αμειφθεί για τη θητεία της στο πολιτικό γραφείο του κυβερνήντος κομματάρχη; Θα ανεχθούμε να συνεχίσουν να διαφεντεύουν την οικονομία αλαζονικά μεϊράκια, μόνο για να διεκπεραιώσουν προσταγές αλλοθρών εντολών;

Το ποια κυβερνητική σύνθεση μας περιμένει, αν κληθούν να συνεχίσουν να νέμονται την εξουσία η Ν.Δ. ή το ΠΑΣΟΚ (ή το εξ' αμφοίν μείγμα), το ξέρουμε από πείρα που προκαλεί τρόμο, ναυτιώδη απδία, πανικό (τουλάχιστον στους πολίτες που σώζουν σκέψη, κρίση και μνήμη). Την κυβερνητική σύνθεση που θα εμφανιστεί ο ΣΥΡΙΖΑ την αγνοούμε, αλλά όταν σκεπτόμαστε ότι ενδέχεται να χρησιμοποιήσει πρόσωπα που τα γνωρίζουμε από την παρουσία τους στη Βουλή, στις επιτροπές της Βουλής ή στα κανάλια, ο τρόπος γίνεται παγωμένος ιδρώτας – οι ελάχιστες σοβαρές εξαιρέσεις

Δυνατότητα για τόλμημα έχει μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ: Θα μπορούσε εγκαίρως να διακηρύξει: Αν ο λαός δώσει σε μάς την εντολή, θα ασκήσουμε τη δική μας πολιτική, αλλά τολμώντας κοινωνική επιστράτευση. Θα καλέσουμε να συστρατευθούν στο τιτάνο έργο επανάδρυσης του κράτους και ανάπλασης κοινωνικών θεσμών και λειτουργιών των Ελληνικών κοινωνίας σε κάθε τομέα, οι κορυφαίοι των ανθρώπινων ποιότητας που διαθέτει η ελληνική κοινωνία. Τα υπουργεία δεν θα μοιραστούν σαν μπουνιαιάδες για να αμειφθούν υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στο κόμμα, η κυβέρνηση θα είναι επιτελείο, συγκροτημένο από άκρας εξειδικευμένους στα θέματα του υπουργείου τους ανθρώπους, προσωπικότητες καταξιωμένες, δοκιμασμένες, με ετοιμότητα ανιδιοτελούς προσφοράς.

Αν ο ΣΥΡΙΖΑ τολμούσε ένα τέτοιο άνοιγμα, είναι πολύ πιθανό ότι ο λαός θα τον κρατούσε στην εξουσία για τα επόμενα τριάντα χρόνια. Δεν θα είχε τίποτα να χάσει από το τόλμημα, μόνο να κερδίσει. Αλλά πώς τώρα πορεία του δείχνει ότι δεν μπορεί την υπέρβαση, είναι με τις κότες, όχι με τους αετούς. Για τον κ. Σαμαρά και τον κ. Βενιζέλο ούτε λόγος, η ευκαιρία έχει πια χαθεί, τέτοιο τόλμημα δεν το γεννάει ο ψυχισμός τους και είναι αδύνατο να το ανεχθούν τα γερασμένα στην ακρόεστη εκπόρνευση και σήψη κόμματά τους.

Κοσμοσυρροή για τα αγιορείτικα Τιμία Δώρα

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

Το θερμόμετρο στην Αγία Πετρούπολη έδειχνε -14 όταν το απόγευμα της Τρίτης το αεροσκάφος που μετέφερε το κιβώτιο με τα Τιμία Δώρα των Τριών Μάγων, που ταξίδεψαν από το Άγιον Όρος, όπου φυλάσσονται στην Ιερά Μονή Αγίου Παύλου από το 1470 μ.Χ., προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο Пулково και για λόγους ασφαλείας στάθμευσε σε ξεχωριστό τερματικό.

Δεκάδες τοπικοί αξιωματούχοι, θρησκευτικοί και κρατικοί παράγοντες, δημοσιογράφοι, ακόμα και οι ποδοσφαιριστές της Ζενίτ, με επικεφαλής τον Ιταλό προπονητή τους Λουτσιάνο Σπαλέτι, υποδέχθηκαν παρατεταγμένοι τα ιερά κειμήλια.

Αυτοί ήταν οι τυχεροί. Μερικά χιλιόμετρα μακριά, στη Μονή Νοβοντέβνιτσι, όπου εκτέθηκαν κατόπιν σε δημόσιο προσκυνήμα, Ρώσοι πιστοί, αφιψώνοντας το τσουκτερό κρύο, είχαν σχηματίσει από την προηγούμενη ημέρα (!) ουρές που έφταναν μερικά χιλιόμετρα όταν άνοιξαν οι πόρτες. «Αυτό που γίνεται εδώ είναι απίστευτο. Ηλικιωμένοι, γυναίκες, ακόμα και μικρά παιδιά στέκονται πολλές ώρες στην ουρά σε συνθήκες παγωνιάς για να προσκυνήσουν...», είπε σε τηλεφωνική επικοινωνία του με την «Κ» ένας εκ των Αγιορείτων μοναχών που συνοδεύουν τα κειμήλια.

Στην ουρά 400.000

Νωρίτερα, η οργανωτική επιτροπή της Μόσχας, όπου είχαν εκτεθεί παραμονές Χριστουγέννων (με το παλιό ημερολόγιο) στον καθεδρικό ναό του Σωτήρος τα Τιμία Δώρα, είχε ανακοινώσει ότι μέσα στο χιόνι και το δριμύ ψύχος των ημερών είχαν στήσει στις ουρές για προσκύνημα περισσότεροι από 400.000 Ρώσοι.

«Πιστεύετε ότι πολλοί εδώ στέκονται περιμένοντας κάποιο θαύμα;», ρώτησε μια ηλικιωμένη, δη-

ΕΡΑ / ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΛΙΣΣΕΡ

Ρώσοι πιστοί περιμένουν ώρες, αφιψώνοντας το τσουκτερό κρύο, για να προσκυνήσουν με ευλάβεια τα Τιμία Δώρα των Τριών Μάγων που ήρθαν από το Άγιο Όρος.

μοσιογράφος τηλεοπτικού καναλιού της Ρωσικής Εκκλησίας. «Όλοι. Ο κόσμος θέλει να πιστεύει σε κάτι. Άλλοτε πίστευαν στον Στάλιν, στον Λένιν. Σε κάθε εποχή και σε κάθε τόπο οι άνθρωποι σε κάτι πιστεύουν. Στην ψυχή μας ζει η χριστιανική πίστη».

Και η απάντηση της 18χρονης Αλιόνα στο ερώτημα γιατί βρίσκεται εκεί: «Θέλω να αγγίξω το άγιο κειμήλιο προκειμένου να αισθανθώ αυτήν την ευλογία. Μεγάλωσα από μικρή σε οικογένεια πιστών ανθρώπων, πηγαίνουμε στην εκκλησία και κοινωνούμε. Ακόμη και όταν απλά έρχομαι στον ναό, νιώθεις σαν να σου έχει φύγει ένα βάρος από πάνω σου. Το ίδιο και εδώ. Πρόπερι όταν είχαν φέρει την Αγία Ζώνη της Παναγίας, είχα πάει και πάλι, και όταν την προσκύνησα, πραγματικά ένιωσα αγαλλίαση. Μοίραζαν τότε κάποια μικρά συμβολικά αντίγραφα της Ζώνης που τα είχαν ευλογήσει με αυτή. Μέχρι σήμερα, όταν κάτι δεν μου πάει καλά ή πονάει το κεφάλι μου, το φιλώ και όλα γίνονται καλά».

Στη Ρωσία και η εικόνα του «Αξιον Εστί»;

Μετά τη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, τα Δώρα των Τριών Μάγων επρόκειτο να μεταφερθούν στο Κίεβο και το Μίνσκ της Λευκορωσίας όπου προβλεπόταν ανάλογη κοσμοσυρροή, ενώ καλά πληροφορημένες πηγές στη μοναστική κοινωνία αναφέρουν ότι συζητείται η μεταφορά στη Ρωσία για προσκύνημα, του σημαντικότερου κειμήλιου του Αγίου Ορους, δηλαδή της θαυματουργού εικόνας της Παναγίας του «Αξιον Εστί», προστάτιδας της Αθωνικής Πολιτείας. Σε μια τέτοια εξέλιξη, η παρουσία του «Αξιον Εστί» αναμένεται να επισκιάσει ακόμα και το πολυσυζητημένο ταξίδι της Αγίας Ζώνης, που με συνοδό τον υπόδοκο τότε ηγούμενο της μονής Βατοπεδίου Εφραίμ, το φθινόπωρο του 2011, είχε προσελκύσει ένα εκατομμύριο Ρώσους προσκυνητές.

Κατά τις ίδιες πηγές, οι εκπρόσωποι δύο μοναστηριών ενημέρωσαν την Ιερά Κοινότητα για το εν-

διαφέρον επιχειρηματιών που φέρεται να μιλούσαν για λογαριασμό της ρωσικής πλευράς περί μεταφοράς της θαυματουργού εικόνας και μάλιστα οι Ρώσοι εμφανίζονται διατεθειμένοι να προσφέρουν ως ανταμοιβή γενναία οικονομική ενίσχυση στις μονές του Άθω, που δοκιμάζονται σκληρά λόγω της οικονομικής κρίσης.

Το θέμα δεν τέθηκε και επισήμως προς συζήτηση στο ανώτατο διοικητικό όργανο της μοναστικής πολιτείας, με την Κοινότητα να αναθέτει στην Ιερά Επιστοασία τη διερεύνησή του, ώστε να εξακριβωθεί εάν πράγματι έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από τη ρωσική εκκλησία και υπό ποιες προϋποθέσεις.

Ακόμα και έτσι να έχουν τα πράγματα, η έξοδος του «Αξιον Εστί» από την Ελλάδα δεν είναι μια απλή υπόθεση, καθώς θα χρειαστεί εκτός των αποφάσεων των οργάνων του Αγίου Ορους και της έγκρισης του ελληνικού υπουργείου Πολιτισμού,

η «ευλογία» του Οικουμενικού Πατριαρχείου, οι σχέσεις του οποίου με τη Ρωσική Εκκλησία μόνο «αδελφικές» δεν θεωρούνται τελευταία, εξαιτίας της αμφισβήτησης από τη Μόσχα των Πρωτείων του Φαναρίου. Γεγονός είναι ότι η «αεργέφυρα» Καρυών - Μόσχας λειτουργεί εδώ και αρκετά χρόνια, με σημαντικά βυζαντινά κειμήλια να ταξιδεύουν στη Ρωσία και να γίνονται αντικείμενο λατρείας από εκατομμύρια ορθόδοξους χριστιανούς.

Μεταξύ αυτών το χέρι - λειψάνο της Αγίας Μαγδαληνής που φυλάσσεται στη Μονή Σίμωνος Πέτρας, το οποίο προσκύνησε και ο Βλαντιμίρ Πούτιν, η εικόνα του Βασιλείου Γεωργίου της Μονής Ξενοφώντος, τα Δώρα των Τριών Μάγων τώρα και βέβαια η Αγία Ζώνη του Βατοπεδίου, το ταξίδι της οποίας προκάλεσε πολλές συζητήσεις καθώς πραγματοποιήθηκε παραμονές ρωσικών εκλογών για την επιστροφή του Πούτιν στην προεδρία...

Οι ωφέλειες από τα «ιερά ταξίδια»

Ποιος και σε τι ωφελείται από τα «ιερά ταξίδια» των αγιορείτικων θησαυρών; ● Οι Ρώσοι πιστοί πρωτίστως, που μη έχοντας την δυνατότητα να φτάσουν στον Άθω, καταθέτουν την ψυχή τους στα προερχόμενα από την «Κιβωτό της Ορθοδοξίας» προσκυνήματα και μαζί τον όποιο οβολό τους. ● Οι μονές του Αγίου Ορους, δευτερευόντως, που παίρνουν το οικονομικό «αντιδώρο». «Συνήθως αυτά που αφήνουν οι προσκυνητές πάνω στα κειμήλια πηγαίνουν για το μοναστήρι και τα άλλα, από το άναμμα των κεριών, στις εκκλησίες όπου εκτίθενται. Εκτός και αν γίνουν και άλλες συμφωνίες για επιπλέον «ευλογία» στη Μονή στην οποία ανήκουν τα εκθέματα», λέει στην «Κ» Αγιορείτης μοναχός. Υπάρχει και μια τρίτη κατηγορία, αυτή των «παράπλευρων ωφελειών». Όπως για παράδειγμα, στην περίπτωση της Αγίας Ζώνης, την οποία ο Πούτιν χρησιμοποίησε για να κερδίσει τη συμπάθεια, λίγο πριν από την κάληψη, μερικών εκατομμυρίων Ρώσων πιστών, και μαζί και την ψήφο τους, ή του ηγούμενου Εφραίμ, που επιστρέφοντας από το ταξίδι μαζί με το κειμήλιο έφερε και τη στήριξη της ρωσικής θρησκευτικής και πολιτικής ηγεσίας στις τότε δικαστικές περιπέτειές του.

Ο ΦΑΛΗΡΕΥΣ απουσιάζει εκτάκτως.

TET-A-TET

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Η Χριστιάνα Αρτεμίου σε ένα διαφορετικό tet-a-tet με τον Τάσο Τρύφωνος.

ΔΕΥΤΕΡΑ
20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
10μ.μ.

PIK1
www.cybc.com.cy

Ευχαριστίες:

Χορηγός εκπομπής:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΛΙΔΙΑ

Κώστας Χατζής

όπως τότε και τώρα

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΘΗ «ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΠΑΡΑΡΗ» ΚΑΡΑΚΟΖΕ

www.tickethour.com.cy
ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ACS

23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014
ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΑΓΟΡΑ ΛΑΝΙΤΗΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΕΜΕΣΟΥ 2013-2014

24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ 2013-2014

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ €20

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 8:30 Μ.Μ.

ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
24665795
25878744

77777040

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Στο μικροσκόπιο τα δάνεια τριών ακόμη επιχειρηματιών

Διευρύνεται η εισαγγελική έρευνα για το σκάνδαλο του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ**

Νέα μεγάλα ονόματα, από τον εφοπλιστικό και τον επιχειρηματικό κόσμο, μπαίνουν στο κάδρο των ελέγχων για δανειοδοτήσεις εκατομμυρίων ευρώ από το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο (Τ.Τ.) επί διοικήσεως του Αγγελου Φιλιππίδη, καθώς οι έρευνες της εισαγγελέως Πόπης Παπανδρέου συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό.

Παράλληλα, εισαγγελέας και ανακριτής «ξεσκονίζουν» λογαριασμούς και περιουσίες των ήδη εμπλεκόμενων στο σκάνδαλο του Τ.Τ., καθώς έχουν στα χέρια τους στοιχεία που τους οδηγούν σε υποψίες για δωροδοκίες και μίζες εκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται για χρήματα τα οποία διακινήθηκαν στο παρασκήνιο των δανειοδοτήσεων και των συμβάσεων, που χαρακτηρίζονται στο εισαγγελικό πόρισμα «ως απάτες».

Ειδικότερα, πέραν των περιπτώσεων των Δημήτρη Κοντομνή, Λαυρέντη Λαυρεντιάδη και του ζεύγους Κυριάκου Γριβέα και Αναστασίας Βάτσικα, που απασχολούν την ανάκριση, η εισαγγελική λειτουργός «ξεσκονίζει» και άλλα μεγάλα δάνεια που δόθηκαν σε συγκεκριμένους επιχειρηματίες. Πρόκειται για κορηγιές, που έχουν απασχολήσει και τις εποπτικές αρχές της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία έχει βάλει στο μικροσκόπιο του ελέγχου δεκάδες δάνεια, που κρίνει ότι δόθηκαν χωρίς εγγυήσεις, επαρκείς εξασφαλίσεις και κατά παράβαση της τραπεζικής πρακτικής.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μεταξύ αυτών που ελέγχονται από την εισαγγελέα, περιλαμβάνονται δάνεια τριών γνωστών ονομάτων

από τον επιχειρηματικό και εφοπλιστικό κόσμο. Για έναν από αυτούς η έρευνα βρίσκεται ήδη σε πολύ προχωρημένο στάδιο. Οι ελεγχόμενοι είναι ένας Κύπριος και δύο Έλληνες επιχειρηματίες, οι οποίοι έχουν λάβει δάνεια από το Τ.Τ. την επίμαχη περίοδο του 2008 - 2009.

Κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, έχει ελεγχθεί η περίπτωση του ενός από τους τρεις, ο οποίος πρόσφατα βρέθηκε στη δίνη και άλλων δικαστικών εκκρεμοτήτων. Δεν αποκλείεται λοιπόν, ο εν λόγω επιχειρηματίας σύντομα να περάσει το κατώφλι και του ανακριτή κ. Γ. Ανδρεάδη, που χειρίζεται την υπόθεση του Ταμειυτηρίου, ενώ πληροφορίες αναφέρουν ότι σύντομα θα κληθεί σε απολογία.

Οι έρευνες της Εισαγγελίας Δια-

φοράς αφορούν δάνεια χωρίς επαρκείς εγγυήσεις από το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο. Η συγκεκριμένη «κατηγορία» κορηγιέσεων, όπως έχει επισημανθεί και από τους ελέγχους της Τράπεζας της Ελλάδος, είχε εκτοξευθεί κατά τη διετία 2008 - 2009, επί διοικήσεως Αγγελου Φιλιππίδη.

Ενδεικτική για το εύρος και το ύψος των παράτυπων δανειοδοτήσεων είναι η αναφορά που γίνεται σε πορίσματα ελέγχου της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου, μεταξύ άλλων, σημειώνεται ότι «η ζημία που προκλήθηκε από αυτά ανέρχεται σε 23,2% επί του δείγματος των Ομολογιακών Δανείων που ελεγχθηκαν και σε 21,0% επί των πιστοδοτήσεων προς θυγατρικές».

Και ενώ οι έρευνες της Δικαιοσύ-

νης συνεχίζονται και για άλλους επιχειρηματίες, οι δικαστικές αρχές -εισαγγελέας και ανακριτής- «ξεσκονίζουν» και λογαριασμούς του ίδιου του Αγγελου Φιλιππίδη και άλλων στελεχών του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου, καθώς έχουν στα χέρια τους ενδείξεις και ψάχνουν για «μαύρο χρήμα». Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις πληροφορίες, οι εισαγγελικές αρχές έχουν εστιάσει την έρευνά τους στους λογαριασμούς του κ. Φιλιππίδη, καθώς ήδη έχουν εντοπιστεί ποσά που δεν δικαιολογούνται και άλλα, που η προέλευσή τους παραμένει άγνωστη.

Για τον έλεγχο των λογαριασμών Φιλιππίδη ήδη η εισαγγελέως Πόπη Παπανδρέου αλλά και ο ανακριτής Γ. Ανδρεάδης έχουν κινήσει διαδικασία δικαστικής συνδρομής προς τις ελβετικές αρχές, ζητώντας το άνοιγμά τους. Οι ελεγχόμενοι λογαριασμοί του πρώην επικεφαλής του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου έχουν εντοπιστεί σε ελβετικές τράπεζες, όπως η HSBC Private Bank S.A. και η Banque Privée BCP S.A. Παράλληλα, ελέγχονται λογαριασμοί του στην Ελλάδα και κυρίως στην Τράπεζα Millennium.

Οι δικαστικές αρχές θεωρούν πως το ταξίδι που σχεδίαζε ο Αγγελος Φιλιππίδης στην Ελβετία (βρέθηκε στην κατοχή του, όταν συνελήφθη, προσωρινή άδεια παραμονής στην Ελβετία για ένα μήνα), σχετίζεται και με θέματα που αφορούν τους ελεγχόμενους λογαριασμούς του. Σύμφωνα με πληροφορίες από αρμόδιες πηγές, το ύψος των χρημάτων του Αγγελου Φιλιππίδη, που αποτελούν αντικείμενο ελέγχου, αγγίζει τα περίπου 14 εκατομμύρια ευρώ...

Οι αποκαλύψεις και οι πολιτικές ερμηνείες τους

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Την «παράφρονα μεταβλητή» του πολιτικού και οικονομικού συστήματος αποτελεί η εν εξελίξει έρευνα της Δικαιοσύνης, με επίκεντρο -προσώφρα- τις μαύρες πληρωμές για τα εξοπλιστικά προγράμματα και τα, χωρίς διασφαλίσεις, δάνεια του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου. Οι κινήσεις των δικαστικών, που φέρονται έτοιμοι να ανοίξουν μια βεντάλια υποθέσεων, δοκιμάζουν και τα κομματικά επιτελεία τα οποία καλούνται να αναπροσαρμόσουν την τακτική τους ενόψει και των διδυμών εκλογών του Μαΐου.

Στο Μέγαρο Μαξίμου εκτιμούν ότι μπορούν να πιστωθούν το γεγονός πως, ύστερα από χρόνια, οι δικαστικοί λειτουργοί, ανεπηρέαστοι, εξετάζουν χρονίζουσες υποθέσεις. Στην Κομμουνιστική, πάλι, αντιμετωπίζουν τις αποκαλύψεις ως εφελτήριο αποδόμισης των δύο κομμάτων που κυβερνήσαν μεταπολιτευτικά αλλά και ως εφελτήριο κλιμάκωσης της πολεμικής της και της ενίσχυσης του «φόβου» ενός ειδικού δικαστηρίου για τα κυβερνητικά στελέχη που θα κληθούν το επόμενο διάστημα να λάβουν κρίσιμες αποφάσεις για τις ιδιωτικοποιήσεις και, κυρίως, για τον τρόπο ανακεφαλαίωσης - ιδιωτικοποίησης των τραπεζών.

Την ίδια στιγμή, δεν κρύβεται η ανησυχία, ενίοτε και η αγωνία, πολιτικών και οικονομικών κύκλων για τις συνέπειες που μπορεί να έχει ο δικαστικός κύκλος που εγκαινιάστηκε εσχάτως.

Το φαινόμενο του ντόμινο

Δεν είναι τυχαίο ότι κεντρικό θέμα συζήτησης αποτελούν οι εκτιμήσεις, εκτολογίες ή απλώς... οι ευσεβείς πόθοι κάποιων για τον επόμενο γύρο ερευνών. Στα πολιτικά γραφεία θεωρούν ότι η δικαστική έρευνα για το Τ.Τ. και η σπουδή του κ. Αγγ. Φιλιππίδη να «δείξει» προς την κατεύθυνση άλλων τραπεζών συνιστούν την απαραίτητη ενόχληση αναταράξεων που μπορεί να συμπαρασύρει όχι μόνον τραπεζίτες αλλά και επιχειρηματίες.

Στο ίδιο μήκος κύματος αναλύονται με προσοχή και οι κινήσεις των δικαστικών, όχι μόνον στα κεντρικά θέματα, όπως τα εξοπι-

στικά και το Τ.Τ. αλλά και σε περιφερειακά ζητήματα, όπως οι υποθέσεις Λιάπη, Τομπούλογλου, Ταμπλού κ.ά. Είναι ενδεικτικό ότι ακόμη και για την επιλογή των υποψηφίων δημάρχων στα πολιτικά επιτελεία, και δη σε αυτό της Ν.Δ. που έχει περισσότερους εκλεγμένους, γίνεται έλεγχος... ποινικού μητρώου καθώς, εσχάτως, οι εισαγγελικές αρχές στέλνουν ειδικούς προς διερεύνηση υποθέσεων, ακόμη και έπειτα από ανώνυμες καταγγελίες. Το πολιτικό προσωπικό, εκτιμούν αρκετοί, βρίσκεται αντιμέτωπο με τον κίνδυνο διαδοχικών χτυπημάτων εκ μέρους των δικαστικών, οι οποίοι, προφανώς, θέλουν να αποτελέσουν, έναντι της κοινής γνώμης, μέρος της λύσης και όχι του προβλήματος. Σε αυτήν την κατεύθυνση, υπογραμμίζουν και τη σκληρή απάντηση που δόθηκε από δικαστικούς κύκλους στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κároλο Παπούλια, όταν ο τελευταίος τους κάλεσε να... πάρουν κεφάλια.

Τα εσωκομματικά

Αλληλένδετες με τις δικαστικές εξελίξεις είναι και οι ισορροπίες στο εσωτερικό των δύο κυβερνητικών εταίρων. Ηδη ο κ. Γ. Παπανδρέου αντέδρασε στην εμπλοκή της κυβέρνησης και της οικογένειάς του στο ζήτημα του Tax. Ταμειυτηρίου, ενώ αποδοκιμασία εκφράζει το περιβάλλον του κ. Κ. Καραμανλή, για σειρά υποθέσεων που ξεκινούν από τις... «ανοσίες», κατά τους συνηγούς του, του Μίχ. Λιάπη και φτάνουν μέχρι το Τ.Τ.

Σε αυτό το περιβάλλον πρωτοφανούς έντασης, το πολιτικό σύστημα οδεύει προς τις κάλπες. Με τον κ. Αλ. Τσίπρα να κάνει, την Παρασκευή από τη Βουλή, λόγο για «πρωτοφανείς πλάτσικο» και την κυβέρνηση, διά του κ. Γ. Στουρνάρα, να σημειώνει πως «έχει ξεκινήσει μια διαδικασία κάθαρσης άνευ προηγουμένου... Ασυλία δεν προβλέπεται για κανέναν». Η έκβαση της πολιτικής αντιπαράθεσης πάνω στις δικαστικές αποκαλύψεις παραμένει άγνωστη. Επί του παρόντος, αυτά που επιδιώκει να το εκμεταλλευτεί στο έπακρο είναι η Χρυσή Αυγή. Επενδύοντας στην απαξίωση της πολιτικής, με κρυγές για «λαμογία», επιδιώκει να κρύψει το δικό της απεχθές πρόσωπο.

Τα έδιναν προκαταβολικά στο ζεύγος Γριβέα

Πολλοί επιχειρηματίες με καινοτόμες επιχειρήσεις και διεθνή δραστηριότητα θα ζήλευαν την τραπεζική μεταχείριση του ζεύγους Κυριάκου Γριβέα και Αναστασίας Βάτσικα. Γιατί, όπως αποκαλύπτεται τώρα, όχι μόνον δανειοδοτήθηκε με 17 εκατ. ευρώ από το Τ.Τ., αλλά εξασφάλισε και σημαντικά ποσά είτε ως κορηγιές, ακόμα και για τη διοργάνωση ανυπαρκτων εκδηλώσεων, είτε ως στήριξη της δραστηριότητάς του στην πράσινη οικολογία.

Η δικαστική έρευνα για το Τ.Τ., που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, αποκαλύπτει απίστευτες διαδικασίες χρηματοδότησης του ζεύγους. Φέρνει επίσης στην επιφάνεια στοιχεία για διακίνηση εκατομμυρίων σε προσωπικούς του λογαριασμούς και «περίεργες συμπτώσεις» σχέσεων με μεγαλοετέλεχος εταιρείας του κ. Δ. Κοντομνή. Δεν είναι τυχαίο, πως ήδη, πριν καλά καλά ολοκληρωθεί η έρευνα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», έχουν υποβληθεί αιτήματα δικαστικής συνδρομής για να ανιχνευθούν τα εκατομμύρια που πήρε το ζεύγος σε Ελβετία, Αγγλία και Κύπρο και ακολουθώντας πολυπλοκή διαδρομή «επαίξιαν», όπως αναφέρεται και στο εισαγγελικό πόρισμα, «την προσωπική του περιουσία».

Αλλά ως πάρομοι τα πράγματα με τη σειρά. Το ζεύγος Γριβέα με εταιρείες που άλλαξαν επωνυμίες σαν τα ποικίμα—για λόγους απόκρυψης των εισπραχθέντων από το Τ.Τ.—πήρε δάνεια ύψους 17 εκατ. ευρώ μέσα σε τέσσερις μήνες! Το πρώτο τον Μάρτιο του 2009, ύψους 7 εκατ. και διάκρισης δέκα χρόνων και το δεύτερο τον Ιούλιο του 2009, ύψους 10 εκατ. Το εντυπωσιακό αυτής της δανειοδοτήσεως, που η εισαγγελέως Πόπη Παπανδρέου, πατώντας πάνω και στα πορίσματα του ελέγχου της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), θεωρεί ότι ήταν τελείως στον αέρα, είναι αυτό: Και τα δύο δάνεια, όπως έχει προκύψει από τις έρευνες, δόθηκαν—εκαταμεύθηκαν εις ολόκληρο—προκαταβολικά! Το πρώτο δόθηκε «για κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών», με ενέχυρο τις εισπραχθείσες εταιρείες Γριβέα από τη διοργάνωση συνεδρίων και το δεύτερο για «την κά-

Τα μεγάλα δάνεια σε συγκεκριμένους επιχειρηματίες, που ερευνά η εισαγγελέως κ. Παπανδρέου, έχουν απασχολήσει και τις εποπτικές αρχές της Τράπεζας της Ελλάδος.

Αποκαλύψεις για εταιρείες που άλλαξαν επωνυμίες, διακίνηση εκατομμυρίων σε προσωπικούς λογαριασμούς, «περίεργες συμπτώσεις» και... κορηγιές.

λυψη σημαντικών κενών ρευστότητας», ενόψει ενός άλλου σχεδίου που έφερε η εταιρεία Γριβέα στο Τ.Τ. για διοργάνωση διεθνών συνεδρίων.

Η ΤτΕ, όταν ξεκίνησε έλεγχο στο Ταμειυτήριο για τα δάνεια που είχαν δοθεί χωρίς ή με ελάχιστες εγγυήσεις, χτύπησε «καμπανάκι» σημειώνοντας στο σχετικό πόρισμα: «Τα εν λόγω δάνεια κορηγήθηκαν υπό όρους καταφανώς που δεν πληρούσαν τους όρους τραπεζικού δανεισμού, καθόσον περιελάμβαναν την εξάρχη εκταμίευση του συνόλου των δανείων...». Το χειρότερο; Όπως απειδείχθη από την εισαγγελική έρευνα, δεν πήγε ούτε ένα ευρώ για την εξυπηρέτηση των σκοπών για τους

οποίους δόθηκαν, ενώ το Τ.Τ. συνέχισε να κορηγεί χρήματα στους συγκεκριμένους επιχειρηματίες (Κ. Γριβέα και τη σύζυγό του Αναστασία Βάτσικα).

«Πράσινη» εταιρεία

Πιο συγκεκριμένα, τον Αύγουστο του 2009, όταν πα η οικονομική κρίση είχε έρθει και ενώ τα 17 εκατ. ευρώ είχαν προκαταβληθεί στο ζεύγος, μία νέα πρόταση του προς το Τ.Τ. εγκρίνεται και χρηματοδοτείται. Συγκεκριμένα, το Ταμειυτήριο και η εταιρεία συμφερρόντων του ζεύγους, C&C International, κάνουν μια νέα εταιρική σύμπραξη, για να δραστηριοποιηθεί στα θέματα της πράσινης οικολογίας. «Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, προγράμματα εκπαιδευσης, διοργάνωση διαλέξεων, συνεδρίων και έκδοση πιστοποιημένων δικαιωμάτων ρύπων» είναι το αντικείμενό της. Την εταιρεία αυτή «τρέχουν» ο Κυριάκος Γριβέας και η σύζυγός του. Οπως αποκαλύπτεται από την εισαγγελική έρευνα, και αυτή χρηματοδοτείται από το Τ.Τ. με 2.385.000 ευρώ και τα χρήματα εκταμειώνονται αμέσως! Έργο, βέβαια, η

εταιρεία που έφερε την επωνυμία Post Bank Green Institute, δεν εμφανίστηκε αλλά τα χρήματα δόθηκαν.

Και ενώ θα περίμενε κανείς πως οι χρηματοδοτήσεις του ζεύγους θα σταματούσαν εδώ, αποκαλύπτεται από την έρευνα της κ. Παπανδρέου ότι πήραν και άλλα. Για ποιους λόγους; Ως κορηγιές από το Τ.Τ. για τη διοργάνωση συνεδρίων—αυτό ήταν το αντικείμενο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας—ακόμα και για διαφημίσεις στο πλαίσιο εκδηλώσεων που δεν έγιναν ποτέ.

Και μία πολύ ενδιαφέρουσα λεπτομέρεια, που αποκαλύπτεται σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» από τη δικαστική έρευνα. Η Αναστασία Γριβέα διέτελεσε μέλος του Δ.Σ. δύο εταιρειών με την επωνυμία «Ινστιτούτο Αριστείας στην Ογκολογία» και «Ένωση Αριστείας στα Παιδιατρικά Ινστιτούτα» με έδρα την Ελβετία. Ως μέλος της δεύτερης εταιρείας εμφανίζεται και ο Ιω. Ρόρρης που ήταν αντιπρόεδρος και εν συνεχεία διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας «Bestline» συμφερρόντων του Δ. Κοντομνή...

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ

«Αποταμίευαν» και στο Μαυροβούνιο

Στοιχεία που συνδέουν τα δάνεια του Τ.Τ. με παράνομα οφέλη ύψους αρκετών εκατομμυρίων ευρώ ακολουθούν οι δικαστικές αρχές

Του ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΟΓΛΟΥ

Στο Μαυροβούνιο στρέφονται οι έρευνες των δικαστικών αρχών για τον εντοπισμό κεφαλαίων που συνδέονται με την υπόθεση των δανείων του Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου (Τ.Τ.). Και αυτό γιατί οι αρχές της συγκεκριμένης χώρας, λόγω της επιθυμίας τους να προσεγγίσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση, παρέχουν κάθε είδους πληροφορίες για ροή κεφαλαίων, που αφορούν ένα από τα κεντρικά πρόσωπα του σκανδάλου του Τ.Τ. κατά την περίοδο 2007 - 2008.

Τα στοιχεία αυτά, που αποτυπώνουν ύψος κεφαλαίων αρκετών εκατομμυρίων ευρώ, ευελπιστούν οι ελεγκτικές αρχές ότι θα προσδώσουν την απαιτούμενη «κλιτική οντότητα» σε ευρήματα που να συνδέουν τις δανειοδοτήσεις με άλλα παράνομα οφέλη εκείνων που τις ενέκριναν. Ταυτόχρονα, μια σειρά στοιχείων που περιήλθαν στην κατοχή της «Κ», δείχνουν ότι η υπόθεση των δανειοδοτήσεων του Τ.Τ. ήταν εξαιρετικά πιο πολύπλοκη. Μάλιστα, σε μεγάλο βαθμό προκύπτει ότι «σπνρίχθηκε» στη στάση συγκεκριμένων προσώπων που εκμεταλλεύθηκαν την έλλειψη ύπαρξης επαρκών ελεγκτικών δομών και διαδικασιών μετά το 2006. Αποτέλεσμα; Ποσοστό εκτιμώμενων ζημιών από τα επιχειρηματικά δάνεια στο 33,2%, όπως ανέφερε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας (ΤτΕ) Γιώργος Προβόπουλος στη Βουλή.

Χωρίς προετοιμασία

Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά η εποπτική αρχή στην έκθεσή της, τον Νοέμβριο του 2012 (πόρισμα ελέγχου της ΤτΕ) «η επέκταση των δραστηριοτήτων του Τ.Τ. στην επιχειρηματική πίστη συντελέσθηκε χωρίς να έχει εκ των προτέρων θεσμοθετήσει κανονισμό πιστοδοτι-

Εως το 2009, το Τ.Τ. δάνειζε ακόμα και πιστούχους που είτε διέθεταν το ελάχιστο εκ του νόμου μετοχικό κεφάλαιο είτε τα ίδια κεφάλαιά τους ήταν... αρνητικά.

σεων που να καθορίζει τα όρια ανάληψης κινδύνων», και κυρίως χωρίς να έχουν δημιουργηθεί συστήματα για τη μέτρηση και παρακολούθηση των κινδύνων, αλλά και υποδομές για τη διαχείρισή τους.

Μεγάλο μέρος των δανειοδοτήσεων δινόταν με τη μορφή ομολογιακών δανείων, ενώ το σύνολο των δανείων που χορηγούνταν από τις δύο θυγατρικές του Τ.Τ. -που διοικούνταν από άλλους μετόχους- θεωρούνταν «υψηλού κινδύνου». Η σημαντικότερη επέκταση, σύμφωνα με την έκθεση, έγινε την προεγκληματική χρονιά 2009, έως ότου η Τράπεζα της Ελλάδος θέσει «φρένο», με την παρέμβασή της που παρουσίασε η «Κ» στο φύλλο της 12ης Ιανουαρίου. Τότε ήταν που διαπιστώθηκε συγκέντρωση του κινδύνου σε περιορισμένο αριθμό πιστούχων, καθώς οι εννέα μεγαλύτεροι πιστούχοι απο-

τελούσαν το 75% του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου. Αξιοσημείωτο είναι πως ένα μεγάλο ποσοστό από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς πελάτες του Τ.Τ. αφορούν εταιρείες που συνδέονται με κρατικές δραστηριότητες (κατασκευές και όχι μόνο).

Εως το 2009, το Τ.Τ. δάνειζε ακόμα και πιστούχους που είτε διέθεταν το ελάχιστο εκ του νόμου μετοχικό κεφάλαιο είτε τα ίδια κεφάλαιά τους (λογιστικά ή πραγματικά) ήταν... αρνητικά. Από το 2010 η διοίκηση του Τ.Τ., με μηχανισμούς που δημιουργήθηκαν, αρχίζει να περιορίζει την πιστωτική επέκταση σε επιχειρηματικά δάνεια και κατ' ουσίαν προχωρά σε αναδιάρθρωση των ήδη υφιστάμενων. Βασική παρατήρηση των ελεγκτών πάντως είναι ότι και σε αυτή την περίπτωση δεν επανεκτιμώνται ακίνητα που έχουν δοθεί

για εξασφάλιση, ενώ δεν υφίσταται στην αρχική δανειοδότηση «καταγεγραμμένη πολιτική αποδεκτών προς τους πιστούχους», καθώς το Τ.Τ. έχει αναλάβει το σύνολο του πιστωτικού κινδύνου ή αποτελεί τον με διαφορά μεγαλύτερο δανειστή.

Οι εταιρείες Κοντομηνά

Σε ό,τι αφορά τη δανειοδότηση της ναυαρχίδας του Δ. Κοντομηνά, Demco, οι ελεγκτές της ΤτΕ λένε ότι η δυνατότητα εξυπηρέτησης του δανείου από τους πιστούχους θεωρείται εξαιρετικά ανεπαρκής. Το βασικό επιχείρημα είναι πως αν και πρόκειται για εταιρεία συμμετοχών «θα έπρεπε να έχει διενεργηθεί χρηματοοικονομική ανάλυση των συμμετοχών», που αποτελούν πάνω από το 50% του συνόλου του ενεργητικού της. Συνολικά, η εταιρεία παίρνει δύο

δάνεια 21 και 25 εκατ. Το δεύτερο δίνεται το 2010 για να «σωθεί» το πρώτο, αλλά και να γίνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Η εταιρεία με βάση τις λογιστικές της καταστάσεις φαινόταν υγιής, με 90 εκατ. ρευστότητα και 480 εκατ. καθαρό ενεργητικό. Ο πιστούχος δέχθηκε να καταθέσει 16 εκατ. σε λογαριασμό που δεσμευόταν με την καταγγελία του δανείου, ενώ έβαλε μεγάλες προσωπικές εγγυήσεις σε έκταση της Τροϊζίνιας, για ποσό 31 εκατ. ευρώ που είχε εκτιμηθεί σε τιμές μεταξύ 40 και 46,5 εκατ. ευρώ. Βασική παρατήρηση είναι ότι η Icap, σε αυτή τη φάση, δεν είχε «εργαλείο» για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας εταιρειών συμμετοχών.

Στους σκοπούς της χρηματοδότησης περιλαμβάνεται η συμμετοχή της εταιρείας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Garden Beach A.E., αλλά νεότερη έκθεση των ελεγκτών της ΤτΕ, στις 2 Οκτωβρίου του 2013, σημειώνει ότι η εταιρεία δεν έχει αναπτύξει άλλη δραστηριότητα στο ακίνητο και ότι στο κονδύλι του ενεργητικού «Χρεώστες διάφοροι» υφίσταται υπόλοιπο 19,5 εκατ. ευρώ που αφορά απαίτηση έναντι του κυρίου μετόχου, δηλαδή του κ. Δ. Κοντομηνά. Τον Ιανουάριο του 2012 η εταιρεία ζητά από το Τ.Τ. να γίνει αναδιάρθρωση των δανείων, ενώ έχουν πληρωθεί 7 εκατ. από το πρώτο και 500.000 από το δεύτερο. Η αναδιάρθρωση αυξάνει το όριο της συγκεκριμένης εταιρείας από 38 σε 42 εκατ. για να εισπραχθούν από τα επιπρόσθετα 4 εκατ. οι καθυστερημένες οφειλές με την ελπίδα να σώσει η Τράπεζα τα δάνεια που είχαν δοθεί αρχικά το 2009. Έτσι, αυξάνει την προσημείωση της υποθήκης πάνω στο ακίνητο της Τροϊζίνιας, ενώ διατηρείται η ρήτρα για τις κα-

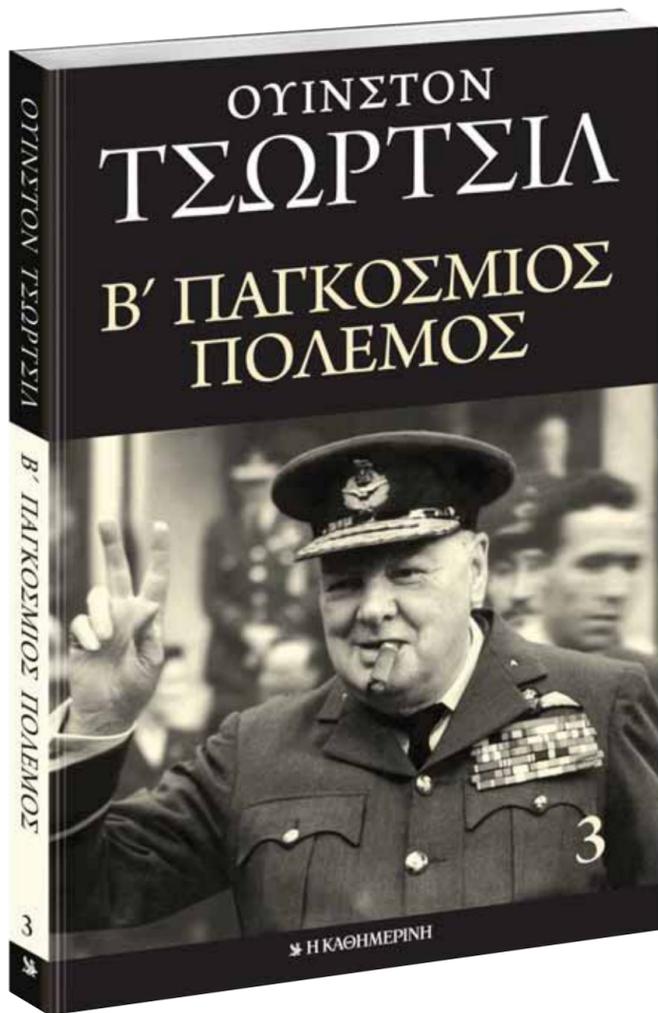
ταθέσεις των 16 εκατ. Παράλληλα, το επιτόκιο (5,50%) είναι σημαντικό αυξημένο.

Όυτε ευρώ

Σε νεότερη έκθεσή της, το 2013, η ΤτΕ σημειώνει ότι το σύνολο των επιπλέον 4 εκατ. ευρώ που δόθηκαν, μεταφέρθηκε σε άλλες τράπεζες. Μέχρι και τον μήνα που διανύουμε, δεν πληρώνεται ούτε ευρώ από τα συνολικά 7,5 εκατ. που θα έπρεπε να πληρωθούν για κεφάλαιο και τόκους.

Ταυτόχρονα, οι εταιρείες Village Roadshow και Village Films, που ελέγχουν το 42% της αγοράς κινηματογραφικών εισιτηρίων και εκτιμώνται από την Deutsche Bank στα 90 εκατ., προσελκύουν 53 εκατ. σε δανειοδοτήσεις από τα κεφάλαια του Τ.Τ., με εταιρική εγγύηση της Demco. Στο μεταξύ, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας κατακρημνίζεται, μέσα στην κρίση, από τα 58,9 εκατ. ευρώ (2010) στα 42,8 εκατ. (2012). Στις 30 Μαρτίου του 2012 τα δάνεια πληρωμές ύψους 250.000 ευρώ ανά εξάμηνο. Η συμφωνία αυτή δεν τηρήθηκε. Στις 19 Ιουλίου 2013, το νέο Τ.Τ. έκανε εξώδικη καταγγελία προς τη δανειολήπτρια Village Roadshow, αλλά και την εγγυήτρια Demco για ληξιπρόθεσμες οφειλές 1,17 εκατ. ευρώ.

Από την πλευρά της η Demco υποστηρίζει ότι -λόγω της απόφασης της διατιπσίας στο ζήτημα της κοινής εταιρείας των πιστωτικών καρτών- έχει αξίωση τόκων, τους οποίους προτείνει να συμψηφισθούν με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της Village για τις οποίες είναι εγγυήτρια. Φυσικά, το νέο Τ.Τ. απέρριψε τον συμψηφισμό αυτό, που κατά πολλούς είναι η «πέτρα που έκανε το βουνό να κυλήσει».

ΟΥΙΝΣΤΟΝ ΤΣΩΡΤΣΙΑ

Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΡΙΣΙΜΟΤΕΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΣΕ ΕΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΟ.

ΕΝΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ.

Η Ιστορία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπως την έζησε ο ΟΥΙΝΣΤΟΝ ΤΣΩΡΤΣΙΑ.

Ο βραβευμένος με Νόμπελ Λογοτεχνίας πολιτικός καταγράφει τον πόλεμο που σημάδεψε όλον τον σύγχρονο κόσμο.

Ένα ντοκουμέντο σε 6 τόμους, γραμμένο από έναν άνθρωπο-κλειδί, που κίνησε τα νήματα του πολέμου και έζησε τις εξελίξεις, παίρνοντας κρίσιμες αποφάσεις.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ Ο 3^{ος} ΤΟΜΟΣ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ποιοι ανέβηκαν «στο τρένο με τις μίζες»

Η αποκαλυπτική κατάθεση του Μίλενμπεκ, που έκανε τη «διανομή» των χρημάτων από γερμανικής πλευράς προς τους «πρόθυμους»

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

«**Με ενδιαφέρουν** πιο πολύ εκείνοι που τα πήρανε από εκείνους που τα δώσανε...» έχουν ακούσει πολλοί από τους κατηγορούμενους στην υπόθεση των γερμανικών υποβρυχίων να λέει ο ανακριτής Γαβριήλ Μαλλής. Αυτήν την εβδομάδα θα έχει την ευκαιρία να εξετάσει τον κατηγορούμενο που συνέβαλε όσο κανένας άλλος -στο πλαίσιο της υπόθεσης του Μονάχου- να αποκαλυφθούν οι χρηματοροές της γερμανικής εταιρείας Ferrostaal προς την Ελλάδα και τους ανθρώπους που πήραν τις κρίσιμες αποφάσεις για τις συγκεκριμένες συμβάσεις...

Ο λόγος αφορά τον κ. Μιχάλη Ματαντό, αντιπρόσωπο της γερμανικής εταιρείας Ferrostaal στην Ελλάδα. Είναι αυτός που (σ.σ.: βλέπε και διπλανό ρεπορτάζ) «έδειξε» τη ροή εκατομμυρίων ευρώ που διακίνησαν οι Γερμανοί -κατά δική τους ομολογία. Θα μπορούσε δε να είναι και ο αποφασιστικός πα-

ράγοντας για την κατανόηση της υπόθεσης των προμηθειών στο σύνολό της, αν η πίεση στους ανακριτές -κυρίως από την κοινωνική ατμόσφαιρα μέσα στην οποία διεξάγονται οι έρευνες- να «βγάλουν και άλλο πολιτικό πρόσωπο» δεν ήταν τόσο μεγάλη, ώστε να γίνεται ενίοτε αντιπαραγωγική.

Σε ένα βαθμό αυτό εκφράστηκε και με τη σύλληψη των κ. Σ. Εμμανουήλ και Ι. Μπέλτσιου, για γεγονότα γνωστά από 18μήνου, τόσο στην Αθήνα όσο και στο Μόναχο. Για παράδειγμα, ο άνθρωπος που έχει «διανείμει» τις πληρωμές από τη γερμανική εταιρεία, ο Χανς Μίλενμπεκ, στην κατάθεσή του στο Μόναχο, στις 5 Ιουλίου 2010, αναφέρει ότι ο Εμμανουήλ πήρε από τις δύο γερμανικές εταιρείες, τη Ferrostaal και την κατασκευάστρια των υποβρυχίων HDW, από 890.000 ευρώ, γιατί, όπως λέει ο Μίλενμπεκ, υπήρχε «μεγάλη πίεση από την Αθήνα να γίνουν αυτές οι πληρωμές».

Ο ίδιος, στην κατάθεσή του στο

Μόναχο, αναφέρει ότι «αυτό όλο έχει να κάνει και με την εργασιακή ειρήνη εκ μέρους των συνδικάτων», που, πριν από την εξαγορά των Ναυπηγείων από τη γερμανικό κόνσορτίουμ, έλεγχαν, μέσω ενός συνεταιρισμού εργαζομένων, το 49% των μετοχών του. Σε ερώτηση τι αφορούσε το κομμάτι της πληρωμής «που δεν αφορούσε τα συνδικάτα», ο κ. Μίλενμπεκ δεν απαντά. Ο ίδιος λέει επίσης ότι ο κ. Εμμανουήλ πήρε και από έναν Ιταλό, τον Τζιαν Κάρλο Μπουσέι, 17 εκατ., που του είχε καταβάλει το έτερο μέρος του γερμανικού

Η υπόθεση του Μονάχου, οι χρηματοροές της γερμανικής Ferrostaal προς την Ελλάδα, ο «ιταλικός χάλυβας» και η «ομάδα Β».

κόνσορτίουμ, η εταιρεία HDW.

Γι' αυτήν την πληρωμή έγινε εισαγγελική έρευνα στη Γερμανία κατά της κατασκευάστριας εταιρείας των υποβρυχίων (HDW), που δεν οδήγησε πουθενά και κατέληξε στο αρχείο. Οι γερμανικές αρχές, όπως και ο κ. Μαλλής, θεωρούν ότι το τιμολόγιο για τον «ιταλικό χάλυβα» -όπως λέγεται- ήταν ειδικό. Αντίθετα, ο κ. Ματαντός, σε κατάθεσή του στο Μόναχο, λέει ότι ένα μέρος αυτού του χάλυβα είχε αγοραστεί από τον Μπουσέι. Πάντως, σε ερώτηση του Γερμανού εισαγγελέα, ο κ. Μίλενμπεκ, ο άνθρωπος που έδωσε εντολή να πληρωθεί ο κ. Εμμανουήλ (και όχι μόνο αυτός...), λέει ότι δεν γνωρίζει αν ο Εμμανουήλ ήταν «κρατικός αξιωματούχος» για την περίοδο έως το 2002, όπως τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά περνούν στα χέρια των Γερμανών.

Και δεύτερη ομάδα

Στη συνέχεια υπάρχει μια δεύτερη ομάδα, με επικεφαλής έναν

υπεργολάβο στα Ναυπηγεία, τον Λ., που επικείμενη, όταν αποφασίζονταν η διανομή των χρημάτων για την ομάδα που προώθησε τη σύμβαση, «να πηδήξει πάνω στο τρένο» (σ.σ. με τις «μίζες»), όπως λέει χαρακτηριστικά ο Μίλενμπεκ. Η «ομάδα Β» υπό τον Λ. είχε ως αποστολή να εξασφαλίσει την «ειρήνη» μεταξύ των εργαζομένων». Και ο Λ., που φρόντιζε να μην εννοχλεί κανείς τους Γερμανούς, πληρώθηκε σε μια offshore, τη Rangiroa Holdings. Όπως και στις υποθέσεις των προμηθειών από τις γερμανικές εταιρείες Wegmann και Atlas, που αποκαλύφθηκαν πρόσφατα, έτσι και στην υπόθεση των γερμανικών υποβρυχίων, μια έκθεση του δικηγορικού γραφείου Simons & Simons, για λογαριασμό της γερμανικής εταιρείας μετά την προσφυγή εναντίον της, της Dolmarton, εκτιμά ότι οι πωλητές των υποβρυχίων, Χάουν (έχει αποβιώσει) και Μίλενμπεκ, είναι πιθανό να ενθαρρύνουν αιτήματα πληρωμών έναντι της Ferrostaal,

επιδιώκοντας και προσωπικά οικονομικά οφέλη.

Με την εξέταση του Μιχάλη Ματαντού ολοκληρώνεται ο «κύκλος των βασικών προσώπων» που έπαιξαν ρόλο στην υπογραφή και υλοποίηση της σύμβασης των υποβρυχίων, πριν ο ανακριτής αρχίσει να «μετακινείται» προς εκείνους που είχαν την πολιτική ευθύνη για την υπογραφή της (για τα υποβρυχία τύπου 214 οι κ. Τσοχατζόπουλος και Σμπώκος, για τα υποβρυχία τύπου 209 οι κ. Παπαντωνίου και Τραυλός). Υπάρχουν όμως και στα μη πολιτικά πρόσωπα άνθρωποι που γνωρίζουν ίσως περισσότερα και από τους αντιπροσώπους, όπως ο πρώην αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού Σ., που μετά την υπηρεσία του ως ένστολος δούλεψε διαδοχικά για τον κ. Ματαντό αλλά και για τον κ. Ευσταθίου. Ο τελευταίος στην κατάθεσή του ανέφερε ότι αυτός ήταν που το εισήγησε ποιοι ένστολοι θα «έπρεπε να πάρουν μπόνους», δηλαδή χρήματα κάτω από το... τραπέζι.

Μίζες 70 εκατ. διακινούσε ο Ματαντός

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΑΡΟΥ**

Η **μεγαλύτερη** μίζα που έχει διακινήθει -και έχει εντοπιστεί- στην υπόθεση των εξοπλιστικών προγραμμάτων, ήρθε στο φως. Προηγήθηκαν συντονισμένες έρευνες της ελληνικής δικαιοσύνης και το άνοιγμα και άλλων λογαριασμών του επιχειρηματία Μιχ. Ματαντού, εκπροσώπου της γερμανικής εταιρείας Ferrostaal. Οι ανακριτές, που φέρουν το βάρος των ερευνών για τις συμβάσεις των υποβρυχίων, εντόπισαν, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», περίπου 70 εκατ. ευρώ, που διακινήθηκαν μόνον από τους λογαριασμούς του.

Οι μίζες των εκατομμυρίων, που έχουν προκαλέσει ζήλη ακόμα και στους έμπειρους ανακριτές, εντοπίστηκαν πρόσφατα από την ικανοποίηση αιτημάτων δικαστικής συνδρομής που είχαν αποστείλει οι Έλληνες ανακριτές. Με βάση τα νέα ευρήματα, το «μαύρο χρήμα» έφθασε κοντά στα 70 εκατ. ευρώ, πλησιάζοντας κατά πολύ την αρχική πρόβλεψη, όπως αυτή είχε διατυπωθεί στο εισαγγελικό πόρισμα για τα υποβρυχία, όπου αναφερόταν σε μίζα άνω των 80 εκατ. ευρώ. Ενόψει των νέων αποκαλυπτικών στοιχείων, η απολογία Ματαντού, που έχει οριστεί για την προσεχή Τρίτη στην Αθήνα, αναδεικνύεται σε γεγονός μείζονος σημασίας για την ανάκριση, που πλέον στοχεύει -και επιχειρεί- να φθάσει στα «μεγάλα ψάρια», εκείνους που πήραν τα πολλά λεφτά. Ο Ματαντός, εκπρόσωπος του γερμανικού κολοσ-

Τι έδειξε το άνοιγμα των λογαριασμών, τι ισχυρίστηκαν οι Σ. Εμμανουήλ και Ιω. Μπέλτσιος στις απολογίες τους, ποια η στάση του Π. Ευσταθίου.

σού στην Ελλάδα και ιδιοκτήτης της εταιρείας ΜΠΕ που λειτουργούσε ως ενδιάμεση της HDW, αναμένεται με εξαιρετικό ενδιαφέρον από τους ανακριτές κ. Γαβριήλ Μαλλή και Ιω. Σταυρόπουλο, καθώς είναι ο άνθρωπος που ξέρι, χωρίς αμφιβολία, πολλά. Άλλωστε καταθέτοντας ο ίδιος, ενώπιον της γερμανικής δικαιοσύνης, είχε αποκαλύψει ορισμένα πολύ σημαντικά στοιχεία, μεταξύ των οποίων και ότι έδωσε στον Ιω. Μπέλτσιο 1 εκατ. ευρώ και στον Σωτ. Εμμανουήλ, που ήδη απολογήθηκε και προφυλακίστηκε, 17 εκατ. ευρώ.

Μετ' εμπόδιων

Στο μεταξύ, η ανάκριση προχωρεί μετ' εμπόδιων. Η απολογία του Σωτ. Εμμανουήλ, που διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος στα Ελληνικά Ναυ-

Ποιοι φέρονται να είναι οι διακινητές του «μαύρου» χρήματος για τα υποβρυχία

Οι αποδέκτες των μαύρων χρημάτων

Διερευνώνται

Αναζητούνται πολλοί άλλοι, πολιτικοί και κρατικοί αξιωματούχοι

Μιχάλης Ματαντός
Εκπρόσωπος της γερμανικής εταιρείας Ferrostaal
Διακίνησε περί τα **70 εκατ. ευρώ.**

Αλέξανδρος Αβατάγγελος
Επιχειρηματίας
Διακίνησε περί τα **30 εκατ. ευρώ.**

Παν. Ευσταθίου
Εκπρόσωπος της γερμανικής εταιρείας Atlas
Διακίνησε **26 εκατ. ευρώ.**

Ακης Τσοχατζόπουλος
για υποβρυχία και TorM1
Συνολικά, ως τώρα, **57 εκατ. ευρώ.**

Ιω. Σμπώκος
πρώην γενικός διευθυντής Εξοπλισμών.
Συνολικά, ως τώρα, **30 εκατ. ευρώ.**

Αντ. Κάντας
πρώην αναπληρωτής γενικός διευθυντής Εξοπλισμών
Για υποβρυχία και εξοπλιστικό Asrad, **1,5 εκατ. ευρώ.**

Σωτ. Εμμανουήλ,
πρώην διευθύνων σύμβουλος των Ελληνικών Ναυπηγείων
17 εκατ. ευρώ, βρέθηκαν σε λογαριασμούς του **24 εκατ. ευρώ.**

Ιω. Μπέλτσιος
στενός συνεργάτης του Ακη Τσοχατζόπουλου
Για **8 εκατ. ευρώ.**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πηγεία και υπέγραψε τη σύμβαση με τους Γερμανούς για τα υποβρυχία δεν προσέδωσε στους ανακριτές νέα δεδομένα.

Ο Εμμανουήλ επέμεινε ότι τα 17 εκατ. ευρώ, «μίζα» κατά τον Ματαντό, ήταν νόμιμα και διακινήθηκαν από την εταιρεία συμπεροφώντων του, με την επωνυμία Inveco, ως προϊόν μεσολάβησής του για αγορά χάλυβα μέσω μιας ιταλικής εταιρείας. Συνολικά, μέσω των λογαριασμών του Εμμανουήλ διακινήθηκαν περί τα 23 εκατ. ευρώ.

Την ίδια στάση κράτησε και ο Μπέλτσιος, απολογούμενος ενώπιον των ανακριτών. Ο άλλοτε στενός συνεργάτης του Ακη Τσοχατζόπουλου αρνήθηκε ότι πήρε μίζες από τον Ματαντό -ένα εκατομμύριο και από τον Αλέξανδρο Αβατάγγελο, 2,5 εκατ. ευρώ. Απαντώντας στις

ερωτήσεις του ανακριτή Γαβριήλ Μαλλή, δεν απάντησε σε όσα ο Αβατάγγελος είχε πει στις δικαστικές αρχές για αυτόν. Συνολικά από τις έρευνες των ανακριτών σε λογαριασμούς του Μπέλτσιου έχουν εμβαστεί κατά καιρούς -και έχουν εντοπιστεί- περί τα 8 εκατ. ευρώ με άγνωστους προς το παρόν αποδέκτες.

Για τον χορό των εκατομμυρίων ευρώ με τις μίζες οι βασικοί διακινητές -Ματαντός και Αβατάγγελος- δεν έχουν πει όλη την αλήθεια, ενώ ο Ευσταθίου, που το παρόν, τηρεί σιγή ιχθύος. Οι ανακριτές που πλέον έχουν στα χέρια τους τους πωταγονιστές, ασκούν ασφυκτική πίεση για να μπορέσουν να σπάσουν το τείχος της σιωπής και να φθάσουν σε συλ-

λήψεις των πολιτικών και των κρατικών αξιωματούχων που πήραν τη μερίδα του λέοντος από το «μαύρο» χρήμα.

Προς αυτή την κατεύθυνση, κρίσιμη θεωρείται για την ανάκριση η απόφαση του Συμβουλίου των Εφετών, που κρίνει τις επόμενες ημέρες ποια θα είναι τύχη του Π. Ευσταθίου, εκπροσώπου της γερμανικής εταιρείας Atlas, που απολογήθηκε χωρίς να πει κάτι ουσιαστικό και τώρα βρίσκεται προ του κινδύνου να προφυλακισθεί.

Η έφεση που ασκήθηκε κατά της απόφασης για την επιβολή περιοριστικών όρων εκδικάζεται μέσα στην εβδομάδα. Ο ίδιος ο Ευσταθίου βέβαια, μέσω του συνηγόρου του, υπόσχεται νέα στοιχεία και αποκαλύψεις για ένα λογαριασμό του με διακίνηση 18 εκατ. ευρώ...

Στο δημόσιο ταμείο ξανά 22,5 εκατ. ευρώ

Ζεστό χρήμα στο δημόσιο ταμείο και στον ειδικό λογαριασμό, που έχει ανοίξει στην Τράπεζα της Ελλάδος, άρχισαν να καταθέτουν υπόδικοι με βάση τον νόμο περί κρατικής διαφθοράς (4022 του 2011), επιστρέφοντας ποσά από μίζες και «μαύρο χρήμα». Επειτα από πρωτοβουλία και συντονισμένες προσπάθειες των ανακριτών Γαβριήλ Μαλλή και Ιω. Σταυρόπουλου, που χειρίζονται τη «βαριά» δικαιογραφία για τα εξοπλιστικά (υποβρυχία και TOR M1), συνολικά έχουν κατατεθεί υπέρ του Δημοσίου περί τα 22,5 εκατ. ευρώ.

Από τα χρήματα αυτά, ποσό 10,5 εκατ. ευρώ επέστρεψε, μέσω τραπεζικών λογαριασμών που διατηρούσε στο εξωτερικό, ο άλλοτε (επί εποχής Ακη Τσοχατζόπουλου) αναπληρωτής διευθυντής εξοπλισμών Αντ. Κάντας, ο οποίος κατηγορείται ως αποδέκτης μίζας 16 εκατ. ευρώ σε διάφορα εξοπλιστικά προγράμματα. Ο Κάντας, μετά τον εντοπισμό της μίζας-μαμούθ που είχε -όπως ο ίδιος παρα-

Ποιοι έχουν επιστρέψει τα μεγαλύτερα ποσά από μίζες και «μαύρο χρήμα» - Δεκάδες και τα δεσμευμένα ακίνητα.

δέχθηκε- λάβει, πείστηκε από τον ανακριτή και δρομολόγησε διαδικασίες για την επιστροφή της επιστροφής των χρημάτων στο ελληνικό Δημόσιο. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες των ελληνικών δικαστικών αρχών, περί τα 4 εκατ. ευρώ από τις εντοπισμένες μίζες του Κάντα δεν έχουν ακόμα επιστρέψει.

Παράλληλα, καταβάλλονται προσπάθειες να έρθουν από πιστωτικά ιδρύματα της αλλοδαπής και άλλα ποσά που έχουν εντοπιστεί. Ήδη την περασμένη εβδομάδα και έπειτα από διαδικασίες που κράτησαν καιρό, επιστράφηκε στο δημόσιο ταμείο ποσό ύψους 7,5 εκατ. ευρώ, που εντοπίστηκε σε ελβετική τράπεζα και σε λογαριασμό εξωχώριας εταιρείας, συμπεριλαμβανομένου του Ιω. Σμπώκου. Ως γνωστόν, ο τελευταίος εκτίει ποινή πολυετούς κάθειρξης, καταδικασμένος μαζί με τον άλλοτε πανίσχυρο υπουργό Ακη Τσοχατζόπουλο. Τα 7,5 εκατ. του Σμπώκου αποκαλύφη στην ανάκριση ο εκπρόσωπος της εταιρείας, Γ. Καμάρης, που έχει συνεργαστεί σε γενικές γραμμές με την ανάκριση, αποκαλύπτοντας την ύπαρξη και άλλ-

ους off shore -φερόταν ως εκπρόσωπός της- η οποία ουσιαστικά και αυτή ανήκε στον Σμπώκο. Πρόκειται για την εταιρεία Clavis, μέσω της οποίας, συνολικά, έχει εντοπιστεί διακίνηση «μαύρου» πολιτικού χρήματος ύψους 22,3 εκατ. ευρώ. Και οι δύο αυτοί λογαριασμοί, συμπεριλαμβανομένου, εντοπίστηκαν από την ανάκριση μετά το τέλος της δίκας Τσοχατζόπουλου, ενώ η έρευνα συνεχίζεται.

Και άλλες περιπτώσεις

Επίσης, στο δημόσιο ταμείο χρήματα (...«μικροποσά» της τάξεως των 200.000, με εισπληρωμή και απόστρατος στρατιωτικός που κατονομάστηκε από τον Παν. Ευσταθίου, εκπρόσωπο της γερμανικής εταιρείας Atlas, ως αποδέκτης μίζας. Τέλος, περί τα 4,5 εκατ. ευρώ έχουν ήδη κατατεθεί από γνωστό επιχειρηματία στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες να καταλήξουν και αυτά στον ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος. Είναι χρήματα που ανήκαν στα «μαύρα» της υπόθεσης Τσοχατζόπουλου και διακινήθηκαν, εν αγνοία του επιχειρηματία, όπως ο ίδιος κατέθεσε απολογούμενος.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι ανακριτικές αρχές στα εξοπλιστικά, αλλά και σε άλλες υποθέσεις, κινούνται πλέον και με γνώμονα την επιστροφή του «μαύρου χρήματος» από τους εμπλεκόμενους στα δημόσια ταμεία. Ταυτόχρονα, έχουν δεσμευθεί σημαντικά ποσά σε τράπεζες του εξωτερικού, όπως επίσης και μεγάλης αξίας ακίνητα, που ανήκουν στις περιουσίες των εμπλεκόμενων.

Στα εξοπλιστικά είναι σημαντικές οι δεσμεύσεις περιουσίας του Βλάσση Καμπούρογλου -βασικός διακινητής δαπής και άλλα ποσά που έχουν εντοπιστεί. Ήδη την περασμένη εβδομάδα και έπειτα από διαδικασίες που κράτησαν καιρό, επιστράφηκε στο δημόσιο ταμείο ποσό ύψους 7,5 εκατ. ευρώ, που εντοπίστηκε σε ελβετική τράπεζα και σε λογαριασμό εξωχώριας εταιρείας, συμπεριλαμβανομένου του Ιω. Σμπώκου. Ως γνωστόν, ο τελευταίος εκτίει ποινή πολυετούς κάθειρξης, καταδικασμένος μαζί με τον άλλοτε πανίσχυρο υπουργό Ακη Τσοχατζόπουλο και μελών της οικογένειάς του, όπως επίσης και στενών του συνεργατών.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΑΡΟΥ

Το διπλό δίλημμα του Αντώνη Σαμαρά

Προβληματισμός για την αναγκαιότητα αλλαγών στην κυβέρνηση πριν από τις κάλπες και για τον χρόνο των εθνικών εκλογών

Του Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Αντιμέτωπος με το διπλό δίλημμα του χρόνου ενός πιθανού ανασχηματισμού της κυβέρνησης, αλλά και της διενέργειας των εθνικών εκλογών βρίσκεται ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς, καθώς μετά τη ρητή τοποθέτηση του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Αλ. Τσίπρα, ότι δεν θα συναινέσει στην εκλογή νέου Προέδρου της Δημοκρατίας από την παρούσα Βουλή, η χώρα, σχεδόν νομοτελειακά, θα οδηγηθεί σε κάλπες το αργότερο την άνοιξη του 2015.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Σαμαράς «φλερτάρει» με την ιδέα να προχωρήσει σε αλλαγές στο κυβερνητικό σχήμα στα μέσα Απριλίου, στην τελική ευθεία προς τις περιφερειακές εκλογές και τις ευρωεκλογές της 25ης Μαΐου, ή τον Ιούνιο, στον «απόηχο» της διπλής εκλογικής αναμέτρησης.

Όσοι εισπνούνται στον κ. Σαμαρά ανασχηματισμό πριν από τις κάλπες προτάσσουν το επιχείρημα ότι η Ν.Δ. θα πρέπει να δώσει την κρίσιμη εκλογική μάχη εκπέμποντας ένα ισχυρό μεταρρυθμιστικό στίγμα: Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, υπάρχουν υπουργοί, όπως ο κ. Κυρ. Μπιστσάκης, Αδ. Γεωργιάδης, Ν. Δένδιας, Κ. Χατζηδάκης και Μ. Χρυσόχοϊδης που μεταδίδουν λογικές αποτελεσματικότητας και ρήξουν στους τομείς ευθύνης τους, αλλά σε άλλα υπουργεία επικρατεί εικόνα κόπωσης και τέλματος.

Επίσης, τυχόν ανασχηματισμός θα μπορούσε να οδηγήσει τον κ. Γ. Στουρνάρα σε άλλη κορυφαία θέση, σηματοδοτώντας μέσω της ανάθεσης του υπουργείου Οικονομικών σε άλλο –πολιτικό– πρόσωπο και της διανομής του πρωτογενούς πλεονάσματος στις ασθενέστερες τάξεις, σταδιακή αλλαγή του μείγματος δημοσιονομικής πολιτικής, αλλά και

Πονοκέφαλος για τον πρωθυπουργό οι εκλογές και ο ανασχηματισμός. Ο κ. Σαμαράς έχει δεσμευθεί πολλές φορές δημοσίως το τελευταίο διάστημα ότι στόχος του είναι η εξάντληση της τετραετίας, κάτι για το οποίο έχουν εκφραστεί θετικά οι Βρυξέλλες και το Βερολίνο.

μετάβαση της ελληνικής οικονομίας σε φάση ανάπτυξης.

Μάλιστα, οι υποστηρικτές του ανασχηματισμού τον Απρίλιο αναφέρουν πως τότε, αφενός θα έχει ποσοποιηθεί το πρωτογενές πλεόνασμα, αφετέρου οι νυν υπουργοί θα έχουν ολοκληρώσει το έργο τους στο πλαίσιο της ελληνικής προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ωστόσο, στο περιβάλλον του κ. Σαμαρά, υπάρχουν και υπέρμαχοι της άποψης ότι ανασχηματισμός πριν από τις ευρωεκλογές θα απέφερε πολιτικό κόστος και όχι όφε-

λος στην κυβέρνηση. Όπως παρατηρούν, θα πρέπει να αιτιολογηθεί στους ψηφοφόρους γιατί γίνονται νέες αλλαγές στο κυβερνητικό σχήμα, λιγότερο από ένα χρόνο μετά τον τελευταίο ανασχηματισμό. Επίσης, οι ίδιες πηγές σημειώνουν πως ο ανασχηματισμός θα μπορούσε να αποτελέσει χρήσιμη εφεδρεία για τον κ. Σαμαρά, για την απορρόφηση των όποιων κραδασμών από τυχόν αρνητικό αποτέλεσμα στην αναμέτρηση της 25ης Μαΐου.

Το δεύτερο δίλημμα ενώπιον του

εξάντληση της τετραετίας, ενώ εκπιμά πως το δεύτερο εξάμηνο του 2014 το οικονομικό κλίμα θα έχει βελτιωθεί θεαματικά. Επίσης, πλήρως αρνητικές στο ενδεχόμενο πρόωγων εκλογών στην παρούσα φάση εμφανίζονται οι Βρυξέλλες και το Βερολίνο, με τον υπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας κ. Στάινμαγιερ να είναι ο τελευταίος που κόμισε το σχετικό μήνυμα στην Αθήνα.

Παράλληλα και ο κ. Βενιζέλος φέρεται να έχει μεταδώσει στον πρωθυπουργό ότι για το ΠΑΣΟΚ θα ήταν «κάζους μπέλι» η επίτευξη των διαδικασιών για προσφυγή στις κάλπες. Μάλιστα, κατ' ορισμένες πληροφορίες, τελευταία φορά που πραγματοποιήθηκε σχετική συζήτηση ήταν το περασμένο Σάββατο, όταν στο Μέγαρο Μαξίμου μεταξύ των κ. Σαμαρά και Βενιζέλου εξετάστηκε το προωθούμενο νομοσχέδιο για τις τράπεζες, το οποίο δεν αποκλείεται να προκαλέσει αντιδράσεις ακόμη και από κυβερνητικούς βουλευτές.

Πάντως, ο κ. Σαμαράς φέρεται αποφασισμένος να φέρει προς ψήφιση το επίμαχο νομοσχέδιο, καθώς το θεωρεί κρίσιμο για την ανάκαμψη των τραπεζών, αλλά και για την επανένταξη των μεγάλων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα. Μάλιστα, αρνητικός για την κατάθεση του νομοσχεδίου δεν είναι ούτε ο κ. Βενιζέλος, που πριν αναχωρήσει για το Παρίσι και την Ουάσιγκτον ανέφερε σε συνεργάτες του ότι η σχετική νομοθετική πρωτοβουλία της κυβέρνησης «παγώνει, αλλά μόνο προσωρινά».

Ετσι, με βάση τα υφιστάμενα πολιτικά δεδομένα και εάν δεν υπάρξει κάποιο κοινοβουλευτικό ατύχημα ή εκλογική καθίζηση των δύο κυβερνητικών εταίρων –οι δημοσκοπήσεις δεν την προοιωνίζονται τουλάχιστον για τη Ν.Δ.– η κυβέρνηση

θα μπορεί να συνεχίσει τον βίο της τουλάχιστον μέχρι την άνοιξη του 2015.

Η έκπληξη

Όμως, εσχάτως διακινείται και το σενάριο η κυβέρνηση να προκαλέσει με δική της πρωτοβουλία εκλογές τον Οκτώβριο, αξιοποιώντας την «απειλή» Τσίπρα με όχημα την προεδρική εκλογή, ώστε η χώρα να αποφύγει μια μακρά και άκρως πολιτική προεκλογική περίοδο με προφανείς παρενέργειες στην οικονομία.

Όπως λέγεται, τότε θα έχει ολοκληρωθεί η τουριστική περίοδος που αναμένεται να αποτελέσει και φέτος βασικό αιμοδότη της ελληνικής οικονομίας, ενώ οι εκλογές μέσα στο καλοκαίρι θα είχαν καταστροφικές συνέπειες για τον τουρισμό. Παράλληλα, θα έχουν πιθανότατα ολοκληρωθεί οι όποιες διαπραγματεύσεις με τους εταίρους για το ελληνικό κρέος, με τη συγκυβέρνηση Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ να αποκομίζει τα σχετικά οφέλη.

Μάλιστα, όσοι αναφέρονται στο ενδεχόμενο να στηθούν κάλπες το διάστημα Οκτωβρίου - Νοεμβρίου, υποστηρίζουν πως θα μπορούσε τότε να διευθετηθεί και το ζήτημα της προεδρικής εκλογής. Για παράδειγμα, τα κόμματα θα μπορούσαν να ανακοινώσουν ποιο πρόσωπο προκρίνουν ως διάδοχο του κ. Παπούλια στην Προεδρία, ώστε αυτό να αποτελέσει πρόσθετο διακύβευμα των εκλογών. Μάλιστα, κατά μια εκδοχή, οι εκλογές θα μπορούσαν να συνδυαστούν και με την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, αφού το Σύνταγμα δεν ορίζει τότε πρέπει να εκκινήσουν οι σχετικές ψηφοφορίες, αλλά μόνον ότι «η εκλογή Προέδρου γίνεται ένα τουλάχιστον μήνα πριν λήξει η θητεία του εν ενεργεία Προέδρου της Δημοκρατίας».

μαζί στο Ρικ

Παρουσίαση:
Ελίτα Μιχαηλίδου

Δημοσιογραφική ομάδα:
Μαρίνα Κωλέττη Μελινιώτου,
Έλενα Σοφοκλέους

Επιμέλεια παραγωγής-Σκηνοθεσία:
Μαρίνος Γιαννάκης

Εποπτεία:
Εύη Παπαμιχαήλ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4.00μ.μ.-6.00μ.μ. **ΡΙΚ1**
www.cybc.com.cy

Σάββατο κι απόβραδο

Παρουσίαση: Κατερίνα Μηλιώτη, Κούλλης Θεοδώρου
Καλλιτεχνική επιμέλεια: Χρήστος Φιλίππου
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Μόνικα Φανουρίου, Ανδρέας Ανδρέου
Εποπτεία: Σοφία Μουαίμη

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ 9.15μ.μ. **ΡΙΚ1**
www.cybc.com.cy

Καταφύγιο στα... Δεξιά μετά τις ροζ αποκαλύψεις

Ο ελιγμός Ολάντ έναντι 589 δημοσιογράφων που περίμεναν μια σαφή απάντηση

Της **ΑΛΕΞΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑ**

Αν υπάρχει ένα πράγμα που πρέπει να συγκρατήσουμε από αυτή την τρελή εβδομάδα του Φρανσουά Ολάντ είναι ότι, σε περίπτωση σοβαρών δυσκολιών, ο σοσιαλιστής πρόεδρος δεν έχει άλλη επιλογή από το να αναζητήσει λύσεις από τιν... δεξιά παράταξη και, μάλιστα, σε όλα τα επίπεδα. Πράγμα που έπραξε.

As ξεκινήσουμε με τις αντιξοότητες στην ιδιωτική του ζωή. Εδώ και μία εβδομάδα, από τη δημοσίευση των φωτογραφιών του Γάλλου προέδρου, στις οποίες απεικονίζεται να επιστρέφει σε ένα διαμέρισμα κοντά στο Μέγαρο των Ηλυσίων, δίκως ουσιάδη προστασία από τους άντρες της προσωπικής του ασφάλειας, προκειμένου να συναντήσει την υποτιθέμενη ερωμένη του, σε ολόκληρη τη Γαλλία δεν υπάρχει άλλο θέμα συζήτησης.

Το περιοδικό «Closer» πούλησε μέσα σε λίγες ώρες 600.000 αντίτυπα, ενώ σε όλες τις καφετέριες και κατά τη διάρκεια των δείπνων ή των δια-

Η πολιτική που εφαρμόζει ύστερα από δεκαέξι μήνες στην εξουσία, δεν αποφέρει τους αναμενόμενους καρπούς στο επιθυμητό χρονικό διάστημα.

λειμμάτων στον εργασιακό χώρο, όλοι μιλούν μόνο γι' αυτό. Πώς, λοιπόν, έπρεπε να βγει κάποιος, ειδικά όταν είναι πρόεδρος μιας χώρας, απέναντι σε 589 δημοσιογράφους, οι οποίοι έχουν έρθει στη Γαλλία από όλο τον κόσμο για να ακούσουν μια απάντησή;

Ο Φρανσουά Ολάντ που ανέμενε ότι κάτι τέτοιο θα συνέβαινε, με σοβαρό και στοχευμένο τόνο, «περήφανα» έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Ο καθένας, στην προσωπική του ζωή, μπορεί να υποβληθεί σε δοκιμασίες, αυτές είναι επώδυνες στιγμές. Αλλά έχω μια αρχή, ότι οι ιδιωτικές υποθέσεις διευθετούνται σε ιδιωτικό επίπεδο». Τα ταμμένα χαρακτηριστικά του προσώπου, η λιτή εξέγερση και η επίκληση στο αίσθημα συμπόνιας του γαλλικού λαού, αποτυπώθηκαν όλα σε μία φράση. Όμως, αυτή η ρητορική ακροβασία θυμίζει πολύ εκείνη του Νικολά

Σαρκοζί τον Φεβρουάριο του 2005. Ο πρώην πρόεδρος, τότε δεξιός υπουργός Εσωτερικών, έπρεπε να ασχοληθεί με τις φήμες και τις φωτογραφίες που απεικόνιζαν τη σύζυγό του, Σεσίλια, στην αγκαλιά ενός άλλου άντρα. Κι έκανε το ίδιο. Φρόντισε μάλιστα να εκμεταλλευτεί μια συνέντευξη σε τηλεοπτικό πλατό, φόρμουλα η οποία ενέπνευσε σε μεγάλο βαθμό και τον Φρανσουά Ολάντ...

Το ίδιο συμβαίνει και με την πολιτική που ακολούθησε για τη Γαλλία. Επιτέλους, έπειτα από δεκαέξι μήνες στην εξουσία, ο Ολάντ παραδέχεται σαφώς ότι είναι σοσιαλδημοκράτης, ανακοινώνει χαμηλότερα βάρη για τις εταιρείες, μείωση δαπανών κατά 50 δισεκατομμύρια ευρώ και κάθαρση του δημόσιου τομέα, δηλαδή τη μέθοδο διακυβέρνησης που υποστηρίζει η δεξιά παράταξη.

Ακόμα και στη συνέντευξη Τύπου, ακούστηκε να λέει «πώς να ασκήσουμε πολιτική, εάν οι εταιρείες δεν προσλαμβάνουν κόσμο;» θέση η οποία αντιτίθεται στην κατήχηση των σοσιαλιστών. «Είναι το μέγιστο που μπορεί να κάνει ένας Γάλλος σοσιαλιστής, αν θέλει να αποκαλείται έτσι! Διαφορετικά, το μόνο που του μένει είναι να εγγραφεί στο δεξιό κόμμα, το UMP», δήλωσε η πολιτική αρθρογράφος Αλμπα Βεντούρα. «Αν δεν καταφέρει να αναζωπυρώσει τη φλόγα από την πλευρά των επικριτών, θα καθεί το στοίχημα». Στο Σοσιαλιστικό Κόμμα υποστηρίζουν ότι εφαρμόζουν μια στρατηγική, η οποία έχει σκοπό να προκαλέσει ασφυξία στη δεξιά παράταξη. Στην πραγματικότητα, όμως, τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά.

Οι άνθρωποι που βρίσκονται δίπλα του αναγνωρίζουν ότι ο Γάλλος πρόεδρος αναπολεί το διάστημα που διδάσκει οικονομικά στη Σχολή Πολιτικών Επιστημών μαζί με τον Πιερ Μοσκοβισί, την ημερία και τον θαυμασμό που απολάμβανε από τους φοιτητές του.

Η πολιτική που εφαρμόζει για τη χώρα δεν αποφέρει τους αναμενόμενους καρπούς στο επιθυμητό χρονικό διάστημα. Η αντίστοιχη της τάσης της ανεργίας, η αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης και η απορρόφηση του ελλείμματος συνιστούν ένα δύσκολο εγχείρημα.

Τα έπειξε λοιπόν όλα για όλα σε αυτή τη συνέντευξη Τύπου, οντάροντας σε μια καλή στροφή προς τα δεξιά, η οποία ίσως να είναι η μοναδική σωτηρία του.

«Έχω μια αρχή, ότι οι ιδιωτικές υποθέσεις διευθετούνται σε ιδιωτικό επίπεδο», δήλωσε ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ, έχοντας απέναντί του 589 δημοσιογράφους.

Στη Γαλλία έχουν και άλλα προβλήματα...

Του **SIMON JENKINS**
THE GUARDIAN

Οι αποκαλύψεις για την προσωπική ζωή του προέδρου Ολάντ έχουν αξία. Η συμπεριφορά, το ύφος και οι προσωπικές σχέσεις αυτές, με τη μορφή δευτερευουσας σημασίας στο έργο της διακυβέρνησης, αποτελούν ωστόσο αναπόσπαστο τμήμα της τέχνης της εξουσίας.

Οι παρενρυσκόμενοι στη συνέντευξη Τύπου προσπάθησαν να συνδυάσουν την προσωπική ζωή του προέδρου με το αξίωμά του: Κινδύνευσε κάποια στιγμή ο πρόεδρος; Διέθετε σωματοφύλακα; Οι ρεαλιστικές ανουσιχίες όμως δεν ήταν παρά προπέτασμα καπνού για την πραγματική εμμονή του κοινού με τις ιδιωτικές στιγμές των δημόσιων προσώπων. Όλοι αναζητούμε στις ζωές των διασήμων μια πλώ της ευτυχίας και της δυστυχίας μας.

Από την άλλη, η μυστικότητα που περιβάλλει την εξουσία, μας κάνει να ποθούμε μία ματιά στον άνθρωπο πίσω από το αξίωμα. Στη δημοκρατία, το «δημόσιο ενδιαφέρον» καθορίζεται εν μέρει από τα ενδιαφέροντα του κοινού.

Ο Ολάντ επέλεξε να φιωμώσει τον πάντα υπάκουο Τύπο, με ένα

απορριπτικό «ουδέν σχόλιο» για την προσωπική του ζωή. Ζητάει όμως από τους πολίτες να συμπεριφερθούν διαφορετικά, συναινώντας σε ένα «σύμφωνο ευθύνης», θέτοντας στο περιθώριο δεκαετίες ανεκτικώς πολιτικής από τους Σοσιαλιστές.

Οι φορολογούμενοι καλούνται να στηρίξουν την απελευθέρωση της αγοράς εργασίας, αποδεχόμε-

Η ανεργία βρίσκεται στο 11% και οι νέοι αναζητούν την τύχη τους στη Βρετανία και αλλού. Η Γαλλία σαμποτάρει τη βιομηχανία της με τον προστατευτισμό.

νοι μείωση κρατικών δαπανών και εταιρικών φόρων. Ο Ολάντ ζητάει από τους Γάλλους να αλλάξουν τρόπο σκέψης, εκτός από τρόπο ζωής.

Η Γαλλία υπήρξε ένας κοιμισμένος γίγαντας. Μετά τον πόλεμο, το Παρίσι έγινε η Αθήνα και η Βόννη, η Ρώμη. Οι ηγέτες

της δημιούργησαν την κοινή αγορά ως πολιτικό στήριγμα και όχι ως κινητήρα ανάπτυξης. Διαφύλαξαν τη γεωργία και τη βιομηχανία των από τον παγκόσμιο ανταγωνισμό και απομόνωσαν το κοινωνικό κόστος της πολιτικής αυτής, με τη μορφή οικονομικά αποκλεισμένων Αφρικανών μεταναστών σε αχανή προάστια των γαλλικών πόλεων.

Στη διαδρομή από το Παρίσι στη μητρόπολη της Δυτικής Γαλλίας, την Τουλούζη, δεν μπορείτε παρά να θαυμάσετε τις τεράστιες επενδύσεις στη βιομηχανία, αλλά και τις κοινωνικές υποδομές. Η αφθονία και η υπερηφάνεια των γαλλικών πόλεων αντιδιαστέλλονται με την εγκατάλειψη των βρετανικών πόλεων στη μεταβιομηχανική εποχή. Η αδιαφορία του Λονδίνου για τη βρετανική επαρχία καθίσταται ακόμη πιο γκροτέσκα, αν την παρατηρήσουμε από την απιρωτική Ευρώπη, ως και η αστική ανάληψη αφορούσε μόνο την κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, ενός πολυκαταστήματος και λίγων προχειροκτισμένων εργατικών κατοικιών. Το Παρίσι επέλεξε, αντίθετα, να διαφυλάξει τα θέληγτρα της γαλλικής επαρχίας, εξασφαλίζοντας την πρώτη θέση στις αφίξεις τουριστών.

Όταν λείπει η γάτα...στο Πόρτο Χέλι

Ακόμα και αν η επιχείρηση άρνησης οποιουδήποτε σχολιασμού της ιδιωτικής του ζωής στέφθηκε με επιτυχία από τους αναλυτές, ο Ολάντ μπορεί να υπέπεσε σε ένα σοβαρό λάθος. Ερωτηθείς για το ενδεχόμενο άσκησης δίωξης εναντίον του περιοδικού «Closer», ο Γάλλος πρόεδρος επιχείρησε να δείξει κομψότητα, δηλώνοντας ότι, εφόσον ο ίδιος χαιρεί ασυλίας λόγω της ιδιότητάς του ως επικεφαλής του κράτους, και απαγορεύεται να εναχθεί δικαστικά, δεν βλέπει τον λόγο γιατί να προβεί με τη σειρά του σε αυτή την ενέργεια. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, αυτή τη στιγμή, ούτε μία συντακτική ομάδα κουτσομπολιώτικου περιοδικού να σεβεται τον πρόεδρο. Μάλιστα, το περιοδικό «Grazia» ξεκίνησε πρώτο νέο κύκλο επίθεσης, ανακοινώνοντας τη δημοσίευση της φωτογραφίας της ηθοποιού Ζιλί Γκαγέ με τον Φρανσουά Ολάντ, το ίδιο διάστημα που η Βαλερί Τριρβελέρ απολάμβανε δεκαήμερες διακοπές στο Πόρτο Χέλι. «Η πρώτη κυρία απολάμβανε τη γλυκύτητα της ελληνικής παραλίας, ενώ ο σύζυγός της φλέγεται με μια νεότερη γυναίκα», γράφουν τα κουτσομπολιώτικα περιοδικά. Το «Elle» με τη σειρά του, εκδίδεται εκτάκτως νωρίτερα με εξώφυλλο τη Ζιλί Γκαγέ ως «γαλλικό πάθος».

Ο Πάπας των φτωχών καρδινάλιων και το νέο ύφος του Βατικανού

Του **JIM YARDLEY**
THE NEW YORK TIMES

Με έμφαση στις αναπτυσσόμενες χώρες συνέχισε ο Πάπας Φραγκίσκος τη διαδικασία ανασυγκρότησης της ιεραρχίας της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας διορίζοντας την πρώτη ομάδα καρδινάλιων, οι οποίοι κατάγονται κυρίως από την Ασία, την Αφρική και τη Λατινική Αμερική. Η μη επιλογή ορισμένων προσώπων, που θεωρούνταν οι πρώτοι επιλαχόντες, υποδηλώνει την αποστραφή του Ποντιφικά για τον παραδοσιακό τρόπο ανέλιξης των κληρικών στα διάφορα αξιώματα.

Εννέα μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Πάπας Φραγκίσκος έχει επιχειρήσει να μεταβάλει το ύφος της Εκκλησίας, εστιάζοντας την προσοχή του στην ενίσχυση των φτωχών. Την Κυριακή διόρισε καρδινάλιους από φτωχές χώρες όπως η Αϊτή, η Μπουρκίνα Φάσο, η

Νικαράγουα και η Ακτή Ελεφαντοστού. Επίσης, όρισε έναν δεύτερο καρδινάλιο για τις Φιλιππίνες, ένα καθολικό έθνος που αγωνίζεται να διαχειριστεί τις πληγές του φοβερου τυφώνα. «Η ιδέα είναι η προσοχή να στραφεί στον Νότο», σχολίασε ο Αλμπέρτο Μελόνι, επιφανής ιστορικός με ειδίκευση στο Βατικανό. Για κάθε Πάπα, ο διορισμός καρδινάλιων αποτελεί μία μοναδική ευκαιρία για τη διαμόρφωση της κατεύθυνσης και του μέλλοντος της Εκκλησίας, αφού τα 120 μέλη του Κολεγίου των Καρδινάλιων εκλέγουν και τον νέο Πάπα.

Οι επιλογές του Φραγκίσκου ωστόσο, αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου που στοχεύει στην αναμόρφωση της Κουρίας, του γραφειοκρατικού θεσμού που διοικεί το Βατικανό και στο άνοιγμα μιας συζήτησης γύρω από την οικογένεια, που μπορεί να αγγίξει ευαίσθητα θέματα όπως η ομοφυλοφιλία ή το διαζύγιο. Οι

Εννέα μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Πάπας Φραγκίσκος έχει επιχειρήσει να μεταβάλει το ύφος της Εκκλησίας.

καρδινάλιοι αναμένεται να συναντηθούν στις 22 Φεβρουαρίου στο Βατικανό για την πρώτη συνάντησή τους, όπου και θα πραγματοποιηθεί και ο επίσημος διορισμός των νέων καρδινάλιων.

Εδώ και αιώνες οι Ευρωπαίοι και ιδίως οι Ιταλοί κυριαρχούσαν στο

Κολέγιο των Καρδινάλιων, παρά την επέκταση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στις άλλες ηπείρους. Ο προηγούμενος Πάπας, Βενέδικτος, είχε διορίσει αρχικά κυρίως Ιταλούς, αλλά επέλεξε στη συνέχεια και καρδινάλιους εκτός Ευρώπης. Ο Πάπας Φραγκίσκος, ο οποίος κατάγεται

από την Αργεντινή και αποτελεί τον πρώτο μη Ευρωπαίο Πάπα της σύγχρονης εποχής, επεδίωξε τη συνέχιση αυτής της στάσης και κατά πάσα πιθανότητα θα εξακολουθήσει και στο μέλλον να το κάνει. Από τους δεκαέξι καρδινάλιους που διορίστηκαν, εννέα προέρχονται από την Ασία, την Αφρική ή τη Λατινική Αμερική, έξι από την Ευρώπη και ένας από τον Καναδά. Κανένας από τις ΗΠΑ. «Η ανισομερής εκπροσώπηση των πλούσιων εθνών στο Κολέγιο των Καρδινάλιων είναι κάτι που ο Πάπας Φραγκίσκος προσπαθεί να προωθήσει, διατηρώντας το ενδιαφέρον του για τους φτωχούς», είπε η Καντίνα Μος, καθηγήτρια για θέματα Χριστιανισμού στο Πανεπιστήμιο Νοτρ Νταμ και πρόσθεσε ότι η απουσία των Αμερικανών καρδινάλιων από τις επιλογές του Ποντιφικά ήταν «άξια προσοχής». Αν και ο Πάπας Φραγκίσκος επέλεξε ανάμεσα σε πολλούς καρδινάλιους

από όλο τον κόσμο, αποφάσισε να διορίσει μόνο τρεις από τη Νότιο Αμερική.

Επίσης, ο Πάπας χρησιμοποίησε τον διορισμό ως ένα μέσο για να στείλει μηνύματα σχετικά με την Κουρία και το ύφος που προωθεί για την Εκκλησία, παραβλέποντας αρκετά επιφανή μέλη της. Ο ειδικός σε θέματα Βατικανού, Αλμπέρτο Μελόνι, υπογράμμισε ότι ο Φραγκίσκος ξεκίνησε με αυτή την κίνηση ότι ο παραδοσιακός τρόπος ανέλιξης και επιρροής στο Βατικανό πλέον δεν ισχύει. «Δεν δεσμεύεται από την ιδέα ότι εάν εκπροσωπεί μία συγκεκριμένη επισκοπή θα γίνει σύντομα καρδινάλιος», είπε ο Μελόνι. Πολλοί ειδικοί υπογραμμίζουν ότι ο Πάπας Φραγκίσκος αποφάσισε να προωθήσει ότι η απουσία των Αμερικανών καρδινάλιων από τις επιλογές του Ποντιφικά ήταν «άξια προσοχής». Αν και ο Πάπας Φραγκίσκος επέλεξε ανάμεσα σε πολλούς καρδινάλιους

Το μυστήριο της «έκτης αίσθησης» δεν υπάρχει

Τα συμπεράσματα μελέτης του Πανεπιστημίου της Μελβούρνης

Του OLIVER MILMAN
THE GUARDIAN

Νιώθετε στο περιβάλλον την παρουσία ανθρώπων που δεν μπορείτε να δείτε; Προοισθάνεστε τον επικείμενο κίνδυνο; Ίσως απογοητευθείτε μαθαίνοντας ότι οι επιστήμονες απέκλεισαν την ύπαρξη της λεγόμενης «έκτης αίσθησης».

Στο παραπάνω συμπέρασμα κατέληξε μελέτη που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης, διήρκεσε έναν ολόκληρο χρόνο και δημοσιεύεται στην επιστημονική επιθεώρηση Plos One. Εκεί οι επιστήμονες διαπίστωσαν ότι οι άνθρωποι μπορούν να αντιληφθούν μία αλλαγή στο περιβάλλον ακόμη και όταν δεν μπορούν με λόγια να πουν περί τίνος πρόκειται. Ωστόσο, επισημαίνουν οι ερευνητές, αυτό δεν οφείλεται σε κάποια υπερφυσική ικανότητα, αλλά σε διάφορα σημάδια τα οποία έχουν «συλλάβει» με τις αισθήσεις όπως, παραδείγματος χάριν, την όραση.

Οι ερευνητές έδειξαν στους 48 εθελοντές, που συμμετείχαν στην έρευνα, τη φωτογραφία μιας γυναίκας. Σε κάποιες περιπτώσεις η εμφάνιση της γυναίκας σε μία από τις φωτογραφίες ήταν λίγο διαφορετική, είχε δηλαδή διαφορετικό χτένισμα ή φορούσε γυα-

λιά. Οι φωτογραφίες επιδείχθηκαν στους εθελοντές μόλις για 1,5 δευτερόλεπτο, ενώ μεταξύ δύο φωτογραφιών υπήρχε διάλειμμα ενός δευτερολέπτου. Στη συνέχεια, οι εθελοντές κλήθηκαν να απαντήσουν εάν είχε επέλθει κάποια αλλαγή στην εικόνα της γυναίκας. Μπορούσαν να επιλέξουν ποια ήταν η αλλαγή που είχαν αντιληφθεί ανάμεσα σε εννέα διαφορετικές απαντήσεις.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι εθελοντές μπορούσαν να «διαισθανθούν» ότι υπήρχε κάποια αλλαγή, χωρίς, ωστόσο, να μπορούν να εκφράσουν με λόγια «ποια» ήταν αυτή. Παρότι για κάποιους αυτό σήμαινε ότι διέθεταν «έκτη αίσθηση», οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι το πείραμα δεν αποδεικνύει κάτι τέτοιο.

«Αυτό που έκαναν οι εθελοντές ήταν να επεξεργαστούν τις πληροφορίες τις οποίες δεν μπορούσαν να εκφράσουν με λόγια, αλλά αντιλαμβάνονταν υποσυνείδητα», εξηγεί ο δρ Πιρς Χόου της Σχολής Ψυχολογικών Επιστημών της Μελβούρνης. «Είναι, κατά κάποιο τρόπο, λίγο σαν την αφηρημένη ζωγραφική, η οποία δεν αναπαριστά κάτι γνωστό, ένα βουνό ή τη θάλασσα, αλλά και πάλι λαμβάνεις πολλές πληροφορίες σχετικά με το τι ακριβώς συμβαίνει στον πίνακα. Οι πληροφορίες που διέ-

Το τι αντιλαμβάνομαστε ότι υπάρχει σε ένα χώρο, αλλά πραγματικά δεν υπάρχει, έχει να κάνει με κάποια από τις αισθήσεις μας και όχι με υπερφυσικές δυνάμεις.

θεταν ήταν αρκετές για να τους υποδείξουν ότι είχε επέλθει κάποια αλλαγή, αλλά δεν αρκούσαν για να τους αποκαλύψουν ποια ακριβώς ήταν αυτή. Πολλοί, μάλιστα, πίστευαν ότι διαθέτουν μια σχεδόν μαγική ικανότητα, παρότι στην πραγματικότητα τους είχαμε παραπλανήσει...».

Επίσης, ο Αυστραλός επιστήμονας επισημαίνει πως αποφάσισε να προχωρήσει στη συγκεκριμένη έρευνα όταν μία από τις φοιτήτριές του τον πληροφόρησε ότι διαθέτει «έκτη αίσθηση».

«Μου έλεγε ότι μπορούσε να καταλάβει εάν είχε συμβεί κάτι κακό σε κάποιον απλώς κοιτάζοντάς τον. Μου έλεγε ότι γνώριζε πως κάποια γνωστή της ήταν σε τροχιακό ατύχημα παρότι δεν είχε κανένα σημάδι ή τραύμα που να το μαρτυρεί. Της απάντησα τότε ότι πιθανώς να μην μπορούσε να εκ-

φράσει με λόγια τα σημάδια που παρατηρούσε, αλλά σίγουρα τα έβλεπε και δεν το είχε συνειδητοποιήσει. Λαμβάνουμε πολλές πληροφορίες που δεν μπορούμε να εκφράσουμε με λόγια. Παραδείγματος χάριν, αυτό συμβαίνει πολύ συχνά όταν κάτι παύει να υπάρχει. Αν τα παιδιά μου κάνουν έντονη φασαρία στο διπλανό δωμάτιο και ξαφνικά ηχοχάσουν, δεν αντιλαμβάνομαι ότι αυτό που με εξέπληξε είναι η έλλειψη φασαρίας. Όμως, αυτό είναι που μου κεντρίζει την προσοχή και όταν μω στο διπλανό δωμάτιο, τα συλλαμβάνω να κάνουν κάποια μεγάλη αταξία. Δεν σημαίνει επ' ουδενί ότι διαθέτω έκτη αίσθηση», καταλήγει ο επιστήμονας.

Η μελέτη του Χόου είναι η πρώτη που αποδεικνύει ότι αντιλαμβάνομαστε μέσω των αισθήσεων πράγματα τα οποία απλώς αδυνατούμε να εκφράσουμε με λόγια.

Λιώνει ο μέγας παγετώνας

Συρρικνώνεται δραστικά τα τελευταία χρόνια ο παγετώνας του νησιού Πάιν της Ανταρκτικής, αναφέρει δημοσίευμα του BBC, σύμφωνα με τις καταγραφές και παρατηρήσεις τριών ερευνητικών ομάδων, οι οποίες χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικά πρότυπα μέσα, προσπάθησαν να μελετήσουν το φαινόμενο. Όπως μάλιστα τονίζουν, ακόμα και αν στην περιοχή πρόκειται να καταγραφούν πολύ χαμηλότερες θερμοκρασίες από αυτές που παρατηρούνται σήμερα, η συρρίκνωση του παγετώνα, θα συνεχιζόταν. Τα συμπεράσματα των τριών ερευνητικών ομάδων δημοσιεύονται στο επιστημονικό περιοδικό Nature Climate Change. Αυτό, όπως επισημαίνουν οι επιστήμονες, σημαίνει ότι ο παγετώνας θα συμβάλει σημαντικά στην άνοδο της στάθμης των παγκόσμιων υδάτων, μέσα στα επόμενα είκοσι χρόνια. Ο παγετώνας της νήσου Πάιν είναι πραγματικά κολοσσιαίος καθώς καλύπτει μία έκταση μεγαλύτερη από 160.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Εκεί, άλλωστε, καταλήγει το 20% όλων των πάγων που πλέουν ανοικτά

«Θα συμβάλει στην άνοδο των υδάτων», επισημαίνουν τρεις ερευνητικές ομάδες

της δυτικής πλευράς της Λευκής Ηπείρου. Ωστόσο, τις τελευταίες δεκαετίες οι μετρήσεις που γίνονται με τη βοήθεια δορυφόρων, αλλά και από αέρος με διάφορα πτητικά μέσα, καταγράφουν τη σαφή συρρίκνωση του φαινομένου το οποίο τα τελευταία χρόνια αποκτά ολο και μεγαλύτερη δυναμική. Σύμφωνα με τους ειδικούς, σε αυτή την περίπτωση η τήξη των πάγων δεν οφείλεται στην αύξηση των θερμών αέριων μαζών στην περιοχή ή στην αύξηση της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος, αλλά στα θερμότερα ύδατα στον πυθμένα των ωκεανών που διαβρώνουν την παγοκρηπίδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα επίσης τεράστιο τμήμα του παγετώνα της νήσου Πάιν βρίσκεται σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό των θαλάσσιων υδάτων. Αυτή ακριβώς η ιδιομορφία ευθύνεται για την αστάθεια που παρατηρείται στην παγοκρηπίδα. Η ομάδα του δρος Γκούντμουτσον, σε συνεργασία με επιστήμονες από τη Βρετανία, τη Γαλλία και την Κίνα, χρησιμοποίησε αριθμητικά πρότυπα προκειμένου να περιγράψει τη σημερινή, αλλά και τη μελλοντική συμπεριφορά και κατάσταση του παγετώνα. Όπως παρατηρεί ο δρ Γκούντμουτσον, ακόμη και αν σήμερα μπορούσε κάποιος να αντιστρέψει την τήξη των πάγων, η ζημία που έχει προκληθεί στον παγετώνα είναι μη αναστρέψιμη. Ο Κόλπος Αμούδσεν, η περιοχή της δυτικής Ανταρκτικής όπου βρίσκεται ο τεράστιος παγετώνας της νήσου Πάιν, αλλά και άλλοι μεγάλοι παγετώνες, απελευθερώνουν στον ωκεανό περισσότερα από 150 κυβικά χιλιόμετρα πάγου σε ετήσια βάση. Αν οι προβλέψεις που έχουν κάνει ο δρ Γκούντμουτσον και οι συνάδελφοί του τελικά επαληθευθούν, ο παγετώνας του Πάιν μπορεί να είναι ο βασικός παράγοντας της επιτάχυνσης αυτού του φαινομένου.

BBC, Reuters

η ΠΑΡΟΙΚΙΑ μας

Μια εκπομπή με πρωταγωνιστές τους απόδημους Κυπρίους.

με τη Γιάννα Ιακώβου

Επιμέλεια παραγωγής-Σκηνοθεσία: Μενέλαος Χατζησυλλής

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ 5.00μ.μ. **cybc1**
www.cybc.com.cy

πρώτη ενημέρωση

ειδήσεις • ενημέρωση • αθλητισμός

Παρουσίαση: Σταύρος Κυπριανού
Παραγωγή-Σκηνοθεσία: Πανίκος Νικολάου
Εποπτεία: Σοφία Μουαϊμή

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7.00 ΤΟ ΠΡΩΪ **cybc1**
www.cybc.com.cy

ΤΕΥΧΟΣ 22 | ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

Γεύκολα & Σοπιτικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΙΖΙΔΟΥ

Άρωμα Ανατολής

Ένα απολαυστικό, γαστρονομικό ταξίδι στις γεύσεις και τα χρώματα της ανατολίτικης κουζίνας.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
0,20%Χ.Α.
-1,41%

Dow Jones

 1,12%

Nasdaq

 2,31%

Nikkei

 -1,12%

Dax

 2,33%

FTSE 100

 0,97%

Φεύγουν κεφάλαια από την Τουρκία. Σελ. 2

Πετρέλαιο

 2,66%

€/δ

 -0,70%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΤΖΕΪΜΣ ΚΑΛΕΓΙΑ ΣΤΗΝ «Κ»

Πιο απαιτητική η αγορά εργασίας

Ο διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, Τζέιμς Καλέγια, περιγράφει στην «Κ» τις τάσεις για την κυπριακή αγορά με ορίζοντα το 2025. Προβλέπει ευκαιρίες απασχόλησης σε όλα τα επαγγέλματα, κυρίως λόγω της ανάγκης να αντικατασταθούν εργαζόμενοι που εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας. Σελ. 6

ACCA

«Χρειάζονται έξυπνες λύσεις στην εποπτεία»

Η Helen Brand, εκτελεστική σύμβουλος της ACCA, τονίζει πως η αντίδραση στην κρίση πρέπει να είναι στοχευμένη. Σημαντικό μέρος του προβλήματος είναι πως οι εποπτικές αρχές δεν έχουν την απαιτούμενη «δύναμη πυρός» για να επιτελέσουν το έργο τους. Σελ. 5

ΚΑΡΙΕΡΑ

Πολιτική στόχων στον χώρο εργασίας

Οι ειδικοί πιστεύουν ότι ο ρόλος των office politics στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας μπορεί να είναι θετικός, εφόσον ο εργαζόμενος έχει χαρτογραφήσει σωστά τόσο τις δικές του προτεραιότητες όσο και αυτές του εργασιακού χώρου του. Σελ. 8

Real Estate

Η έλλειψη ρευστότητας στην κυπριακή αγορά ακινήτων εξακολουθεί να παρεμποδίζει πιθανούς επενδυτές, ενχώνους ή ξένους, να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για αγορά ακινήτων. Τα διαθέσιμα στοιχεία για την πορεία του κατασκευαστικού τομέα παραμένουν αρνητικά. Σελ. 12

Η νομιμοποίηση της κάνναβης ανοίγει αγορές

Ιδιαίτερα δημοφιλείς αποδεικνύονται οι νεοφυείς εταιρείες με δραστηριότητα στη νομιμοποιημένη καλλιέργεια, χρήση και πώληση της κάνναβης στο Κολοράντο. Την 1η Ιανουαρίου η πολιτεία προώθησε το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, ανοίγοντας μια νέα αγορά. Μέχρι πρότινος η χρήση της κάνναβης επιτρεπόταν μόνο για θεραπευτικούς λόγους. Το παράδειγμα του Κολοράντο πρόκειται να ακολουθήσει και η Ουάσιγκτον, πιθανότατα τον Ιούνιο. Πέραν των καινούργιων επιχειρήσεων και ενόψει της νομιμοποίησης από τις πολιτειακές αρχές του Κολοράντο, οι επενδυτές είχαν σπεύσει να αγοράσουν μετοχές υφιστάμενων εταιρειών με δραστηριότητες σχετιζόμενες με την κάνναβη, όπως παρατηρεί ο αναλυτής Άλαν Μπροστάν του χρηματιστηριακού ενημερωτικού ιστότοπου SeekingAlpha.com.

Δάνεια κάτω του 1% θέλει η ΕΤΥΚ

Μέρος της συλλογικής σύμβασης η παραχώρηση πιστώσεων

Προσφυγή στο Υπουργείο Εργασίας για τα επιτόκια που δικαιούνται μέλη της ΕΤΥΚ και τα οποία η Ελληνική Τράπεζα δεν έδινε, στέλνει μηνύματα για τη διαπραγμάτευση των συλλογικών συμβάσεων που έχει ήδη κολλήσει στα Ταμεία Αλληλεγγύης. Τα δάνεια αφορούν σε στεγαστικά, φοιτητικά, αυτοκινήτου, γάμου, καθαριστριών, «χρηματοδοτήσεις» και επιμόρφωσης. Από αυτά, το υψηλότερο επιτόκιο αφορά στα φοιτητικά δάνεια, και δεν ξεπερνά το 0,96%. Ακόμα και μετά την πλήρη εκδήλωση της τραπεζικής

κρίσης, η ΕΤΥΚ επιμένει πως τέτοια δάνεια θα πρέπει να παραχωρούνται όπως και πριν από τον Μάρτη, γι' αυτό και προσέφυγε στο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων το οποίο και τη δικαίωσε τον περασμένο μήνα.

Σήμερα, οι διαβουλεύσεις για την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων έχουν «κολλήσει» στο αίτημα της ΕΤΥΚ για συνδρομή 4% από τους εργοδότες στο Ταμείο Αλληλεγγύης, ενώ η ανανέωση των δανείων με ευνοϊκή μεταχείριση δεν έχει ακόμα συζητηθεί καν από τις δύο πλευρές. Σελ. 4

Σε πρώτο πλάνο η αναζήτηση επενδύσεων

Οι προβλέψεις του ΔΝΤ για το 2014 αναφέρουν ότι η οικονομική δραστηριότητα θα εξακολουθήσει να είναι υποτονική, ενώ την απότομη πτώση του ΑΕΠ θα ακολουθήσει μία πιο αργή ανάκαμψη, σε σύγκριση με τις περισσότερες άλλες χώρες της Ευρωζώνης που βρίσκονται σε πρόγραμμα. Ο στόχος της κυβέρνησης είναι να επιστρέψει όσο το δυνατό ταχύτερα η οικονομία σε κανονικούς ρυθμούς και να κα-

ταστεί δυνατή η προσέλκυση νέων επενδύσεων από το εξωτερικό, αλλά και η υλοποίηση επενδύσεων από τους ίδιους τους Κύπριους. Τυχόν μεγάλες επενδύσεις είναι καλοδεχούμενες, αλλά από μόνες τους δεν επαρκούν για να αναστραφεί το κλίμα. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος προνομαϊκού χώρου για επενδύσεις είναι ο τομέας παροχής υπηρεσιών, τα ακίνητα και ο τουρισμός. Σελ. 3

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Αυτοκτονούν λόγω συνθηκών;

Μία αυτοκτονία στη φυλακή είναι πολύ διαφορετική από μία αυτοκτονία στην υπόλοιπη κοινωνία. Έχει διαφορετικά αίτια πίσω από την απελπισία της – δύσκολες καταδίκες, κόλλημα από τους παλιούς, άσχημες συνθήκες, ριζική αλλαγή περιβάλλοντος, ντροπή, απώλεια ελέγχου της ζωής του φυλακισμένου. Επιπλέον, είναι καλά μελετημένο και το ποιο αυτοκτονούν στις φυλακές – μεσήλικες άνδρες, ασθενείς, άτομα με ψυχιατρικά προβλήματα, άτομα με εθισμούς... Γι' αυτό και παγκοσμίως, οι ειδικοί βρίσκουν πως οι πιο πολλές αυτοκτονίες γίνονται σε μικρό χρονικό διάστημα μετά την καταδίκη.

Σε μεγάλο βαθμό, υπάρχουν κάποιες σταθερές στις αυτοκτονίες των φυλακισμένων. Πουθενά (σχεδόν) δεν είναι εύκολη η φυλακή. Πουθενά δεν έχει ο φυλακισμένος έλεγχο της ζωής του. Και παντού υπάρχουν κλίκες, κολλήματα, εθισμοί και ψυχιατρικά προβλήματα.

Γι' αυτό και τα νούμερα παγκοσμίως δείχνουν κάποιες σταθερές τάσεις. Σχεδόν παντού, η πυκνότητα των αυτοκτονιών κυμαίνεται μεταξύ 6 και 10 αυτοκτονίες για κάθε 10.000 φυλακισμένους. Οι αριθμοί δεν είναι πάντα ακριβείς. Πολλές μεταβλητές επηρεάζουν τα στοιχεία: Ενδεχομένως, για παράδειγμα, οι 3,6 αυτοκτονίες ανά 10.000 κρατούμενους της Τουρκίας να κρύβουν και περιπτώσεις που δεν καταγράφονται. Την ίδια ώρα, το εντυπωσιακά χαμηλό ποσοστό των 1,4 αυτοκτονιών ανά 10.000 κρατούμενους των ΗΠΑ ενδεχομένως να δείχνει πως το σύστημα επιτήρησης λειτουργεί εκεί καλύτερα, και όχι πως οι φυλακές των Αμερικανών είναι καλές, καθαρές και εύκολες.

Τέτοια στοιχεία δεν πρέπει ποτέ να διαβάζονται με θρησκευτική αφοσίωση. Όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι 6,7 αυτοκτονίες ανά 10.000 κρατούμενους, δεν είναι και σπουδαία απόκλιση αν μία χώρα βρίσκεται στα 6,6, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, ή στις 6 όπως την Αλβανία. Άλλες διαφοροποιήσεις

–κοινωνικές, σύστημα επιτήρησης, ψυχιατρικές υπηρεσίες κτλ.- μπορούν να εξηγήσουν πιθανώς ακόμα και μεγαλύτερες αποκλίσεις όπως τα 10,9 των Βέλγων ή το 15,5 των Γάλλων, οι οποίοι συζητούν το πρόβλημα εδώ και δύο περίπου χρόνια.

Αυτές οι διακυμάνσεις μπορούν εύκολα να εξηγηθούν με όλες τις παραμέτρους που ακούσαμε τις τελευταίες ημέρες. Μια τερατώδης απόκλιση, όμως, θα απαιτούσε μία πιο δύσκολη εξήγηση που να αφορά σε καταστάσεις, όχι άμεσα συνδεόμενες με την κακοδιαχείριση και τη συμπεριφορά των υπευθύνων, αλλά που βρίσκεται πίσω

από αυτή.

Η Κύπρος καταγράφει ένα ποσοστό αυτοκτονιών που δεν μπορεί να θεωρηθεί απλή απόκλιση. Δεν χρειάζεται καν να κοιτάξει κανείς επιστημονικά το θέμα, με βάση τις μεταβλητικότητες, τις αναλύσεις παλινδρόμησης ή άλλα στατιστικά εργαλεία. Με 71,4 αυτοκτονίες ανά 10.000 φυλακισμένους, η Κύπρος είναι πέρα από κάθε «απόκλιση». Είναι πέρα από κάθε φυσιολογική τάση. Δεν εξηγείται από παράγοντες όπως οι άσχημες συνθήκες, οι κλίκες, η πίεση, ή ενδεχομένως ανεπαρκείς ψυχιατρικές ή άλλες υπηρεσίες. Ακόμα και ο μικρός παρονομαστής στον λόγο αυτοκτονιών ανά κρατούμενο δεν εξηγεί μία τέτοια διαφοροποίηση, στο 1200% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Κι αυτό, αν τελικά ο ρυθμός είναι 71,4, το οποίο είναι εξαιρετικά συντηρητικό νούμερο, λαμβάνοντας υπόψη τις 5 αυτοκτονίες των τελευταίων μηνών, χωρίς όλες τις άλλες αυτοκτονίες των τελευταίων 12 μηνών.

Το στοιχείο από μόνο του θέτει ένα ερώτημα: Αν μία τόσο μεγάλη απόκλιση από τα παγκόσμια στοιχεία δεν μπορεί να εξηγηθεί με τις συνήθεις ερμηνείες που δίνουμε, τότε ποιο είναι το στοιχείο που διαφοροποιεί τις κεντρικές φυλακές από το σύστημα άλλων χωρών; Ποιος και πώς ωθεί αυτούς τους ανθρώπους στην αυτοκτονία; Επιβεβαιώνονται οι πληροφορίες πως έτυχε βασανισμού ο τελευταίος αυτόχειρας; Κάτι βαθύτερο συμβαίνει με αυτή την υπόθεση. Είναι προφανές πως η πιο δύσκολη από όλες τις ερωτήσεις που θα μπορούσαν να γίνουν για τον τρόπο με τον οποίο αποφασίζουν τόσοι κρατούμενοι στην Κύπρο να δώσουν τέλος στη ζωή τους, δεν έχει τεθεί.

Επίσης πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι, μακριά από τον προϋπολογισμό.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα.

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΡΘΡΟ

Του **ΗΛΙΑ ΣΙΑΚΑΝΤΑΡΗ**

Έχει και η Κίνα τον Γολγοθά της

Αν συνέβαινε σε οποιαδήποτε άλλο κράτος (ή εμιράτο), θα μιλούσαμε για «πιθανό καταλύτη αλυσιδωτής αντίδρασης που μπορεί να συμπαρασύρει όλο το τραπεζικό σύστημα». Η Κίνα όμως δεν είναι «οποιοδήποτε κράτος»: Χθες, η μεγαλύτερη τράπεζα του πλανήτη, η κινεζική ICBC, ανακοίνωσε ότι δεν σκοπεύει να αποζημιώσει τους επενδυτές που αγόρασαν ένα προβληματικό επενδυτικό προϊόν υψηλής απόδοσης «από τα ράφια της» (τυπικά δεν ήταν δικό της - ήταν δημιουργήματα μιας σκιώδους τράπεζας). Οι συγκεκριμένοι επενδυτές έχασαν. Σαν αυτούς, υπάρχουν πολλοί που από σήμερα θα κοιμούνται ανήσυχα. Το «νίπτω τας χείρας» της ICBC το προκάλεσαν οι απανωτές πτώσεις της μετοχής της. Απτά, η φημολογία ότι θα χρειαστεί να αποζημιώσει με σχεδόν 500 εκατ. δολάρια όσους πελάτες της τοποθέτησαν χρήματα στο προϊόν 2010 China Credit/Credit Equals Gold («Πίστωση ίσον Χρυσός»). Τα κεφάλαιά τους έγιναν δάνειο σε μια εταιρεία εξόρυξης λιγνίτη που δεν ήταν καν στο χρηματιστήριο, στη συνέχεια φορτώθηκε με χρέη και τέλος είδε τον επικεφαλής της να πηγαίνει φυλακή με την κατηγορία της... αντιποίησης τραπεζιτών. (Φαρ Ουέστ, σε συσκευασία Φαρ Ιστ). Η συγκεκριμένη πίστωση δεν ισούτο με Χρυσό, αποδείχθηκε Καπνός. Δεν είναι η μόνη τέτοια περίπτωση. Το μοντέλο είναι μια εξαιρετικά διαδεδομένο.

Η φούσκα του κινεζικού δανεισμού ξεκινά το 2008: τότε που το Πεκίνο έβαλε μπροστά τις μηχανές ρευστότητας κι άρχισε να ρίχνει χρήμα στην οικονομία για να προστατευτεί από την κρίση του 2008. Κρατικά χρήματα και ιδιωτικά κεφάλαια (με τη διαμεσολάβηση νεοπαγών «σκιωδών» τραπεζών, χρηματοοικονομικών εταιρειών που λειτουργούν ως ικνυλάτες στην κινεζική βερσιόν του καπιταλισμού) προκάλεσαν μια έκρηξη δανεισμού. Οι αναπτυξιακοί δείκτες της Κίνας εν μέσω κρίσης διατηρήθηκαν εντυπωσιακά υψηλά. Αλλά ο μηχανισμός είχε συνέπειες: Το συνολικό χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ σχεδόν διπλασιάστηκε - από 125% του ΑΕΠ σε 225%. Το πρόβλημα -και στην Κίνα- είναι ότι τα νέα δάνεια δεν πηγαίνουν τόσο στην πραγματική οικονομία, δεν καλύπτουν τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρηματιών για παράδειγμα, δεν παράγουν υπεραξίες. Πηγαίνουν σε μεγάλες κρατικές ή ημικρατικές εταιρείες που κάνουν επενδύσεις αμφίβολης απόδοσης (ή «σκάνε» - όπως η λιγνιτική). Δεν είναι εύκολο όμως να χαλαρώσει τον εναγκαλισμό των τραπεζών με το «σκιώδες τραπεζικό σύστημα». Προκειμένου να συνετίσει τις τράπεζες που παρα-απλώθηκαν, τις αφήνει να ζορίζονται για παραδειγματισμό: Οι πεσιμένες τράπεζες πληρώνουν όλο και πιο ακριβά για να προμηθευτούν κεφάλαια από τη διατραπεζική αγορά, αλλά η κεντρική τράπεζα δεν παρεμβαίνει πάντα: «As προσέχαστε», λέει - μια προσέγγιση αποφασιστική, αλλά «Πύρρειας» αποτελεσματικότητας. Γιατί καθώς τα επιτόκια της διατραπεζικής αγοράς ανεβαίνουν αντανάκλωντας την ανασφάλεια, τα επενδυτικά προϊόντα που αποτελούν τη πέτρα του σκανδάλου γίνονται ακόμα πιο ελκυστικά, καθώς οι αποδόσεις τους ανεβαίνουν μαζί με τα διατραπεζικά επιτόκια. Το πρόβλημα διαιωνίζεται -αν δεν μεγαλώνει- καθώς το Πεκίνο προσπαθεί να πετύχει αντιφατικούς στόχους.

Η ώρα της αλήθειας για την πίστωση στην κινεζική οικονομία πλησιάζει. Η άρνηση μιας τράπεζας να αποζημιώσει επενδυτές που νόμιζαν ότι είχαν την εγγύησή της ή την εγγύηση του κράτους έχει σημασία, γιατί είναι ένδειξη πίεσης και πρόδρομος εντάσεων στην ατμοσφαιρική της παγκόσμιας οικονομίας. Το Πεκίνο έχει μπροστά του τον Γολγοθά της ανεξάρτησης από τα δανεικά, και της ταυτόχρονης φιλελευθεροποίησης της οικονομίας του. Στα πλεονεκτήματά του: ένας μηχανισμός που μπορεί να ασκεί πιο αποτελεσματικά εξουσία από μια αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Στα μειονεκτήματά: Η Κίνα είναι φρέσκος και άπειρος χειριστής πιστωτικών εργαλείων - εξαναγκάζεται σε πειραματισμούς. Ενίοτε, στα ερευνητικά εργαστήρια γίνονται ατυχήματα.

ΔΗΚΤΗΣ

Ο Έφορος

Το θέμα των κλοπών εταιρειών, ένα μείζον πρόβλημα που έχει αναδείξει συστηματικά η «Κ» τους τελευταίους μήνες, συζητήθηκε κατά την επίσκεψη εργασίας του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών. Ο Νίκαρς σχολίασε: «Βεβαίως συζητήθηκε και αυτό το θέμα και θα υπάρξει διασφάλιση μέσα από νομοθετικά μέτρα».

Το είπε

Σε παρατήρηση δημοσιογράφου ότι ξένοι επιχειρηματίες υποδεικνύουν την ανάγκη για εκσυγχρονισμό των διαδικασιών, ο Πρόεδρος είπε ότι «είναι ακριβώς αυτές τις ανάγκες, τα αιτήματα των χιλιάδων εταιρειών, που επέλεξαν ως έδρα τους την Κύπρο, που προσπαθούμε να ικανοποιήσουμε, ακριβώς σε συνδυασμό και με την προσπάθεια εκσυγχρονισμού του κράτους, φιλικότερου κράτους προς τους πολίτες και τους επιχειρηματίες και σε συνδυασμό, βεβαίως, και με την προσπάθεια προώθησης ή και προβολής του εκσυγχρονισμού σε σχέση με την ασφάλεια που πρέπει να παρέχεται έτσι ώστε να προσελκύσουμε ακόμα περισσότερους επενδυτές και επιχειρηματίες που επιλέγουν ή που θα επιλέξουν την Κύπρο ως κύριο διεξαγωγής των εργασιών τους».

Απορία 1

Όταν όμως η ιστοσελίδα του εφόρου λειτουργεί, όπως υπέδειξε το signalive, μόνο με ξεπερασμένα συστήματα πλοήγησης, τότε τίθεται και ένα άλλο ερώτημα: Ποιος ελέγχει πώς και γιατί δίνονται οι προσφορές για τέτοιες λειτουργίες; Γιατί κάτι μυρίζει ένα τέτοιο «λάθος», ιδίως στον «εκσυγχρονισμό».

Απορία 2

Ο έφορος Εταιρειών δεν έχει καμία ευθύνη για τα κεκτημένα του Τμήματός του και τις κλοπές εταιρειών; Στην Κύπρο τότε θα αποδοθούν ευθύνες και γιατί δεν αποδίδονται ποτέ;

Απορία 3

Τις αποζημιώσεις που θα κληθεί να πληρώσει η Κ.Δ. και κατ' επέκταση ο δούσχοιρος Κύπριος φορολογούμενος για τις ατασθαλίες του εφόρου Εταιρειών και τις κλοπές από τους νόμιμους δικαιούχους ποιος θα τις πληρώσει; Μήπως ο γενικός εισαγγελέας, που άρχισε τις γαργάρες, ο κύριος Κόκκινος ή ο Πάμποι της διαπλοκής;

Κεντρική για τράπεζες

Εν τω μεταξύ, με μεγάλο ενδιαφέρον αναζητούμε κάθε μήνα να δούμε τα στοιχεία μεριδίου της αγοράς ανά τράπεζα. Κάποια στιγμή είχαν ανακοινωθεί

Η καλύτερη δουλειά στον κόσμο

τα στοιχεία του 2013 για τον Ιανουάριο, τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο. Πλέον του 2013 και αφορούν μόνο στον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο.

Εκδήλωση

Σημειώνουμε γιατί αξίζει την παρουσίαση της ταινίας «12 years a slave» στο K Cineplex (Λευκωσία) στις 29 του μηνός στις 7:30. Όλα τα έσοδα από την προβολή θα πάνε σε αξιόλογο σκοπό, την υποτροφία του Ιδρύματος Σοφριανού, που παραχωρεί υποτροφίες κυρίως φοιτητών που σπουδάζουν στις ΗΠΑ. Πληροφορίες και σχετικά από το Fullbright.

Προς ματαίωση...

Ο λαογραφικός όμιλος Αβκορίτισσα Φωνή θα διοργανώσει σήμερα «παραδο-

σιακή εκδήλωση» στη λέσχη ηλικιωμένων του Αυγούρου. Η εκδήλωση είχε τίτλο «Το σφάξιμο του σήπρου». Παρουσία δωρεάν, 7 ευρώ το φαί. Αυτό ακριβώς... Σύμφωνα με πληροφορίες μας η Τρόικα δεν είχε καμία ανάμειξη.

Τα δάνεια...

Ενώ τα καλοστημένα δάνεια δίνουν και παίρνουν, κατάφερε η ΕΤΥΚ να κλειδώσει διά της «βίας» δάνεια από την Ελληνική με επιτόκια κάτω του 1% για τα μέλη της. Μάλιστα, το Υπουργείο Εργασίας σφράγισε την υλοποίηση της συμφωνίας που πήγε η Ελληνική να ακυρώσει. Θα λέγαμε πως τα έκαναν πλακάκια, αλλά μάλλον της κεραμικής...

Ο τρομοκράτης

Εν τω μεταξύ, ο «τρομοκράτης» πήρε και την αντιπροεδρία στο ΔΣ της Ελληνι-

κής, ενώ οι ενδείξεις δείχνουν πως δεν θα αφήσει εύκολα να του γλιστρήσει το πράμα από τα χέρια του με μείωση των ποσοστών του στο μέλλον. Δυστυχώς για τη δική μας ψυχαγωγία, στο παρόν στάδιο δεν αναμένονται επιστολές ή άλλες «τρομοκρατικές ενέργειες» από πλευράς της Third Point, αφού περιμένουν να δουν αν οι θέσεις τους «γίνονται αντιληπτές».

Η Οριζόντια

Αποφεύγουν όλα τα κόμματα την πρόταση Περίκη για οριζόντια ψηφοφορία στις ευρωεκλογές, έστω κι αν όλοι δηλώνουν πως συμφωνούν. Με την αποχή να υποσχεται πως θα βγει πρώτο κόμμα, οι πολιτικοί τρίβουν τα χέρια: Από την ώρα που μόνο τα κομματόσκυλα θα πάνε στις κάλπες, ο πλήρης έλεγχος του αποτελέσματος θα είναι εύκολος για τα κόμματα. Γιατί να χαλάσει η οριζόντια ό,τι κτίζει η αποχή;

Η χρονοθυρίδα

Οφείλει ο Δήκτης να σχολιάσει αλλά δεν έχει τι να πει για ένα τέτοιο χάλι και μία τέτοια ανοησία. Οι πιλότοι πρώτοι είχαν σχολιάσει δημοσίως με ανακοίνωση πως είναι εναντίον της πώλησης και όλοι τώρα ψάχνουν να βρουν ποιος χάλασε το ντιλ παραβιάζοντας τη ρήτρα εμπιστευτικότητας. Αυτό όμως που μένει είναι πως άλλη μία εταιρεία που κατεβαίνει Κύπρο για να κάνει δουλειές, ανακάλυψε πως υπάρχει ρίσκο για τη φήμη της. Και εις ανώτερα.

diktis@kathimerini.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΗΛΙΑ ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ένα κεφάλαια μετακινούνται από την Τουρκία στην Ελλάδα

Μετακίνηση ξένων κεφαλαίων από την τουρκική προς την ελληνική κεφαλαιαγορά σημειώνεται τις τελευταίες εβδομάδες. Η έντονη πολιτικο-οικονομική αναταραχή στη γειτονική χώρα δείχνει να υπονομεύει το εκεί επενδυτικό κλίμα, την ώρα που εδώ διατυπώνονται προσδοκίες ανάκαμψης από μεγάλους ξένους επενδυτικούς οίκους. Η αποκλίνοσα συμπεριφορά των δυο οικονομιών, διαμορφώνει αντίστοιχα και τις ροές κεφαλαίων, συμφωνά με διαχειριστές κεφαλαίων, που δραστηριοποιούνται στις αναδυόμενες αγορές. Αρμόδιες πηγές υποστηρίζουν πως η μετάταξη, σε αυτή την κατηγορία, της Ελλάδας από την MSCI, στα τέλη Νοεμβρίου, έφερε τις δύο αγορές σε ευθεία σύγκριση και ανταγωνισμό για τα ίδια ξένα κεφάλαια. Με τη διολίσθηση της τουρκικής λίρας έντονη, την ώρα που η ελληνική κεφαλαιαγορά είναι προσδεμένη στο ευρώ, «η φυγή κεφαλαίων από την Κωνσταντινούπολη προς την Αθήνα ήταν σχεδόν αναπόφευκτη» αναφέρουν οι ίδιοι κύκλοι.

Και ενώ κεφάλαια εγκαταλείπουν μαζικά την Τουρκία, στην Ελλάδα, για δεύτερη φορά μέσα σε λιγότερο από τρεις μήνες, εμφανίσθηκαν και εκτελέστηκαν εντολές ξένων επενδυτών στα τρίμηνα έντοκα.

μειώτες είναι οι αποδόσεις που σημειώνονται και στα δεκαετή κρατικά ομόλογα. Το κόστος δανεισμού της Άγκυρας, όπως αποτυπώνεται στα δικά της δεκαετή, που σημειωτέον έχουν ρήτρα δολαρίου, έχει ανέλθει στα επίπεδα του 10%, από το 6% του προηγούμενου Μαΐου. Την ίδια ώρα, αυτό της Αθήνας έχει υποχωρήσει - έστω και θεωρητικά, αφού παραμένει, για την ώρα, εκτός αγορών - στο 7,7% από 11% στα μέσα του περασμένου καλοκαιριού. Την απόκλιση αυτή έχουν προκαλέσει αγορές ελληνι-

Το κόστος δανεισμού της Άγκυρας, όπως αποτυπώνεται στα δικά της δεκαετή, που σημειωτέον έχουν ρήτρα δολαρίου, έχει ανέλθει στα επίπεδα του 10%, από το 6% του προηγούμενου Μαΐου.

κών ομολόγων και πωλήσεις τουρκικών.

Οι ξένοι επενδυτές από τον περασμένο Μάιο έως τα Χριστούγεννα, «ξεφορτώθηκαν» τουρκικά ομόλογα ονομαστικής αξίας άνω των 20 δισ. δολαρίων. Στο διάστημα αυτό ενέσκηψε η νευρική κατάσταση των μεγάλων διαχειριστών κεφαλαίων για τις αναδυόμενες οικονομίες - λόγω της προαναγγελίας από την US Fed της πρόθεσής της να μετριάσει τις ενέσεις ρευστότητας - ενώ εντάθηκαν οι ανησυχίες εξαιτίας του σκανδάλου διαφθοράς.

Και ενώ κεφάλαια εγκαταλείπουν μαζικά την Τουρκία, στην Ελλάδα, για δεύτερη φορά μέσα σε λιγότερο από τρεις μήνες, εμφανίσθηκαν και εκτελέστηκαν εντολές ξένων επενδυτών στα τρίμηνα έντοκα. Επτά ξένες τράπεζες φέρονται να συμμετείχαν στη δημοπρασία καλύπτοντας, σύμφωνα με πηγές κοντά στους primary dealers, το 25% περίπου της έκδοσης, ύψους 1,625 δισ. ευρώ, οδηγώντας το επιτόκιο στο 3,75%. Οι προβλέψεις για το κόστος της έκδοσης ήταν για 4% ενώ προσφέρθηκαν κεφάλαια υπερ-

διπλάσια του ζητούμενου ύψους. Η πρώτη φορά που είχε καταγραφεί ζήτηση εντόκων από το εξωτερικό ήταν τον περασμένο Νοέμβριο. Τότε είχαν απορροφηθεί 200 εκατ. ευρώ και πάλι σε τρίμηνα έντοκα. Την ίδια ώρα το χρηματοδοτικό πρόβλημα της Τουρκίας αυξάνεται, καθώς μεγάλο μέρος του εξωτερικού της χρέους είναι αποτιμημένο σε δολάρια την ώρα που η τουρκική λίρα εμφανίζεται υποτιμημένη κατά 17% για το 2013 και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών καλπάζει. Η τουρκική κυβέρνηση προβλέπει πως το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα κλείσει το 2013 στο 7,1% από 6,1% το 2012. Το προηγούμενο έτος, το 2011 το έλλειμμα είχε αγγίξει το 10% και η λίρα είχε υποχωρήσει κατά 18%.

Δεν είναι περιεργό, λοιπόν, που το χρηματιστήριο της Κωνσταντινούπολης εμφανίζει κάκιση απόδοσης στο 12μηνο και συγκεκριμένα πτώση της τάξης του 15%, ενώ στην Αθήνα ο γενικός δείκτης εμφανίζεται ενισχυμένος κατά 37%, καταγράφοντας μία από τις υψηλότερες επιδόσεις διεθνώς.

Στρατηγική αλλαγής κλίματος στην οικονομία

Προεδρικό και Υπουργείο Οικονομικών προσπαθούν να αλλάξουν την εικόνα της χώρας και να φέρουν επενδύσεις

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Με διακρουμένη την πρόθεση της κυβέρνησης να τηρήσει με ευλάβεια τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι του διεθνούς προγράμματος προσαρμογής, το βάρος τώρα πέφτει στη προσπάθεια για σταδιακά αποκατάσταση των αναπτυξιακών προοπτικών της κυπριακής οικονομίας.

Οι προβλέψεις του ΔΝΤ για το 2014 αναφέρουν ότι η οικονομική δραστηριότητα θα εξακολουθήσει να είναι υποτονική, ενώ την απότομη πτώση του ΑΕΠ θα ακολουθήσει μια πιο αργή ανάκαμψη, σε σύγκριση με τις περισσότερες άλλες χώρες της Ευρωζώνης που βρίσκονται σε πρόγραμμα.

Ο στόχος είναι να επιστρέψει όσο το δυνατό ταχύτερα η οικονομία σε κανονικούς ρυθμούς και να καταστεί δυνατή η προσέλκυση νέων επενδύσεων από το εξωτερικό, αλλά και η υλοποίηση επενδύσεων από τους ίδιους τους Κυπρίους. Τυχόν μεγάλες επενδύσεις είναι καλοδεχόμενες, αλλά από μόνες τους δεν επαρκούν για να αναστραφεί το κλίμα. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος προνομιακού κώρι για επενδύσεις είναι ο τομέας παροχής υπηρεσιών, τα ακίνητα και ο τουρισμός.

Το ζητούμενο είναι να υπάρξει ροή πολλών μικρών επενδύσεων, οι οποίες και μπορούν να δημιουργήσουν ένα «αναπτυξιακό ποτάμι» παρασύροντας ολόκληρη την οικονομία.

Σε αυτή τη λογική εντάσσεται η προσωπική επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, στα γραφεία του Εφόρου Εταιρειών, οι εξαγγελίες για πλήρη εκσυγχρονισμό και μηχανογράφηση όλων των υπηρεσιών που παρέχονται προς επιχειρήσεις, αλλά

και η σύναψη της συμφωνίας για τη αξιοποίηση των ακινήτων στις Βρετανικές Βάσεις.

Ο εκσυγχρονισμός του Εφόρου Εταιρειών ικανοποιεί τις ξένες εταιρείες, ενώ η συμφωνία για τις βάσεις αναμένεται να δώσει ώθηση στην πολύπαθη αγορά ακινήτων.

«Θεωρώ καθήκον μαζί με τους υπουργούς, την επίσκεψη σε ζωτικούς τομείς και σημαντικά Τμήματα της κυβέρνησης που συνεισφέρουν σημαντικά στην οικονομία, έτσι ώστε με τον εκσυγχρονισμό τους να μπορούν να αποδώσουν ακόμη περισσότερο. Από την ώρα που μηχανογραφούνται τα πάντα σημαίνει ότι δημιουργούνται καλύτερες προοπτικές και προϋποθέσεις εξυπηρέτησης των σημαντικών επιχειρήσεων που επέλεγον την Κύπρο ως επιχειρηματικό κέντρο», είναι η χαρακτηριστική δήλωση του Προέδρου Αναστασιάδη, μετά την επίσκεψη στον Έφορο Εταιρειών. Το Νοέμβριο στην Κύπρο εγγράφηκαν 1.000 νέες εταιρείες, επίδοση που δεν περνά απαρατήρητη, αν ληφθεί υπόψη που βρίσκονταν η χώρα δέκα μήνες νωρίτερα.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας ενδυνάμωσης του εταιρικού τομέα εντάσσεται και η εκστρατεία για προσέλκυση επενδύσεων από το εξωτερικό, όπως η διαφημιστική καμπάνια του CIPA σε διεθνή μέσα. Στο πρόσφατο ταξίδι του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Λονδίνο δόθηκε στο μήνυμα στο City ότι η κυβέρνηση θα παρέχει κάθε διευκόλυνση για μία στενότερη συνεργασία.

Σε ό,τι αφορά τη συμφωνία για την πολεοδόμηση των Βάσεων, αναμένεται να φέρει επενδύσεις, καθώς πρόκειται για περιοχές που δεν είναι κορεσμένες οικιστικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι με τη συμφωνία αίρονται

Το ζητούμενο είναι να υπάρξει ροή πολλών μικρών επενδύσεων, οι οποίες και μπορούν να δημιουργήσουν ένα «αναπτυξιακό ποτάμι», συμπαρασύροντας ολόκληρη την οικονομία. Στη λογική αυτή εντάσσεται και σύναψη της συμφωνίας για την αξιοποίηση των ακινήτων στις Βρετανικές Βάσεις.

οι περιορισμοί για εμπορικές και τουριστικές αναπτύξεις. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να κινηθεί με ταχύτητα. Ήδη ο υπουργός Εσωτερικών, Σωκράτης Χάσιος, έκανε γνωστό ότι ο πολεοδομικός σχεδιασμός στις βρετανικές βάσεις θα ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου.

Στο μέτωπο των μεγάλων αναπτύξεων, ο Σύνδεσμος Μεγάλων Αναπτύξεων και ο Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων (CIPA) συμφώνησαν να συντονίσουν τις προσπάθειές τους. Βαρύτητα θα δοθεί στην προβολή, στο εξωτερικό, μεγάλων αναπτυξιακών έργων, με αφορμή τις επι-

κειμένες εξορμήσεις που προγραμματίζουν κυβέρνηση και CIPA.

Αποτέλεσμα το 2015

Το αποτέλεσμα προσδοκάται ότι θα φανεί από το 2015. Το 2014 θα είναι άλλη μια χρονιά ύφεσης, με την προσπάθεια να επικεντρώνεται στη διατήρηση των υφιστάμενων ρυθμών εντός των στόχων που περιγράφονται στο Μνημόνιο.

Παρά την καλή πορεία των δεικτών οικονομικών, η πραγματική οικονομία επηρεάζεται βαθιά από την τραπεζική κρίση και την ουσιαστική ανάγκη για απομύκνωση, δεδομένου του υψηλού χρέους του

ιδιωτικού τομέα. Αναλυτές του ΔΝΤ σημειώνουν ότι σύμφωνα με τις εμπειρίες των άλλων, η διαδικασία της απομύκνωσης αναμένεται να ξεδιπλωθεί σταδιακά κατά τη διάρκεια του 2015-20, με την αποταμίευση του ιδιωτικού τομέα να μειώνεται με βραδείς ρυθμούς. Το ίδιο το ΔΝΤ στις προβλέψεις του αναφέρει ότι οι προβλέψεις για την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις αναθεωρήθηκαν ελαφρά προς τα κάτω και μέχρι το 2020 αναμένεται να παραμένουν περίπου 10% και 50%, αντίστοιχα, κάτω από τα προ-κρίσης επίπεδα, με αποκορύφωμα το 2008.

Ο υπουργός Οικονομικών, Χάρης Γεωργιάδης, μιλώντας στο Sky News δεν ωραιοποίησε την κατάσταση, αλλά δεν έκρυψε την εκτίμησή του ότι τελικά η Κύπρος θα πάει καλύτερα από τις εκτιμήσεις. «Η Κύπρος αντιμετωπίζει ακόμη σοβαρές δυσκολίες, οι οποίες είναι βραχυπρόθεσμες και προσωρινές. Η Κύπρος βλέπει μπροστά και ανακάμπτει από τις συνέπειες του κωρέματος», είπε.

Στην επίτευξη του στόχου για ύφεση 4,8% εντάσσεται η περαιτέρω άρση των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων και η υλοποίηση όλων των μνημονιακών υποχρεώσεων του τραπεζικού τομέα, με αιχμή την πλήρη ανακεφαλαιοποίηση του Συνεργατισμού, του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας Κύπρου. Η κυβέρνηση αισιοδοχεί, χωρίς να πανηγυρίζει, έχοντας ως δεδομένα τη μικρότερη, από το αναμενόμενο, ύφεση του 2013 και τις πρώτες αναβαθμίσεις από οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Αναλυτές σημειώνουν ότι το 2013 πράγματι κύλησε καλύτερα από τις προβλέψεις, αλλά οι προκλήσεις παραμένουν, όπως μία παρατεταμένη

διαδικασία απομύκνωσης του ιδιωτικού τομέα, επιδείνωση των συνθηκών ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και μείωση των αποθεμάτων ρευστότητας (αυτό που λέμε «λίπος») των νοικοκυριών.

Τα παραπάνω ενδεχόμενα σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη περιοριστική δημοσιονομική πολιτική, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μία βαθύτερη και πιο παρατεταμένη ύφεση, καθώς και σε μία πιο αργή ανάκαμψη, μεσοπρόθεσμα. Καθυστερήσεις στην άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων θα επηρεάσει αρνητικά την οικονομία, αλλά και μία πρόωπη απομάκρυνσή τους μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

«Οι εντάσεις μεταξύ της εκτελεστικής εξουσίας και της κεντρικής τράπεζας, αν αυτές δεν διευθετηθούν, θα μπορούσαν να παρατείνουν την αβεβαιότητα και να εμποδίσουν την επιστροφή της εμπιστοσύνης», αναφέρει σε έκθεσή του το ΔΝΤ, εισάγοντας και ένα πρόσθετο στοιχείο αβεβαιότητας.

Σε περίπτωση που η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα απαιτήσει περισσότερο χρόνο, αυτό θα μπορούσε να περιορίσει τη ρευστότητα των τραπεζών και την ικανότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα να στηρίξει την ανάκαμψη.

Από την άλλη πλευρά, όμως, μία πιο γρήγορη ανάκαμψη της Ευρωζώνης θα μπορούσε να υποστηρίξει τις κυπριακές εξαγωγές, ενώ πάντα υπάρχει και η θετική προοπτική από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των αποθεμάτων φυσικού αερίου που θα μπορούσε να ενισχύσει τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της οικονομίας.

seitanidisi@kathimerini.com.cy

Τα μαθητικά βιβλία σε ταμπλέτα

τα παιδιά μας αξίζουν το καλύτερο

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Διατίθεται στο

App Store

ANDROID APP ON

Google play

Προμηθευτείτε τις κάρτες ενεργοποίησης **ΜΟΝΟ** από τα Cytashop

Για περισσότερες πληροφορίες πληκτρολογήστε www.aristotelislibrary.com

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Στρατηγικός Συνεργάτης

«Σφαγές» για τη σύμβαση της ΕΤΥΚ

Προνομακή μεταχείριση των μελών της συντεχνίας, με δάνεια που μεταφράζονται σε ζημιά για τις τράπεζες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Υποχρέωση της Ελληνικής Τράπεζας, να παραχωρεί μέχρι και άτοκα ή χαμηλότοκα δάνεια στα μέλη της ΕΤΥΚ. Αυτό προκύπτει από απόφαση του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων (ΤΕΣ) του Υπουργείου Εργασίας, στο οποίο παρέπεμψε η ΕΤΥΚ διαφορά που είχε με την Ελληνική Τράπεζα. Σύμφωνα με το ΤΕΣ, «διαπιστώνεται παραβίαση όρων εργοδοτικής πλεύρας». Η διαφορά αφορά στα δάνεια που παραχωρούνται από την τράπεζα στα μέλη της ΕΤΥΚ, κάτω από εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους, με πιο προνομακώδη το δάνειο μέχρι 85.000 ευρώ, με επιτόκιο 0,56%.

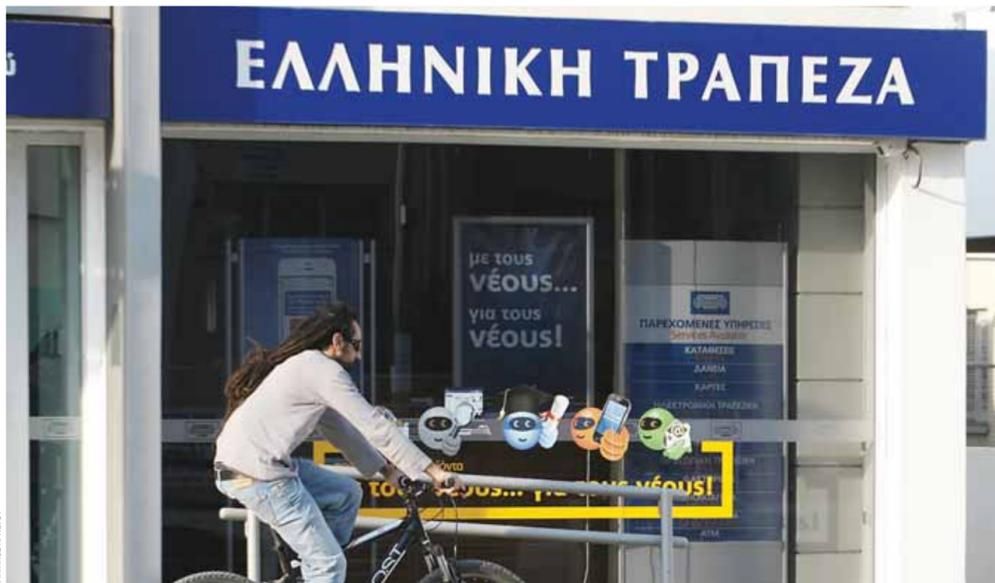
Τα συγκεκριμένα δάνεια παραχωρούνται εδώ και χρόνια, με όρους αρκετά πιο ευνοϊκούς από εκείνους που είδαμε στα αμφιβόλου πηκτικής υπόστασης δάνεια που είχαν παραχωρηθεί σε άλλους τραπεζικούς και δη τους υψηλόμισθους.

Είναι προφανές πως οι τράπεζες ζημιώνουν από την παραχώρηση αυτών των δανείων, αφού τα επιτόκια δεν μπορούν να καλύψουν σε καμία περίπτωση το κόστος χρήματος (καταθέσεις και άλλες χρηματοδοτήσεις) των τραπεζικών ιδρυμάτων. Επιπλέον, μέχρι και το α' εξάμηνο του 2013 οι τράπεζες δεν μπορούσαν να καλύψουν καν το κόστος του πληθωρισμού με τα συγκεκριμένα επιτόκια. Ουσιαστικά, τα δάνεια είναι επικερπή από τις τράπεζες και ουσιαστικά ουσιαστικά μεταφράζονται σε καταβολή σημαντικού μέρους των δόσεων από την ίδια την τράπεζα.

Η συμφωνία αυτή δεν είναι καινούργια, και χρονολογείται στις «καλές εποχές», ενώ αποτελούσε μέρος της τελευταίας συλλογικής σύμβασης η οποία είχε ανανεωθεί προ τριετίας.

Δάνεια δωρεάν

Στην προκειμένη περίπτωση, η Ελληνική Τράπεζα φέρεται να αρνήθηκε την παραχώρηση δανείων με τόσο ευνοϊκό επιτόκιο στα μέλη της ΕΤΥΚ, ενδεχομένως και εν όψει του γεγονότος ότι, πέρα από τη μειωμένη ρευστότητα που αυξάνει το κόστος χρήματος για τις τράπεζες, πολλά μέλη της ΕΤΥΚ, το παρόν διάστημα δεν μπορούν πλέον να κριθούν ως αναμφιβόλου φερεγγυότητας. Αυτό οφείλεται στην εκτίμηση πως πολλοί εξ αυτών, είτε θα χάσουν τη δουλειά τους είτε θα αντιμετωπίσουν μείωση των μισθών τους. Η τραπεζική κρίση, ωστόσο, δεν αποτέλεσε στοιχείο που να επηρεάσει, είτε την απόφαση της ΕΤΥΚ να προσβάλει την απόφαση της Ελληνικής, είτε την απόφαση του

Στο τμήμα εργασιακών σχέσεων προσέφυγε η ΕΤΥΚ σε βάρος της Ελληνικής Τράπεζας για παραβίαση της συλλογικής σύμβασης σε σχέση με τα υπερδάνεια.

Συγκεκριμένα, η σύμβαση που η Ελληνική Τράπεζα παραβίασε, προνοεί:

- **Στεγαστικό δάνειο μέχρι 85.000, με επιτόκιο 0,56%. 17.000 με επιτόκιο 0,83%.**
- **Δάνειο αυτοκινήτου μέχρι 16.000 με επιτόκιο 0,83%.**
- **Δάνειο Καθαριστριών μέχρι 24 μηνιαίους μισθούς, με επιτόκιο 0,83%.**
- **Χρηματοδοτήσεις (γενικές) μέχρι 17.000 με επιτόκιο 0,83%.**
- **Δάνειο Γάμου μέχρι τρεις μηνιαίους μισθούς, με επιτόκιο 0,83%.**
- **Δάνειο επιμόρφωσης των τραπεζικών υπαλλήλων μέχρι 10.250 ευρώ, άτοκο.**
- **Φοιτητικό δάνειο μέχρι 35.000, ανα τέκνο, με υψηλότερο επιτόκιο το 0,97%.**

Γάμου, αυτοκίνητα, σπίτια και γενικές χρηματοδοτήσεις με επιτόκιο κάτω του 1%.

ΤΕΣ, το οποίο εκ πρώτης όψεως έκρινε ορθά πως παραβιάστηκε η συλλογική σύμβαση.

Ενδιαφέρον προκαλεί και το γεγονός ότι η συγκεκριμένη σύμβαση, με την οποία προβλέπεται η ευνοϊκή μεταχείριση των τραπεζικών υπαλλήλων και τραπεζιτών που είναι μέλη της ΕΤΥΚ, έληξε στο τέλος του 2013, δηλαδή λιγό-

τερο από ένα μήνα μετά την έκδοση από πλευράς του Υπουργείου Εργασίας, της προσφυγής που είχε κάνει η ΕΤΥΚ.

Σήμερα, ο Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών και η ΕΤΥΚ βρίσκονται στο στάδιο διαπραγμάτευσης της συλλογικής σύμβασης που έχει λήξει. Η διαπραγμάτευση φαίνεται να έχει κολλήσει στο αίτημα της ΕΤΥΚ για καταβολή εισφοράς 4% των μισθών από πλευράς των εργοδοτών. Το μισό από αυτό το πόσο θα μεταφέρεται σε ειδικό Ταμείο Αλληλεγγύης μεταξύ των υπαλλήλων, στο οποίο δεν θα συνεισφέρουν οι υπάλληλοι για τη μεταξύ τους αλληλεγγύη και το οποίο θα καλύπτει τις ανάγκες υπαλλήλων που θα χάνουν τη

δουλειά τους. Το άλλο 2% θα μεταφέρεται στο ταμείο Προνοίας. Πρότυπο για την ΕΤΥΚ, αποτελεί η συμφωνία που έχει ήδη γίνει με την ασφαλιστική CNP.

Όσο συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις για το Ταμείο Αλληλεγγύης, δεν τίθεται με επιτακτικό τρόπο του τραπέζι το καθολικό δικαίωμα ουσιαστικά δωρεάν δανείων με τα επιτόκια που καταγράφονται πιο πάνω. Ορισμένες από τις τράπεζες θεωρούν απαράδεκτο τον όρο της σύμβασης στον οποίο είχαν συμφωνήσει προ κρίσης, αφού με αυτόν οι τράπεζες έχουν εγγυημένες ζημιές από την παραχώρηση των δανείων γάμου, αυτοκινήτου, επιμόρφωσης κτλ. στους υπαλλήλους τους. Από την πλευρά της, η ΕΤΥΚ έχει αποφύγει μέχρι σήμερα τη συζήτηση του θέματος, στέλνοντας όμως σαφή μηνύματα μέσα από την προσφυγή που έκανε κατά της Ελληνικής και μάλιστα αμέσως πριν από τη λήξη της σύμβασης και μεσοδιάσει της κρίσης.

Αξιοσημείωτο είναι, πάντως, το γεγονός πως, μπορεί μεν να κρίνεται ως κάτι παραπάνω από υπερβολή η παραχώρηση δανείων στους υπαλλήλους έναντι επιτοκίων που συνεπάγονται ζημιά, αλλά από την πλευρά τους οι τράπεζες είχαν δεχτεί στο παρελθόν τη συγκεκριμένη πρόνοια στις συλλογικές συμβάσεις. Από την άλλη, η ΕΤΥΚ αγόρασε στην Κεραμωτή τα εκδρομικά τεμάχια, με δικά της χρήματα.

Καβάλα στα προνόμια

Δεν είναι κάτι καινούργιο τα δάνεια που δικαιούνται τα μέλη της ΕΤΥΚ με βάση τις συλλογικές συμβάσεις. Ούτε μπορεί να πει κανείς πως το κόστος, το οποίο οι τράπεζες ως μοχλευμένες επιχειρήσεις δεν επιφορτίζονται οι ίδιες, αλλά μεταφέρουν στους πελάτες τους, είναι μεγαλύτερο από εκείνο που δημιουργήθηκε από τα μεγάλα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Ωστόσο, το δικαίωμα σε δάνεια με επιτόκια που συνεπάγονται ζημιά για τις τράπεζες και τα οποία ουσιαστικά ισοδυναμούν με καταβολή του μεγαλύτερου μέρους των τόκων από τις ίδιες τις τράπεζες, αποτελεί στρεβλή συμφωνία η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί λογική μέσα στα πλαίσια της σημερινής κατάστασης. Σίγουρα η ΕΤΥΚ δεν είναι ο μόνος ένοχος για αυτές τις εικόνες: Οι ίδιες οι τράπεζες, εξάλλου, δέχτηκαν αυτά τα προνόμια στο πλαίσιο των συλλογικών συμβάσεων και ως εκ τούτου μέρος της ευθύνης τους ανήκει.

Πάνω από όλα, αυτές οι συμφωνίες, που αφορούν περίπου 11.500 μέλη (ηλπν περίπου 2.000 από φέτος) αποτελούν μέρος της παθογένειας που χαρακτήριζε το τραπεζικό σύστημα. Δεν είναι μόνο το γεγονός ότι, εκ της συμφωνίας, τα μέλη της ΕΤΥΚ είχαν να παίρνουν δάνεια από τους εργοδότες τους –ένα σύστημα που δημιουργούσε εξαρτήσεις, προωθούσε την ανοχή εντός του συστήματος και διαμόρφωνε στραβά κίνητρα μέσα στις τράπεζες. Συνάδελφοι καλούνται να εγκρίνουν δάνεια συναδέλφων και μάλιστα με τόσο ευνοϊκούς όρους, ένα δεδομένο που δεν είναι δυνατόν να μην έχει δημιουργήσει στρεβλώσεις. Είναι, επίσης, και το γεγονός ότι ουδείς (τράπεζες, υπάλληλοι, ΕΤΥΚ ή έποπτες) δεν σκέφτηκαν πως αυτά τα δάνεια, που δεν τηρούν κανέναν από τους κανόνες της αγοράς, θα πρέπει να πληρωθούν από κάποιον άλλο –στην προκειμένη, από τους άλλους πελάτες των τραπεζών. Όταν γίνεται λόγος για μόνον τραπεζιτών, όταν γίνεται λόγος για συνδεδεμένα δάνεια και όταν γίνονται αναφορές σε παρατηρίες από τα τραπεζικά ιδρύματα, ένα στοιχείο που δεν μπορεί να παρακάμπεται για πάντα, είναι πως και η ΕΤΥΚ είχε λόγο, συχνά με παρουσία μέλους της στα Διοικητικά Συμβούλια, στα όσα τεκταινούν. Δεν έχει σημασία ούτε πως το κόστος των δανείων αυτών για τους άλλους πελάτες των τραπεζών, είναι κατά πάσα πιθανότητα πολύ μικρότερο από το κόστος των μεγάλων δανειοληπτών, όπως τους «30» της Τράπεζας Κύπρου.

Το πιο εντυπωσιακό είναι πως η ΕΤΥΚ δείχνει πως θα απαιτήσει αυτά τα προνόμια –απότοκο μιας άλλης εποχής– και στη νέα συλλογική σύμβαση. Αυτό θα αποτελούσε το επιστέγασμα μιας στρεβλής οικονομίας, αλλά και μία ακόμα ντροπή για την Κεντρική, εάν συνεχίσει αυτή να το δέχεται.

Προς «Σολομώντεια λύση» η Τράπεζα Κύπρου για τα γραμμάτια

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Την ώρα που συνεχίζονται διεργασίες –και ολοκληρώνονται και συναλλαγές– που αφορούν στην πώληση κλειδωμένων καταθέσεων, όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα στη λήξη του πρώτου γραμματίου των κλειδωμένων καταθέσεων. Πρόκειται για την πρώτη «παρτίδα» από τις κλειδωμένες καταθέσεις, που αντιστοιχεί περίπου στο 17,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων. Μετά το κούρεμα των ανασφάλιστων καταθέσεων κατά 47,5%, το υπόλοιπο των καταθέσεων μεταφέρθηκε σε κλειστά ανανεώσιμα γραμμάτια σε τρεις παρτίδες. Η πρώτη λήγει στο τέλος του μηνός και φτάνει στα 1,42 δισ. ευρώ.

Το μεγάλο ερώτημα που τίθεται από όλους τους ενδιαφερόμενους, είναι κατά πόσον το γραμμάτιο θα απελευθερωθεί ή θα ανανεωθεί. Όποια και να είναι η επιλογή της τράπεζας, θα πρόκειται για εξαιρετικά σημαντική ένδειξη, την οποία περιμένουν, όχι μόνο όσοι έχουν χρήματα κλειδωμένα στην Κύπρο, αλλά και πολλοί επενδυτές.

Εάν απελευθερωθεί το γραμμάτιο, επιτρέποντας έτσι στους καταθέτες να αντλήσουν τα χρήματά τους, αυτό θα αποτελέσει ισχυρό μήνυμα πως η τράπεζα επανέρχεται στην ομαλότητα, σε σημείο μάλιστα που θα μπορεί κανείς να μιλήσει και για ουσιαστική χαλάρωση των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων, οι οποίοι έχουν ουσιαστικά επιβληθεί για να προστατευτεί η

Τράπεζα Κύπρου. Από την άλλη, όμως, εκφράζονται και ανησυχίες, αφού, με την απελευθέρωση των γραμματιών, θα μπορούσαν 1,4 περίπου δισ. ευρώ να εγκαταλείψουν την τράπεζα σχεδόν αμέσως, γεγονός που δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για την επιβίωση της τράπεζας, εάν συμβεί κάτι τέτοιο. Εξάλλου, οι τράπεζες καταρρέουν συνήθως λόγω έλλειψης ρευστότητας και όχι λόγω κεφαλαιακής επάρκειας...

Εάν, από την άλλη, το γραμμάτιο ανανεωθεί, αυτό θα αποτελέσει ισχυρό μήνυμα πως η Κύπρου αντιμετωπίζει ακόμα σοβαρά προβλήματα σε σχέση με τη ρευστότητα της, και δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις της αγοράς. Ένα τέτοιο μήνυμα θα επιβεβαιώσει πως η τράπεζα δεν έχει επανέλθει σε κανονικούς ρυθμούς

Η απόφαση περνά και μέσα από δημοσκόπηση της Κεντρικής.

και πως πιέζεται ακόμα, 10 μήνες μετά το κούρεμα.

Προς σολομώντεια

Η λύση που φαίνεται πως θα βρεθεί μπροστά στο δίλημμα, είναι να ανανεωθεί το γραμμάτιο, αλλά μόνο μερικώς, απελευθερώνοντας έτσι μέρος των χρημάτων που θα μπορούσαν να αντληθούν από τους καταθέτες. Σύμφωνα με πληρο-

Η πιο σημαντική ένδειξη για την πορεία των καταθέσεων, θα είναι η απελευθέρωση –ή όχι– των κλειδωμένων καταθέσεων.

φορίες, στο Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας εκφράζονται και οι δύο απόψεις, αλλά φαίνεται πως, αν δεν αλλάξουν οι σημερινές ισορροπίες, τότε θα περάσει η απόφαση για απελευθέρωση του γραμματίου. Πάντως, εμπλεκόμενοι σχολιάζουν πως δεν είναι άσχετο αυτό το δεδομένο και με το γεγονός ότι στο Συμβούλιο αποφασίζουν ακριβώς εκείνοι οι πρώην

καταθέτες που έχουν σήμερα και τα μεγαλύτερα ποσά κλειδωμένα στα γραμμάτια.

Σε κάθε περίπτωση, οι ανησυχίες που εκφράζονται σχετικά με τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει μία μαζική φυγή κεφαλαίων από την Τράπεζα Κύπρου, δεν αντιμετωπίζονται ως ασήμαντες. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι η εκστομή αντίληψης καταθέσεων δεν είχε άσχημα

αποτελέσματα ως σήμερα. Η πορεία τα μεγαλύτερα ποσά κλειδωμένα μπορεί να είναι γνωστή, μετά το μπλακάουτ πληροφόρησης που επέβαλε η Κεντρική στα επίσημα της στοιχεία.

Η κεντρική, από τη δική της πλευρά, αναμένει τα αποτελέσματα δημοσκόπησης που έχει παραγγείλει για να διαφανεί σε ποιο βαθμό η διάθεση των καταθετών είναι να

αντλήσουν τα χρήματά τους από την τράπεζα, αν αυτό τους επιτρέπει. Η μέθοδος αυτή μπορεί να κριθεί ως περίεργη –ιδίως από τη στιγμή που το τελικό αποτέλεσμα μιας φυγής κεφαλαίων εξαρτάται από ένα μικρό σχετικά αριθμό μεγαλοκαταθετών, αλλά και ιδίως από τη στιγμή που γενικώς οι δημοσκοπήσεις στην Κύπρο αποδεικνύονται αναξιόπιστες. Πάντως, δεν είναι γνωστός ο οίκος που ανέλαβε να κάνει την έρευνα εκ μέρους της Κεντρικής.

Η τελική απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί χωρίς την τρέχουσα, όπως γίνεται κατανοητό. Η στάση της φαίνεται πως θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό από την τοποθέτηση του Υπουργείου Οικονομικών και τις αναλύσεις της Κεντρικής, οι οποίες σύμφωνα με πληροφορίες στο παρόν στάδιο «γέρνουν προς την πλευρά της απελευθέρωσης».

Το πιο πιθανό σενάριο, ωστόσο, θα είναι η μερική απελευθέρωση των γραμματιών, με ανανέωση κάποιου ποσοστού.

Αυτή η σκέψη απασχολεί, τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας, όσο και τους άλλους εμπλεκόμενους. Με μία τέτοια «σολομώντεια» λύση, θα μπορεί μεν η τράπεζα να στείλει το μήνυμα πως είναι σε θέση να «κρατήσει» τις καταθέσεις, πείθοντας τους καταθέτες να μην πάντων μαζικές αναλήψεις, ενώ την ίδια ώρα θα έχει ένα αμυντικό όργανο σε περίπτωση που τελικά αρχίσουν μεγάλες αναλήψεις μολίς απελευθερωθούν τα γραμμάτια.

«Χρειάζονται έξυπνες λύσεις στην εποπτεία»

Η Helen Brand, εκτελεστική σύμβουλος της ACCA, τονίζει πως η αντίδραση στην κρίση πρέπει να είναι στοχευμένη

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Οι λογιστές είναι συχνά, εκτός από οικονομικοί διαχειριστές, και βασικοί σύμβουλοι σε θέματα ηθικής τάξης, ιδίως στις μικρές επιχειρήσεις. Γι' αυτό και η ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) δίνει ιδιαίτερο βάρος στα θέματα ηθικής αλλά και στη διάβιου μάθηση των μελών της, σχολιάζει η Helen Brand, εκτελεστική σύμβουλος του ACCA. Κάτω από τις σημερινές συνθήκες, δίνεται ιδιαίτερο βάρος, όχι μόνο στη διαρκή εκπαίδευση, αλλά και στην προσοχή που πρέπει να δίνεται στα θέματα ηθικής λειτουργίας των λογιστών. Το ζήτημα δεν είναι απλώς πως έχει δοθεί μεγαλύτερη σημασία στα ζητήματα ηθικής εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που έφερε αυτά τα ζητήματα στο προσκήνιο. Μεγάλο μέρος της προσπάθειας, έχει να κάνει και με το πόσο περίπλοκα έχουν καταστεί πλέον αυτά τα ζητήματα, που είναι πλέον πολύ αντικειμενικά.

«Το ηθικό είναι και βιώσιμο», σχολιάζει η κ. Brand και πλέον αυτό το στοιχείο αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της διάβιου μάθησης που απαιτεί η ACCA από τα μέλη της. Έχουμε συναντηθεί με τον υπουργό Οικονομικών και συζητήσαμε αυτό το σημείο σε αρκετό βαθμό. Αν δεν έχει και το στοιχείο της «ηθικής ανάπτυξης», τότε η ανάπτυξη δεν μπορεί να είναι βιώσιμη. Αυτό είναι ένα από τα μαθήματα που πήραμε από τις τράπεζες.

Με αυτό το συμπέρασμα, η ACCA δίνει μεγάλη σημασία στα θέματα ηθικής στη διάβιου μάθηση. «Μάλιστα, από τα 160.000 μέλη, περίπου 200 κάθε χρόνο διαγράφονται από τη λίστα μελών μας, διότι δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια. Έτσι, οι πελάτες των μελών μας ξέρουν πως

αυτοί είναι καλά εκπαιδευμένοι, όχι μόνο στα τεχνικά ζητήματα, αλλά και στα θέματα ηθικής».

Την ίδια στιγμή, όμως, υπάρχουν και αντικειμενικά ζητήματα εποπτείας και ρύθμισης, τα οποία γίνονται όλο και πιο πολύπλοκα το τελευταίο διάστημα, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά κυρίως διεθνώς.

Οι γρήγορες και συνεχείς αλλαγές στο εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο προκαλούν μεγάλη σύγχυση στο επάγγελμα. «Το αίσθημα που δημιουργείται είναι πως οι όροι του παιχνιδιού αλλάζουν» και πως κινούνται τα δοκάρια διαρκώς, σχολιάζει η κ. Brand. «Είναι προς το συμφέρον του συνόλου να έχουν πιο αποτελεσματική ρύθμιση και εποπτεία. Γι' αυτό και θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ποιοι είναι

Ο «έλεγχος της ποιότητας» από τον ΣΕΛΚ βοήθησε στη συγκράτηση της εξόδου ξένων επιχειρήσεων από την Κύπρο.

οι βασικοί κίνδυνοι που υπάρχουν αλλά και ποιοι από τους κινδύνους είναι συστημικοί». Αυτό όμως δεν σημαίνει πως, όσο περισσότερες είναι οι νομοθεσίες και οι κανονισμοί, τόσο πιο αποτελεσματικοί θα είναι.

«Ορισμένες φορές, στην προσπάθεια να αντιδράσουν σε μία νέα κατάσταση, οι αρμόδιοι καταλήγουν σε υπερβολές με αποτέλεσμα οι λύσεις που δίνουν να είναι υπερβολικά πολύπλοκες». Γι' αυτό και μειώνεται, αντί να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα του εποπτικού πλαισίου. Γίνεται αντιληπτό

«Το ηθικό είναι και βιώσιμο», σχολιάζει η κ. Brand και πλέον αυτό το στοιχείο αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της διάβιου μάθησης που απαιτεί η ACCA από τα μέλη της.

πως «οι κυβερνήσεις θέλουν να δείξουν πως αναλαμβάνουν δράση», σχολιάζει. «Αυτή η τάση, όμως, οδηγεί σε αποφάσεις που δεν είναι πάντα αποτελεσματικές. Πολλές φορές, αυτές οι αποφάσεις των κυβερνήσεων μειώνουν την ανάπτυξη που οι ίδιοι οι πολιτικοί θέλουν να δουν». Γι' αυτό, σημειώνει, χρειάζεται στοχευμένες προσεγγίσεις, χωρίς λύσεις-ομπρέλλα που καλύπτουν τα πάντα.

Την ίδια στιγμή, ένα από τα προβλήματα που περνούν απαρατήρητα τις περισσότερες φορές, είναι πως η μαζική επιβολή νέων κανο-

νισμών, νέων ρυθμιστικών και κανονιστικών πλαισίων και νέων διαδικασιών, λειτουργεί ανασταλτικά στην αποτελεσματικότητα των ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών.

Η κ. Brand σχολιάζει πως οι εποπτικές αρχές πολύ συχνά χρειάζονται κι αυτές μεγάλη βελτίωση για να μπορούν να γίνουν αποτελεσματικές. Σημειώνει πως πολλές φορές παρατηρείται ανεπαρκής «δύναμη πυρός» και πως αδυνατούν να ανταποκριθούν στην εφαρμογή των πολύπλοκων και χρονοβόρων κανονιστικών πλαισίων. Επιπλέον, όσο αυτά τα ρυθμιστικά πλαίσια

γίνονται όλο και πιο πολύπλοκα, τόσο πιο δύσκολο γίνεται για τους επόπτες να ανταποκριθούν.

«Χρειάζονται εμπειρογνομούνη στους επόπτες, ιδίως όταν οι κανονισμοί αλλάζουν συνεχώς, είναι πολύπλοκοι και συχνά δυσνόητοι. Αν δεν καταλαβαίνουν τους κανόνες, πώς μπορούν να τους επιβάλουν;» Αυτή η εικόνα καθίσταται ακόμα χειρότερη, όταν οι κανονισμοί αλλάζουν ραγδαία και γίνονται όλο και πιο πολύπλοκοι. Με τις λύσεις που επιχειρούν «να ελέγξουν όλες τις πτυχές της αγοράς, συνεχώς, κάτι που είναι τελικά αδύνατο.

Γι' αυτό και μιλάμε για στοχευμένες λύσεις, που να επικεντρώνονται στα σημεία όπου υπάρχει ηθικό και συστημικό ρίσκο».

Οι τοποθετήσεις της κ. Brand, πάντως, δεν αποτελούν επίθεση κατά του ΣΕΛΚ. «Είμαστε περήφανοι για τη σχέση που έχουμε με τον ΣΕΛΚ που ασκεί και την εποπτεία στο επάγγελμα. Η Κύπρος έγινε το επίκεντρο της προσοχής όσο καμία άλλη χώρα το τελευταίο διάστημα, κι όμως δεν έχουμε δει τις διεθνείς επιχειρήσεις να εγκαταλείπουν τη χώρα σας στον βαθμό που αναμενόταν. Αυτό το αποτέλεσμα σχετίζεται και με τον «έλεγχο ποιότητας» που γίνεται στην Κύπρο», σημειώνει, αλλά προσθέτει πως «υπάρχουν, όμως, και περιθώρια βελτιώσεων».

Την ίδια στιγμή προσθέτει πως η Κύπρος είναι ένα πολύ σημαντικό μέλος της οικογένειας της ACCA. «Οι συνάδελφοί μου κι εγώ επισκεπτόμαστε συχνά την Κύπρο και διατηρούμε συνεχή επαφή με τους τοπικούς παράγοντες». Δεν θα μπορούσε η ACCA να μη θεωρεί την Κύπρο κεντρικό της παίκτη.

Σχετικά με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η κ. Brand σημειώνει πως αυτές επηρεάζονται περισσότερο από τους άλλους. Βρίσκουμε συχνά πως η ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων εμποδίζεται από κανονιστικά πλαίσια που είναι «αμήχανα» και ασυγγύριστα. Η έξυπνη εποπτεία και ρύθμιση είναι απαραίτητη για να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο που να φέρνει μεν αποτέλεσμα αλλά χωρίς να δημιουργεί υπερβολικό διοικητικό κόστος. Πρέπει, τελικά, να υπάρχει μία ισορροπία μεταξύ ανάπτυξης με την εποπτεία. Και όταν λέμε «αποτελεσματική εποπτεία», αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να είναι περίπλοκη.

Ενώπιον αποφάσεων για τις ΑΠΕ η Ευρωπαϊκή Ένωση

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ο Ζίγκμαρ Γκάμπριελ, αρχηγός του SPD και νέος υπουργός Οικονομίας και Ενέργειας της Γερμανίας, έχει ίσως το πιο δύσκολο καρτοφυλάκιο στο νέο υπουργικό συμβούλιο της Άγκελα Μέρκελ. Η απόφαση της καγκελαρίου, μετά τον εφιάλτη της Φουκουσίμα, να επιταχύνει το κλείσιμο των πυρηνικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού και να ενισχύσει περαιτέρω τη χρήση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) έχει δημιουργήσει μια άκρως προβληματική κατάσταση: οι οικιακοί καταναλωτές πληρώνουν τις υψηλότερες τιμές για ηλεκτρικό ρεύμα σε ολόκληρη την Ε.Ε. (έχουν διπλασιαστεί από το 2000), οι παραδοσιακοί παραγωγοί βλέπουν τα έσοδά τους να καταρρέουν και παράλληλα, η Γερμανία πέρυσι παράγαγε 161 δισ. Kwh ηλεκτρισμού από λιγνίτη – τη μεγαλύτερη ποσότητα από το 1990, όταν λειτουργούσαν ακόμη τα παρωσιμωδώς ρυπαρόνα εργοστάσια της Λαϊκής Δημοκρατίας προς Ανατολάς.

Η πρωτοπόρη των ΑΠΕ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τα τελευταία χρόνια αποτελεί, από μία άποψη, ιδιαίτερα σημαντική επιτυχία. Είναι ο κυριότερος λόγος που η ανάπτυξη στην Ευρώπη την τελευταία εικοσαετία έχει συνοδευθεί από μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Μεταξύ του 1990-2011, ενώ το ΑΕΠ της Ε.Ε. των «28» διογκώθηκε κατά 45%, οι εκπομπές μειώθηκαν κατά 17% (σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, 18,3%). Χάρη στην προσήλωσή της στη στήριξη των ΑΠΕ, η Ε.Ε. είναι σήμερα πρωτοπόρος διεθνώς στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Ωστόσο, ο τρόπος και το κόστος προώθησης των ΑΠΕ έχει προκαλέσει σοβαρές αντιδράσεις. Οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες διαμαρτύρονται για τις επιπλέον επιβαρύνσεις που τους επιβάλλονται για τη στήριξη της πράσινης ενέργειας,

Χάρη στην προσήλωσή της στη στήριξη των ΑΠΕ, η Ε.Ε. είναι σήμερα πρωτοπόρος διεθνώς στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δέχεται πιέσεις να μην επιβάλει νέους δεσμευτικούς στόχους για την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ.

δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές τους στον υπόλοιπο κόσμο δεν αντιμετωπίζουν αντίστοιχο κόστος.

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας, η ενεργειακή ζήτηση στην Ευρώπη θα μειωθεί μεταξύ του 2010-15 κατά 2%, ενώ οι τιμές ενέργειας στις πιο προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες αυξήθηκαν κατά 37% μεταξύ του 2005-2012.

Μία επιπρόσθετη ανησυχία αφορά τη σταθερότητα των δικτύων ηλεκτροδότησης. Η εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ στη Γερμανία αποτελεί το 50% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ισπανία είναι περίπου 33%. Καθώς τα ποσοστά αυτά αυξάνονται, ορισμένοι αναλυτές εκφράζουν προβληματισμό για την αξιοπιστία των δι-

κτύων (δεδομένου ότι η παραγωγή από τις ΑΠΕ δεν μπορεί να αποθηκευθεί και εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες).

Δύσκολη διαπραγμάτευση

Από την περασμένη άνοιξη, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και οι κοινοτικές αρχές διεξάγουν μία σύνθετη διαπραγμάτευση για τους στόχους του 2030 στο πλαίσιο της στρατηγικής καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που την ερχόμενη εβδομάδα θα καταθέσει την αρχική της πρόταση για το 2030, δέχεται πιέσεις να μην επιβάλει νέους δεσμευτικούς στόχους για την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ (ο στόχος για το 2020, υπενθυμίζεται, ήταν 20%). Το Ηνωμένο Βασίλειο, για παράδειγμα, με τη χαμηλή διείσδυση ΑΠΕ και τα 9 πυρηνικά του εργοστάσια, επιμένει ότι πρέπει να τεθεί μόνο ένας γενικός στόχος μείωσης εκπομπών (οι Βρετανοί, μαζί με τους Γερμανούς, τους Γάλλους και τους Ιταλούς, προτείνουν μείωση 40% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990) και να αφεθούν ελεύθερες οι χώρες να αποφασίσουν με τι πολιτικές θα τον επιτύχουν.

FATCA Seminar

Latest Developments & Regulations

TUESDAY 28 JANUARY 2014

FILOXENIA CONFERENCE CENTRE | NICOSIA

The Cyprus Financial Services Firms Association (CF5FA) will deliver a Seminar analysing the challenges faced by Foreign Financial Institutions (FFIs) and providing an insight on the requirements imposed in complying with the Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). The Seminar will be held on Tuesday 28th January 2014 at Filoxenia Conference Centre.

09:00 – 09:30	Registrations
09:30 – 09:50	Welcoming address Anna Sofroniou, Chairman, BoD of Cyprus Financial Services Firms Association Panicos Papamichael, Partner, Enterprise Risk Services Leader of Deloitte Cyprus
09:50 – 10:10	The Cyprus viewpoint Liana Charalambous Tanou, Chief Revenue Officer, Ministry of Finance of Cyprus
10:10 – 11:00	FATCA overview and compliance implications, practical solutions Denise Hintzke, Global Tax Leader - Foreign Account Tax Compliance of Deloitte Tax LLP
11:00 – 11:30	Coffee Break
11:30 – 12:30	General Compliance Scenario, FATCA solutions Denise Hintzke, Global Tax Leader - Foreign Account Tax Compliance of Deloitte Tax LLP
12:30 – 13:00	Networking Lunch

The Audience

The seminar is addressed to all Decision Makers and Compliance Officers of Financial Institutions.

The seminar will cover:

- Background and what is FATCA
- The Cyprus viewpoint
- The compliance implications
- FATCA timeline & solutions

How to register

To register to attend, please contact Maria Miltiadou, Cyprus Financial Services Firms Association Secretary, on cfsfa@cfsfa.org.cy with the reference **FATCA**, no later than Friday 24th January 2014. Contact numbers: 22815725 / 99660062.

Supporter

Deloitte

Η αγορά εργασίας μετά την κρίση

Ο διευθυντής του Cedefop, Τζέιμς Καλέγια, μιλάει στην «Κ» για το νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Η πρόβλεψη του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, Cedefop αναμένει ότι μέχρι το 2020 στην Κύπρο θα υπάρξουν ευκαιρίες απασχόλησης σε όλα τα επαγγέλματα, κυρίως λόγω της ανάγκης να αντικατασταθούν εργαζόμενοι που εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας, π.χ. για συνταξιοδότηση. Ο διευθυντής του Cedefop, Τζέιμς Καλέγια, περιγράφει στην «Κ» τις τάσεις για τη ζήτηση δεξιοτήτων που αναμένονται στην Ευρώπη, με ορίζοντα το 2025.

«Από σήμερα ως και το 2025 ολοένα και περισσότερο διαθέσιμες θέσεις εργασίας, σε όλα τα επίπεδα, θα είναι εκείνες που δεν είναι εύκολο να αντικατασταθούν από την τεχνολογία, οργανωτικές αλλαγές ή outsourcing. Θα είναι θέσεις εργασίας που απαιτούν οι άνθρωποι να σκέφτονται, να επικοινωνούν, να οργανώνουν και να αποφασίζουν», σημειώνει ο κ. Καλέγια.

Προηγούμενες προβλέψεις ανέφεραν ότι οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, θα απαιτούσαν προσόντα μεσαίου επιπέδου. Τα τελευταία στοιχεία υπογραμμίζουν την αύξηση της έντασης δεξιοτήτων στις θέσεις εργασίας, αλλά αντανάκλαση και μία πιο σφιχτή αγορά εργασίας, όπου οι εργοδότες μπορούν να ζητήσουν περισσότερα άτομα υψηλής ειδίκευσης για τις ίδιες θέσεις εργασίας.

—Η καταπολέμηση της ανεργίας είναι ίσως το πιο σημαντικό πρόβλημα στην Ευρώπη. Το Cedefop πώς μπορεί να βοηθήσει στην προσπάθεια μείωσης της ανεργίας στην Ευρώπη;

—Αυτό που δεν μπορεί να κάνει το Cedefop είναι να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Ωστόσο, το Cedefop βρίσκει σε μία μοναδική θέση, καθώς μπορεί να συνδυάσει την τεχνογνωσία του στις πολιτικές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK), με τα συστήματα και εργαλεία πληροφόρησης για την αγορά εργασίας. Τα στοιχεία και τα αποτελέσματα των ερευνών μας μπορούν να ενημερώσουν τους υπεύθυνους χώρας πολιτικές. Εκτός από την πανευρωπαϊκή πρόβλεψη δεξιοτήτων μέχρι το 2020 και το 2025, εργαζόμαστε και για την ανάπτυξη βραχυπρόθεσμου συστήματος πρόβλεψης. Το τελευταίο θα μπορούσε να συνδράμει στις δράσεις συνεχιζόμενης κατάρτισης, ένας τομέας που μπορεί να αντιδράσει πιο ευέλικτα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Θα πρέπει να πούμε ότι μερικές φορές η κατανόηση των επαγγελματικών προσόντων δεν γίνεται εύκολα αντιληπτή, τόσο εντός όσο και μεταξύ των χωρών, καθιστώντας πιο δύσκολη την εξεύρεση εργασίας, ιδίως σε άλλη χώρα. Αλλά η κατανόηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων ενός ατόμου και το «ταίριασμα» τους με κατάλληλη εργασία μπορεί να είναι δύσκολο και εντός της χώρας καταγωγής του εργαζόμενου, ιδίως αν αυτός ή αυτή δεν έχει ένα πιστοποιητικό ή δίπλωμα. Κατά την τελευταία δεκαετία, και ακόμη και ναρτίτερα, το Cedefop έθεσε στην πρώτη γραμμή την ανάπτυξη εργαλείων για να καταστήσουν

πιο ορατές και ευκολότερα κατανοητές τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες των εργαζομένων. Το Cedefop βοήθησε να διαμορφωθεί το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ), που αποτελεί ένα είδος μεταφραστική για τα προσόντα που αποκτώνται σε διαφορετικές χώρες. Επικεντρώνεται σε ό,τι ο κάτοχος ενός τίτλου αναμένεται να γνωρίζει, να κατανοεί και να είναι σε θέση να κάνει. Σε αντίθεση με την οδηγία της Ε.Ε. για την αναγνώριση των ρυθμιζόμενων επαγγελματιών, το ΕΠΕΠ δεν είναι ένα εργαλείο αναγνώρισης, αλλά μπορεί να υποστηρίξει μία τέτοια διαδικασία, καθώς υπάρχουν πολλά επαγγέλματα που δεν είναι κατοχυρωμένα. Για να χρησιμοποιηθεί το ΕΠΕΠ, 36 χώρες στην Ευρώπη δημιουργούν εθνικά πλαίσια προσόντων. Το Cedefop παρακολουθεί αυτές τις διαδικασίες και στηρίζει τις χώρες στην εφαρμογή του ΕΠΕΠ και τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επικύρωση.

—Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, ποιες είναι οι κύριες τάσεις στην Κύπρο, για τα μελλοντικά επαγγέλματα;

—Οι τρέχουσες εξελίξεις στην οικονομία της Κύπρου καθιστούν δύσκολες τις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για την απασχόληση. Οι πιο μακροπρόθεσμες προβλέψεις τείνουν να είναι πιο σταθερές, δεδομένου ότι βασίζονται περισσότερο στις τάσεις και όχι σε πραγματικούς αριθμούς. Η πρόβλεψη του Cedefop αναμένει ότι μέχρι το 2020 θα υπάρξουν ευκαιρίες απασχόλησης σε όλα τα επαγγέλματα, κυρίως λόγω της ανάγκης να αντικατασταθούν εργαζόμενοι που εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας, π.χ. για συνταξιοδότηση. Οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης αφορούν σε ανώτερα διευθυντικά στελέχη, διάφορους ανειδίκευτους εργαζόμενους, καθώς και για τεχνικούς και επαγγελματίες. Λόγω της πρόσφατης ανακάλυψης σημαντικών αποθεμάτων φυσικού

Τα σημάδια δείχνουν ότι οι νέοι άνθρωποι θα συνεχίσουν να βρουν μία θέση εργασίας.

αερίου στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη, η απασχόληση στον τομέα αυτό αναμένεται να αυξηθεί και μπορεί συνεισφέρει να επιφέρει θετικά τα επαγγέλματα στον τομέα αυτό κατά τα επόμενα έτη. **—Κύρια τάση ήταν οι περισσότεροι άνθρωποι να μην αλλάζουν επάγγελμα κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Αυτό μοιάζει να ανήκει στο παρελθόν. Πώς βλέπετε το μέλλον;**

—Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κινητικότητα μεταξύ θέσεων εργασίας μπορεί να μην είναι ορατή στα στατιστικά δεδομένα, καθώς μπορεί να αφορά κινητικότητα μέσα τις ίδιες γενικές κατηγορίες. Στο μέλλον, πάντως, αναμένουμε ότι οι άνθρωποι θα αλλάζουν θέσεις εργασίας πιο συχνά. Οι μεταβάσεις μεταξύ των διαφορετικών θέσεων εργασίας μπορεί να περιλαμβάνουν περιόδους

Ο **άνθρωποι** που κάνουν την εργασία τους κατά τη διάρκεια ύφεσης μπορεί να μετατραπούν σε μακροχρόνια ανέργους, επειδή ακριβώς οι δεξιότητές τους και η διάθεση για εργασία επιδεινώνεται, προειδοποιεί ο διευθυντής του Cedefop.

ανεργίας, αλλά και χρονική περίοδο παύσης και επιστροφή στην εκπαίδευση προκειμένου να συμπληρωθούν, να ενημερωθούν ή να αναβαθμιστούν οι δεξιότητές τους. Επιπλέον, μία αυξημένη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού σημαίνει ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να κάνουν χρήση των ευκαιριών απασχόλησης και εκπαίδευσης ή προγραμμάτων κατάρτισης και στο εξωτερικό. Αυτό απαιτεί μία ποικιλία επιλογών που οδηγούν προς ένα προσόν και στην αναγνώριση όλων των ειδών μάθησης, σε διαφορετικές καταστάσεις. Οι άνθρωποι πρέπει, επίσης, να είναι σε θέση να κάνουν πλήρη χρήση της διαφορετικής εμπειρίας από την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την εργασία και τον ελεύθερο χρόνο. Τα ευρωπαϊκά εργαλεία — κυρίως τα πλαίσια επαγγελματικών προσόντων και οι ρυθμίσεις επικύρωσης και

αναγνώρισης — μπορούν να βοηθήσουν ώστε να γίνουν (σ.σ. οι εμπειρίες) πιο εύκολα κατανοητές και αξιόπιστες.

—Τι έχει δείξει το ερευνητικό έργο του Cedefop για τη μελλοντική ζήτηση προσόντων; Σε ποιους τομείς έχετε εντοπίσει τα κυριότερα προβλήματα;

—Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Cedefop, οι περισσότερες από τις νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν είναι πιθανό να είναι για τους τεχνικούς και συναφή επαγγέλματα. Πολλοί σε αυτή την κατηγορία, όπως οι ιδιοκτήτες / διαχειριστές των μικρών επιχειρήσεων και οι αυτοαπασχολούμενοι μπορεί να μην απαιτείται να έχουν προσόντα υψηλού επιπέδου. Το 2025, τα 44,1% των εργαζομένων θα απασχολείται σε εξαιρετικά ειδικευμένη εργασία, σε σύγκριση με 41,9 % το

Σημαντικό εργαλείο η κατάρτιση

—Σε αυτό το περιβάλλον που περιγράφετε, οι Ευρωπαίοι έχουν συνειδητοποιήσει τη σημασία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης;

—Ορισμένες χώρες έχουν ήδη αναπτύξει κουλτούρα διά βίου μάθησης και άλλες λιγότερο. Ο στόχος για το 2020 είναι ότι το 15% των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών να συμμετάσχουν στη διά βίου μάθηση. Η Δανία και η Σουηδία, για παράδειγμα, είναι ήδη πάνω από τον στόχο και άλλοι είναι σχετικά κοντά σε αυτόν. Για άλλους, όπως η Βουλγαρία ή η Ρουμανία είναι πολύ απίθανο να τον προσεγγίσουν.

Κατά μέσο όρο -9% το 2012-η Ευρώπη είναι αρκετά μακριά από τον στόχο του 15%. Εξετάζοντας το 2010 τα αρχικά στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι τα δύο τρίτα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, και πάνω από το 70% στην Κύπρο, παρέχουν συνεχή κατάρτιση στο προσωπικό τους. Το βέβαιο είναι ότι οι άνθρωποι που συμμετέχουν περισσότερο στη διά βίου μάθηση, ως επί το πλείστον επαγγελματική, είναι αυτοί που συνήθως έχουν, στην αρχή, υψηλά προσόντα. Τα πρόσφατα αποτελέσματα έρευνας του ΟΟΣΑ για τις δεξιότητες μάθησης ενήλικων (Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Ικανοτήτων Ανθρώπων - PIAAC) έδειξαν σαφώς ότι οι ενήλικες δεν έχουν κατ' ανάγκη τις ικανότητες που χρειάζεται η Ευρώπη για να διατηρήσει και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας, αλλά και να παραμείνει ανταγωνιστική. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι άνθρωποι χάνουν τις δεξιότητες που έχουν, αν δεν μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν. Διαφορετικές μορφές οργάνωσης της εργασίας και περισσότερη αυτονομία ή διαφορετικά εργασιακά καθήκοντα θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους εργαζομένους ώστε να διατηρήσουν και να αναπτύξουν τις επαγγελματικές και βασικές δεξιότητές τους.

σε απευθείας σύνδεση. Η τεχνολογία επηρεάζει επίσης θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Πολλές συνθήκες οικονομικές συναλλαγές εκτελούνται με τη χρήση τεχνολογίας, ενώ παράματα με αεροπλάνα, χωρίς την παρουσία ανθρώπου, είναι ήδη σε εξέλιξη. Από σήμερα ως και το 2025 ολόένα και περισσότερο διαθέσιμες θέσεις εργασίας, σε όλα τα επίπεδα, θα είναι εκείνες που δεν είναι εύκολο να αντικατασταθούν από την τεχνολογία, οργανωτικές αλλαγές ή outsourcing. Θα είναι θέσεις εργασίας που απαιτούν οι άνθρωποι να σκέφτονται, να επικοινωνούν, να οργανώνουν και να αποφασίζουν. Προηγούμενες προβλέψεις ανέφεραν ότι, συνολικά, συνδυάζοντας την επέκταση και την αντικατάσταση της ζήτησης, οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, θα απαιτούσαν προσόντα μεσαίου επιπέδου. Τα τελευταία στοιχεία μάς υποδεικνύουν ότι αυτό μπορεί να αλλάξει. Οι προβλέψεις του Cedefop υπογραμμίζουν την αύξηση της έντασης δεξιοτήτων των θέσεων εργασίας, αλλά αντανάκλαση και μία πιο σφιχτή αγορά εργασίας, όπου οι εργοδότες μπορούν να ζητήσουν περισσότερα άτομα υψηλής ειδίκευσης για τις ίδιες θέσεις εργασίας.

Όσο το εργατικό δυναμικό της Ευρώπης γερνάει και αποκτά καλύτερα προσόντα, οι θέσεις εργασίας σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων χαρακτηρίζονται όλο και λιγότερο από ρουτίνα και είναι πιο απαιτητικές.

Τα τρία σενάρια, στις τελευταίες προβλέψεις μας, δείχνουν σε μεσοπρόθεσο επίπεδο τις αναστοχαστικές δεξιότητες στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Οι ελλείψεις δεξιοτήτων, συχνά για εξειδικευμένες ικανότητες (εργοδότες αναφέρουν τρέχουσες ελλείψεις στις επιστήμες, στην πληροφορική, στα μαθηματικά και στη μηχανική), αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου. Οι ελλείψεις μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω της συνεχούς κατάρτισης και την ενθάρρυνση των νέων να σπουδάσουν, σε δευτεροβάθμιο ή τριτοβάθμιο επίπεδο, θέματα για τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις. Παρά την τάση προς περισσότερες θέσεις απαιτητικής εργασίας και έντασης δεξιοτήτων, η υψηλή ανεργία και η αδύναμη ζήτηση απασχόλησης μπορεί να αυξήσουν τον αριθμό των ανθρώπων με περισσότερα προσόντα (overqualified) για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Όπου η υπερειδίκευση έχει διάρκεια, τότε μπορεί να μειωθεί η παραγωγικότητα. Οι άνθρωποι αποθαρρύνονται. Η μη χρήση ή η υπανάπτυξη των ικανοτήτων τους, καθιστά τις δεξιότητες άνευ αντικειμένου, απαραιωμένες. Οι άνθρωποι που κάνουν την εργασία τους κατά τη διάρκεια ύφεσης μπορεί να μετατραπούν σε μακροχρόνια ανέργους, επειδή ακριβώς οι δεξιότητές τους και η διάθεση για εργασία επιδεινώνονται.

Τα σημάδια δείχνουν ότι οι νέοι άνθρωποι θα συνεχίσουν να δυσκολεύονται να βρουν μία θέση εργασίας, ιδιαίτερα σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, παρά το γεγονός ότι είναι γίνονται λιγότεροι και με περισσότερα προσόντα. Τέλος, οι προοπτικές της απασχόλησης για τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης είναι πιθανό να επιδεινωθούν.

Χάθηκαν 2 εκατ. θέσεις εργασίας λόγω εφαρμογής των Μνημονίων

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΩΙΝΗ**

Απόλεια 2 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας είχαν την τελευταία τετραετία οι τέσσερις χώρες που τέθηκαν υπό καθεστώς δημοσιονομικής προσαρμογής. Πρόκειται για απόλεια η οποία αντιστοιχεί στο 15% των υφιστάμενων θέσεων εργασίας στην Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και την Κύπρο. Απόλεια που δεν επιτρέπει όπως αναφέρεται στο σχέδιο Γνωμοδότησης της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τους εύκολους πανηγυρισμούς για δήθεν μείωση της ανεργίας. Η Επιτροπή Απασχόλησης σε κείμενο που ζήτησε να συμπεριλάβει η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Επιτροπής

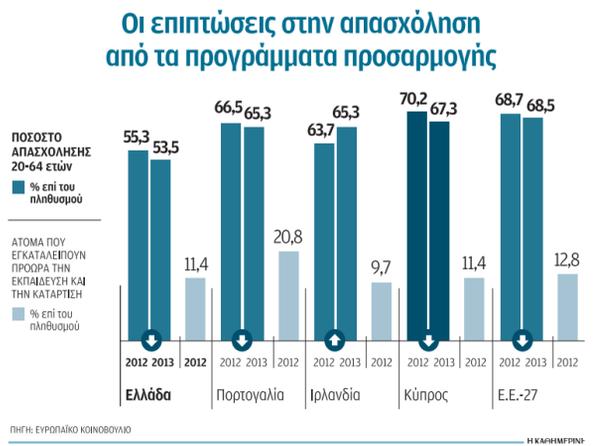
Ε.Ε.: Οδυνηρές οι επιπτώσεις από τα προγράμματα προσαρμογής.

σχετικά με τη «διερευνητική έκθεση για τον ρόλο και τις εργασίες της τρώικας» εκφράζει «τη λύπη της διότι η επιβράδυνση της φθίνουσας πορείας που ακολουθεί το ποσοστό ανεργίας συγχέεται με ανάκτηση των θέσεων εργασίας που έχουν απολεσθεί» σημειώνεται στο κείμενο του οποίου συντάχθηκε είναι ο Αλεξάνδρος Θέρκας. Στο συγκεκριμένο σχέδιο γνωμοδότησης, η κατάσταση στον τομέα της απασχόλησης των 4 χωρών χαρα-

κτηρίζεται ως «απελπιστική». Όχι μόνο για τα δραματικά ποσοστά ανεργίας αλλά, για τη σύνδεση της απόλεια θέσεων εργασίας «με τη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και συνταξιοδότησης». Οι συνέπειες αυτές «είναι ακόμη πιο σοβαρές, διότι το χάσμα μεταξύ των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπης 2020» και της πραγματικότητας διευρύνεται διαρκώς». Η κριτική για τις οδυνηρές επιπτώσεις στην απασχόληση και τη φτώχεια από τα προγράμματα προσαρμογής αν και διατυπωμένη ύστερα από πολυετή κατάντηση είναι, δριμυία. «Τα εν λόγω προγράμματα σχεδιάστηκαν χωρίς ουδεμία εκτίμηση των συνεπειών όπως θα μπορούσε να γίνει με μελέτες επιπτώσεων ή σε συν-

τονισμό με την Επιτροπή Απασχόλησης, το Συμβούλιο (EPSCO) ή τον Επίτροπο». Επίσης διαπιστώνεται ότι «οι πλέον ευπαθείς ομάδες —οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες, οι διακινούμενοι εργαζόμενοι και τα άτομα με αναπηρία— έχουν πληγεί έντονα και παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο».

Επίσης, στην έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης (στην οποία από τους Έλληνες ευρωβουλευτές συμμετέχουν ο κ. Κ. Πουπάκης και η κ. Σ. Ράπτη) επισμαίνονται τα υψηλά ποσοστά φτώχειας (26% στην Πορτογαλία και 15% στην Ιρλανδία) και σημειώνεται ότι «το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ συνεπάγεται, επίσης, χαμηλότερο όριο φτώχειας».

Κυριακή 19 Ιανουαρίου 2014

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ

Η Apple αγόρασε την εταιρεία του έναντι πολλών εκατομμυρίων

Η εφεύρεσή του προσφέρει εντυπωσιακή ταχύτητα στη φωτογράφιση με κινητό

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Πάμπολλοι Έλληνες στην Ομογένεια και εντός συνόρων μπορούν να ψυλώσουν λίγο περισσότερο μετά τις τελευταίες εξελίξεις: ο ομογενής Γιάννης Παπανδριόπουλος, ένας βραβευμένος και φέρελις μηχανικός ηλεκτρονικών υπολογιστών, γεννημένος στην Αυστραλία και ιδρυτής της SnappyCam, είδε την εταιρεία του να αγοράζεται από την Apple αντί πλουσιοπάροχου τιμήματος. Η εταιρεία του ουσιαστικά διαχειρίζεται την ομώνυμη εφαρμογή, η οποία συμπεριλαμβανόταν στο «κατάστημα» της Apple και πολλοί υποψιάζονται πως πρόκειται να ενσωματωθεί δωρεάν στην επόμενη εκδοχή του iPhone της εταιρείας.

Μετά την επιχειρηματική συμφωνία, η εφαρμογή, η οποία κόστιζε προηγουμένως 99 σεντς του δολαρίου, αφαιρέθηκε από το «κατάστημα» της Apple και πολλοί υποψιάζονται πως πρόκειται να ενσωματωθεί δωρεάν στην επόμενη εκδοχή του iPhone της εταιρείας.

Τον Σεπτέμβριο η εφεύρεση του Γιάννη Παπανδριόπουλου ήταν στην πρώτη θέση από πλευράς πωλήσεων μεταξύ των εφαρμογών της Apple σε 15 χώρες και στην πρώτη δεκάδα σε 60 χώρες. Με τα δεδομένα αυτά ήταν αναμενόμενο η SnappyCam να αποτελεί περιζήτητο στόχο εξαγοράς από τις επιχειρήσεις κινητής τηλεφωνίας. Τελικά τις πρόλαβε όσες η Apple. Η κίνηση αυτή έρχεται ως συνέχεια αντίστοιχων κινήσεων της, στις οποίες προχωρεί με την εξαγορά μικρότερων ομάδων πίσω από δημοφιλείς εφαρμογές, τις λει-

τουργίες των οποίων ενσωματώνει στο δικό της λειτουργικό πρόγραμμα iOS. «Φέρνοντας εντός των τειχών τον Γιάννη Παπανδριόπουλο η Apple, σημαίνει ότι θα αναπτύξει περαιτέρω την τεχνολογία, ώστε να την ενσωματώσει και στις άλλες συσκευές της, όπως τα iPad, Mac και MacBook», παρατηρεί το τεχνολογικό σάιτ TechCrunch. «Η φωτογράφιση είναι ένα από τα πιο ελκυστικά χαρακτηριστικά οποιουδήποτε έξυπνου τηλεφώνου σήμερα, οπότε η προσφορά πολύ γρήγορης λήψης με φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης αναδεικνύεται σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα».

Συγκεκριμένα, ο χρήστης της SnappyCam μπορεί να πραγματοποιεί λήψη φωτογραφιών πλήρους ανάλυσης σε 20 έως 30 καρέ ανά δευτερόλεπτο, δηλαδή με ταχύτητα πολύ μεγαλύτερη από την ήδη προβλεπόμενη για τη λειτουργία αυτή στο iPhone. Είχε προηγηθεί η βράβευση του Γιάννη Παπανδριόπουλου ή Τζον Παπ εν συντομία, από το Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης, με το βραβείο J.N.McNicol Prize πριν από επτά χρόνια. Το βραβείο δίδεται στους καλύτερους φοιτητές ανεξαρτήτως κλάδου, που διακρίνονται στην ακαδημαϊκή αριστεία και έχουν ηγετικές ικανότητες. Στο πλαίσιο της διατριβής του, εφήρμοσε μέθοδο η οποία επιτάχυνε το Διαδίκτυο έως κατά 100 φορές (εν συγκρίσει με τη συνήθη ταχύτητα από 1 έως 20 Mbps) και έχει τη δυνατότητα στο μέλλον να το επιταχύνει έως 200 φορές. Τότε, το 2007, η εφημερίδα της Αυστραλίας The Age είχε κατατάξει τον Γιάννη Παπανδριόπουλο μεταξύ των εκατό κορυφαίων προ-

Τον Σεπτέμβριο η εφεύρεση του Γιάννη Παπανδριόπουλου ήταν στην πρώτη θέση των πωλήσεων μεταξύ των εφαρμογών της Apple σε 15 χώρες και στην πρώτη δεκάδα σε 60 χώρες.

σωπικότητων της χρονιάς εκείνης για την ανακάλυψή του.

Ο καθηγητής Ηλεκτρονικής Μηχανικής του αμερικανικού Πανεπιστημίου Στάνφορντ, Τζον Κιόφι, γνωστός από ορισμένους στον κλάδο του και ως «ο πατέρας του τηλεπικοινωνιακού δικτύου DSL», ήταν ένας από τους εξωτερικούς αξιολογητές της έρευνας του κ. Παπανδριόπουλου για τη διατριβή του στο Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης. Εντυπωσιάστηκε τόσο από τη δουλειά του 29χρονου τότε διδακτορικού φοιτητή, ώστε του προσέφερε θέση στη νεοφυή εταιρεία του ASSIA, η οποία δραστηριοποιείται στη βελτιστοποίηση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων DSL. Η εταιρεία εμπορικής εκμετάλλευσής του Πανεπιστημίου της Μελβούρνης, Melbourne Ventures, είχε αναλάβει τη διάθεση της τεχνολογίας του Ελληνοαυστραλού μηχανικού ηλεκτρονικών συστημάτων. Εκτοτε, βέβαια, ο ίδιος εξασφάλισε την πνευματική ιδιοκτησία της εφεύρεσής του και αργότερα την πώλησε στη σουηδική Ericsson με τη βοήθεια του πανεπιστημίου του.

Το «μικρόβιο» της τεχνολογίας

το απέκτησε μέσω... γονιδίων. Ο πατέρας του σπούδασε μηχανικός ηλεκτρονικών συστημάτων στην Ελλάδα, προτού μεταναστεύσει στην Αυστραλία μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1956. Του μετέδωσε την αγάπη του για τον συγκεκριμένο κλάδο. Η πρώτη του επαφή με την τεχνολογία έγινε στα δώδεκά του, όταν ξεκίνησε να δημιουργεί λογισμικό, και στα τριάντα πέντε του είναι εκατομμυριούχος πλέον. Σύμφωνα με δημοσιεύματα εφημερίδων της Αυστραλίας, αν και δεν έχει γίνει γνωστό το ποσό της εξαγοράς της εφαρμογής SnappyCam, μάλλον είναι επταψήφιο. Ο ίδιος ο συμπatriώτης μας, πάντως, από τα τέλη του 2007 είχε μετακομίσει στο Σαν Φρανσίσκο των ΗΠΑ, αφότου προσελήφθη στην εταιρεία ASSIA.

Αργότερα εξασφάλισε την άδεια μόνιμης παραμονής στις ΗΠΑ μέσω της επίσημης λαχειοφόρου αγοράς. Το επόμενο βήμα του Γιάννη Παπανδριόπουλου ήταν να συστήσει τη νεοφυή SnappyCam και να επικεντρωθεί στη βελτιστοποίηση της κάμερας του iPhone. Είχε, άλλωστε, διαπιστώσει ότι η κάμερα αυτή δεν απέδιδε στο 100% των δυνατοτήτων της. Όταν το κατόρθωσε εκείνος, η Apple τον αντάμειψε.

Η τύχη ήταν πάντα στο πλευρό του σε συνδυασμό με τη σκληρή δουλειά. «Η φιλομάθεια και η έμφαση στην εκπαίδευση ήταν κοινός τόπος στην οικογένειά μου», επισημαίνει. Το ίδιο και οι δικές του διακρίσεις από τα γυμνασιακά του χρόνια. Όταν τελείωσε το Λύκειο, βάσει των βαθμών του κατετάγη στην 30η θέση μεταξύ των 250 αγολών της χρονιάς του.

Ο ομογενής Γιάννης Παπανδριόπουλος πετάει από τη χαρά του μετά την πώληση της εφεύρεσής του SnappyCam στην Apple, έναντι αρκετών εκατομμυρίων δολαρίων. Ο κ. Παπανδριόπουλος κληρονόμησε την αγάπη του για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από τον πατέρα του και στα δώδεκά του ξεκίνησε να δημιουργεί λογισμικό. Πριν από εφτά χρόνια, βραβεύθηκε από το Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης με το J.N.McNicol Prize, το οποίο δίδεται στους καλύτερους φοιτητές ανεξαρτήτως κλάδου, που διακρίνονται στην ακαδημαϊκή αριστεία και έχουν ηγετικές ικανότητες. Στο πλαίσιο της διατριβής του εφήρμοσε μέθοδο η οποία επιτάχυνε το Διαδίκτυο έως κατά 100 φορές -εν συγκρίσει με τη συνήθη ταχύτητα από 1 έως 20 Mbps- και έχει τη δυνατότητα στο μέλλον να το επιταχύνει έως 200 φορές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ D.H. CYPROTELS PLC – Υπό Διαχείριση (η «Εταιρεία») – HE12211

Η Εταιρεία D.H. CYPROTELS PLC, από τις 10.01.2014, έχει τεθεί υπό καθεστώς Παραλήπτη / Διαχειριστή, βάσει των προνοιών Ομολόγων Κυμαινόμενης Επιβάρυνσης, που εκδόθηκαν από την πιο πάνω Εταιρεία προς όφελος της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.

Η πρόθεση των Παραλήπτων / Διαχειριστών στο παρόν στάδιο δεν είναι η διακοπή των εργασιών και δραστηριοτήτων της εταιρείας, αλλά η εξέταση και μελέτη το ταχύτερο δυνατό της δυνατότητας συνέχισης των εργασιών της κατά τρόπο που να διασφαλίζει την οικονομική της βιωσιμότητα και τη δυνατότητα αποπληρωμής των οικονομικών της υποχρεώσεων.

Οι Παραλήπτες / Διαχειριστές έχουν πρόθεση να έρθουν σε επαφή με τους συνεργάτες της Εταιρείας με τους οποίους θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων που τους αφορούν.

Ελευθέριος Φιλίππου ή / και Άλκης Χριστοδουλίδης
Παραλήπτες / Διαχειριστές της
D.H. CYPROTELS PLC

24 Σπύρου Κυπριανού, 1075 Λευκωσία, Κύπρος, Τ.Θ. 21675, 1512 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ. 22 360 502

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ LAOURA ESTATES LIMITED – Υπό Διαχείριση (η «Εταιρεία») – HE14065

Η Εταιρεία Laoura Estates Limited, από τις 10.01.2014, έχει τεθεί υπό καθεστώς Παραλήπτη / Διαχειριστή, βάσει των προνοιών Ομολόγου Κυμαινόμενης Επιβάρυνσης, που εκδόθηκε από την πιο πάνω Εταιρεία προς όφελος της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.

Η πρόθεση των Παραλήπτων / Διαχειριστών στο παρόν στάδιο δεν είναι η διακοπή των εργασιών και δραστηριοτήτων της εταιρείας, αλλά η εξέταση και μελέτη το ταχύτερο δυνατό της δυνατότητας συνέχισης των εργασιών της κατά τρόπο που να διασφαλίζει την οικονομική της βιωσιμότητα και τη δυνατότητα αποπληρωμής των οικονομικών της υποχρεώσεων.

Οι Παραλήπτες / Διαχειριστές έχουν πρόθεση να έρθουν σε επαφή με τους συνεργάτες της Εταιρείας με τους οποίους θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων που τους αφορούν.

Ελευθέριος Φιλίππου ή / και Άλκης Χριστοδουλίδης
Παραλήπτες / Διαχειριστές της
Laoura Estates Limited

24 Σπύρου Κυπριανού, 1075 Λευκωσία, Κύπρος, Τ.Θ. 21675, 1512 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ. 22 360 502

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ASTARTI DEVELOPMENT PLC – Υπό Διαχείριση (η «Εταιρεία») – HE12331

Η Εταιρεία Astarti Development PLC, από τις 10.01.2014, έχει τεθεί υπό καθεστώς Παραλήπτη / Διαχειριστή, βάσει των προνοιών Ομολόγων Κυμαινόμενης Επιβάρυνσης, που εκδόθηκαν από την πιο πάνω Εταιρεία προς όφελος της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ.

Η πρόθεση των Παραλήπτων / Διαχειριστών στο παρόν στάδιο δεν είναι η διακοπή των εργασιών και δραστηριοτήτων της εταιρείας, αλλά η εξέταση και μελέτη το ταχύτερο δυνατό της δυνατότητας συνέχισης των εργασιών της κατά τρόπο που να διασφαλίζει την οικονομική της βιωσιμότητα και τη δυνατότητα αποπληρωμής των οικονομικών της υποχρεώσεων.

Οι Παραλήπτες / Διαχειριστές έχουν πρόθεση να έρθουν σε επαφή με τους συνεργάτες της Εταιρείας με τους οποίους θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων που τους αφορούν.

Ελευθέριος Φιλίππου ή / και Άλκης Χριστοδουλίδης
Παραλήπτες / Διαχειριστές της
Astarti Development PLC

24 Σπύρου Κυπριανού, 1075 Λευκωσία, Κύπρος, Τ.Θ. 21675, 1512 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ. 22 360 502

ΔΙΑΥΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΛΤΔ

Δημοσίευση σύμφωνα με το άρθρο 47 των Περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμων του 1998 έως 2012

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	€	ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	€
Μη κυκλοφορούν		Κεφάλαιο και αποθεματικά	
Ακίνητα εγκαταστάσεις και μηχανήματα	1.095.927	Μετοχικό Κεφάλαιο	154.290
		Λογαριασμός Αποτελεσμάτων	-66.119
		Αποθεματικό επανεκτίμησης	730.000
	1.095.927		818.171
Κυκλοφορούν Ενεργητικό		Τρέχουσες Υποχρεώσεις	
Εμπορικοί χρεώστες και άλλα εισπρακτέα	431.624	Εμπορικοί πιστωτές, τράπεζες και άλλες υποχρεώσεις	709.380
	431.624		709.380
Σύνολο ενεργητικού	1.527.551		1.527.551
	*****		
Αποτελέσματα Χρήσεως για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012			
Εισοδήματα			617.398
Άλλα εισοδήματα			80.269
			697.667
Λειτουργικά και Χρηματοπιστωτικά			-694.956
Κέρδος για το έτος πριν τη φορολογία			2.711
Φορολογία			-402
Κέρδος για το έτος μετά τη φορολογία			2.309
Ζημιές που κρατήθηκαν την 1ην Ιανουαρίου 2012			-68.428
Ζημιές που κρατήθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2012			-66.119

Η δραστηριότητα της εταιρείας κατά την διάρκεια του έτους, ήταν η λειτουργία σε παγκύπρια εμβέλεια του ραδιοφωνικού σταθμού "Κανάλι 6" που εκπέμπει από τη Λεμεσό.

Χρήσιμο «εργαλείο» τα office politics

Διευκολύνουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και προωθούν τους επαγγελματικούς στόχους

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ**

Μπορεί τα office politics να είναι έννοια αρνητικά φορτισμένη, όμως οι ειδικοί σύμβουλοι πιστεύουν ότι ο ρόλος τους στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας μπορεί να είναι θετικός, εφόσον ο εργαζόμενος έχει καρτογραφήσει σωστά τόσο τις δικές του προτεραιότητες, όσο και αυτές του εργασιακού χώρου του και τις συνοδεύει με τις κατάλληλες πολιτικές που προωθούν τους στόχους του. «Εστω και αν δεν θεωρείς τον εαυτό σου "παίκτη", οφείλεις να γνωρίζεις ότι ο εργασιακός χώρος είναι ανταγωνιστικός. Και ότι θα πρέπει να ριχτείς και εσύ στο ρινγκ, αν θέλεις να επιτύχεις – συχνά μάλιστα ακόμη και προκειμένου να διατηρήσεις τη θέση της εργασίας σου. Και όπως συμβαίνει για τα περισσότερα πράγματα, η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση».

Η αρένα...

Κάθε εργασιακός χώρος είναι και μια μικρή είτε μεγαλύτερη αρένα. Οχι απαραίτητα πολεμική αλλά, τουλάχιστον, ένας χώρος που συνυπάρχουν διαφορετικά άτομα με διαφορετικές «δεξιότητες» και με διαφορετικά ατομικά χαρακτηριστικά. Η επιδίωξη των επαγγελματικών στόχων τους ποικίλλει και μπορεί να κυμαίνεται από την επιβίωση στην εργασία έως και την κατάκτηση της κορυφής της διοικητικής ιεραρχίας. Όμως, επειδή ο καλός, ο κακός, ο άσχημος και ο... ωραίος είναι παρόντες σχεδόν σε όλα τα εργασιακά περιβάλλοντα, γίνονται και οι πρωταγωνιστές στα office politics. Άλλοτε στήνονται «συμμαχίες» και άλλοτε καθιστώντας «σκυταλοδρομία» τον δρόμο των άλλων προς την ικανοποίηση επαγγελματικών προσδοκιών, φιλοδοξιών – θεμιτών ή όχι.

Η συζήτηση για την πολιτική του εργασιακού χώρου, για τη συμμετοχή σε αυτήν και για την εμπέδωση της δυναμικής της, βρίσκεται σταθερά στην επικαιρότητα. Το θέμα έχει γίνει αντικείμενο εκτενών ερευνών και σε αρκετά πανεπιστημιακά λειτουργούν εκπαιδευτικά σεμινάρια στελεχών για την πραγματική αυτή κατάσταση και για ένα δεδομένο που μπορεί να αποβεί χρήσιμο «εργαλείο». Με την προϋπόθεση βέβαια ότι τόσο ο εργαζόμενος που εμπλέκεται, όσο και η επιχείρηση που το επιλέγει, αφενός διαθέτουν και επιθυμούν να διατηρήσουν την ηθική ακεραιότητά τους και αφετέρου γνωρίζουν τις τεχνικές της θετικής συμμετοχής

Ο κάθε εργασιακός χώρος δεν είναι παρά ένα γήπεδο. Οπου το παιχνίδι παίζεται με κινήσεις, ελιγμούς, ρόλους, θέσεις, ομάδες, προπονητές και κυρίως με γκολ.

στο «παιχνίδι». Γιατί, τα πάντα είναι «παιχνίδι». Αρκεί να τηρούνται οι κανόνες του παιχνιδιού λένε οι ειδικοί. Και εξηγούν ότι ο τρόπος και η συμπεριφορά μας με τα οποία συμμετέχουμε στο παιχνίδι –δηλαδή η πολιτική που επιλέγουμε– είναι τα δικά μας «μέσα».

Όπως μάλιστα το έχουν προσδιορίσει, κάθε εργασιακός χώρος δεν είναι παρά ένα γήπεδο. Οπου το παιχνίδι παίζεται με κινήσεις, ελιγμούς, ρόλους, θέσεις, ομάδες, προπονητές και κυρίως με... γκολ. Ο προσδιορισμός αυτός βασίζεται στη θεωρία του Π. Γκάρντνερ, ο

ASSOCIATED PRESS

Το σημερινό μοντέλο της εργασιακής ζωής, ο συγγραφέας το παρομοιάζει με το μπάσκετ. «Ενα άθλημα που καταξιώνει τη δεξιοτέτα αντί της δύναμης και τον αυτοσχεδιασμό αντί του σχεδιασμού. Είναι το άθλημα που επιτρέπει στους παίκτες να εκφράσουν την έννοια της πλήρους ατομικής ευθύνης. Οι παλιές αξίες της δύναμης έχουν πλέον αντικατασταθεί από τη δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα και την προσωπική πρωτοβουλία».

Ο «συνήγορος του διαβόλου»

Από τα office politics ξεπετιέται συνήθως και ο «συνήγορος του διαβόλου» που μπορεί να δυσκολέψει την προσπάθεια δημιουργίας ομαδικού πνεύματος που απαιτείται για την προώθηση μιας ιδέας. Και το λιγότερο που μπορεί να δημιουργήσει σε όσους πρόσκυνται ευνοϊκά και είναι έτοιμοι να «συμμαχήσουν» υπέρ της ιδέας, είναι η αμηχανία. Όμως, οι ψυχολόγοι σύμβουλοι του μάντζιζμεντ μας καθιστούν ότι η αντίδραση του «συνήγορου του διαβόλου» είναι απόλυτα συμβατή με την ανθρώπινη φύση και ότι τα άτομα αυτά δεν είναι απαραίτητα εχθροί μας. Μας συνιστούν δε, να επιλέξουμε τη σιωπή για απάντησή τους. Επειδή όμως συνυπάρχει και ο κίνδυνος η σιωπή μας να παρερμηνευθεί από τους άλλους ως μειωμένος ζήλος για την υποστήριξη της ιδέας, μπορούμε ακόμη να ζητήσουμε από τον «συνήγορο» να μας υποδείξει ο ίδιος το πώς θα μπορούσαμε να ενσωματώσουμε και τον δικό του «διάβολο» στην υλοποίηση της ιδέας μας.

οποίος σε σχετικό βιβλίο του αναφέρει τα εξής: στην αρχή του αιώνα το «παιχνίδι» που παιζόταν στους εργασιακούς χώρους ήταν το μπέιζμπολ. Και εξηγεί ότι τότε, οι κανόνες του παιχνιδιού ήταν απολύτως σαφείς όπως και οι ευκαιρίες για ατομικά επιτεύγματα. Αργότερα, από τη βιομηχανοποίηση ως τη μεταπολεμική εταιρική κοινωνία, το «παιχνίδι» έγινε ποδόσφαιρο. Και το μήνυμά του ήταν «να κάνει πάντα ό,τι σου λέει ο προπονητής σου».

Το σημερινό μοντέλο

Φτάνοντας στο σημερινό μοντέλο της εργασιακής ζωής, ο συγγραφέας το παρομοιάζει με το μπάσκετ. «Ενα άθλημα που καταξιώνει τη δεξιοτέτα αντί της δύναμης και τον αυτοσχεδιασμό αντί του σχεδιασμού. Είναι το άθλημα που επιτρέπει στους παίκτες να εκφράσουν την έννοια της πλήρους ατομικής ευθύνης. Οι παλιές αξίες της δύναμης έχουν πλέον αντικατασταθεί από τη δημιουργικότητα, την επιχειρηματικότητα και την προσωπική πρωτοβουλία». Ως συνειδητός παίκτης λοιπόν ο σημερινός εργαζόμενος –όταν το παιχνίδι που παίζεται στο γραφείο δεν του αρέσει– δεν επιτρέπεται να «πάρει την πάλα και να γυρίσει σπίτι του» αλλά να συμμετέχει στην πολιτική που διαμορφώνεται στον χώρο και να προσπαθήσει να επηρεάσει θετικά τις όποιες εξελίξεις. Τα office politics είναι όμως καθοριστικής σημασίας και για μίαν επιχείρηση, προκειμένου να προωθηθεί μια αλλαγή είτε μια πρωτοβουλία και για να επιλύσει προβλήματα.

Όμως, η συμμετοχή των εργαζομένων στο άυλο αυτό δίκτυο των συμμαχιών και των «αντιφρονούντων», δεν είναι εύκολη υπόθεση. Για τον λόγο αυτό, κάθε λίγο και

λιγάκι, ειδικοί σύμβουλοι επιχειρήσεων και ειδικοί ψυχολόγοι επανέρχονται με ανανεωμένους κανόνες, οδηγίες και τεχνικές, ώστε αφενός να αποτρέπονται οι λανθασμένες «κινήσεις» στους εργασιακούς χώρους, αφετέρου να προωθούνται επιτυχώς οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

Μας λένε, λοιπόν, ότι στην περίπτωση που ο στόχος είναι η προώθηση ενός έργου που επιβαρύνει τον φόρτο της εργασίας, ο πρώτος κανόνας για τη δημιουργία μιας συμμαχικής ομάδας είναι η επίδειξη σεβασμού προς τους συναδέλφους/συνεργάτες. Κάτι, που πρέπει να γίνεται με τον πλέον επικοινωνιακό τρόπο. Προειδοποιούν όμως, ότι στην περίπτωση που το συγκεκριμένο έργο αποτύχει, τότε αυτός που είχε την πρωτοβουλία δεν θα πρέπει να αποδίδει κατηγορίες στα μέλη της «συμμαχίας», αλλά να επωμισθεί ο ίδιος την ευθύνη.

Ο εντυπωσιασμός του CEO

Αν τώρα, στο πλαίσιο των office politics, στόχος μας είναι να εντυπωσιάσουμε θετικά τον CEO μας, τότε θα πρέπει να «εφορμήσουμε» αποφασιστικά σε ένα υπάρχον μεγάλο πρόβλημα, είτε σε μια πρωτοβουλία που απασχολεί την επιχείρηση. Η ευνοϊκότερη συγκυρία είναι όταν οι γύρω μας είτε δεν μπορούν είτε δεν θέλουν είτε δεν γνωρίζουν πώς να ενεργήσουν. Αν έχουμε επιτυχία, τότε ο CEO όχι μόνο θα ξεχάσει κάθε τη ήσσονος σημασίας που πιθανώς δεν έχουμε επιτύχει στο παρελθόν, αλλά θα αναγνωρίσει και τη δραστηριότητα και το όραμά μας. Στην περίπτωση αποτυχίας όμως, το αρνητικό αποτέλεσμα θα συσσωρευτεί αναδρομικά στο άθροισμα όλων των αποτυχιών μας.

xd@kathimerini.gr

στη χώρα του γιατί

Η εκπομπή συνεχίζει για έβδομη χρονιά την επιτυχημένη πορεία της απαντώντας στα **ΓΙΑΤΙ** των παιδιών.

Κείμενα: Γιαννούλα Κλεάνθους, Χρήστος Γρηγοριάδης, Πέτρος Κονόμου
Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Βούλα Αντωνίου

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ 3.50μ.μ.
Σε επανάληψη κάθε Κυριακή 12.05 μετά το μεσημέρι

OLYMPIA 2
www.cybc.com.cy

ΕΝ ΤΕΧΝΩΣ

Παρουσίαση:
Αλεξία Καρακάνα

Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία:
Νείλος Ιακώβου

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3.30μ.μ.

OLYMPIA 1
www.cybc.com.cy

Καλύτερα φοροφυγές παρά να καθυστερήσεις την υποβολή της δήλωσης

Πυρ ομαδών για τα υψηλά φορολογικά πρόστιμα από τον επιχειρηματικό κόσμο

Χαμηλότερα πρόστιμα για τις περιπτώσεις μεγάλης φοροδιαφυγής και υψηλότερα για διαδικαστικές παραβάσεις, προβλέπει το νέο φορολογικό καθεστώς, που την τελευταία εβδομάδα έχει ξεσηκώσει τον επιχειρηματικό κόσμο.

Την αρχή έκανε το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ), ακολούθησε η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), ενώ χθες τις ενστάσεις τους επί των νέων διατάξεων εξέφρασαν το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΕΑ) και το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΒΕΘ). Μάλιστα, οι διαμαρτυρίες τους δεν έμειναν σε επίπεδο ανακοίνωσης Τύπου, αλλά έφθασαν σχετικά υπομνήματα τόσο στον υπουργό Οικονομικών Γ. Στουρνάρα, όσο και στον πρωθυπουργό Αντ. Σαμαρά.

Η αφορμή που πυροδότησε τις έντονες αντιδράσεις των κοινωνικών φορέων είναι τα πολύ υψη-

Ο πρόεδρος του ΒΕΘ έκανε λόγο για εξόφληση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

λά πρόστιμα που επιβάλλονται, ειδικά για παραβάσεις διαδικαστικού χαρακτήρα. Όπως για παράδειγμα εάν καθυστερήσει κάποιος να υποβάλει τη δήλωση του ΦΠΑ θα του επιβληθεί πρόστιμο από 1.000 ευρώ έως 2.500 ευρώ (αναλόγως την κατηγορία βιβλίων που τηρεί). Την ίδια ώρα, όμως, υπάρχουν κι άλλες περιπτώσεις που δημιουργούν προβληματισμό.

Αύξηση 1.011%

Για παράδειγμα, ο νέος νόμος θεωρεί ότι για τη μη έκδοση 40 αποδείξεων λιανικής πώλησης μικρής αξίας (και χωρίς να υπάρχει άλλη διαδικαστική παράβαση εντός 5ετίας), το πρόστιμο που θα πρέπει να επιβληθεί είναι 100.000 ευρώ και δεν υπάρχει περιθώριο συμβιβασμού. Για την ίδια ακριβώς παράβαση, ο υπόχρεος θα καλούταν να πληρώσει με το παλιό καθεστώς 9.000 ευρώ. Επί της ουσίας, στο συγκεκριμένο παράδειγμα καταγράφεται αύξηση της τάξης των 1.011%.

Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται ότι το νέο καθεστώς προβλέπει μικρότερες ποινές για όσους εντοπίζονται να φοροδια-

ΥΠΟΙΚ: Ξεκινά η αξιολόγηση των υπαλλήλων

Ενεργοποιούνται οι διαδικασίες για τον εντοπισμό των δημοσίων υπαλλήλων που εργάζονται στο υπουργείο Οικονομικών και θα ενταχθούν σε καθεστώς διαθεσιμότητας ή μετάταξης, μετά από την αξιολόγησή τους.

Στο πλαίσιο αυτό, με απόφαση του υπουργού Οικονομικών Γ. Στουρνάρα, δημιουργείται στο υπουργείο Οικονομικών Τριμελής Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με πρόεδρο και αναπληρωτή πρόεδρο μέλος του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ). Μέλη του Συμβουλίου θα είναι προϊστάμενοι του υπουργείου στις διευθύνσεις διοικητικής υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ), Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την Ε.Ε. και της γενικής διεύθυνσης του υπουργείου.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του τριμελούς αυτού συμβουλίου περιλαμβάνεται η αποτίμηση των προσόντων των υπαλλήλων και η κατάρτιση βαθμολογικών πινάκων κατά κατηγορία, κλάδο ή και ειδικότητα, με τη λειτουργική, διοικητική και μηχανογραφική υποστήριξη του ΑΣΕΠ, τόσο για τη θέση τους σε διαθεσιμότητα όσο και για τη μετάταξη τους σε φορείς του Δημοσίου.

Η θητεία του Τριμελούς Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου είναι τετραετής και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους έναρξης της θητείας αυτού και μπορεί να παρατείνεται για δύο ακόμη χρόνια, με απόφαση του υπουργού Οικονομικών.

φύγουν σημαντικά ποσά. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η περίπτωση έκδοσης ή λήψης εικονικού φορολογικού στοιχείου ύψους 50.000 ευρώ. Με το παλιό καθεστώς το πρόστιμο θα έφθανε (μετά τον συμβιβασμό) στα 50.000 ευρώ. Τώρα, το πρόστιμο θα ανέλθει στα 25.000 ευρώ (χωρίς περιθώριο συμβιβασμών). Δηλαδή, θα είναι μειωμένο κατά 50%.

Δρακόντεια μέτρα

Στο πλαίσιο των παραπάνω – και όχι μόνο – παραδειγμάτων, το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών αναφέρει στο υπόμνημά του προς τον πρωθυπουργό ότι «προκειμένου να συνεντιστούν οι φοροφυγάδες, λαμβάνονται δρακόντεια μέτρα που δεν είναι δυνατόν να έχουν σαν αποτέλεσμα τη συμμόρφωση των επαγγελματιών, αλλά που τους οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στην εξαθλίωση και την τελική εξόντωσή τους». Και συμπληρώνει πως «δεν είναι δυνατόν να μην υπάρχει πρόνοια, όταν ο πολίτης ή ο επαγγελματίας, εξαιτίας ενός ανθρώπινου λάθους, ξεροντώνεται και μάλιστα όταν λειτουργεί χωρίς δόλο».

Μάλιστα, ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ, κ. Ι. Χατζηθεοδοσίου, προτείνει στις ηγεσίες των υπουργείων Οικονομικών και Εργασίας «να εξετάσουν προσεκτικά και να εφαρμόσουν τα αυστηρά πρόστιμα μόνο σε όσους αποδεικνύεται ότι συστηματικά δεν εφαρμόζουν τον νόμο και φοροδιαφεύγουν ή εισφοροδιαφεύγουν με δόλο».

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του ΒΕΘ, κ. Π. Παπαδόπουλος, έκανε λόγο χθες για εξόντωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων εξαιτίας των δυσβάσταχτων προστίμων που προβλέπονται στον νέο Κώδικα Φορολογικών Διαδικασιών, που τέθηκε σε εφαρμογή από την αρχή του έτους. «Είναι σχεδόν βέβαιο, ότι εάν δεν ανασταλεί η εφαρμογή των διατάξεων, οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις που κατάρφωσαν να επιβιώσουν από τη λαίλαπα του μνημονίου θα βάλουν οριστικά λουκέτο», δήλωσε ο κ. Παπαδόπουλος και συμπλήρωσε ότι «αυτό που πρέπει να γίνει αντιληπτό από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης είναι ότι η αλόγιστη υπερφορολόγηση με πληροφορίες, η διαφορά στους υπολογισμούς των δύο πλευρών είναι περίπου 300 εκατ. ευρώ».

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Νέο ποινολόγιο για τις φορολογικές παραβάσεις

Πρόστιμο σε ευρώ

Φοροδιαφυγή

Πρόστιμο σε ευρώ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σκληρό πόκερ με την τρόικα για τα ισοδύναμα μέτρα

Στον αέρα βρίσκονται ακόμα τα ισοδύναμα μέτρα που έχει προτείνει η κυβέρνηση για να καλύψει τα κενά που δημιουργούν οι αποφάσεις της για διατήρηση του χαμηλού συντελεστή ΦΠΑ στην εστίαση (13% αντί 23%) και του νέου τρόπου εφαρμογής του ενιαίου φόρου ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) που θα υλοποιηθεί από φέτος.

Υψηλόβαθμο στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών, ανέφερε πως η τρόικα δεν έχει αποδεχθεί τα ισοδύναμα για τα παραπάνω μέτρα και επιμένει ότι η υστέρηση των εσόδων που προκαλείται από τις αποφάσεις της Ελλάδας είναι μεγαλύτερη από εκείνη που θεωρεί το δανειστή. Σύμφωνα με πληροφορίες, για το θέμα του ΦΠΑ το υπουργείο Οικονομικών εκτιμά ότι το κενό ανέρχεται έως και τα 107 εκατ. ευρώ, ενώ η τρόικα υποστηρίζει ότι θα ξεπεράσει τα 200 εκατ. ευρώ. Για τον ΕΝΦΙΑ υπάρχει διαφορετική προσέγγιση στο ποσοστό εισπραξιμότητας του μέτρου. Σύμφωνα με πληροφορίες, η διαφορά στους υπολογισμούς των δύο πλευρών είναι περίπου 300 εκατ. ευρώ.

Όλα τα ανοικτά μέτρα θα συζητηθούν με την τρόικα μετά το Eurogroup της 27ης Ιανουαρίου.

Πέραν αυτών των δύο μέτρων, η ελληνική πλευρά έχει αποστείλει στην τρόικα πακέτο παρεμβάσεων ύψους 1,2 δισ. ευρώ, όπως ανέφερε χθες το ίδιο υψηλόβαθμο στέλεχος. Μάλιστα, παραδέχτηκε ότι στο πακέτο αυτό, περιλαμβάνονται και μέτρα προσωρινού χαρακτήρα («one off»), αλλά και μόνιμου χαρακτήρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσο πιο πολλά είναι τα μέτρα προσωρινού χαρακτήρα για την κάλυψη του δημοσιονομικού κενού του 2013, τόσο μεγαλύτερο είναι το ύψος του δημοσιονομικού κενού του 2015.

Η κυβέρνηση εκτιμά ότι το κενό του 2015 είναι περίπου 1 δισ. ευρώ, αλλά η τρόικα το υπολογίζει στα 2 με 3 δισ. ευρώ, αναλόγως του ύψους των προσωρινών μέτρων που θα υιοθετηθούν τελικά για το 2014. Ωστόσο, από το υπουργείο

Οικονομικών ανέφεραν χθες πως έχει έρθει πλέον η ώρα να αποδεχθεί η τρόικα ότι οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία είναι πολύ καλύτερες σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις τους και τα θετικά αποτελέσματα ήρθαν ταχύτερα του αναμενόμενου.

Στο πλαίσιο αυτό, στο οικονομικό επιτελείο αναμένουν τα οριστικά στοιχεία για την πορεία του προϋπολογισμού του 2013, ώστε να δείξουν στην τρόικα την καλύτερη του προβλεπόμενου επίδοση. Θεωρούν ότι τα βελτιωμένα αποτελέσματα μπορούν να συμβάλουν τα ελληνικά επιχειρήματα στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα για αποφυγή κάποιων μέτρων, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύουν ότι η αποτελεσματικότητα των φορολογικών μηχανισμών διαρκώς βελτιώνεται.

Να σημειωθεί, ότι όλα τα ανοικτά μέτρα θα συζητηθούν με την τρόικα μετά το Eurogroup της 27ης Ιανουαρίου. Μέχρι τότε, οι επικεφαλής της τρόικας δεν θα επιστρέψουν στην Αθήνα και η επικοινωνία θα συνεχιστεί σε τεχνικό επίπεδο.

Δινομαζόμενοι οι μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι για την έξοδο της Ελλάδας στις αγορές

Αποφασισμένη να βγει στις αγορές στο δεύτερο εξάμηνο εμφανίζεται η κυβέρνηση. Την ίδια ώρα όμως διχασμένοι είναι οι μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι ως προς τη δυνατότητα της Ελλάδας να επιστρέψει στις αγορές εντός του έτους. Στέλεχος της Bank of New York Mellon έλεγε πρόσφατα ότι εάν η Ελλάδα προχωρήσει σε έκδοση 5ετών ομολόγων, η τράπεζά του θα αγοράσει, προτιμώντας τα έναντι των πορτογαλικών. Χθες, μια μέρα μετά τους Financial Times, που υποστήριξαν ότι η έξοδος της Ελλάδας στις αγορές είναι σαν να δίνει ένα μουσικό ούζο σε αλκοολικό, η Wall Street Journal εμφανίστηκε μάλλον επιφυλακτική.

«Καθώς οι ανησυχίες περί εξόδου από την Ευρωζώνη έχουν υποχωρήσει, οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων έχουν καταγράψει σημαντική πτώση (κινούνται πλέον γύρω στο 7,68%, από

άνω του 30% στα τέλη του 2011)», σημειώνει η εφημερίδα, για να προσθέσει όμως: «Εδώ τελειώνουν τα καλά νέα. Παρά την οδύνη που υπέστησαν οι Έλληνες και την πρόοδο που επιτεύχθηκε τα τελευταία χρόνια, οι αναλυτές και οι επενδυτές εκτιμούν πως μια έκδοση ελληνικών κρατικών ομολόγων οποιαδήποτε στιγμή φέτος μπορεί να είναι φιλόδοξη».

Κατ' αρχάς, οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων παραμένουν σημαντικά υψηλότερες από αυτές των αντίστοιχων ιρλανδικών, πορτογαλικών, ισπανικών ή ιταλικών ομολόγων – και σε επίπεδο που είναι τουλάχιστον μερικές ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο απ' όσο θα επιτρεπόταν ώστε να μπορεί να υπάρξει ρεαλιστική σκέψη για έκδοση χρέους. Οι αναλυτές επισημειώνουν παράλληλα ότι συνεχίζουν να αιωρούνται πολιτικά και οικονομικά ρίσκα στην Ελλά-

δα, όπου η οικονομία παραμένει σε ύφεση, η ανεργία είναι κοντά στο 28% και η στρίξιξη για τον κυβερνητικό συνασπισμό έχει εξασθενήσει.

«Η ευφορία στην αγορά δεν μπορεί να αντικρούσει το μεγάλο επίπεδο ρίσκου που συνεχίζει να επικρατεί στην Ελλάδα» σχολίασε ο Daniel Lenz, οικονομολόγος της DZ Bank. Μεταξύ των κινδύνων που επικαλείται είναι η οριακή πλειοψηφία της κυβέρνησης στη Βουλή αλλά και η συνεχιζόμενη ανάγκη της χώρας για χρηματοδότηση.

Βέβαια, για να είμαστε δίκαιοι, η Ελλάδα έχει ήδη ανακτήσει μια κάποια πρόσβαση στην αγορά, αφού τα τελευταία δύο χρόνια εκδίδει έντοκα γραμμάτια 3μηνων και 6μηνων διάρκειας, όμως δεν έχει ακόμα δοκιμάσει τα νερά με εκδόσεις τίτλων πιο μακροπρόθεσμων ωριμάνσης, σημειώνει η WSJ.

Η Ελλάδα έχει ήδη ανακτήσει μια κάποια πρόσβαση στην αγορά, αφού τα τελευταία δύο χρόνια εκδίδει έντοκα γραμμάτια 3μηνων και 6μηνων διάρκειας.

Προϋποθέσεις για ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας

Συνέπεια και επιμονή στην εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής και στην προσπάθεια αποκατάστασης της εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία αποτελούν τις δύο βασικές προϋποθέσεις για να επιτευχθεί τελικά η ανάκαμψη και η είσοδος της χώρας σε μια σταθερή αναπτυξιακή πορεία, σύμφωνα με ανάλυση της Alpha Bank.

Η τράπεζα αναφέρει μια σειρά από στοιχεία που δείχνουν ότι η πορεία σταθεροποίησης και ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο, με την επιτευξη μεγαλύτερων του αναμενόμενου πλεονασμάτων στο πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της χώρας.

Κατ' αρχήν, σταθεροποιήθηκε το οικονομικό κλίμα στην χώρα,

με τον σχετικό δείκτη (ESI), που καταρτίζεται από το IOBE και ανακοινώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να διαμορφώνεται σε υψηλά επίπεδα.

Δεύτερον, επιβεβαιώθηκε η πολύ καλή πορεία του ελληνικού τουρισμού και στο 4ο 3μηνο 2013 κατά το οποίο οι αφίξεις ξένων τουριστών ήταν αυξημένες κατά 20,2%.

Τρίτον, η ανωτέρω καλή πορεία του τουρισμού συνέβαλε και στην ελαχιστοποίηση της πτώσης της μισθωτής απασχόλησης.

Τέταρτον, στον τομέα της ιδιωτικής καταναλώσεως σημειώνεται ουσιαστική επιβράδυνση της πτώσης του δείκτη όγκου των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου.

Πέμπτον, συνεχίζεται η πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας.

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Table with columns: ΑΝΟΔΟΣ, ΠΤΩΣΗ. Lists companies with significant percentage changes in stock prices.

GlobalCapital logo and contact information for Global Capital Securities and Financial Services Limited.

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/1, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their performance metrics.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας 10-17/1/14

Table with columns: Ανοδος, Πτώση. Lists companies with significant percentage changes in stock prices.

Σημειώσεις: ΑΣΤΕΡ ΠΡΟΝΑ (ΚΟ), ΑΤΛΑΝΤΙΚ (ΚΟ), ΑΤΕΡΜΟΝ (ΚΟ), ΔΙΕΚΑΤ (ΚΟ), ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΑΛΕΡΑΧΗ (ΚΟ), ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ), ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΛΕΩΣΙΟΣ (ΚΟ), ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΛΕΩΣΙΟΣ (ΠΙ), ΚΑΡΔΙΑΡΧΗΣ (ΚΟ), ΚΑΙΝΟΤΕΙΑ (ΚΟ), ΚΑΙΝΟΤΕΙΑ (ΠΙ), ΙΑΝ-ΝΕΤ (ΚΟ), ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΙΤΣΙΝΗΣ (ΚΑ), ΜΕΣΟΧΡΟΝΙ ΑΡΘΙ (ΚΟ), ΠΕΤΙΖΕΤΑΚΗΣ (ΚΟ), ΠΡΑΣΙΝΕΙΟ (ΚΟ), ΠΡΑΣΙΝΕΙΟ (ΠΙ), ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΗΣ (ΚΟ), ΤΕΣΑΡΤΕΡ (ΚΟ), ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΕΙΑ (ΚΟ), ΑΛΤΙΣ ΑΕΞ (ΚΟ), ΒΕΤΑΝΕΤ (ΚΟ), ΕΥΡΩΛΙΝΕ ΑΕΞ (ΚΟ), INTERINVEST ΑΕΞ (ΚΟ), MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ), UNITED TEXTILES (ΚΟ)

alphatrust logo and contact information for Alpha Trust ΑΕΠΕΥ.

Η Ελλάδα συνεχίζει να έχει το τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό έλλειμμα (-16,2 δισ.) στην Ε.Ε., μετά το Ηνωμένο Βασίλειο (-66,5 δισ.) και τη Γαλλία (-63,5 δισ.).

Μειώθηκε 2 δισ. το εμπορικό έλλειμμα της Ελλάδας

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Περαιτέρω συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος της χώρας καταδεικνύουν τα συγκεντρωτικά στοιχεία που παρουσίασε την Τετάρτη η Eurostat για τους πρώτους 10 μήνες του 2013. Ειδικότερα, την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου του περασμένου έτους, η αξία των ελληνικών εξαγωγών αυξήθηκε στα 23,2 δισεκατομμύρια ευρώ, από 22,4 δισεκατομμύρια την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Τα 800 επιπλέον εκατομμύρια αντιστοιχούν σε αύξηση της τάξης του 4%.

Ταυτόχρονα, καταγράφηκε μείωση των εισαγωγών επίσης κατά 4%, καθώς οι εισαγωγές προϊόντων της χώρας το δεκάμηνο του 2013 ανήλθαν σε 39,4 δισ., από 41 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Ως εκ τούτου, το εμπορικό έλλειμμα της Ελλάδας μειώθηκε κατά 2 επιπλέον δισ. και διαμορφώθηκε στα 16,2 δισ., από 18,2 δισ. το δεκάμηνο του 2012. Ωστόσο, παρά τη βελτίωση, σε απόλυτα ποσά, η Ελλάδα συνεχίζει να διατηρεί το τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό έλλειμμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά το Ηνω-

μένο Βασίλειο (-66,5 δισ.) και τη Γαλλία (-63,5 δισ.).

Στον αντίποδα, η Γερμανία συνεχίζει να διατηρεί γιγαντιαίο πλεόνασμα στο εμπορικό της ισοζύγιο (+166,3 δισ. το δεκάμηνο του 2013), ενώ ακολουθεί, σε μεγάλη απόσταση, η Ολλανδία (+45,5 δισ.). Σε ό,τι αφορά τις «μνημονιακές» χώρες, η Ιρλανδία κατάφερε να διατηρήσει το τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα στην Ευρώπη (+31,3 δισ.), μολονότι οι εξαγωγές της σημείωσαν μεγάλη πτώση 7% το δεκάμηνο του 2013. Αύξηση 4% καταγράφηκε στις εξαγωγές της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Τέλος, οι εξαγωγές της Κύπρου παρουσίασαν ραγδαία ποσοστιαία αύξηση 11% το πρώτο δεκάμηνο του 2013, ενώ ακόμη πιο σημαντική ήταν η πτώση των εισαγωγών (18%). Και η Κύπρος συνεχίζει να έχει σημαντικό εμπορικό έλλειμμα.

Οι εξαγωγές της Ελλάδας, ειδικά προς τρίτες χώρες, μειώθηκαν κατά 100 εκατ. τον Νοέμβριο, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (από 1,2 σε 1,1 δισεκατομμύρια), ενώ κατά 200 εκατομμύρια μειώθηκαν και οι εισαγωγές (από 2,2 σε 2 δισεκατομμύρια).

Απροετοίμαστες οι κυβερνήσεις σε αναταράξεις λόγω τεχνολογίας

Οι καινοτομίες εξαφανίζουν επαγγέλματα και αρχικά μειώνουν τους εργαζόμενους

THE ECONOMIST

Αν και **ελιξίριο** της πρόδου, η καινοτομία είχε ανέκαθεν κόστος στις θέσεις εργασίας. Η Βιομηχανική Επανάσταση άφησε χωρίς δουλειά μεγάλο αριθμό χειρωνακτών. Τα τελευταία 30 χρόνια η ψηφιακή επανάσταση έχει εξαφανίσει επαγγέλματα μεσαίας εξειδίκευσης. Πριν από 100 χρόνια ένας στους τρεις εργαζόμενους στην Αμερική απασχολείτο στη γεωργία. Σήμερα το αντίστοιχο ποσοστό είναι μικρότερο του 2%. Σήμερα έχουμε πολύ λιγότερες δακτυλογράφους, αλλά περισσότερους από ποτέ προγραμματιστές ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Για τους εργαζόμενους, όμως, οι αρνητικές συνέπειες της τεχνολογίας εμφανίζονται ταχύτερα από τα οφέλη της. Βραχυπρόθεσμα διευρύνεται το εισοδηματικό χάσμα προκαλώντας τεράστιες κοινωνικές αναδιατάξεις. Και καμία κυβέρνηση δεν έχει προετοιμαστεί. Η ανεργία βρίσκεται σε ανησυχητικά επίπεδα σε μεγάλο μέρος του ανεπτυγμένου κόσμου και όχι μόνον εξαιτίας του οικονομικού κύκλου. Το 2000 το ποσοστό των οικονομικά ενεργών Αμερικανών που είχαν εργασία έφθανε στο 65% αλλά έκτοτε μειώνεται διαρκώς και έχει συρρικνωθεί στο 59%.

Το χειρότερο είναι πως αυτό το κύμα μόλις έχει αρχίσει. Από τα μη επανδρωμένα αυτοκίνητα μέχρι τις έξυπνες οικιακές συσκευές, καινοτομίες εξαφανίζουν επαγγέλματα. Χάρη στην εξέλιξη της ψηφιοποιημένων πληροφορικής, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές ανταπεξέρχονται σε όλο και πιο σύνθετα καθήκοντα με μικρότερο κόστος και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από τους αν-

θρώπους. Εντοπίζουν όσους διείσδυσαν σε κλειστά κυκλώματα και διαγιγνώσκουν απάτη ή ασθένεια με μεγαλύτερη ακρίβεια από κουστωδία λογιστών ή ιατρών.

Πρόσφατη μελέτη του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης συνάγει πως το 47% των σημερινών επαγγελμάτων θα αυτοματοποιηθούν τις επόμενες δύο δεκαετίες.

Το 2012, οπότε η εταιρεία εμπορίου διαδικτυακών φωτογραφιών Instagram πουλήθηκε στο Facebook, είχε

30 εκατ. πελάτες και απασχολούσε μόνον 13 υπαλλήλους! Η Kodak, που υπέβαλε αίτηση πτώχευσης λίγους μήνες νωρίτερα, απασχολούσε 145.000 άτομα. Το θέμα είναι το χρονικό διάστημα που χρειάζεται για να αναπτυχθεί μια βιομηχανία. Η Google, για παράδειγμα, απασχολεί σήμερα 46.000 άτομα. Αυτό σημαίνει πως ο κοινωνικός αντίκτυπος της τεχνολογικής επανάστασης θα είναι τεράστιος. Η οργή θα ενταθεί, αλλά οι πολιτικοί δεν θα ξέρουν πως να

αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο μπορούν να βοηθήσουν είναι τα εκπαιδευτικά προγράμματα που έδωσαν, άλλωστε, τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να βελτιώσουν την τύχη τους στο τελευταίο στάδιο της Βιομηχανικής Επανάστασης. Τον 19ο αιώνα ο κίνδυνος μιας επανάστασης εξόθωσε τις κυβερνήσεις σε προοδευτικές μεταρρυθμίσεις. Σήμερα καλούνται να αρχίσουν τις απαιτούμενες αλλαγές προτού εκραγούν οι λαοί.

Μεγάλη αύξηση επενδύσεων στις δευτερεύουσες αγορές της Ευρώπης

Κατακόρυφη ήταν η άνοδος των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2013 σε δευτερεύουσες αγορές ανά την Ευρώπη. Σύμφωνα με σχετική έρευνα της BNP Paribas, με δεδομένο ότι το 80% των επενδύσεων αφορούν τις τρεις μεγάλες χώρες, ήτοι Μ. Βρετανία, Γερμανία και Γαλλία, εκτιμάται ότι κατά το 2013 τοποθετήθηκαν κεφάλαια της τάξεως των 10,4 δισ. ευρώ στις υπόλοιπες αγορές της Ευρώπης, ποσό που συνιστά μια αύξηση της τάξεως του 73%, έναντι του 2012.

Σύμφωνα με την BNP Paribas, το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον συγκεντρώνουν 10 επιμέρους αγορές. Πρόκειται για τις πόλεις Βαρσοβία (Πολωνία), Δουβλίνο (Ιρλανδία), Αμστερνταμ (Ολλανδία), Μιλάνο και Ρώμη (Ιταλία), Μαδρίτη και Βαρκελώνη (Ισπανία), Βρυξέλλες (Βέλγιο), Λουξεμβούργο και Βουκουρέστι (Ρουμανία). Στόχος των ενδιαφερόμενων επενδυτών είναι να ενισχύσουν τις αποδόσεις των περιουσιακών στοιχείων μέσω της απόκτησης ακινήτων σε χαμηλές τιμές στις εν λόγω χώρες.

Κάτι τέτοιο βέβαια μόνο εύκολη υπόθεση δεν είναι, καθώς με εξαίρεση την Πολωνία και τη Ρουμανία, οι περισσότερες αγορές ενέχουν σημαντικές προκλήσεις για τους επενδυτές, κυρίως αναφορικά με την οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Πάντως, κατά το 2014, οι προοπτικές που προκύπτουν είναι θετικότερες, καθώς στις περισσότερες χώρες, το ΑΕΠ προβλέπεται είτε να μείνει σταθερό, είτε να ενισχυθεί.

Παρά τις όποιες δυσκολίες βέβαια, το δέλεαρ παραμένει λίαν σημαντικό, καθώς οι προσφερόμενες αποδόσεις είναι πολύ μεγαλύτερες. Είναι χαρακτηριστικό ότι το χάσμα των μέσων αποδόσεων για ακίνητα σύγχρονων προδιαγραφών ανάμεσα στις τρεις μεγάλες αγορές και στις εν λόγω δευτερεύουσες αγορές άγγιξε τις 160 μονάδες βάσης στο τέλος του 2013, έναντι μόλις 45 μονάδων βάσης το 2007. Επομένως, μόνο τυχαία δεν είναι η όλο και μεγαλύτερη προτίμηση των επενδυτών προς τις μικρότερες αγορές.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία

Η αύξηση των τοποθετήσεων σε κτίρια γραφείων ήταν της τάξεως του 45% σε σχέση με το 2012 στις ίδιες δευτερεύουσες αγορές. Μάλιστα, το ποσό που επενδύθηκε (άνω των 5 δισ. ευρώ) ήταν το υψηλότερο από το 2009, κυρίως χάρη σε μεγάλης αξίας συμφωνία κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του έτους.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον συγκεντρώνουν Βαρσοβία, Δουβλίνο, Αμστερνταμ, Μιλάνο, Ρώμη, Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο και Βουκουρέστι.

της BNP Paribas, οι ξένοι επενδυτές αποδείχθηκαν οι πιο δραστήριοι, καθώς το 70% των επενδύσεων πραγματοποιήθηκε από αυτούς, έναντι μόλις 46% το 2009. Οι περισσότεροι ξένοι επενδυτές προέρχονται από τις χώρες της Ευρώζωνης και τη Β. Αμερική.

Οι επενδυτές προτιμούν κατά κύριο λόγο κτίρια γραφείων, καθώς το 51% της αξίας των συναλλαγών αφορούσε γραφειακούς χώρους. Η αύξηση των τοποθετήσεων σε κτίρια γραφείων ήταν της τάξεως του 45% σε σχέση με το 2012 στις ίδιες δευτερεύουσες αγορές.

Μάλιστα, το ποσό που επενδύθηκε (άνω των 5 δισ. ευρώ) ήταν το υψηλότερο από το 2009, κυρίως χάρη σε μεγάλης αξίας συμφωνία κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του έτους. Πάντως, οι νέες ενοικιάσεις γραφείων υποχώρησαν κατά 3% το 2013 και διαμορφώθηκαν σε 2,3 εκατ. τ.μ. Ως εκ τούτου, το ποσοστό κενών γραφείων συνεχίζει να κινείται ανοδικά, παρά μάλιστα το γεγονός ότι οι νέες αναπτύξεις είναι σχεδόν μηδανικές στις περισσότερες αγορές.

Το ΔΝΤ προειδοποιεί την Τουρκία να μειώσει το έλλειμμα του ισοζυγίου

Διαρθρωτικές αλλαγές με στόχο την αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας της Τουρκίας, της μείωσης του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, αλλά και την αναχαίτιση του πληθωρισμού συνιστά στη γειτονική χώρα το ΔΝΤ. Στην τελευταία ετήσια έκθεσή του για την τουρκική οικονομία, προειδοποιεί πως η σταθεροποίηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Τουρκίας μπορεί να επιτευχθεί μόνον αν οι ρυθμοί ανάπτυξης κυμανθούν από 2,75% ως 3,5% και πως οποιοδήποτε επίπεδο ανάπτυξης πάνω από αυτό το φάσμα θα οδηγήσει σε αύξηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, που το 2013 έφθασε στο 7,4%.

Το έλλειμμα αυτό συνοδεύει μοιραία η εξάρτηση της Τουρκίας από την εξωτερική χρηματοδότηση, που αποτελεί το μείζον πρόβλημα της τουρκικής οικονομίας. Προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση, το ΔΝΤ προτείνει στην Τουρ-

Το πρόβλημα της τουρκικής οικονομίας είναι η μεγάλη εξάρτησή της από την εξωτερική χρηματοδότηση.

κία να προωθήσει την αύξηση της εγχώριας αποταμίευσης, δημόσιας και ιδιωτικής, ώστε να συρρικνωθεί το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Σε ό,τι αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, προειδοποιεί πως συνήθως απαιτείται σημαντικό χρονικό διάστημα για να αποδώσουν καρπούς. Αναφερόμενο στην εγχώρια αποταμίευση, το ΔΝΤ αναγνωρίζει πως οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις του ιδιωτικού συνταξιοδοτικού συστήματος έχουν οδηγήσει σε αύξηση των εισφορών και της

αποταμίευσης με σκοπό τη συνταξιοδότηση. Χαρακτηρίζει την εξέλιξη «καλό πρώτο βήμα» και συνιστά στους αξιωματούχους της Τουρκίας να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο, προσφέροντας περισσότερα κίνητρα για αποταμίευση με στόχο τη συνταξιοδότηση. Τονίζει, άλλωστε, πως θα ήταν σκόπιμη και χρήσιμη η θέσπιση πολύ πιο φιλόδοξων στόχων για τη δημόσια αποταμίευση μέσα σε ένα χρονικό ορίζοντα των επόμενων ολίγων ετών. Σε ό,τι αφορά την ανταγωνιστικότητα, τονίζει πως η αύξηση των εξαγωγών την τελευταία δεκαετία δεν έλυσε το πρόβλημα της μεγάλης ανάγκης για εισαγωγές και προτρέπει την κυβέρνηση να δώσει έμφαση σε πολιτικές που ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε εξαγωγές με μεγάλη προστιθέμενη αξία, όπως τα χημικά, οι φαρμακευτικές, ο μηχανολογικός εξοπλισμός και ο τεχνικός εξοπλισμός.

Καθίζηση κατά 40% στην αγορά ακινήτων της Κύπρου το 2013

Η αγορά ακινήτων στην Κύπρο κατέρρευσε το 2013, καθώς οι πωλήσεις μειώθηκαν κατά περίπου 40% σε σχέση με το 2012 και βρίσκονται πλέον μόλις στο 30% των πωλήσεων που διενεργήθηκαν το 2000. Παράλληλα, η χορήγηση στεγαστικών δανείων τον Νοέμβριο μειώθηκε κατά 5,3% σε ετήσια βάση, ποσοστό που είναι το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί ποτέ.

Ο τομέας των ακινήτων αποτελούσε, προ κρίσης, έναν από τους βασικούς πυλώνες της κυπριακής οικονομίας. Όχι πα. Επιπλέον, με τον τραπεζικό τομέα να διέρχεται μια πολύ δύσκολη περίοδο, δεν υπάρχει και προοπτική μεσοπρόθεσμου ανάκαμψης στην αγορά ακινήτων. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το 2013 κατατέθη-

καν 3.767 πωλητήρια ακινήτων, έναντι 6.269 το 2012 και 12.663 το 2000. Η χρηματοπιστωτική ασφυξία, σε συνδυασμό με την ύφεση και την αβεβαιότητα για το μέλλον της οικονομίας, αποθαρρύνει πιθανούς αγοραστές ακινήτων και προκαλεί υποχώρηση των τιμών. Ο φαύλος κύκλος ενισχύεται από την απομόχλευση στην οποία προχωρούν νοικοκυριά, επιχειρήσεις και τράπεζες τα τελευταία χρόνια, η οποία αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα. Η άλλη πηγή ζήτησης, οι ξένοι επενδυτές, επίσης δεν φαίνονται στον ορίζοντα, τουλάχιστον μέχρι να αρθεί η κατάσταση αβεβαιότητας που υπάρχει στην Κύπρο και τα μέτρα περιορισμού της κίνησης κεφαλαίων που φυσικά αποθαρ-

ρύνουν οποιονδήποτε ξένο επενδυτή. «Η αγορά ακινήτων έχει αλλάξει σημαντικά τα τελευταία τέσσερα χρόνια διότι μειώθηκε κάθεται η ζήτηση από ξένους. Μέχρι το 2003 οι ξένοι έκαναν το 20% των συναλλαγών και το 2007 το ποσοστό είχε φτάσει στο 53%», εξηγεί στην κυπριακή ιστοσελίδα Stockwatch ο κ. Παύλος Λοΐζου, της εταιρείας Leaf Research. Το εξαιρετικά αρνητικό περιβάλλον που έχει προκύψει αντανακλάται και στην πτώση των τιμών κατοικιών. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Κύπρου, το γ' τρίμηνο του 2013 οι τιμές των κατοικιών μειώθηκαν κατά 7,2% σε ετήσια βάση. Παρ' όλη την κρίση, η τιμές των κατοικιών εξακολουθούν να είναι υψηλότερες απ' ό,τι ήταν το 2006.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΜΑ

Η FIABCI-Κύπρου συντονίζεται με το ΥΠΕΞ για την αναβάθμισή της

Οι προσπάθειες αναβάθμισης της Διεθνούς Ομοσπονδίας Επαγγελματιών Ακινήτων Ιδιοκτησίας FIABCI (Τμήμα Κύπρου) σε «Πολυεθνικό Τμήμα Μεσογείου και Μέσης Ανατολής» της FIABCI International, βρέθηκαν στο επίκεντρο χωριστών συναντήσεων που είχε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Λάκης Τοφαρίδης με τον υπουργό Εξωτερικών κ. Ιωάννη Κασουλίδη και αντιπροσωπεία του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας με ανώτερους λειτουργούς του Υπουργείου. Η FIABCI-Κύπρου έλαβε πρόσφατα την κατ' αρχήν έγκριση της FIABCI-International για να μετατραπεί σε Πολυεθνικό Τμήμα και έχει στη διάθεσή της όλο το 2014 για να παρουσιάσει ολοκληρωμένο πλάνο και να υλοποιήσει τη σχετική πρόταση που η ίδια υπέβαλε στη FIABCI-International. Η αντιπροσωπεία της FIABCI-Κύπρου ενημέρωσε το Υπουργείο για τις προσπάθειες που θα δημιουργήσει μια τέτοια εξέλιξη και ζήτησε τη στενή συνεργασία του Υπουργείου. Τόσο ο κ. Κασουλίδης όσο και οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών επέδειξαν έντονο ενδιαφέρον και δήλωσαν πρόθυμοι να συμβάλουν στις προσπάθειες που καταβάλλει η FIABCI-Κύπρου για αναβάθμιση. Κατά τις συναντήσεις συζητήθηκε επίσης ο ρόλος που διαδραματίζει η FIABCI στην κοινή προσπάθεια για ανάπτυξη της αγοράς ακινήτων και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα.

Στόχος της επιδιωκόμενη αναβάθμισης της FIABCI-Κύπρου είναι η διεύρυνση των σχέσεων και συνεργασιών της Κύπρου με την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, η δημιουργία μιας ισχυρής συμμαχίας η οποία θα διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην FIABCI-International, καθώς και η δημιουργία ενός οικονομικά εύρωστου πολυεθνικού τμήματος με σκοπό τη δημιουργία επαγγελματικών ευκαιριών και σχέσεων μεταξύ των μελών του.

Ανοιχτό σεμινάριο ETEK για την ασφάλιση κινδύνων

«Ασφάλιση κινδύνων μελέτης κατασκευής τεχνικών έργων» είναι το θέμα σεμιναρίου που οργανώνει το ETEK στις 27 Ιανουαρίου, στο Εκπαιδευτικό και Πολιτιστικό Κέντρο ETEK, στη Λευκωσία. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η κατάρτιση των μηχανικών αλλά και όλων των εμπλεκόμενων για τον θεσμό της Ασφάλισης Κινδύνων Μελέτης ή και Κατασκευής Τεχνικών και για τις βασικές παραμέτρους που πρέπει να γνωρίζουν σχετικά με το θέμα κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους. Το σεμινάριο είναι ανοικτό προς όλους τους ενδιαφερόμενους. Για τα μέλη του μέλη του ETEK τα οποία έχουν τακτοποιημένες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το Επιμελητήριο δεν υπάρχει τέλος συμμετοχής. Για όλους τους υπόλοιπους το τέλος συμμετοχής καθορίζεται στα 20 ευρώ (συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ). Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής είναι η υποβολή δήλωσης συμμετοχής το αργότερο μέχρι τις 21 Ιανουαρίου 2014.

Η δήλωση συμμετοχής πρέπει να σταλθεί με φραξ στο 22730373 ή στην ηλ. διεύθυνση christiana@etek.org.cy. Υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός θέσεων και θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

«Ζεστό χρήμα» ζητεί η αγορά

Τα υψηλά δανειστικά επιτόκια αποτελούν ακόμα ένα ανασταλτικό παράγοντα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Η έλλειψη ρευστότητας στην κυπριακή αγορά ακινήτων εξακολουθεί να παρεμποδίζει πιθανούς επενδυτές, εγχώριους ή ξένους, να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για αγορά ακινήτων. Αυτό επισημαίνεται στο τελευταίο Οικονομικό Δελτίο της Κεντρικής Τράπεζας στην ενότητα για την πορεία του κατασκευαστικού τομέα, όπου και γίνεται η διαπίστωση ότι αυτή η κατάσταση συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση της συρρίκνωσης της κατασκευαστικής δραστηριότητας.

Το τρίτο τρίμηνο του 2013, σύμφωνα με την «Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων» της ΚΤΚ, συνεχίστηκε και η θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων σε μικρότερο όμως βαθμό απ' αυτόν που καταγράφηκε τα προηγούμενα δύο τρίμηνα, παραμένοντας όμως σε αρκετά υψηλά επίπεδα, διατηρώντας έτσι ιδιαίτερη δυσκολία στην πρόσβαση των υποψήφιων αγοραστών σε χρηματοδότηση. Συγκεκριμένα, τα κριτήρια παραχώρησης στεγαστικών δανείων βρίσκονται στο πιο υψηλό επίπεδο από το τέταρτο τρίμηνο του 2008.

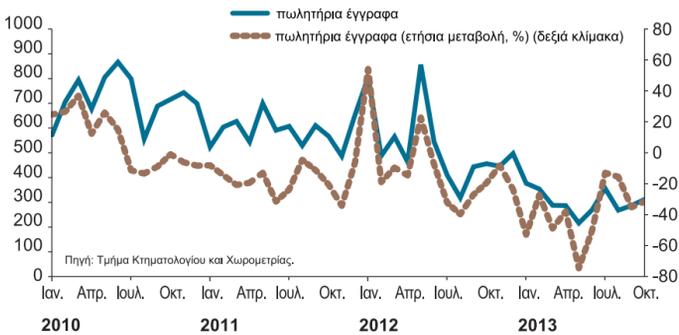
Όσον αφορά τα στεγαστικά επιτόκια, αυτά παρέμειναν υψηλά, αν και σημείωσαν οριακή μείωση το πρώτο τρίμηνο του 2013, σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Τα υψηλά δανειστικά επιτόκια αποτελούν ακόμα ένα ανασταλτικό παράγοντα στην αύξηση της ζήτησης στεγαστικών δανείων από πιθανούς αγοραστές ακινήτων. «Οι πρόσφατες εξαγγελίες τραπεζών για εθελοντικές μειώσεις των στεγαστικών επιτοκίων αποτελούν ένα θετικό μέτρο που πιθανόν να συμβάλει στην αύξηση της ζήτησης των στεγαστικών δανείων», παρατηρεί η Κεντρική Τράπεζα.

Δεδομένα

Τα διαθέσιμα στοιχεία, πάντως, για την πορεία του κατασκευαστικού τομέα παραμένουν άσχημα.

Πωλητήρια έγγραφα

(σύνολο κατοίκων και μη-κατοίκων Κύπρου)

Κριτήρια παραχώρησης και επιτόκιο στεγαστικών δανείων

Ο Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές για το τρίτο τρίμηνο του 2013 υπολογίζεται προκαταρκτικά ότι ανήλθε στις 45,6 μονάδες (με βάση 2010=100,0), σημειώνοντας μείωση 32,9% έναντι του τρίτου τρι-

μήνου του 2012.

Κατά τύπο έργου, σημειώθηκε πτώση της τάξης του 31% στα κτήρια και 37,1% στα έργα πολιτικού μηχανικού κατά το τρίτο τρίμηνο του 2013 σε σχέση με το

αντίστοιχο τρίμηνο του 2012.

Ο Δείκτης Τιμών Παραγωγού στις Κατασκευές για το τρίτο τρίμηνο του 2013 υπολογίζεται προκαταρκτικά στις 100,7 μονάδες (με βάση 2010=100,0), σημειώνοντας μείωση της τάξης του 0,7% έναντι του δεύτερου τριμήνου του 2013. Σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό τρίμηνο, ο δείκτης σημείωσε μείωση 2,6%. Κατά τύπο έργου, σημειώθηκε πτώση της τάξης του 2,3% στα κτήρια και 3,2% στα έργα πολιτικού μηχανικού κατά το τρίτο τρίμηνο του 2013 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012.

Σε ό,τι αφορά τον αριθμό των ανέργων στον κατασκευαστικό τομέα, σύμφωνα με τα στοιχεία για την εγγεγραμμένη ανεργία παρουσιάσε αύξηση κατά 865 άτομα, φθάνοντας τα 7.234 τον Οκτώβριο του 2013 σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Επιπλέον, ο «δείκτης προσδοκίων για την απασχόληση στον κατασκευαστικό τομέα τους επόμενους τρεις μήνες», που δημοσιεύεται στον δείκτη οικονομικής συγκυρίας, το τρίτο τρίμηνο του 2013 σημείωσε βελτίωση στο -34,6 σε σχέση με -43,7 που ήταν το δεύτερο τρίμηνο του 2013.

Η χαμηλή ζήτηση στην αγορά ακινήτων αποτυπώνεται επίσης στα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας που δείχνουν ότι κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2013 ο συνολικός αριθμός πωλητηρίων εγγράφων (εγχώριοι και αλλοδαποί αγοραστές) σημείωσε ετήσια μείωση της τάξης του 43,8% αντικατοπτρίζοντας μειώσεις κατά 47,9% και 28,6% για εγχώριους και αλλοδαπούς αγοραστές, αντίστοιχα. Μείωση των πωλήσεων παρατηρείται σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου ακόμα και στην Πάφο (22,7%) όπου πρόσφατα υπήρχε έντονο ενδιαφέρον από ξένους, κυρίως Κινέζους αγοραστές. Οι μεγαλύτερες μειώσεις καταγράφηκαν στην επαρχία Αμμοχώστου (62,7%) και στη Λευκωσία (55,9%).

seitandisi@kathimerini.com.cy

Μεγάλες συμφωνίες στην ελληνική αγορά εμπορικών ακινήτων

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Η πώληση σειράς ακινήτων του Δημοσίου, αλλά και η διάθεση ακινήτων από ιδιώτες επενδυτές που επιθυμούν να απαλλαγούν από μέρος της περιουσίας τους, λόγω υψηλής φορολογίας, αναμένεται να τροφοδοτήσουν και το 2014 την αγορά επαγγελματικών ακινήτων. Σύμφωνα με σχετική αναφορά της Proprius, η οποία εκπροσωπεί στην ελληνική αγορά τον διεθνή όμιλο παροχής υπηρεσιών ακινήτων Cushman & Wakefield, το 2013 αποδείχθηκε έτος «σταθμός» για την εγχώρια αγορά, καθώς οι θεσμικοί επενδυτές προχώρησαν σε αγορές ακινήτων συνολικής αξίας άνω του 1 δισ. ευρώ. Πρόκειται για ξεκάθαρη ένδειξη ότι οι τιμές βαίνουν προς ολοκλήρωση του καθοδικού κύκλου τους, όπερ σημαίνει ότι η τρέχουσα περίοδος είναι η πλέον κατάλληλη για την ολοκλήρωση συμφωνιών αγοραπωλησίας. Αυτό ακριβώς έχουν αναγνωρίσει τόσο οι εγχώριοι όσο και οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές, οι οποίοι κινούνται πολύ δυναμικά στην αγορά, προκειμένου να αποκτήσουν τα ακίνητα της επιλογής τους προτού οι τιμές ξεκινήσουν εκ νέου την άνοδο.

Οι κινήσεις των ΑΕΕΑΠ

Πάντως, το 2013 χαρακτηρίστηκε από μεμονωμένες συμφωνίες αγοραπωλησίας ακινήτων μεγάλης αξίας, με πρωταγωνίστριες τις δύο μεγαλύτερες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (ΑΕΕΑΠ), δηλαδή την Eurobank Properties και την Εθνική Πανγαία ΑΕΕΑΠ. Αυτές ήταν και

Η μεγαλύτερη από τις συμφωνίες που πραγματοποιήθηκαν στον κλάδο των ακινήτων στη διάρκεια του 2013 ήταν η πώληση του Αστέρα Βουλιγαμίνης αντί τιμήματος 400 εκατ. ευρώ, το οποίο προσέφερε η αραβικών συμφερόντων Jermyn Street Real Estate Fund. Το ποσό αφορά το 90% της εταιρείας που έχει στην κατοχή της το ακίνητο.

Ο λόγος που το συνολικό ποσό διαμορφώθηκε σε επίπεδο άνω του 1 δισ. ευρώ. Ασφαλώς, η μεγαλύτερη από τις συμφωνίες ήταν η πώληση του Αστέρα Βουλιγαμίνης αντί τιμήματος 400 εκατ. ευρώ, το οποίο προσέφερε η αραβικών συμφερόντων Jermyn Street Real Estate Fund. Το ποσό αφορά το 90% της εταιρείας που έχει στην κατοχή της το ακίνητο.

Ωστόσο, οι επενδύσεις των δύο ΑΕΕΑΠ ανήλθαν αθροιστικά σε 424 εκατ. ευρώ, δείγμα της όλο και πιο επιθετικής πολιτικής που έχουν υιοθετήσει οι διοικήσεις τους.

Ετσι, η Eurobank Properties δαπάνησε συνολικά 213 εκατ. ευρώ κατά το τελευταίο δίμηνο του έτους. Εξ αυτών, τα 145,8 εκατ. ευρώ αφορούν την απόκτηση χαρτοφυλακίου 14 ακινήτων από το ΤΑΙΠΕΔ, μέσω του σχετικού διαγωνισμού πώλησης και επαναμίσθωσης. Μεταξύ των ακινήτων που αποκτήθηκαν περιλαμβάνονται η ΓΑ-ΔΑ (Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής) επί της Λ. Αλεξάνδρας και τα ακίνητα που στεγάζουν τα υπουργεία Παιδείας (Μαρούσι), Υγείας (Λ. Κηφισίας, Μαρούσι) και Δικαιοσύνης (Λ. Μεσογείων, Γουδί).

Πλέον των παραπάνω, η εισηγμένη απέκτησε τέσσερα εμπορικά ακίνητα σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, αντί ποσού 50 εκατ. ευρώ. Τα εν λόγω ακίνητα είναι εκμισθωμένα στις αλυσίδες Praktiker, Carrefour-Μαρινόπουλος και McDonald's, με τα έσοδα να υπολογίζονται σε 6,45 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, η εταιρεία κατέβαλε 17 εκατ. ευρώ για την αγορά ενός χαρτοφυλακίου τριών αποθηκευτικών κέντρων στον Ασπρόπυργο, επιφάνειας 38.000 τ.μ.

Με τη σειρά της, η Εθνική Πανγαία ΑΕΕΑΠ δαπάνησε φέτος περί τα 211 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 115,5 εκατ. ευρώ αφορούσαν το έτερο χαρτοφυλάκιο 14 ακινήτων του Δημοσίου που διέθεσε το ΤΑΙΠΕΔ, μέσω πώλησης και επαναμίσθωσης για περίοδο 20 ετών. Στην περίπτωση της Πανγαίας, μεταξύ των ακινήτων που αποκτήθηκαν περιλαμβάνονται εκείνα όπου στεγάζονται η Γεν. Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων (Θεσσαλονίκης και Χανδρά, Μοσχάτο), η ΕΛΣΤΑΤ (Πειραιώς 46, Πειραιάς), το κεντρικό κτίριο του υπ. Εσωτερικών στη Βασ. Σοφίας και κτίριο του υπ. Πολιτισμού που βρίσκεται στην οδό Μπουμπουλίνας (Εξάρχεια). Επιπλέον, η εταιρεία είχε αποκτήσει ένα από τα ελάχιστα νέα κτίρια γραφείων που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια, καταβάλλοντας ποσό που ξεπέρασε τα 100 εκατ. ευρώ. Ο λόγος για ακίνητο επιφάνειας άνω των 60.000 τ.μ. στην Αττική Οδό (Παιανία), το οποίο είναι μισθωμένο για περίοδο 32 ετών στην Cosmote. Πωλητής ήταν εταιρεία συμφερόντων της Dimand Real Estate.

www.pwc.com.cy

VAT seminar - Amendments in VAT law

31 January 2014 in Nicosia & 7 February 2014 in Limassol

pwc

Visit www.pwc.com.cy to register for the event

«Οι φανατικοί θα προκαλέσουν τους πολέμους του 21ου αιώνα»

Ο Ισραηλινός συγγραφέας Αμος Οζμιλά στην «Κ»

της ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ

Ηταν από τις πολύ κρύες μέρες του Δεκεμβρίου στην Αθήνα. Ο Αμος Οζ, ο πιο γνωστός συγγραφέας στο Ισραήλ και εκτός Ισραήλ, έφτασε στο ραντεβού μας συνοδευόμενος από τη σύντροφό της ζωής του, εδώ και 54 χρόνια, τη Νίλι και από τον υπεύθυνο για τα πολιτιστικά της ισραηλινής πρεσβείας στην Αθήνα, Ίωνα Βασιλειάδη. Ο Αμος Οζ είναι ευγενής και εγκάρδιος, αλλά μια επιφυλακτικότητα και μια απόσταση είναι φανερό ότι υπήρχε στην αρχή. Για να «ζεσταθεί» το κλίμα, η κουβέντα ξεκίνησε όπως συμβαίνει συνήθως. Από τον καιρό.

Φέτος χιόνισε πολύ στα μέρη σας. Τι θα λέγατε για την κλιματική αλλαγή που γίνεται ολοένα και πιο οδυνηρή;

– Το προηγούμενο διάστημα ζήσαμε στο Ισραήλ, «υπερψύξη». Αλλά πιστεύω ότι αν δεν πάρουμε άμεσα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας θα έχουν κάθε λόγο να είναι πολύ θυμωμένα μαζί μας.

– Το όνομά σας, Οζ, σημαίνει θάρρος, δύναμη και αποφασιστικότητα. Πιστεύετε ότι συμπίπτει με τη διαδρομή σας ή θα θέλατε να είχατε διαλέξει ένα άλλο;

– Όταν ήμουν 14 ετών, επαναστάτησα εναντίον του κόσμου του πατέρα μου. Ζούσε στην Ιερουσαλήμ κι εγώ πήγα σε κμπούτες. Ήταν διανοούμενος και αποφάσισα να γίνω οδηγός τρακτέρ. Ήταν συντηρητικός και αποφάσισα να γίνω σοσιαλδημοκράτης. Ήταν κοντός και αποφάσισα να γίνω πολύ ψηλός, αλλά αυτό δεν το κατάφερα. Αλλάξα το όνομά μου σε Οζ, κι όταν εγκατέλειψα το σπίτι μου χρειάζομαι πάρα πολύ κουράγιο. Σε όλη μου

τη ζωή προσπάθησα να αξίζω αυτό το όνομα.

Στην πρώτη προσπάθεια να βάλω την πολιτική στην κουβέντα μας, και στο πόσο έντονη είναι η παρουσία της στη ζωή και στη γραφή του, δεν ανοίχτηκε πολύ. Υπερασπίστηκε με θέρμη τον ρόλο του ως συγγραφέα.

«Έχω δύο στυλ. Ένα μπλε κι ένα μαύρο. Με το ένα γράφω τις ιστορίες μου και με το άλλο για να διαλογοστώ με την κυβέρνηση. Δεν τα μπερδεύω ποτέ, γιατί πιστεύω ότι η ανάγκη να αφηγηθεί κανείς μια ιστορία, είναι μια βασική ανθρώπινη ανάγκη. Παλαιότερα από την πολιτική και πολύ πιο ευρύτερη. Η ανάγκη για ιστορίες συνδέεται με την ανάγκη που έχουμε για τα όνειρα. Κι έτσι ποτέ δεν έχω γράψει μια ιστορία ή ένα μυθιστόρημα για να πω στον κόσμο πώς να ψηφίσει. Αυτό το κάνω με τα άρθρα μου. Δεν γράφω ποτέ πολιτικές αλληγορίες». Παρ' όλα αυτά ο Αμος Οζ μπορεί θαυμάσια να αφηγηθεί την πολιτική ιστορία του τόπου του, λέγοντας μια άλλη υπέροχη ιστορία.

“

Η Αθήνα είναι διδυμη πόλη του Τελ Αβίβ, θορυβώδης, με έντονο ταμπεραμέντο, φωνακλάδικη, εκρηκτική, και με πολύ ζεστή καρδιά. Εμείς οι Μεσόγειοι ανήκουμε στις ταινίες του Φελίνι κι όχι του Μπέργκμαν.

Το κορυφαίο βιβλίο του, «Ιστορία αγάπης και σκότους» είναι αυτό ακριβώς.

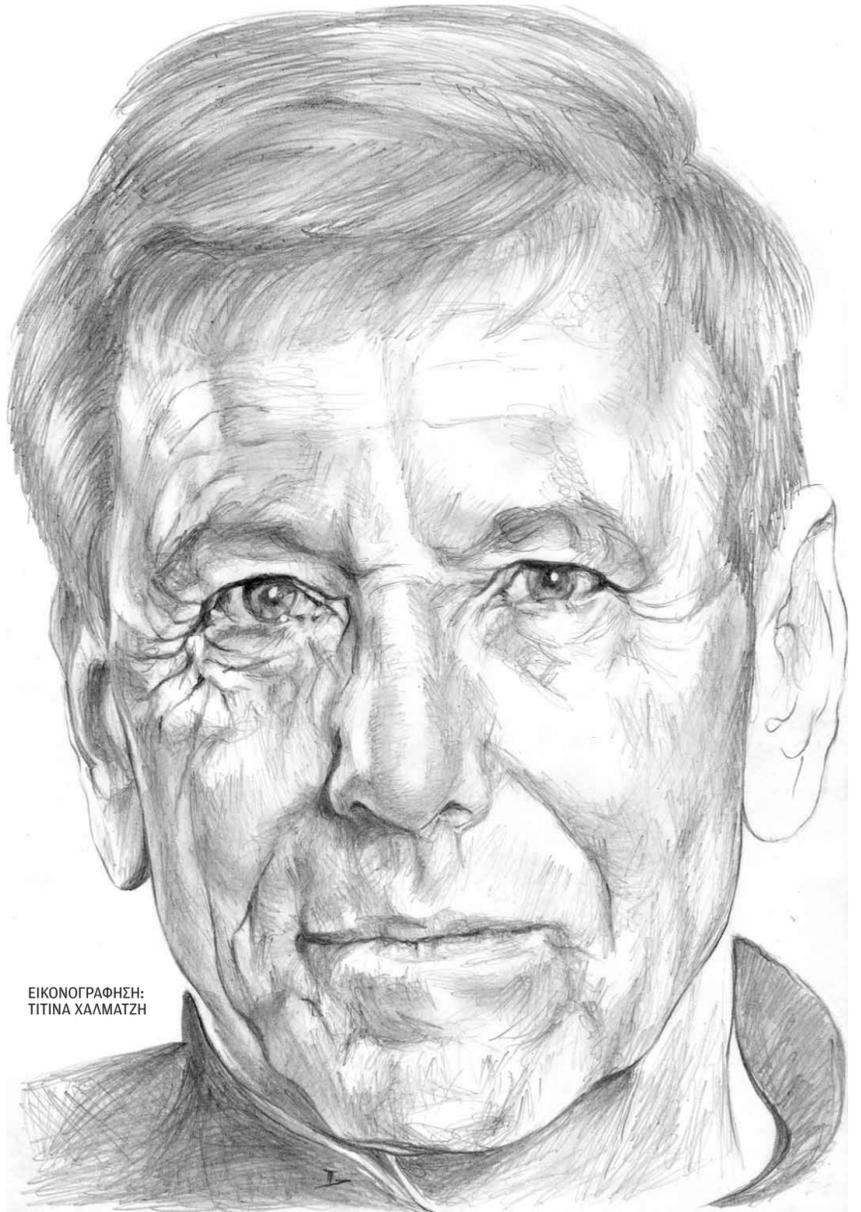
– Έχει αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο αρχίζετε να γράφετε ένα βιβλίο;

– Ο ξυλουργός που φτιάχνει το 50ό τραπέζι του, το κάνει πιο εύκολα. Ο κουρέας που κάνει το 50ό του κουρέμα το κάνει όλο και πιο εύκολα. Αλλά για μένα κάθε νέο βιβλίο που ξεκινάω είναι πιο δύσκολο από το προηγούμενο, γιατί δεν θέλω να γράψω το ίδιο βιβλίο δύο φορές.

Εμπνευση από τα πάντα

– Τι μπορεί να σας εμπνεύσει για να αφηγηθείτε μια ιστορία;

– Μπορώ να εμπνευστώ από τα πάντα. Μπορεί να είμαι σε αίθουσα αναμονής ενός οδοντιατρείου και να παρατηρώ τους ανθρώπους γύρω μου. Το πώς ντύνονται, πώς είναι τα παπούτσια τους, κρυφακούω ιστορίες. Αυτό είναι η εμπνευσή μου. Θα σας πω πώς έγινα συγγραφέας. Όταν ήμουν οκτώ χρόνων, οι γονείς με έπαιρναν σε καφέ στην Ιερουσαλήμ, όταν συναντούσαν φίλους τους. Μου υπόσχονταν παγωτό, αν καθόμουν φρόνιμος όση ώρα εκείνοι συζητούσαν. Τότε, το παγωτό ήταν σπάνιο στην Ιερουσαλήμ. Έτσι, καθόμουν ήσυχος. Αλλά έπρεπε να κάνω κάτι για να μην πεθάνω από την πείση. Κι έτσι άρχισα να κατασκοπεύω τους άλλους θαμώνες του καφέ. Ακουγα αποσπάσματα από συζητήσεις σε διπλανά τραπέζια, και συμπιλήωνα αυτές τις συζητήσεις μετά με τη φαντασία μου. Εβλεπα τα ρούχα τους, τα παπούτσια τους, τη γλώσσα του σώματός τους κι έφτιαχνα ιστορίες. Ακόμη και σήμερα κάνω το ίδιο σε σιδηροδρομικούς σταθμούς ή σε αεροδρόμια. Είναι ένας θαυμάσιος τρόπος να περνάει κανείς

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

την ώρα του. Το συστήνω σε όλους, όχι μόνο σε συγγραφείς. Και μπορεί κανείς να πάρει και παγωτό μετά.

– Με δεδομένη αυτή την οξυμένη παρατηρητικότητα σας, κι επειδή έχετε έρθει πολλές φορές στην Ελλάδα, θα ήθελα να μου περιγράψετε την εικόνα της Αθήνας που θα πάρετε μαζί σας.

– Η Αθήνα είναι διδυμη πόλη του Τελ Αβίβ, θορυβώδης, με έντονο ταμπεραμέντο, φωνακλάδικη, εκρηκτική, και με πολύ ζεστή καρδιά. Εμείς οι Μεσόγειοι ανήκουμε στις ταινίες του Φελίνι κι όχι του Μπέργκμαν.

Οι ιστορίες ήταν μόνο τρόπος για να εντυπωσιάζω τα κορίτσια

Βάζουμε στη συζήτηση τη διακριτική Νίλι Οζ. Υπάρχει κάποιο μυστικό για τη σταθερότητα και τη διάρκεια της σχέσης τους; Αναλαμβάνει να απαντήσει ο Αμος Οζ. «Η γυναίκα μου είναι και ο καλύτερός μου φίλος. Και όταν την παντρεύτηκα, της υποσχέθηκα ότι θα την κάνω να γελάει τουλάχιστον μία φορά την ημέρα». Και η Νίλι Οζ λέει από την πλευρά της: «Όταν ήμασταν νέοι -εγώ γεννήθηκα σε κμπούτες, ο Αμος γεννήθηκε στην Ιερουσαλήμ- υπήρχε μεγάλη φτώχεια. Δεν είχαμε χρήματα να αγοράσουμε ούτε παλτό. Στον πόλεμο της Ανεξαρτησίας, το 1948, ήμασταν αποκλεισμένοι για περίπου έξι μήνες. Δεν είχαμε ούτε να φάμε. Και κρυώναμε πολύ. Όταν παντρεύτηκα, ο Οζ μου υποσχέθηκε ότι δεν θα με αφήσει ποτέ να κρυώσω. Κι εγώ του υποσχέθηκα ότι δεν θα τον αφήσω ποτέ να πενάσει». Ρωτάω αν η Νίλι Οζ παρεμβαίνει στα κείμενά του (είναι πάντα η πρώτη που τα διαβάζει) και αν ο Αμος Οζ αποδέχεται τις παρατηρήσεις της. «Ξέρω ότι δεν θέλει να βλέπω κανένα κείμενο αν δεν το έχει ολοκληρώσει. Επειτα από 54 χρόνια κοινής ζωής, όταν μπαίνω στο γραφείο του την ώρα που γράφει για να του πάω έναν καφέ, επιτέλους δεν κρύβει τα χαρτιά με τα χέρια του», λέει η Νίλι Οζ. «Είναι πάντα η πρώτη μου αναγνώστρια, και μετά τα παιδιά μου. Αν μου πει ότι κάτι δεν της αρέσει ξέρω ότι δεν είναι καλό, αν γελάσει ή κλάψει με κάτι, ξέρω ότι είναι καλό», λέει ο Αμος Οζ, αποκαλύπτοντας έτσι ότι το μυστικό αυτής της στέρεης σχέσης είναι η αμοιβαία εμπιστοσύνη και εκτίμηση.

– Πόσο εύκολο είναι να φτιάχνετε αυτή την επικοινωνία με ανθρώπους που δεν έχετε ξαναδεί, δεν τους έχετε ξαναμιλήσει;

– Όταν ήμουν περίπου 15 ετών δεν ήμουν ιδιαίτερα όμορφος και ήμουν πολύ ντροπαλός. Ο μόνος τρόπος που είχα να εντυπωσιάζω τα κορίτσια ήταν να τους λέω ιστορίες. Αυτό κάνω εδώ και 60 χρόνια.

– Υπάρχει όντως αυτή η περίφημη τριάδα με τον Αβραάμ Γεοσούα και τον Νταβίντ Γκρόσμαν; Με ποιον τρόπο πραγματικά λειτουργεί αυτή η σχέση;

– Ο Γεοσούα όταν ήμουν 14 ετών ήταν ο καθοδηγητής μου σε μια οργάνωση νεολαίας στην Ιερουσαλήμ. Ο Γκρόσμαν είναι νεότερος, αλλά γνωρίζομαι εδώ και 30-40 χρόνια. Κάποια στιγμή αποφασίσαμε ότι, αντί να ζηλεύουμε ο ένας τον άλλον, είναι πιο χρήσιμο να είμαστε φίλοι.

– Αυτό είναι καταστάλαγμα μιας διαδικασίας που είχε και εντάσεις;

«Οι εντάσεις είναι υπόγειες», λέει αινιγματικά...

Όσο πιο επαρχιακή τόσο πιο παγκόσμια

– Σας αρέσει να σας ρωτάνε για τις πολιτικές σας απόψεις ή μόνο για τη γραφή;

– Θα ήθελα οι ερωτήσεις για την πολιτική και για τη γραφή να μην μπερδεύονται μεταξύ τους. Αλλά προτιμώ πάντα να απαντώ σε ερωτήσεις για τη γραφή μου. Πάρα πολλοί άνθρωποι μπορούν να συζητήσουν για την πολιτική. Αλλά όχι τόσοι πολλοί για τα βιβλία μου.

– Ίσως όμως έχουμε πολύ ανάγκη να ακούμε μη πολιτικούς να μιλούν για πολιτικά...

– Έχω ερωτηθεί πολλές φορές γιατί δεν έχω κατέβει στον στίβο της πολιτικής. Με είχε ρωτήσει και ο Βάτσλαβ Χάβελ. Η απάντησή μου είναι ότι αν όλοι οι συγγραφείς μπουσ στην πολιτική, θα αρχίσουν οι πολιτικοί να γράφουν λογοτεχνία, κι αυτό θα είναι το τέλος του πολιτισμού μας.

– Ας μιλήσουμε, λοιπόν, ευθέως για πολιτικά. Ζείτε σε μια εύθραυστη περιοχή. Τι έχουν γίνει απ' όσα φοβόσασταν και τι απ' όσα ελπίζατε;

– Ο μεγαλύτερος φόβος μου, ότι

«Αν όλοι οι συγγραφείς μπουσ στην πολιτική, θ' αρχίσουν οι πολιτικοί να γράφουν λογοτεχνία, κι αυτό θα είναι το τέλος του πολιτισμού μας».

μόνο για τη Μέση Ανατολή, αλλά για όλον τον κόσμο και για την Ελλάδα, είναι ο φανατισμός και ο φονταμενταλισμός. Πολλά ΜΜΕ στην Ευρώπη περιμέναν μια αραβική άνοιξη, και ήταν αρκετά ανόητοι να πιστεύουν ότι θα επαναλαμβά-

νόταν η ιστορία με την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού και στη Μέση Ανατολή. Οτι θα ανατραπούν οι δικτατορίες και θα έρθουν οι δημοκρατίες. Οι δημοκρατίες δεν μπορούν να ευμερουν όπου δεν υπάρχει κοινωνία των πολιτών, όπου δεν υπάρχει μια ισχυρή μεσαία τάξη. Κι έτσι αντί για αραβική άνοιξη, έχουμε «ισλαμικό χειμώνα». Πρέπει να ξέρετε ότι τα τελευταία τρία χρόνια, 130.000 Σύροι σκοτώθηκαν από άλλους Σύρους. Ο αριθμός αυτός είναι υψηλότερος από όσους σκοτώθηκαν στα 110 χρόνια της αραβοϊσραηλινής σύρραξης και από τις δύο πλευρές. Ο κόσμος πιστεύει, λανθασμένα, ότι το πρόβλημα στη Μέση Ανατολή είναι το Ισραήλ. Το Ισραήλ είναι ένα από τα προβλήματα. Η Παλαιστίνη είναι ένα από τα προβλήματα. Δεν είναι καν το κυρίως πρόβλημα ούτε το Ισραήλ ούτε η Παλαιστίνη. Το πρόβλημα είναι ο φανατισμός και ο φονταμενταλισμός.

– Έιστε λοιπόν απαισιόδοξος...

– Πριν από λίγα χρόνια ένας ισραηλινός είχε προβλέψει ότι το πρό-

βλημα του 21ου αιώνα θα είναι η σύγκρουση μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Μεταξύ Χριστιανισμού και Ισλάμ. Νομίζω ότι έκανε λάθος. Η πραγματική μάχη του 21ου αιώνα και στη Δαμασκό και στην Ιερουσαλήμ και στην Αθήνα είναι ο πόλεμος μεταξύ των φανατικών και των φονταμενταλιστών και όλων των υπολοίπων. Έχετε εδώ στην Αθήνα ένα ναζιστικό μόρφωμα που αυξάνεται. Αυτό είναι και φανατισμός και φονταμενταλισμός. Και να θυμόμαστε ότι οι φανατικοί και οι φονταμενταλιστές είναι μια μειοψηφία. Αυξανόμενη όμως μειοψηφία. Επικίνδυνη μειοψηφία. Αλλά εμείς οι υπόλοιποι είμαστε ακόμη πλειοψηφία.

– Γιατί πιστεύετε ότι αυξάνονται οι φανατικοί και οι φονταμενταλιστές, κάθε μορφής;

– Όσο πιο περίπλοκα γίνονται τα πράγματα, τόσο πιο πολύ ο κόσμος περιμένει απλές απαντήσεις. Οι φανατικοί και οι φονταμενταλιστές πάντα προσφέρουν πολύ απλές λύσεις για όλους. Κι αυτή είναι η δύναμή τους.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

05.01-11.01.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Η μύτη» στο Ριάλτο

Επισημότητα, στο Θέατρο Ριάλτο, της ανατρεπτικής όσο και ευρηματικής παράστασης της MET στη σατιρική όπερα του Shostakovich, για τις κωμικές αλλά και άτυχες προσπάθειες ενός αζιωματικού να ξαναβρεί τη χαμένη... μύτη του. Το έργο του Shostakovich είναι βασισμένο στο γνωστό, σατιρικό έργο

του Nicolai Gogol, το οποίο αποτελεί ένα μάθημα λογοτεχνίας. Τετάρτη 22/1, Θέατρο Ριάλτο στις 8:30 μ.μ., Λεμεσός. Πληρ. 7777745.

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Τα Καραγκιοζιλίκια» του Κώστα Χατζή

Ο Κώστας Χατζής μέσα στη μακρόχρονη καριέρα του τραγούδησε όλες τις στιγμές που σημάδεψαν την πολυτάραχη και αλλοπρόσλητη ζωή μας. Μία από τις δουλειές του που ξεχώρισε κυρίως για την ευρηματικότητα και την παρουσίασή της ήταν τα τραγούδια με τίτλο «Τα Καραγκιοζιλίκια» όπου η ερμηνεία επί σκηνής γινόταν με τις φιγούρες του Καραγκιόζη που έφτιαξε ο ίδιος ο Ευγένιος Σπαθάρης. Τα τραγούδια αυτά σημάδευσαν τα κακώς έχοντα από πολιτικούς, τραπεζίτες και άλλους της εποχής που παρουσιάστηκαν, δηλαδή πριν από 30 χρόνια περίπου. Έτσι, λοιπόν, «όπως τότε και τώρα» τα τραγούδια αυτά μαζί με τις μεγάλες επιτυχίες του Κώστα Χατζή θα αποτελέσουν τη συμμετοχή του μεγάλου αυτού καλλιτέχνη στο πολιτιστικό αυτό πρόγραμμα. Συναυλίες Πέμπτη 23/1 Χαρουπόμυλοι Λανίτη, Λεμεσός, 24/1, Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας και 16/1 Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 77777040.

Η συναυλία γίνεται στο πλαίσιο της έκθεσης και παραστάσεων του Θεάτρου Σκιών «Ευγένιου Σπαθάρη».

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

BONNH

ΕΚΘΕΣΗ

Bundeskunsthalle
www.bundeskunsthalle.de

«1914: Οι αβανγκάντ στον πόλεμο». Τα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα σηματώθηκε μια χωρίς προηγούμενο έκρηξη των καλλιτεχνικών κινημάτων στην Ευρώπη. Ωστόσο, το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το 1914, είχε μοιραίες συνέπειες για τη δημιουργική αυτή πορεία, τερματίζοντας τις περισσότερες διεθνείς συνεργασίες που εξελίσσονταν τότε, καθώς πολλοί καλλιτέχνες αναγκάστηκαν να αφήσουν το ατελιέ τους για το πεδίο της μάχης (ορισμένοι δεν ξαναγύρισαν, ανάμεσά τους ο Φραντς Μαρκ, ο Ουμπέρτο Μπιοσσόνι και ο Αουγκουστ Μάκε). Με αφορμή την επέτειο των εκατό χρόνων από την έναρξη του Μεγάλου Πολέμου, η έκθεση επιχειρεί να διερευνήσει την επιρροή του στη μοντέρνα τέχνη, παρουσιάζοντας 300 έργα περίπου 60 καλλιτεχνών. Εως τις 23 Φεβρουαρίου.

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟ

ΕΚΘΕΣΗ

Scottish National Gallery of Modern Art
www.nationalgalleries.org

«Louise Bourgeois, a Woman Without Secrets». Παρουσιάζοντας γλυπτά μεγάλων και μικρών διαστάσεων, έργα σε χαρτί, εγκαταστάσεις και «βιτρίνες», η έκθεση αναδεικνύει τα θέματα που απασχόλησαν τη Λουίζ Μπουρζουά (1911-2010), όπως η διερεύνηση της γυναικείας υπόστασης, η σεξουαλικότητα, η φθορά, η απομόνωση. Η Γαλλίδα καλλιτέχνης (εδώ φωτογραφικό πορτρέτο της από τον Ρόμπερτ Μάπλθορν), η οποία αναδείχθηκε σε μια από τις πιο ενδιαφέρουσες δημιουργούς στον χώρο της σύγχρονης τέχνης, χρησιμοποίησε στη δουλειά της ένα ευρύτατο φάσμα υλικών και τεχνικών για να εξερευνήσει εικαστικά την ανθρώπινη εμπειρία. Η έκθεση διοργανώθηκε με τη συμβολή του Τζέρι Γκόροβοι, συνεργάτη και στενού φίλου της Μπουρζουά επί πολλά χρόνια. Εως τις 18 Μαΐου.

ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Malba-Fundacion Constantini
www.malba.org.ar

«Συναυλίες/Εντάσεις: Σύγχρονη Λατινοαμερικανική Τέχνη». Οι σημερινή προβληματισμοί για τη σύγχρονη τέχνη χαρακτηρίζονται από μια ένταση ανάμεσα στο τοπικό και το οικουμενικό. Θεωρείται πλέον απηραχαιμένη η ευρωκεντρική αντίληψη για την τέχνη, ενώ ταυτόχρονα η παγκοσμιοποίηση αμφισβητείται και δίνεται έμφαση στην πολιτιστική εντοπιότητα. Η Λατινική Αμερική είναι μια περιοχή του κόσμου με πολλά κοινά χαρακτηριστικά αλλά και με διακριτές τοπικές κουλτούρες. Η έκθεση έχει στόχο να αναδείξει τη συνέχεια και την κοινή κληρονομιά όπως εκφράζονται στο πεδίο της σύγχρονης τέχνης της Λατινικής Αμερικής, αλλά επίσης τις αντιθέσεις, τις μετατοπίσεις, τις συγκρούσεις και τις αλλαγές που σημειώνονται. Οι ενότητες της έκθεσης αναφέρονται σε διάφορα καλλιτεχνικά ρεύματα που αναπτύχθηκαν -ενοσιολογική τέχνη, μεταμοντερνισμός, νεοντανταϊσμός, μιμαλισμός- αλλά και σε θεματικές εστιασμένες, όπως το ζήτημα της βίας και η γεωπολιτική. Στα περίπου 100 έργα που εκτίθενται αντιπροσωπεύονται πολλοί καλλιτέχνες, ανάμεσά τους η Μίρα Σέντλερ, ο Ελίο Οϊτσόικα, ο Τομάς Σαρρασένο κ.α. Εως τις 10 Φεβρουαρίου.

ΕΚΘΕΣΗ

Εικονογραφώντας την Ιστορία της Κύπρου

Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας παρουσιάζει έργα της Κυριακής Κώστα και της Λουίζας Καϊμάκη εμπνευσμένα από την κυπριακή ιστορία. Τα έργα των δύο εικαστικών εκτίθενται στους χώρους της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου, ακολουθώντας χρονολογικά την πορεία της ιστορίας της Λευκωσίας και της Κύπρου γενικότερα. Ο επισκέπτης κάνοντας τη διαδρομή και μελετώντας τις συλλογές του Μουσείου έρχεται ταυτόχρονα σε επαφή με τα έργα - εικόνες. Τα έργα με την ένταξη τους στον εκθεσιακό χώρο βρίσκονται σε συνομιλία με τα αντικείμενα των συλλογών του Μουσείου, εικονογραφώντας και αντικατοπτρίζοντας ιστορικά γεγονότα, ιστορικές στιγμές, ιστορικές προσωπικότητες κ.λπ. Αυτή η μικρή εικαστική παρέμβαση σκοπό έχει να βοηθήσει τον θεατή να επανεξετάσει και να βιώσει τις συλλογές του Μουσείου μέσα από τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία. Ξεναγήσεις 25/1, 1 και 15/2 στις 11 π.μ. στο Λεβέντειο Ιστορικό Μουσείο Λευκωσίας. Πληρ. 22661475.

Οι συλλογές του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας σε διάλογο με έργα της Κυριακής Κώστα και της Λουίζας Καϊμάκη

ΘΕΑΤΡΟ

Τα «Προξένια του μouxτάρη» από την ΕΝΑΦ

Τα «Προξένια του Μouxτάρη» είναι το νέο θεατρικό έργο που θα παρουσιάσει ο Θεατρικός Όμιλος ΕΝΑΦ Αγίας Φύλας. Στην κωμωδία του Τάσου Τσαπαρέλλα, που σκηνοθετεί ο Νίκος Καλλής, συμμετέχουν οι ερασιτέχνες ηθοποιοί Δημήτρης Ψωμάς, Αντρέας Φίλιππου, Κωνσταντίνος Καυκαλιάς, Μιχάλης Στυλιανού, Μάρω Δήμου Χατζηλοΐζου, Μαρία Χριστοδούλου, Φάνος Αριστεΐδου, Σούζη Αλεξάντρου και Γιώργος Ελευθερίου. Η παράσταση, που θα είναι δωρεάν για το κοινό, υποσχεται άφθονο γέλιο, μιας και πραγματεύεται τα παρεξηγημένα... «προξένια του μouxτάρη» σε ένα μικρό κυπριακό χωριό μιας παλιότερης εποχής. **Σάββατο 25/1, στις 6 μ.μ. στην αίθουσα θεάτρου του Σωματείου, Λεμεσός.**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ
«Οι ελληνικές αξίες για μία νέα Ευρώπη»

Το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού παρουσιάζει το βιβλίο του ελληνικής καταγωγής ευρωβουλευτή Γερμανίας Γιώργου Χατζημαρκάκη «Οι ελληνικές αξίες για μία νέα Ευρώπη». Τετάρτη 22/1 στις 7 μ.μ. στο αμφιθέατρο της ΠΑΣΥΔΥ, οδός Δημοσθένει Σεβέρη 3, Λευκωσία. Πληρ. 99444000, 99337782, 99778332, in.el.politismou@gmail.com και www.iep.org.cy.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ
Οι «Σκοτεινές Ιστορίες» του Ανδρέα Καραγιάν

Οι εκδόσεις της Εστίας σε συνεργασία με την Ένωση Λογοτεχνικών Κύπρου, υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Ελλάδας στην Κύπρο, παρουσιάζουν το νέο βιβλίο του γνωστού ζωγράφου Ανδρέα Καραγιάν, με τίτλο «Σκοτεινές Ιστορίες». Καταγράφει το ταξίδι του νεαρού, ακόμη, ζωγράφου σε αναζήτηση της σχέσης μεταξύ έρωτα και τέ-

χνης στη Γερμανία της Πτώσης του Τείχους, στην Αθήνα της Μεταπολίτευσης και στη σύγχρονη, μετεπαναστατική Αλεξάνδρεια. Δευτέρα 20/1 στις 7 μ.μ., από την ιστορικό-ερευνητρία Νάδρα Παπαίου και την ποιήτρια-ευρωβουλευτή Ελένη Θεοκάρου, στα γραφεία της εφημερίδας «Πολίτης». Πληρ. 22861829.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η τρόικα, της τρόικας;

Αντιγράφο από το δημοφιλές ιστολόγιο του Νίκου Σαραντάκου: «Οι λέξεις έχουν την δική τους ιστορία» (<http://sarantakos.wordpress.com>): «Εμείς έχουμε πέσει θύματα της Τρόικας αλλά η λέξη «τρόικα» έπεσε θύμα της ακλισιάς που έχει γίνει της μόδας, ενώ οι μπαμπάδες κι οι παππούδες μας την κλίνανε κανονικότητα -της ίδιας ακλισιάς που είχε εμφανιστεί και πριν από λίγο καιρό με τη 'σέχτα'. Ίσως όχι υπερβολικά, κάποιος σχολιαστής παρατήρησε ότι "σε λίγο θα πούνε και "της χούντα"».

Για το θέμα της ακλισιάς της τρόικας έγραψε και ο Στάθης (Σταυρόπουλος) στην Ελευθεροτυπία τα εξής: Νέο κρούσμα ευρωλιγουροβλαχιάς! πολλοί δημοσιογράφοι και πολιτικοί δεν κλίνουν τη λέξη τρόικα, λένε «της τρόικα» κι όχι τις τρόικας. Παρ' ότι τη λέξη αυτήν την έχει ενσωματώσει η ελληνική εδώ

και πάρα πολλά χρόνια, ορισμένοι κολακεύονται να την κρατούν άκλιτη. Η λέξη δεν είναι ακριβώς αντιδάνειο (τριάδα, τρόικα), αλλά το ελληνικό της έτυμο βγάζει μάτι. Για μία γλώσσα όπως η ελληνική που εξελιχνίζει και ενσωματώνει τελειώς ξένες ρίζες, τουρκικές, αραβικές κι άλλες, για μια λέξη όπως η τρόικα - της τρόικας» με καταγωγή από τα ίδια τα ελληνικά, το άκλιτον είναι τελείως αστειό. Και τις πολλές τρόικες πώς θα τις έλεγαν αυτοί που λένε «της τρόικα»; οι τρόικα - των τρόικα; Ψιλά γράμματα θα μου πείτε! Ψιλό το ένα ψιλό το άλλο, η γλώσσα αποψιλώνεται (και κατ' ακολουθίαν η σκέψη αμβλύνεται).

Και ενώ συμφωνώ απόλυτα με τον Στάθη ως προς την ακλισία και την ενσωμάτωσή της λέξης στην ελληνική γλώσσα, βρίσκω εντελώς λαθεμένο αυτό

που γράφει, ότι «το ελληνικό της έτυμο βγάζει μάτι» και ότι η λέξη τρόικα έχει «καταγωγή από τα ίδια τα ελληνικά». Φοβόμαι ότι ο Στάθης θεωρεί ότι το ρωσικό τρι (= τρία), αν το

λέω σωστά, από το οποίο παράγεται η τρόικα, είναι δάνειο από το ελληνικό «τρία». Φυσικά, εδώ έχουμε ινδοευρωπαϊκή ρίζα. Ο αριθμός 3 σε όλες τις ινδοευρωπαϊκές γλώσσες λέγεται με παρεμφερείς λέξεις, three, trois, tre, tres, drei, τρία κτλ. Αυτά είναι στοιχειώδη, αλλά επειδή στην πατρίδα μας υπάρχουν αρκετοί που πιστεύουν ότι η ινδοευρωπαϊκή θεωρία... «έχει καταργηθεί» ή ότι είναι ανθελληνική συνωμοσία, δεν είναι ίσως περιττό να τα λέμε και να τα ξαναλέμε». Γεια σου Νικόλα και χαρά σου.

Ευκαιρία έψαχνα για να υποδηλώσω ότι εδώ θα επιμένω (όχι ότι έχει καμιά σημασία, αλλά έτσι, από καπρίτσιο) να την αποκαλώ «τριάδα» και με το συμπάθιο δηλαδή... Το «Δεν Νονιάω Τίποτα» (ΔΝΤ) μαζί με την «Ευρωπαϊκή Κολοσσομένη Τραπεζίτες» (ΕΚΤ) και την «Επιτροπή

Ενωμένων Ευνοούχων» (ΕΕΕ) συναποτελούν... αποκύημα της προσωπικής φαντασίας μου και της συλλογικής υστερίας μας. Και σιγά μην ξέρει κανείς για πious ακριβώς μιλάμε. Σίγουρα όχι για τη «βιτρίνα» των τριών μεσaiών υπαλλήλων τεχνοκρατών που, μαζί με την κουστωδία τους, καταφθάνουν κατά περιόδους ως αντιπρόσωποι των δαιμονιστών-εκκαθαριστών, για να ελέγχουν τη διαδικασία της «αναμόρφωσης» και «εξυγιάνσης» της οικονομικής ζωής μας (οπότε και του «τρόπου ζωής» μας). Από πίσω τους, μέσα στο συλλογικό θυμικό μας, ενυπάρχει η «αόρατη δύναμη» της υπέρτατης τιμωρίας, που εξάπτει τους μύχιους φόβους και τις ξενοφοβικές ανασφάλειές μας. Το μέγα μυστήριο και ο φόβος: η συνταγή της θρησκευτικής υποταγής... Η τριάδα, της τριάδας, ω Τριάδα!

Όλη η ζωή του... σαν λαϊκό τραγούδι

Χρήστος Νικολόπουλος: Επαιζε σε πανηγύρια και γιορτές, δεξιότεχνος στο μπουζούκι, για να βοηθήσει την οικογένεια

Της **ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Εκεί μια αρκονιά ο Χρήστος Νικολόπουλος. Είναι απ' αυτήν την παλιά ελληνική φύτρα όπου η ευγένεια είναι ανεπιτήδευτη, η σεμνότητα αυτονόητη, η τιμιότητα βαριά κληρονομιά. Γεννήθηκε στο Καφιοχώρι της Ημαθίας, τον Ιούλιο του 1947, γιος αγροτών. Η μουσική ήταν η μεγάλη του αγάπη και το πολύτιμο ταλέντο του. Από μικρός έπαιζε σε πανηγύρια και γιορτές, εξαιρετικός δεξιότεχνος στο μπουζούκι, για να βοηθήσει την οικογένεια, και όταν ήρθε στην Αθήνα ευτύχησε να συνεργαστεί με τα σπουδαιότερα ονόματα του λαϊκού και έντεχνου τραγουδιού: Βαμβακάρης, Τσιτσάνης, Ζαμπέτας, Καζαντζίδης, Καλδάρης, Λοΐζος, Χιώτης, Βοσκόπουλος, Θεοδωράκης, Λεοντής, ο κατάλογος είναι μακρύς. Η λαϊκή

κατόρθωμα τότε ήταν να δουλέψει κανείς με κάποια φίρμα. Ημουν μπουζουκτοπός. Ξεκίνησα από τα πανηγύρια. Κάποια στιγμή γνώρισα τον Αγγελόπουλο και πήγα στην πρώτη καλή δουλειά. Ο μεγάλος σταθμός όμως ήταν ο Καζαντζίδης. Εκεί άνοιξαν οι πόρτες, αναγνώρισαν το ταλέντο μου και άρχισα να παίζω σε πολύ μεγάλες εταιρείες. Στη συνέχεια έκανα τα δικά μου τραγούδια. Ένα άλλο μεγάλο άλμα που έκανα ήταν το 1985 όταν έφτιαξα το δικό μου συγκρότημα και βγήκα μπροστά. Έτσι ξεκόλλησα από το να είμαι μουσικός και άρχισα να κάνω τα δικά μου προγράμματα και να βγάλω λεφτά. Μέχρι τότε έπαιρνα απλά ένα καλό μεροκάματο. «Για αρκετά χρόνια είχε καλά λεφτά η δουλειά αυτή. Ήταν και μια περίοδος που όταν άξιζε κανείς και ήταν εργατικός αμειβόταν καλά. Εγώ έχω δουλέψει πάρα πολύ. Για τουλάχιστον μία εικοσαετία δούλευα νυχθημερόν έξι ημέρες την εβδομάδα. Όλη μέρα στο στούντιο, έπαιζα τραγούδια του Καλδάρη, του Ζαμπέτα, όλων των μεγάλων, και το βράδυ έπαιζα στα μαγαζιά. Ξεπάτωμα. Οποιος είχε ένα χάρισμα όπως είχα εγώ, και ήταν και εργατικός, έβρισκε τον δρόμο του. Πολλά λεφτά επίσης βγάζαμε από τις πωλήσεις δίσκων. Το "Μη μιλάς, μη γελάς, κινδυνεύει η Ελλάδα" λ.χ. πούλησε 350 χιλιάδες κασέτες. Ήταν το πιο εμπορικό μου».

Το λαϊκό του Τσιτσάνη

«Το λαϊκό τραγούδι για μένα ήταν αυτό που καθιέρωσε ο Τσιτσάνης μετά το ρεμπέτικο, την περίοδο του '50 και του '60. Ήταν το τραγούδι που είχε στοιχεία από το ρεμπέτικο, από την Ανατολή, από τη δημοτική παράδοση. Στη συνέχεια διέπρεψαν σ' αυτούς τους δρόμους πάρα πολλοί συνθέτες όπως ο Καλδάρης ή ο Μπιστάκης και άλλοι. Μετά βγήκαν οι έντεχνοι εκεί γύρω στο '70, ο Θεοδωράκης είχε βγει πιο πριν κι έγινε αυτή η επανάσταση που έδωσε ποιότητα στον στίχο, γιατί το προηγούμενο είδος ναί μεν είχε μουσική καθαρότητα αλλά ο στίχος ήταν

«Είμαι σε πλήρη δράση από το 1965. Είμαι παλιός νέος», λέει ο Χρήστος Νικολόπουλος που στις 28 και 29 Ιανουαρίου παρουσιάζει στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών τα τραγούδια της ζωής του.

τα ίδια και τα ίδια. Μετά άρχισαν να βγαίνουν κάποιοι πιο νεωτεριστές, ο Ρασούλης, ο Παπάζογλου, και φτάνουμε στο σήμερα που έχουμε λαϊκό τραγούδι αλλά δεν βρίσκει απήχηση γιατί δεν το στηρίζουν όσο θα έπρεπε. Έχει αλλάξει και η λογική του κόσμου. Ειδικά η τελευταία γενιά, με όλα αυτά που έχει δει στο Ίντερνετ, την τηλεόραση, τη βιομηχανία του θεάματος γενικότερα, μάλλον έχει διαστρεβλωμένη γνώμη για το τι είναι λαϊκό τραγούδι».

Η δισκογραφία σήμερα. «Ο χώρος μας περνάει μεγάλο δράμα, η δισκογραφία δεν υπάρχει πια, βρίσκεται στο μηδέν. Τα δικαιώματα από τα τραγούδια έχουν πέσει σε ποσοστό 80% από το 2008 μέχρι σήμερα. Αποφεύγω τις εμφανίσεις, να είμαι αρκετό καιρό σε ένα νυχτερινό μαγαζί. Οι άνθρωποι που διαχειρίζονται τις επιχειρήσεις αυτές εκμεταλλεύονται την κρίση. Δεν στηρίζουν τα σχήματα,

σου λένε "φέρε κόσμο και πάρε τα ποσοστά σου". Εκτός από δυο-τρεις μεγάλους χώρους που δουλεύουν με τους φερμάτους, όλοι οι άλλοι έτσι λειτουργούν. Έχει αλλάξει και το ήθος στους επιχειρηματίες, κυρίως στους νεότερους. Ξέρω τι σας λέω, μιλάω με πολύ κόσμο. Αφού καμιά φορά γελώ όταν ακούω βουλευτές και πολιτικούς που λένε ότι μιλάνε με τον κόσμο και ξέρουν τα προβλήματα του. Τίποτε δεν ξέρουν, ιδέα δεν έχουν. Εμείς μιλάμε με τον κόσμο, είμαστε κοινωνιολόγοι».

Διασκέδαση τότε και τώρα. «Παρακολουθώ τι συμβαίνει στο τραγούδι. Υπάρχουν τραγουδιστές που μ' αρέσουν οι φωνές τους αλλά δεν κάνουν καλές επιλογές τραγουδιών και δεν νομίζω ότι θα μπορούσα να συνεργαστώ μαζί τους. Γιατί να χαλάσω τον χαρακτήρα μου, εγώ βαδίζω στη γραμμή του Τσιτσάνη. Εξάλλου, τα δικά μου τραγούδια, και

κάποιων άλλων σαν και μένα, στηρίζουν τα προγράμματα των νέων τραγουδιστών. Η διασκέδαση, πάντως, είναι πολύ καλύτερη σήμερα. Είναι πιο πολιτισμένη. Εμείς είχαμε τα πιάτα. Ερχονταν οι λεφτάδες, παράγγελναν χίλια πιάτα και άρχιζαν να σπάνε οι σερβιτόροι. Πόσες φορές δεν μας είχαν κόψει τα πόδια με τα πιάτα... Και δεν μπορούσαμε να πούμε και τίποτα. Ήταν άγρια τα πράγματα».

Ποιοι τον επηρέασαν. «Ο πατέρας μου δεν ήθελε να ακολουθήσω τη δουλειά αυτή. Τότε, αν ήσουν σ' αυτόν τον χώρο, ήσουν αλήτης. Το δέχτηκε τελικά, και το μόνο που μου είπε ήταν "πρόσεξε αυτούς που κάνουν παρέα, να είσαι τίμιος άνθρωπος, να είσαι καλός άνθρωπος και ο χρόνος θα τα δείξει όλα αυτά". Από τον Καζαντζίδα πήρα τη νοοτροπία του ψαξίματος ενός τραγουδιού. Και από τον Νταλάρα την εργασιομανία και την τελειομανία. Και έμαθα και πολλά πράγματα πάνω στη μουσική από τον Γιώργο. Όλα αυτά τα πράγματα προσπάθησα να τα περάσω και στα δύο παιδιά μου».

Για το Μέγαρο. «Μου αρέσει το Μέγαρο. Έχει μια μεγαλοπρέπεια. Κάποια στιγμή είχε ακουστεί ότι θα κλείσει, αλλά τελικά ξεπεράστηκε η προβληματική. Όλοι στον χώρο μου έχουν φιλοδοξία για κάτι καλύτερο και το Μέγαρο θεωρείται ότι είναι το κάτι καλύτερο για ανθρώπους σαν κι εμάς. Είχα ξαναεμφανιστεί στο Μέγαρο με την Ελευθερία Αρβανιτάκη. Τώρα, σ' αυτές τις δύο συναυλίες, το πρόγραμμα είναι αποκλειστικά δικά μου επιλογή και οι τραγουδιστές όλοι φίλοι μου. Για τον Πασχάλη Τερζή τι να πω... Είναι ο μεγαλύτερος λαϊκός τραγουδιστής την τελευταία 20ετία τουλάχιστον. Η Γλυκερία έχει κάνει λαμπρή καριέρα. Ο Μπάσης, ο Μακεδόνος, η Ασλανίδου και η Νέγκα. Είναι όλοι διαμάντια. Αυτοί αν έκαναν καριέρα την εποχή που ξεκινούσε ο Μπιθικότοπς, θα ήταν όλοι Μπιθικότοπδες και Καζαντζίδηδες».

Για μία εικοσαετία δούλευα νυχθημερόν έξι ημέρες την εβδομάδα. Όλη μέρα έπαιζα στο στούντιο και το βράδυ στα μαγαζιά.

του καταγωγή σημάδεψε και τις συνθέσεις του, που χαρακτηρίζονται από μια ενστικτώδη λαϊκότητα, κουβαλούν βίωμα και απόφιο συναίσθημα. Σε λίγες μέρες, στις 28 και 29/1, συνοδεία της αφρόκρεμας του λαϊκού τραγουδιού -Πασχάλης Τερζής, Γλυκερία, Δημήτρης Μπάσης, Κώστας Μακεδόνος, Μελίνα Ασλανίδου, Γιώτα Νέγκα κ.ά.- και δεκαπενταμελούς ορχήστρας, ο Χρ. Νικολόπουλος θα παρουσιάσει «της ζωής του τα τραγούδια» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Με μεγάλη χαρά δέχθηκε να κάνει μια εφ' όλης της ύλης εξομολόγηση στην «Κ».

«Είμαι σε πλήρη δράση από το 1965. Είμαι παλιός νέος. Στην Αθήνα ήρθα το 1963, 16 ετών, χωρίς τίποτα στην τσέπη μου. Οι γονείς μου αγρότες. Το μεγάλο

must

1999-2014 ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΑΝ ΤΗ ΜΟΔΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1999

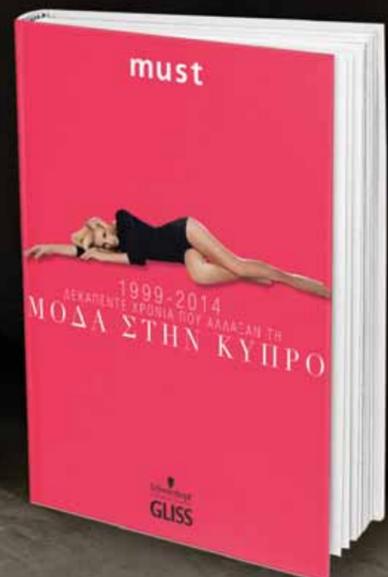
Στις παραμονές της νέας χιλιετίας η Κύπρος αλλάζει. Νέα Πρόσωπα, νέες τάσεις. Η Κύπρια βγαίνει στο προσκήνιο.

2014

15 χρόνια μετά τίποτα δεν έμεινε ίδιο, τίποτα δεν θα μείνει το ίδιο.

Schwarzkopf
GLISS

412 σελίδες

Σε επιλεγμένα περίπτερα και βιβλιοπωλεία

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Του ΚΩΣΤΑ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ

Ποδόσφαιρο κι ομοφυλοφιλία

Το Σάββατο, 11 Ιανουαρίου, το νυχτερινό και το μεταμεσονύχτιο δελτίο ειδήσεων του ZDF είχαν πρώτο και κύριο θέμα την «υπόθεση Χιτσοπέργκερ»: την ανοικτή ομολογία (coming out) του πρώην παίκτη της Στουτγάρδης, του Βόλφσμπουργκ και της Εβερτον και διεθνούς άσου ότι είναι ομοφυλόφιλος. Δύο χρόνια αφότου εγκατέλειψε τους αγωνιστικούς χώρους και τα αποδυτήρια, ο Τόμας Χιτσοπέργκερ δάλωσε ευθαρσώς στην ZEIT ότι «θέλει να μιλήσει ανοικτά για την ομοφυλοφιλία του, στην προσπάθειά του να αναδείξει το θέμα, συμβάλλοντας στον διάλογο ανάμεσα στους επαγγελματίες ποδοσφαιριστές», ενώ σε συνέντευξή του στην κυριακάτικη FAZ (12/1) υπογράμμισε ότι δεν θέλει να γίνει «ειδώλο του κινήματος των ομοφυλοφίλων».

Η αδρεναλίνη και η τεστοστερόνη θεωρούνται κατ' εξοχήν «ανδρική υπόθεση», ειδικά όταν με το σφύριγμα της έναρξης το «παιγνίδι των σωμάτων» μπαίνει σε κίνηση, κοινώς «πέφτουν κορμιά» στο κυνήγι της στρογγυλής θεάς.

Οι δηλώσεις του δεν έπεσαν σαν κεραυνός εν αιθρία, ακόμα κι αν «έπεσε» ο σέρβερ της ηλεκτρονικής έκδοσης της ZEIT από τα «κτυπήματα» και τα σχόλια που ακολούθησαν. Τα MME της χώρας στο σύνολό τους, με εξαίρεση το κατ' εξοχήν «όργανο του γερμανικού ποδοσφαίρου» Kicker, το οποίο άφησε ασχολίαστη την είδηση, υποδέχθηκαν την «αποκάλυψη» με όλες τις δεοντολογικές και επικοινωνιακές προϋποθέσεις που αναλογούν στο θέμα, ψυχραία και χωρίς προκαταλήψεις. Σε αυτό βοηθάει ιδιαίτερα μια «κουλούρα της ανοχής», που χαρακτηρίζει τη γερμανική κοινωνία την τελευταία εικοσαετία, η κυρίαρχη πολιτική ορθότητα, αλλά και το γεγονός ότι οι «πρώτοι διδάξαντες» προέρχονται από τον χώρο του θεάματος και της πολιτικής. Η ομοφυλοφιλία στο ποδόσφαιρο, όπως και στο στράτευμα και ευρύτερα σε ολόκληρες ιδρυματικές θεσμικές, αποτελεί μια κατ' εξοχήν δομική, ταυτόχρονα όμως εγγενή αντίφαση στη νεότερη κοινωνική ιστορία: πρόκειται για δύο αρκετυπικά προτύπων της ανδροπρέπειας (masculinity), που συγκροτούνται σε καθεστώς έμφυλης «μονοκαλλιέργειας» στη βάση της βίαιης ή

δοσφαίρο «ξέφυγε» από τα αγγλικά κολέγια και τους παραδοσιακούς-αστικούς συλλόγους καθώς το «αγκάλιασε» η ευρωπαϊκή εργατική τάξη, ο ποδοσφαιριστής, προλεταριακής καταγωγής (από τα ορυχεία, τα εργοστάσια και τις εργατικές συνδικαίους), είχε όλα τα τυπικά και ουσιαστικά γνωρίσματα του «μάτσο», του «ήρωα της εργατικής τάξης»: η ομοφυλοφιλία δεν ήταν μόνο αδιανόητη (ταξικά, κοινωνικά), αλλά και εξοβελιστέα (φραστικά), αφού ταυτιζόταν με το «θλιμπερέ», την «αδυναμία», την έλλειψη μαχητικότητας, απαραίτητης σε κάθε πόλεμο και αγώνα.

Οι καιροί άλλαξαν, μαζί τους νοοτροπίες, συμπεριφορές, προκαταλήψεις και στερεότυπα. Ο χαρακτηρισμός του ποδοσφαιριστή ως «το μπαλέτο της εργατικής τάξης» αποκτά στη σημερινή συγχυρία άλλο νόημα κι ο «Μπίλι Ελιοτ» μια καινούργια διάσταση.

Η «ομολογία» του Τ. Χιτσοπέργκερ είναι όμως μια ειλικρινής και υπεύθυνη στάση, πέρα από σκοπιμότητες και υποκρισίες.

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ / Της ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ

Ενδιαφέρουσα μα πρόωρη προσπάθεια

ΚΩΣΤΑΣ ΑΚΡΙΒΟΣ
Αλλάζει ποκάμισο το φίδι
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 440

Διάβασα με μεγάλη προσοχή το νέο βιβλίο του Κώστα Ακριβού με τον τίτλο που συνοψίζει τη λογοτεχνική πρότασή του για την έξοδο από την κρίση: η Ελλάδα να αλλάξει ποκάμισο σαν το φίδι και να προχωρήσει με το νέο της δέρμα μπροστά. Διαβάζω με προσοχή, όπως και πολλοί άλλοι, όλα τα βιβλία που προτείνουν αναγνώσεις και ερμηνείες της κρίσης, ειδικά καθώς εντάσσονται στη μεγάλη συζήτηση για τον ρόλο και τη λειτουργία του καλλιτέχνη μέσα στην ιστορική πραγματικότητα που τον περιβάλλει: αν πρέπει να γράφει για τον καιρό του και τι σημαίνει, πώς «γράφω για τον καιρό μου» μέσα στην Ιστορία που οι πράξεις μου διαμορφώνουν... Πολλά τα θεωρώ βιασμένα, σαν να γράφονται υπό την πίεση ενός καταναγκασμού που αντικατέστησε τις προσδοκίες μεγαλείου της προηγούμενης δεκαετίας, ενός καταναγκασμού που συνδέεται και πάλι με το προκείμενο και την επικαιρότητα. Απλουστεύσεις θα πει κανείς και θα έχει δίκιο, κάθε συγγραφέας και μια περίπτωση. Εκτός από την αναλυτική κριτική, όμως, υπάρχει και η αεροπορική κριτική, όπως έλεγε ο Γιώργος Θεοτοκάς, για να απολογηθώ

σε κλίμα γενιάς του '30 μαζί με τον Ακριβό, χωρίς την οποία «η αναλυτική κριτική κινδυνεύει να ξεχαστεί μέσα σε λεπτομέρειες και να χάσει την επαφή της πραγματικότητας». Έτσι κι αλλιώς, πάντα ξεχωρίζουν όσοι είναι να ξεχωρίσουν.

Το νέο βιβλίο του Ακριβού λοιπόν είναι ένα ταξίδι στην Ελλάδα προς αναζήτηση της αληθινής Ελλάδας, αυτής που μπορεί να νικήσει την κρίση. Επτά τα ταξίδια του συγγραφέα-αφηγητή του μυθιστορήματος, ο οποίος ψάχνει την ουσία του ελληνικού και τη βρίσκει στο ομίξιμο, το κράμα, το ανακατέμα των αιμάτων, των λέξεων, των αξιών, αλλά και στον αξιωματικό σεβασμό της διαφορετικότητας –μοτίβο στο έργο του συγγραφέα. Το κείμενο είναι αυτοβιογραφικό ή μάλλον βιογραφικό, ο συγγραφέας καταθέτει όχι μόνο όσα έζησε, αλλά και όσα άκουσε και όσα διάβασε, όσα τον άλλαξαν μέσα του... Τα πολυάριθμα παραθέματα σημαίνουν δε πολύ περισσότερα, σε επίπεδο αφηγηματικού σχεδίου, από όσα λένε: είναι σαφέστατη επιλογή η σύνδεση με την εναγώνια και ποικίλη αναζήτηση ταυτότητας στον Μεσοπόλεμο, με το ταξίδι του Στρατή Λούκα στη Μακεδονία, με την επιζήτηση ορισμού της ελληνικότητας στη γενιά του '30, αλλά κι αργότερα, μετά τον εμφύλιο, και στο ξένο βλέμμα και στα λόγια των πολλών ανθρώπων που έψαχναν τη διατυπώσουν.

Η πλοκή είναι χαλαρή, η ιστορία ενός συγγραφέα που ζει την κρίση ενώ φοβάται ότι έχει στερέψει, κι αναζητάει έμπνευση και μαζί απαντήσεις στα βουνά και τα λαγκάδια της Ελλάδας, στις πόλεις και τα χωριά, τα πανηγύρια και τις σκάτες. Μικρές ιστορίες, παραθέματα, φωτογραφίες συνθέτουν την αφήγηση του οδοπορικού του ανάμεσα στην αλήθεια και τη μυθοπλασία: ξεχασμένοι και παρεξηγημένοι συγγραφείς, όπως ο Ποταγός ή ο Μπεράτης, πορτολάνοι, δερβισήδες, ιστορικά πρόσωπα, όπως ο Παλαμίδης, το αρχαιοελληνικό παρελθόν και κλέος υπό ποικίλες οπτικές γωνίες, παρένθετες ειδήσεις για τα μνημόνια, φωνές φίλων, αφορισμένες επιμηλίες, άνθρωποι με αξίες και άλλοι πλανημένοι.

Τα στοιχεία όμως δεν δένουν μεταξύ τους, η απάντηση για τη σημερινή Ελλάδα που θα βρει τον δρόμο της πέρα από το χρήμα δεν πείθει μέσα στον διδακτισμό και την έντονη παραναφορικότητα της. Βαραιότερα θα αναθεωρηθεί, αλειούργητες μένουν οι φωτογραφίες, το εύρημα του άγνωστου που σχολιάζει το έργο του συγγραφέα δεν δημιουργεί το αναμενόμενο σασπένς. Ενδιαφέρουσα προσπάθεια, αλλά πρόωρη, καθώς η εμπειρία της κρίσης δεν έχει προλάβει να μετασχηματιστεί αισθητικά, ούτε η ερμηνεία της να αποκτήσει πολιτικό βάρος.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

- 1. Το ημερολόγιο ενός σπασίκα, του Τζεφ Κίνι (Ψυχογιός).** Ένας ακόμη τόμος της πολύ επιτυχημένης σειράς.
- 2. Μια σταγόνα Ιστορίας, του Δημήτρη Καμπούρακη, μέρος Γ', (Πατάκης).** Σπάνιες στιγμές της ελληνικής ιστορίας που εξηγούν πολλά για τη σημερινή μας κατάσταση.
- 3. Το ημερολόγιο μιας ξενέρωτης, της Ρέιτσελ Ρένε Ράσελ (Ψυχογιός).** Ιστορίες από μια όχι και τόσο χαρούμενη καρδιοκατακτιπρία.
- 4. Ερμαν Εσσε: 66 μαθήματα καθημερινής σοφίας, του Άλλαν Πέρου (εκδ. Πατάκη).** Ο Ερμαν Εσσε προσφέρει τόσο στο μυθιστορηματικό, όσο και στο δοκιμιακό και ποιητικό του έργο οράματα και συμβουλές τεράστιας αξίας για μια ζωή απλή, σοφή και ουσιαστική.
- 5. Η τέχνη του πολέμου, του Σουν Τζου (Αιώρα).** Το κλασικό έργο της αρχαίας κινεζικής γραμματείας σε νέα έκδοση.
- 6. Το αόρατο ρήγμα, του Αρίστου Δοξιάδη (Ικαρός).** Πώς λειτουργεί η ελληνική οικονομία στην πράξη; Σε τι διαφέρει από άλλες δυτικές οικονομίες;
- 7. Μοναδικά μικρά ξενοδοχεία, της Ζακολίν Μπινκέ (Παπασωτηρίου).** Ένα βιβλίο-περίηγησος σε καλόγουστες γωνιές σ' όλη την Ελλάδα.
- 8. Ενοχοί και αθώοι, των Χρ. Βασιλόπουλου, Δημ. Πετρόπουλου (Πατάκης).** Είκοσι τρεις ιστορίες από την πολύ επιτυχημένη τηλεοπτική εκπομπή «Η μηχανή του χρόνου».
- 9. Πώς λειτουργεί ο κόσμος, του Νόαμ Τσόμσκι (εκδ. Κέδρος).** Επιμελημένες ομιλίες και συνεντεύξεις του Αμερικανού στοχαστή.
- 10. Ποιήματα 1978-2012, του Μιχάλη Γκανά (Μελάνι).** Μια συγκεντρωτική έκδοση του πλούσιου έργου του καλού Έλληνα ποιητή.

Μια πραγματική ιστορία γραμμένη σαν παραμύθι.

Μια αληθινή ιστορία από την εμπειρία της δημοσιογράφου-συγγραφέως.

Ένα αυτοβιογραφικό κείμενο, ζωντανό, τρυφερό, εκμυστηρευτικό.

Ένα βιβλίο για το μεγαλείο και την τραγωδία της ανθρώπινης ύπαρξης.

Λογοτεχνία

- 1. Μικρά Αγγλία, της Ιωάννας Καρυστιάνη (Καστανιώτης).** Από τα πιο αγαπημένα βιβλία της συγγραφέως, συναντιέται ξανά με το κοινό μέσω του κινηματογράφου.
- 2. Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο, της Άλκης Ζέη (Μεταίχμιο).** Ένα αυτοβιογραφικό κείμενο, ζωντανό, τρυφερό, εκμυστηρευτικό.
- 3. Θάνατος με χείλη κόκκινα, της Αγγελικής Νικολούλη (Καστανιώτης).** Μια αληθινή ιστορία από την εμπειρία της δημοσιογράφου-συγγραφέως.
- 4. Το βιβλίο της Κατερίνας, του Αύγουστου Κορτώ (Πατάκης).** Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενοχές και πολλή αγάπη.
- 5. Ο εκατοντάχρονος που πήδηξε από το παράθυρο και εξαφανίστηκε, του Γιούνας Γιούνασσον (Ψυχογιός).** Όταν ένας 100ετής γεράκος αποφασίζει να μην το βάλει κάτω και το σκάει από το γηροκομείο την ημέρα των γενεθλίων του.
- 6. Inferno, του Νταν Μπράουν (Ψυχογιός).** Με τόπους, στίχους και εικόνες από όλες τις φράσεις της ιστορίας της τέχνης, το βιβλίο που ήδη ανατυπώθηκε.
- 7. Ο κόκκινος κάβουρας, του Μίμη Ανδρουλάκη (Πατάκης).** Μια πραγματική ιστορία γραμμένη σαν παραμύθι.
- 8. Ζωή και πεπρωμένο, του Βασίλη Γκρόσμαν (Γκοβόστης).** Ένα βιβλίο για το μεγαλείο και την τραγωδία της ανθρώπινης ύπαρξης.

Στη Βρετανία των αρχών του '70 και στο τέλος του ψυχρού πολέμου.

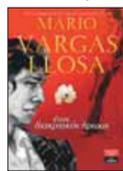
Μια συγκεντρωτική έκδοση του πλούσιου έργου του καλού Έλληνα ποιητή.

* Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία Παπασωτηρίου.

Επιμέλεια: ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
MARIO VARGAS LLOSA
Ένας διακριτικός ήρωας μετ. Χρύσα Μπανιά εκδ. Α.Α. Λιβάνη, σελ. 446

Για μια ακόμα φορά, ο Φελίποτο θυμήθηκε τα λόγια του πατέρα του προτού πεθάνει: «Ποτέ μην αφήσεις κανέναν να σε πατήσει γόκα μου. Αυτή η συμβουλή είναι η μοναδική κληρονομιά που θα λάβεις». Το άκουσε και δεν άφησε ποτέ να τον πατήσουν. Και μισό αιώνα αργότερα ήταν πια μεγάλος για να αλλάξει συνήθειες. Δίπλα του ο επιτυχημένος επιχειρηματίας Ισμαέλ Καρέρα καταστρώνει μίαν αναπάντεχη εκδίκηση εναντίον των δύο αργόσχολων γιων του που επιθύμησαν τον θάνατό του.

ΓΚΡΑΧΑΜ ΣΟΥΪΦΤ
Μακάρι να ήσουν εδώ μετ. Θωμάς Σκάσσης εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 412

Η ασθένεια των τρελών αγελάδων θα πλήξει και την δύο κτηνοτροφικές επιχειρήσεις, των Λάξτον και των Μέρικ, στον Ντέβον της Αγγλίας. Οι γόνιοι τους θα αναγκαστούν να στρέψουν την πλάτη στην οικογενειακή παράδοση ακολουθώντας διαφορετικές πορείες. Ο Γκράχαμ Σουΐφτ πλέκει με δεξιοτεχνία τον ιστό των γονικών, συζυγικών και αδελφικών σχέσεων, αποτυπώνοντας παράλληλα τις ψυχολογικές αλλαγές που επιφέρει η κρίση.

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
JEAN-MICHEL QUINODOZ
Πώς να διαβάσω τον Φρόντ Οδηγός ανάγνωσης του φροϊδικού έργου μετ. Δέσποινα Ανδροπούλου εκδ. Κέδρος, σελ. 456

Ο συγγραφέας παρουσιάζει τα κύρια φροϊδικά κείμενα με χρονολογική σειρά, τα τοποθετεί στο πλαίσιο της ζωής του Φρόντ τη στιγμή της δημιουργίας τους, και κατόπιν αναλύει την πρόσληψη και τις προεκτάσεις των ανακαλύψεών του από τους μεταφροϊδικούς ψυχολογικούς. Όλα τα κεφάλαια ακολουθούν την ίδια ακριβώς δομή: παρουσίαση του εκάστοτε έργου και μέσα σε ειδικά πλαίσια, τα σχόλια χωρισμένα σε ενότητες.

ΝΕΟΝΑΖΙΣΜΟΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Τα «καθαρά χέρια» της Χρυσής Αυγής Εφαρμογές ναζιστικής καθαρότητας εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 264

Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ο συγγραφέας εξετάζει τη λειτουργία της Χρυσής Αυγής ως «εθνικού απολυμαντικού». Παρακολουθεί την καθολική επέκταση του νεοναζισμού που επιχειρεί να μην αφήσει καμία γωνιά του δημόσιου βίου «ύποπτα ακάθαρτη» τα επικίνδυνα «λοιμώδη νοσήματα» στην εκπαίδευση, την τέχνη και τη διανοήση τους στόχους της εκκαθάρισης και τη βίαιη λειτουργία των ταγμάτων εφόδου την ώσμωση των νεοναζι με την αστυνομία.

ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ
Το μπεστ σέλερ του μίσους Τα «πρωτόκολλα των Σοφρών της Σιών» στην Ελλάδα, 1920-2013 εκδ. Πόλις, σελ. 394

Τα «πρωτόκολλα των Σοφρών της Σιών» ήταν το αγαπημένο βιβλίο του Χίτλερ, ευαγγέλιο του αντισημιτισμού και μοντέλο κάθε σύγχρονης θεωρίας της συνωμοσίας. Το ταπεινό, κακογραμμένο αυτό βιβλαράκι αποδεικνύεται το δημοφιλέστερο των τελευταίων δεκαετιών στην Ελλάδα είτε ως πρόχειρη προσούρα λαθρόβιων εκδοτικών οίκων είτε αναπαρόμενο μέσω του Διαδικτύου. Η εκδοτική του διαδρομή σημαδεύει την άνηση και τις καλλιές του αντισημιτικού ρεϊμάρτος στην Ελλάδα.

Μια ζεστή αίσθηση του... κρύου

Στην τελευταία τους ταινία «*Inside Llewyn Davis*» οι αδελφοί Κοέν άλλαξαν αρκετά τη γνώριμη συνταγή

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Οι ήρωες στις περισσότερες ταινίες των Τζόελ και Ιθαν Κοέν φαινομενικά αποκλίνουν από τον μέσο όρο: άλλοτε φαντάζονται βγαλμένοι από την παράδοση του μοντέρνου σινεμά (δείχνουν cool λόγω της εσωτερικής τους αδράνειας) κι άλλοτε είναι αφασικά κλεισμένοι στον μικρόκοσμό τους. Ο ίλιγγος της αποτυχίας, μόνιμο θεματικό μοτίβο των Κοέν, αποδείχθηκε ιδανικός κα-

Ο **Οσκαρ Αϊζακ** υποδύεται τον Λιούν Ντέιβις. Έναν φανταστικό χαρακτήρα, σκιά του υπαρκτού Ντέιβ βαν Ρονκ.

νόταν στην ουσία του τραγουδιού και όχι στις σάλτσες».

Ο Λιούν Ντέιβις

Το «No Direction Home: Bob Dylan» συντίθεται από τον Σκορσέζε σαν χρονικό μιας ατέρμονης διαδρομής του ποιητή-τροβαδούρου Ντίλαν (σαν μια «Οδύσεια για την αναζήτηση του σπιτιού που είχα αφήσει κάπου πίσω μου», λέει ο Ντίλαν στην πρώτη σκηνή της ταινίας), που πρώτο μεγάλο της σταθμό είχε το Βίλατζ του 1961. Στους ίδιους δρόμους και στα ίδια καφέ οι Κοέν σπνουν το δικό τους σκηνικό. Η δική τους ταινία όμως έχει σχήμα κύκλου. Ανοίγει και κλείνει με ένα τραγούδι του Λιούν και μια σκηνή ξυλοδαρμού του από έναν Τεξανό (;) «καουμπόν». Για τον ξυλοδαρμό του φανταστικού Λιούν είναι διαφωτιστικός ο υπαρκτός Βαν Ρονκ στο «No Direction Home: Bob Dylan», «μου άρεσε πολύ η τζαζ και καθόλου η φολκ, ήμουν και πολύ σνομπ».

Το «ρεαλιστικό» «Inside Llewyn Davis» είναι στιγμές που σε κάνει να πιστέψεις πως φτιάχτηκε από φανταστικό, από καταστάσεις βγαλμένες από το μυαλό του Λιούν Ντέιβις. Αυτή την υποψία την συντηρεί και το ύφος της εξαιρετικής φωτογραφίας του Μπρουνό Ντεμπονέλ, αλλά και μια ζεστή αίσθηση... του κρύου. Ετσι ήταν και η εποχή. Είχε παγωνιά, αλλά και κάτι μαγικά πλεκτικό: ραδιοκύματα, που διαπερνούσαν την ατμόσφαιρα μεταφέροντας χιλιάδες watt. Κάποιες άλλες στιγμές νομίζεις πως οι Κοέν είναι μαγνητισμένοι από το «Μπάρτον Φινκ», την πρώτη σπουδαία ταινία τους.

dbouras@kathimerini.gr

Δείτε

Inside Llewyn Davis (2013)

Οι αδελφοί Τζόελ και Ιθαν Κοέν αφηγούνται την ιστορία ενός τροβαδούρου της φολκ, του φανταστικού Λιούν Ντέιβις, εμπνεόμενοι από το αυτοβιογραφικό βιβλίο του μουσικού Ντέιβ βαν Ρονκ «The Mayor of MacDougal Street». Η ταινία, μία από τις κορυφαίες της πλούσιας καριέρας τους, στο μεγαλύτερο μέρος της εκτυλίσσεται στο Γκρίνουιτς Βίλατζ εν έτει 1961 και φαντάζει στο μεταίχμιο δύο εποχών. Ανάμεσα στο κίνημα των μπίπνικ και στο ρεύμα της αμφισβήτησης που ταρακούνησε την Αμερική από τα μέσα του '60 μέχρι τα μέσα του '70. Παίζουν: Οσκαρ Αϊζακ, Κάρει Μάλικαν, Τζον Γκούντμαν, Τζάστιν Τίμπερλεϊκ.

No Direction Home: Bob Dylan (2005)

Μουσικό ντοκιμαντέρ (φωτ.), από τα καλύτερα του είδους, του Μάρτιν Σκορσέζε. Πρόκειται για εξαιρετική προσωπογραφία του Ντίλαν, αλλά και ένα προσεκτικά αρθρωμένο χρονικό γύρω από την εποχή του. Ο Σκορσέζε τον παρακολουθεί από τα πρώτα βήματά του στις αρχές του '60 μέχρι τα χρόνια των μεγάλων αντιπολεμικών διαδηλώσεων για το Βιετνάμ. (Σε dvd 2 δίσκων από την Odeon)

“ Τρυφεροί και ευαίσθητοι όσο ποτέ άλλοτε στο παρελθόν τους, ανασυνθέτουν με έναν δικό τους τρόπο την ατμόσφαιρα στα μουσικά καφέ του Βίλατζ το 1961.

ταλύτης για τη χημεία ανάμεσα στη μαύρη κωμωδία και σε μικρές ανθρώπινες τραγωδίες. Στις πιο δημογραφικές στιγμές των Κοέν η ακραία βία ταίριαζε με τη βλακεία, η φάρσα και η ειρωνεία με το παράλογο. Στην τελευταία τους ταινία, το «*Inside Llewyn Davis*», άλλαξε αρκετά η γνώριμη συνταγή.

Οι Κοέν μας συστήνουν έναν μελαγχολικό μποέμ, τροβαδούρο της αμερικανικής φολκ μουσικής σκηνής του Γκρίνουιτς Βίλατζ στη Νέα Υόρκη των αρχών του '60. Τέρμα τα ξεσπάσματα βίας και τα στυλιστικά παιχνίδια με το αίμα. Τρυφεροί και ευαίσθητοι όσο ποτέ άλλοτε στο παρελθόν, ανασυνθέτουν με έναν δικό τους

τρόπο την ατμόσφαιρα στα μουσικά καφέ του Βίλατζ το 1961. Ο μακαρθισμός είχε τελειώσει και η φολκ σκηνή (Γούντι Γκάρθι, Πιτ Σίγκερ, Φιλ Οξ) ξαναρχόταν δυναμικά στο προσκήνιο, θέτοντας ζητήματα γύρω από την ταυτότητα και την αυθεντικότητα και εκφράζοντας παράλληλα κοινωνικές και πολιτικές ανησυχίες.

Το τετράωρο ντοκιμαντέρ του Μάρτιν Σκορσέζε «No Direction Home: Bob Dylan» είναι ο καλύτερος μεγεθυντικός φακός για το «*Inside Llewyn Davis*»: δίνει συγκεκριμένη υπόσταση και μορφή σε σκιάς και λεπτομέρειες που υπάρχουν στο βάθος του κάδρου των Κοέν. Το πρώτο μέρος του αναφέρεται στην ίδια εποχή

και, κυρίως, στα ίδια πρόσωπα.

Ο Ντέιβ βαν Ρονκ

Ο τίτλος της ταινίας είναι παραλλαγή του «*Inside Dave Van Ronk*», του τίτλου ενός δίσκου που κυκλοφόρησε το 1964. Τον Λιούν Ντέιβις οι Κοέν τον εμπνεύστηκαν από τον υπαρκτό Λιούν Ντέιβ βαν Ρονκ. Ιδιόρρυθμο και ιδιοφυή μουσικό, αποτυχημένο όμως για τη μουσική βιομηχανία της εποχής. Ο Βαν Ρονκ είναι η σκιά πίσω από τον φανταστικό Λιούν Ντέιβις, loser ταιριαστό στο κινηματογραφικό οικοσύστημα των Κοέν. Το Γκρίνουιτς Βίλατζ του Βαν Ρονκ ήταν μια ζώνη ελευθέρων σκέψης και έκφρασης. Εκεί κωνεύσαν δημι-

ουργικά ό,τι αυθεντικό είχε η παράδοση για να γεννηθούν καινούργια καλλιτεχνικά κινήματα.

Οι Κοέν σκιαγραφούν το πορτρέτο του Λιούν Ντέιβις σε ένα φόντο που δεν διαφέρει και πολύ από τις περιγραφές του Τζακ Κέρουακ στο μυθικό βιβλίο του για τη γενιά των μπίπνικ «Στον δρόμο». Για την ψυχολογία του, αν μπορούμε να μιλήσουμε για ψυχολογίες πρώων στους Κοέν, είναι αρκετά διαφωτιστικός ο Μπομπ Ντίλαν στο ντοκιμαντέρ του Σκορσέζε μιλώντας για τον Βαν Ρονκ. «Φάνταζε σαν ένας ερμηνευτής κορμένος στα δύο. Εδειχνε τραχύς και απόμακρος, ταυτόχρονα όμως είχε ένα γλυκό και ευαίσθητο στυλ. Εμπνετρω-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Λεμεσού 2013-14 EUROPEAN LIMASSOL FESTIVAL

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΧΩΡΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΓΟΡΑ ΛΑΝΙΤΗ

ΤΟ ΜΠΑΜΠΗΣ Τσέρτος τα τραγούδια του Καραγκιόζη και άλλα...

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ «ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ»

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ www.tickethour.com.cy ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ACS

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΓΟΡΑ ΛΑΝΙΤΗ ΛΕΜΕΣΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ €20

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 8:30 Μ.Μ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 25878744 77777040

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ, ALASIA HOTEL, MEGA, LOVE 100.7 FM, KANALI 5

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Λεμεσού 2013-14 EUROPEAN LIMASSOL FESTIVAL

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΧΩΡΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΓΟΡΑ ΛΑΝΙΤΗ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ: 10.01.2014 - 28.02.2014

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 25878744

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ «ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ»

Υπό την αιγίδα του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κυριάκου Κενεβέζου και του Δημάρχου Λεμεσού κ. Ανδρέα Χριστάου.

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ, ALASIA HOTEL, MEGA, LOVE 100.7 FM, KANALI 5

Ελληνες σε χριστιανικά μνημεία της Μεσογείου

Γνωριμία με το άγνωστο έργο τους

της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Στην Ελλάδα οι αρχαιολόγοι αναζητούν αγωνιωδώς χρηματοδότες για τις σωστικές ανασκαφές, αλλά την ίδια στιγμή η ελληνική τεχνολογία στην προστασία των μνημείων ταξιδεύει παντού. Δεν πάνε πολλά χρόνια από τότε που το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων συνεργάστηκε με το Μουσείο Μεσαιωνικής Τέχνης στην Κορυτσά για τη συντήρηση των εικόνων, εκπαιδεύοντας μάλιστα και συντηρητές χωρών της Βαλκανικής. Ειδικότερα, στο Βελιγράδι ήταν υποδειγματική η εργασία στον Πύργο Νεμπόισα, ενώ στην Ιορδανία ο Κωνσταντίνος Πολίτης ανέσκαψε την περιοχή του Αγίου Λωτ, στη νότια ακτή της Νεκράς Θάλασσας στο Σάφι, και έφτιαξε – μαζί με το αρμόδιο υπουργείο της χώρας – το μουσείο στο χαμηλότερο σημείο της γης!

Οι Έλληνες επιστήμονες: αρχαιολόγοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, συντηρητές συμμετέχουν ενεργά εδώ και χρόνια σε μεγάλα έργα ανασκαφών, αναστήλων, συντήρησης, κάτι όμως που το ευρύ κοινό αγνοεί. Άλλωστε τα ΜΜΕ και δη τα ηλεκτρονικά, σπάνια εστιάζουν σε τέτοια έργα. Αυτό ακριβώς ανέλαβε το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, διοργανώνοντας κύκλο διαλέξεων με θέμα την «Ελληνική παρουσία σε χριστιανικά μνημεία της Ανατολικής Μεσογείου».

Ο κύκλος άνοιξε με τις ανασκαφές στη Μονή του Απόλλω στο Μπα-

ουίτ (Bawit) στη Μέση Αίγυπτο από το Γαλλικό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας (IFAO) και το Μουσείο του Λούβρου. Αλλά και τη δική μας Μαρίνα Χατζημπαλάου, αρχιτέκτονα - αρχαιολόγο, ερευνήτρια στο Γαλλικό Ινστιτούτο Ανατολικής Αρχαιολογίας του Καΐρου (IFAO).

Σε μια περιοχή πλούσια σε χριστιανικά μνημεία, κυρίως μοναστικά συγκροτήματα που ιδρύθηκαν στα τέλη του 4ου ή τον 5ο αι., βρίσκονται τα κατάλοιπα της μονής του Μπαουίτ. Περίπου 25 χιλιόμετρα νοτίως της Ερμουπόλεως (σημερινό Ashmounein). Μία από τις σημαντικότερες μονές, που σύμφωνα με τη Historia Monachorum in Aegypto ιδρύθηκε από τον Αββά Απολλώ γύρω στα 386-388 μ.Χ. Τα παλαιότερα κτίσματα ανήκουν στα τέλη του 6ου αι., ενώ το απόγειο της μονής μπορεί να τοποθετηθεί, σύμφωνα με τις επιγραφές, στον 7ο και 8ο αιώνα. Η χρήση του χώρου τεκμηριώνεται έως τις αρχές του 12ου αι., περίοδος κατά την οποία στη θέση της προϋφιστάμενης μονής αναπτύχθηκε ένα νεκροταφείο.

Αυτά τόνισε στην ομιλία της η διευθύντρια των ανασκαφών, υπογραμμίζοντας πως μεταξύ άλλων το Μπαουίτ «απέδωσε την πλουσιότερη παπυρολογική και επιγραφική τεκμηρίωση της περιοχής, καθώς και τα ωραιότερα ζωγραφικά και γλυπτικά έργα της χριστιανικής Αιγύπτου για την περίοδο που προηγήθηκε της αραβικής κατάκτησης (641) και τον αιώνα που την ακολούθησε». Μέρος του μπορεί κανείς να θαυμάσει στο Κοπτικό Μουσείο του Καΐρου και στο Μουσείο του Λούβρου, μέσω της ανε-

Ζωγραφικός διάκοσμος της χριστιανικής Αιγύπτου στο Μπαουίτ.

Στην Αίγυπτο, σε μια περιοχή πλούσια σε χριστιανικά μνημεία, βρίσκονται τα κατάλοιπα της Μονής του Απόλλω στο Μπαουίτ.

“
Κύκλος διαλέξεων στο Βυζαντινό Μουσείο για τον Άγιο Γεώργιο, το μοναστήρι του Λωτ στην Ιορδανία και ιερούς χώρους στη Νουβία.

ράσματος» των ανασκαφικών ευρημάτων, εξ ημισείας μεταξύ της χώρας προέλευσης των ξένων ερευνητικών ιδρυμάτων και της Αιγύπτου.

Θύμιζε ότι οι ανασκαφές στο κομ (περιοχή διαμορφωμένη με υλικά επίχωσης και άμμο, τα οποία καλύπτουν ερείπια) του Μπαουίτ που ξεκίνησαν το 1901-1902 από τον Jean Clédat, ο οποίος έφερε στο φως δύο εκκλησίες και μεγάλο αριθμό κτισμάτων, συνεχίστηκαν το 1913 και 1915 υπό τη διεύθυνση του Jean Maspero. Και έπειτα από εγκατάλειψη δεκαετιών ξανάρχισαν από το 2002.

Το ταξίδι στη Βηθλεέμ

Τα τελευταία εννέα χρόνια οι εργασίες εκτυλίσσονται σε δύο τομείς του κομ: στον βόρειο και τον κεντρικό, όπου εντοπίστηκε οικιστικό συγκρότημα με δωμάτια γύρω από μία κεντρική αυλή, το οποίο από την κεραμική και τα νομίσματα που βρέθηκαν, χρονολογείται στο πρώτο μισό του 7ου αιώνα. Από τους ανασκαμμένους χώρους ξεχωρίζει το δωμάτιο S7, με πλούσια ζωγραφική διακόσμηση στους τοίχους και στον θόλο του δωματίου, ενώ σε άλλα σημεία εντοπίστηκαν τμήματα των τοίχων που κοσμούσαν με φυτικά και γεωμετρικά μοτίβα. Εχει σημασία και ειδικά τέτοιες ημέρες ότι μια πλευρά, η βόρεια, ήταν κοσμημένη με επεισόδια από την παιδική ηλικία του Χριστού. «Το όνειρο του Ιωσήφ, το ταξίδι στη Βηθλεέμ, η Γέννηση με το θαύμα της Σαλώμης παρουσία των βοσκών, η Υπαπαντή και τέλος η Προσκύνηση των Μάγων, εκ των οποίων σώζονται οι δύο από τους τρεις». Η τελευταία είναι μία από τις καλύτερα διατηρημένες τοιχογραφίες του χώρου, αποικισμένη για σε διαδικασία συντήρησης. «Η διαδοχή των σκηνών συμφωνεί με το Ευαγγέλιο του Ψευδο-Ματθαίου, το οποίο φαίνεται πως επέλεξε ο αγιογράφος ή ο εντολέας των τοιχογραφιών. Στο ανατολικό άκρο του θόλου, η Παρθένος κάθεται πάνω σε ένα μικρό θρόνο με το Βρέφος στα γόνατά της».

Σε άλλη πλευρά, στη νότια, διατηρούνται σήμερα εννέα μορφές Προφπτών, που αναγνωρίζονται από τον πάπυρο και το απόσπασμα της προφητείας που κρατούν.

Από το 2008 βρίσκεται σε εξέλιξη η ανασκαφή ενός νέου, μεγάλου ναού, ο οποίος φαίνεται ότι αποτελεί την κύρια εκκλησία της μονής. Τρίκλιτη βασιλική που κατασκευάστηκε στα τέλη του 6ου - αρχές του 7ου αι. και παρέμεινε σε χρήση τουλάχιστον μέχρι τις αρχές του 9ου αιώνα. Ενδιαφέρον έχουν οι τοιχογραφίες, όπως φαίνεται από τον μεγάλο αριθμό θραυσμάτων που βρέθηκαν στις επιχώσεις. Μία μάλιστα, απεικονίζει, μέσα σε κύκλο που εγγράφεται σε ρόμβο, μία γαζέλα.

Στις 16 Ιανουαρίου σειρά έδωκε ο Γεώργιος Πενέλνς (ομότιμος καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) και ο Γρηγόρης Πενέλνς, (δρ Πολιτικός Μηχανικός), για την «Αναστήλωση του ιστορικού ναού του Αγίου Γεωργίου στο Κάιρο και του υποκειμένου Ρωμαϊκού Πύργου», ενώ στις 13 Φεβρουαρίου 2014 ο Κωνσταντίνος Πολίτης, ερευνητής στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, θα μιλήσει για το «Παλαιοχριστιανικό μοναστήρι του Αγίου Λωτ στην Ιορδανία».

Τέλος, τον Μάρτιο ο Αλέξανδρος Τσάκος, δρ αρχαιολόγος, επιστημονικός συνεργάτης του Πανεπιστημίου Μπέργκεν στη Νορβηγία θα φωτίσει τους «Ιερούς χώρους και Ιερά κείμενα της Χριστιανικής Νουβίας».

Ο Μιχάλης Χριστοδούλου απουσιάζει.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

21.30 Labyrinth

- 07.30 Θεία Λειτουργία
- 10.30 Βήματα στην άμμο (Ε)
- 12.30 Η ύπαιθρος
Εβδομαδιαία εκπομπή με θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή.
- 13.00 Κύπρος ένα ταξίδι
Ένα οδοιπορικό και μια περιδιάβαση στην Κύπρο του χθες και του σήμερα.
- 13.30 Είμαστε εδώ
Νεανική εκπομπή.
- 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.15 Σάββατο κι απόβραδο (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 15.45 Τετ-Α-Τετ (Ε)
Εκπομπή με τον Τάσο Τρύφωνος.
- 17.00 Η παροιμία μας
Εκπομπή για τους αποδήμιους Κυπρίους, με τη Γιάννα Ιακώβου.
- 17.30 Αμύνησθαι περί πάτρης
- 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.15 Πατάτες 9 (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
- 18.50 Χωρίς αποσκευές
Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 19.20 Κυπριώτικο σκετσ (Ε)
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.30 Labyrinth
Επική τηλεταινία δράσης και περιπέτειας με τους Βανέσα Κέρμπι, Τζέσικα Μπράουν Φίντλι. Σε δύο μέρη. Μέρος Α
- 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15 Πατάτες 9 (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
- 23.45 Η παροιμία μας (Ε)
- 00.15 4U two (Ε)
- 02.15 Χωρίς αποσκευές (Ε)

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

21.00 Ταξί

- 07.00 MAD Music
- 08.00 Παιδική Ζώνη
Το κόκκινο λεωφορείο Η Ρόζι και οι φίλοι της Τόμας το τρενάκι Ποκόγιο Μπομπ ο μάστορας Μπάρνι Κλίφορντ The big Cartoonie show Τα τρελά Καρτούνς Στη χώρα του γιατί - Γιατί TV (Ε)
- 12.55 Το κόκκινο λεωφορείο ταξιδεύει (Ε)
- 13.40 Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Καλλιτεχνικού Πανιάζ
Ελεύθερο πρόγραμμα στα ζεύγη.
- 15.00 Παιδική Ζώνη (Ε)
- 16.40 Παράθυρο
Στον Κόσμο-Παρίσι Ντοκιμαντέρ που μας ταξιδεύει σε μεγαλουπόλεις.
- 17.10 Μηχανοκίνητος αθλητισμός (Ε)
- 18.05 Η Κύπρος κοντά σας (Ε)
Μια ζωντανή γέφυρα επικοινωνίας με τους όπου γης Κύπριους συμπατριώτες μας.
- 19.00 MAD Music
- 20.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Στην αγγλική.
- 20.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
Στην τουρκική.
- 21.00 Ταξί
Κοινωνική ιταλική σειρά.
- 22.40 Ταξίδι στον χρόνο (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
- 23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Ε)

MEGA ΘΗΛ.: 22477777

21.20 DanSing for you 3

- 07.00 Θεία Λειτουργία
- 10.00 Μουσική και σουκάρια (Ε)
- 11.00 Απλή μέθοδος των τριών (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 12.00 Χωρίς συνταγή (Ε)
- 13.00 Όνειρο ήταν (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 14.40 Smart face (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
- 15.30 Πού σου νέφκω... (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
- 16.40 Μουσικό κουτί Live - (Ε)
Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι.
- 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.10 Μουσικό κουτί Live
Συνέχεια.
- 19.00 An American girl adventure
Οικογενειακή τηλεταινία, με τους Σαϊλντ Γούντλι, Μάρισα Γκέι Χάρντεν.
- 20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20 DanSing for you 3
Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Χριστιάννα Αριστοτέλους.
- 00.50 Ίκνυ (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 01.40 Οι μάγισσες της Σμόρνης (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 02.30 Η ζωή που δεν έζησα (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 03.20 Μπ φορβάσι τη φωτιά (Ε)
- 04.20 Love sorry (Ε)

ANT1 ΘΗΛ.: 22200200

21.15 Dancing With the Stars 4

- 07.00 Ένα κι ένα (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 07.30 Super μπαμπάς (Ε)
- 08.20 Εκπαιδευόμενος τον Μπάμπη (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 09.10 Η εκδίκηση (Ε)
Αισθηματική τηλενουβέλα.
- 11.10 Δείξε μου το φίλο σου (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 11.45 The Biggest Game show in the World
Music and more
Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.50 Βαλς με 12 θεούς (Ε)
- 15.20 Μπρούσκο (Ε)
- 17.10 The Voice Blind Auditions (Ε)
- 18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.10 The Voice Blind Auditions
Συνέχεια.
- 18.30 Λεφτά στο λεπτό
- 18.40 The Voice Blind Auditions
Συνέχεια.
- 19.30 Πλάκα κάνεις - Hotel Edition
Prank show.
- 20.20 Τα νέα του ANT1
- 21.15 Dancing With the Stars 4
Talent show με τη Δούκισσα Νορμικού.
- 00.15 Τίλοι είδησεων
- 00.20 Αθλητικές ειδήσεις
- 00.30 Κράτα γερά (Ε)
Adventure game.
- 01.20 Ιστορίες μυστηρίου (Ε)
Ελληνική σειρά.
- 02.10 Μαύρος υκεανός (Ε)
Ελληνική σειρά.

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

21.30 Το λεβεντόπαιδο

- 07.40 Βουράτσε γεπόνιοι (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 08.30 Οι Τάκκοι (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 09.00 Ζωή ποδήλατο (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 10.00 Μες στην καλή χαρά
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κατερίνα Καραβάτου
- 14.00 Οικογενειακές ιστορίες (Ε)
Real life πρόγραμμα.
- 15.00 7 ουρανοί και σύννεφα αλιτές (Ε)
Κυπριακή σειρά.
- 17.00 Καιρός για Κύπρο
Ταξιδιωτική εκπομπή με τη Ρούλα Γεωργιάδου.
- 17.40 The cooking
Εκπομπή μαγειρικής.
- 18.30 Τομές στα γεγονότα
Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 20.20 Τομές στα γεγονότα
- 21.30 Το λεβεντόπαιδο
Κωμωδία, με τους Δημήτρη Παπαμιχαήλ, Έλενα Ναθαναήλ, κ.ά.
- 23.10 C.S.I.: Miami VIII
Ξένη σειρά.
- 00.10 Γεγονότα σε τίτλους
- 00.15 Ν.Κ.Ι.Σ. VI (Ε)
Ξένη σειρά.
- 01.10 Οι ιστορίες του αστυνομίου Μπέκα (Ε)
Ελληνική αστυνομική σειρά.
- 02.00 Μες στην καλή χαρά (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κατερίνα Καραβάτου.

MAD ΘΗΛ.: 22472472

17.30 Fashion Music Project

- 06.00 Wake Up... Hits
  - 08.00 Breakfast
  - 11.00 Breaking MAD
  - 12.00 MAD Greek Top 10
  - 13.00 Greeks Only Mixer
  - 15.00 Zone M
  - 17.00 Games
  - 17.30 Fashion Music Project
  - 18.00 Λάικ στα ελληνικά
  - 19.00 Hits Non Stop
  - 21.00 OK @ Night
  - 22.00 Nu School Old School
  - 23.00 Zone M
- CAPITAL ΘΗΛ.: 25577577
-
- 21.00 Tower of the firstborn
- 07.35 Κάθε κατεργάρης στον πάγκο του (Ε)
  - 08.00 Κουζίνα με άποψη (Ε)
  - 08.30 Star stories (Ε)
  - 09.05 Παιδική Ζώνη
  - 12.10 Τηλεαγορά
  - 13.55 Σ' αγαπώ (Ε)
  - 14.30 Τηλεαγορά
  - 16.30 Κηποτεχνία
  - 16.55 Ποτέ δεν είναι αργά
Ελληνική ταινία.
  - 18.30 Πέστα Θέκλα
  - 20.00 Top Models (Ε)
  - 21.00 Tower of the firstborn
Περιπέτεια.
  - 01.00 Marked for death
Περιπέτεια.

TV PLUS ΘΗΛ.: 22600600

21.10 Demolition Man

- 08.05 Παιδική Ζώνη
  - 14.00 KOVIZ Fun
  - 16.00 Τηλεαγορά
  - 17.00 Φ+M Live (Ε)
  - 18.10 Μίλα (Ε)
  - 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 19.00 Μίλα
Συνέχεια.
  - 19.20 The Fresh Prince of Bell Air
  - 20.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
  - 21.10 Demolition Man
Περιπέτεια με τους Σιλβέστερ Σταλόνε, Γουέλι Σνίπς, κ.ά.
  - 23.15 Alien Intruder
Ταινία δράσης.
  - 00.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Από το Star)
- LTV ΘΗΛ.: 22357272
-
- 21.00 A dangerous method
- 07.30 Cheaper by the dozen
  - 09.15 Mayor Cupcake
  - 10.45 What women want
  - 12.55 First dog
  - 14.35 Fools Rush In
  - 16.25 Spy Kids: All the time in the world
  - 18.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Live)
  - 20.00 LTV Sports News
  - 21.00 A dangerous method
  - 23.00 Crackie
  - 00.35 Ζώνη ενηλίκων
  - 04.45 Extract

EXTRA

- 07.15 Extra Kids 11.05 Στην κουζίνα με την Βέφα 12.00 Θανάσσκας ο πολυτεταμένος 14.00 Ταξίδι ζωής 16.00 Το πάρτι της ζωής σου 16.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Στη νοσηματική) 17.00 Θα σε κάνω βασίλισσα 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 19.30 Ο Λαμπρόκος μπαλάντερ 21.00 7 μέρες Κύπρος 22.30 Ελληνική ταινία 23.55 Ξένη ταινία

NOVACINEMA 1

- 07.00 The Barefoot Contessa
- 09.10 The Dating Coach
- 10.40 Cine News 11.05 The First Time 12.50 Annie 15.00 NCIS, XI - Ep. 13 15.50 How I Met Your Mother, VIII 16.20 Person Of Interest, III 17.10 Cine News 18.25 Asterix & Obelix: God Save Britannia 20.25 Late Blooms 22.00 Dead Man Down 00.00 Perfect Sense 01.35 Hostel

LTV SPORTS 1

- 08.30 Αγγλικό Πρωτάθλημα 10.15 Ισπανικό Πρωτάθλημα (Ε) 12.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε) 14.00 Χωρίς παρωπίδες (Ε) 14.45 Ιπποδρομίες (Live) 20.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα (Live) 22.00 Πρωτάθλημα Γλαυκού Κληρίδη 02.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα 04.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα

NOVASPORTS 1

- 08.45 Παναθηναϊκός-Πανθηρακικός (Ε) 10.30 Πανιώνιος-ΠΑΟΚ (Ε) 12.30 Novasports - Classic Zone 14.30 TODAY 15.00 Ο Δρόμος προς το Ρίο (Ε) 15.30 Ο Κόσμος του Ποδοσφαίρου (Ε) 16.00 Παίζουμε Ελλάδα - Λεπτό προς Λεπτό 19.30 Βέροια-Παναθηναϊκός (Live) 21.30 Παίζουμε Ελλάδα! (Live)

Βασικό κριτήριο επιλογής μιας τηλεόρασης το λειτουργικό σύστημα

Με βάση τις παρουσιάσεις και τις ανακοινώσεις που έγιναν στη φετινή έκθεση CES, φαίνεται πως σύντομα ένας καταναλωτής που πρόκειται να αγοράσει καινούργια τηλεόραση, πέρα από τα υπάρχοντα κριτήρια επιλογής, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και το λειτουργικό σύστημα που αυτή «τρέχει». Κι αυτό γιατί τουλάχιστον τρία ακόμη οικοσυστήματα για «έξυπνες» TV αναμένεται να κάνουν την εμφάνισή τους στην αγορά, ενσωματωμένα σε νέα μοντέλα παγκόσμιων κολοσσών από τον κλάδο των τηλεοράσεων. Η αρχή έγινε από τη LG, η οποία έδειξε σε «δράση» το webOS, το λειτουργικό σύστημα που είχε αναπτύξει αρχικά για φορητές συσκευές και το οποίο η κορεατική εταιρεία αγόρασε πέρυσι από τη Hewlett Packard. Η κορεατική εταιρεία εκτιμάται ότι θα ενσωματώσει το webOS στο 70% των «έξυπνων» μοντέλων της που θα κυκλοφορήσουν φέτος σε όλο τον κόσμο, υποστηρίζοντας πως το λειτουργικό έχει τρία σημαντικά πλεονεκτήματα - κάνοντας πιο εύκολη τη σύνδεση της τηλεόρασης στο οικιακό δίκτυο, την εναλλαγή μεταξύ online και offline πηγών, όπως και την αναζήτηση περιεχομένου. Μέσα στο 2014 θα κυκλοφορήσει και η Samsung τα πρώτα μοντέλα με το Tizen, το λειτουργικό που αναπτύσσει σε συνεργασία με εταιρείες όπως η Intel, για smartphone, τηλεοράσεις, ακόμη και για οικιακές συσκευές. Αν και η Samsung επιβεβαίωσε ότι οι πρώτες TV θα «αποκαλιφθούν» τους επόμενους μήνες, ωστόσο στο περίπτερό της δεν υπήρχε κάποια συσκευή που να «τρέχει» το καινούργιο λειτουργικό. Από την άλλη πλευρά, η Panasonic θα αξιοποιήσει το Firefox OS του ιδρύματος Mozilla, για να κάνει τις «έξυπνες» τηλεοράσεις της ακόμη εξυπνότερες. Εχοντας κάνει ήδη την εμφάνισή του στα πρώτα smartphone, το Firefox OS υπόκειται μεγάλη ποικιλία σε εφαρμογές, οι οποίες θα μπορούσαν εύκολα να προσαρμοστούν από την θόνη ενός κινητού στο πολύ μεγαλύτερο πάνελ μιας τηλεόρασης.

Παράθυρο της Google στον τεχνολογικό κόσμο

Υπερυψηλή ανάλυση βίντεο (Ultra HD) με χαμηλές συνδέσεις Ιντερνετ

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Ενα βήμα πιο κοντά φέρνει η Google την εποχή όπου τα βίντεο υπερυψηλής ανάλυσης (Ultra HD) θα γίνουν τόσο διαδεδομένα όσο είναι σήμερα το Full HD, καθώς η εταιρεία ανακοίνωσε ένα νέο πρότυπο κωδικοποίησης (video codec), το οποίο μειώνει θεαματικά τις ιντερνετικές ταχύτητες που απαιτούνται για να προβληθεί απευθείας μέσω web οπτικοακουστικό υλικό Ultra HD. Η Google ονόμασε το πρότυπο VP9 και θα το διαθέσει δωρεάν ώστε, εκτός από το δικής της ιδιοκτησίας YouTube, να έχει τη δυνατότητα να το αξιοποιήσει οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία online βίντεο.

Η υπερυψηλή ευκρίνεια (3.840x2.160 pixels) φέρνει μια νέα τηλεοπτική εποχή, αφού έχει τετραπλάσια ανάλυση από το Full HD, με αποτέλεσμα η εικόνα σε μια συμβατή τηλεόραση ή μόνιτορ να είναι εντυπωσιακά λεπτομερής, δίνοντας περισσότερο την αίσθηση πως κοιτά κανείς «ένα παράθυρο στον κόσμο», και λιγότερο μια οθόνη. Αναπόφευκτα όμως το μέγεθος μιας Ultra HD ταινίας είναι πολύ μεγάλο, με συνέπεια να χρειάζεται αρκετά υψηλές ιντερνετικές ταχύτητες για να μπορεί να αναπαραχθεί μέσω Διαδικτύου.

Ετσι, ακόμη και με το επίσημο πρότυπο κωδικοποίησης High Efficiency Video Coding (HEVC ή H.265), το οποίο έχει ήδη εγκριθεί από τη Διεθνή Ένωση Τηλεπικοινωνιών, χρειάζεται μια καλή σύνδεση στο Ιντερνετ ώστε να μπορεί ένας τηλεθεατής να χρησιμοποιήσει το YouTube ή κάποια ανάλογη υπηρεσία για να απολαύσει βίντεο υπερυψηλής ανάλυσης. Χαρακτηριστικά είναι η περίπτωση του διαδικτυακού «βιντεοκλάμπ» Netflix στις ΗΠΑ, το

Ξε λίγα χρόνια οι τηλεοράσεις θα είναι μόνο «έξυπνες» με μεγάλες δυνατότητες και θα παρέχουν πολλές πληροφορίες.

οποίο θα συμπεριλάβει από φέτος τις πρώτες τηλεοπτικές σειρές Ultra HD με το πρότυπο HEVC, που θα μπορούν να δουν μόνον όσοι συνδρομητές του έχουν συνδέσεις με ταχύτητα τουλάχιστον 15 Mbps.

Αντίθετα, το πρότυπο της Google υπόσχεται την ίδια ποιότητα εικόνας με 50% μικρότερη ταχύτητα, κάνοντας την υπερυψηλή ευκρίνεια προβάσιμη σε πολύ περισσότερα νοικοκυριά σε όλο τον κόσμο. Η μόνη προϋπόθεση θα είναι το VP9 να υποστηρίζεται από το hardware των Ultra HD συσκευών όπου πρόκειται να αναπαραχθεί το βίντεο. Ωστόσο, και σε αυτό το σημείο η αμερικανική εταιρεία φαίνεται πως έχει προετοιμάσει κατάλληλα το έδαφος, έχοντας εξασφαλίσει τη συνεργασία αρκετών από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές ηλεκτρονικών προϊόντων ή εξαρτημάτων. Ετσι, το VP9 θα υποστηρίζουν στις συσκευές τους στο προσεχές μέλλον κολοσσοί όπως η Samsung, Sharp και Toshiba. Μάλιστα, στην έκθεση τεχνολογίας Consumer Electronics Show, η οποία πραγματοποιήθηκε την περασμένη εβδομάδα

στο Las Βέγκας, στα περίπτερα των LG, Panasonic και Sony υπήρχαν τηλεοράσεις που προέβαλαν απευθείας από το YouTube βίντεο υπερυψηλής ευκρίνειας, δείχνοντας στην πράξη τις δυνατότητες της τεχνολογίας.

Η συμμαχία γύρω από το νέο πρότυπο περιλαμβάνει όμως και εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των προσωπικών υπολογιστών, με πιο ενδεικτική περίπτωση την αμερικανική Intel, οι επεξεργαστές της οποίας υπάρχουν στο 80% και πλέον των PC που πωλούνται παγκοσμίως. Επίσης, με τη δημοφιλία που έχουν οι «έξυπνες» συσκευές, οι οποίες χρησιμοποιούνται ολοένα περισσότερο για την παρακολούθηση βίντεο, από τους συνεργάτες της Google δεν λείπουν η Nvidia, η MediaTek, όπως και η Qualcomm. Σε δηλώσεις του στο σάιτ τεχνολογίας Gigaom, το ανώτερο στέλεχος του YouTube Francisco Varela υποστήριξε πως τα πρώτα μοντέλα που θα υποστηρίζουν το VP9 αναμένονται φέτος, ξεκινώντας με PC και φορητές συσκευές, αφού οι τηλεοράσεις θα ακολουθήσουν μέσα στο 2015. Ο ίδιος

πρόσθεσε επίσης πως το νέο πρότυπο δεν έρχεται να ανταγωνιστεί, αλλά να συμπληρώσει το HEVC με στόχο να συμβάλει ώστε να αντιμετωπιστεί η έλλειψη οπτικοακουστικού υλικού Ultra HD, που υπάρχει σήμερα.

Η αύξηση του διαθέσιμου υλικού, και η κυκλοφορία πιο οικονομικών τηλεοράσεων, αναμένεται να κάνει πολύ περισσότερο δημοφιλή την υπερυψηλή ευκρίνεια. Εξάλλου, ακόμη και με τα σημερινά δεδομένα, η εταιρεία ερευνών DisplaySearch προβλέπει πως οι παγκόσμιες πωλήσεις Ultra HD μοντέλων θα αυξηθούν φέτος κατά 550%, φτάνοντας τα 12,7 εκατομμύρια. Πάντως, το πρότυπο VP6 θα κάνει ευκολότερη τη... ζωή και όσων χρησιμοποιούν το YouTube για να βλέπουν βίντεο χαμηλότερης ανάλυσης, αφού και σε αυτή την περίπτωση θα περιορίσει επίσης κατά 50% τις απαιτούμενες ταχύτητες. «Από το 2015, ολοένα και πιο σπάνια θα χρειάζεται να περιμένει κανείς να «φορτώσει» το απόσπασμα που έχει επιλέξει, πριν ξεκινήσει να το βλέπει», όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο Varela.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΘΕΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων στο Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου:

- Μία (1) θέση Ερευνητικού Συνεργάτη για πλήρη απασχόληση στο γνωστικό αντικείμενο «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην τεχνολογικά υποστηριζόμενη μάθηση μέσω διερώτησης»
- Μίας (1) θέσης Ερευνητικού Συνεργάτη για πλήρη απασχόληση στο γνωστικό αντικείμενο «Εκπαιδευτική Έρευνα και Δικτύωση»

Τελευταία ημερομηνία για υποβολή των αιτήσεων: Τρίτη, 4 Φεβρουαρίου 2014 και ώρα 2:00 μ.μ.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου www.cut.ac.cy/cis στις Ευκαιρίες Εργοδότησης (εργοδότηση).

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλιμπρά, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας- Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Ταύροι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολύσει επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80τμ, 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευη 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Θέα Χώρος Πρασίνου, τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται οροφδιαμέρισμα στο Καϊμακλί. Αποτέλει από τρία υπνοδωμάτια επί suite και κοινόχρηστη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς επίπλω. Τηλέφωνο 9932745.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράντες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία, στη περιοχή Αγα-

πήνωρος στη Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

Ενοικιάζεται ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγλαντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, αποθήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, ορόφιο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυτήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιάκωβος 99-606-586.

Ενοικιάζεται αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εκ Βιομ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραφείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει επίσης πόρτα ασφαλείας και εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99634136. Λάρινακ.

Ενοικιάζεται ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλιμπρά, μεταξύ Παλαιού και Νέου δρόμου /Λοιάς- Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ.99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τμ στην περιοχή Colymbia-Γερμασόγεια. Εργάσιμη πεζοδρομίου και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμία, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαρία. Ολοκ. εμβαδό 5.686 με Σ.Δ 20%. Τηλ: 96885030 ιδιοκτήτης.

Πωλείται σε νεόκτιστη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιούπολη στο Δάλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεζοδρόμο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

Ενοικιάζεται οικία

Ενοικιάζεται ανώγειος κατοικία, σε τετρακατοικία, 2 υπνοδωματίων, με καθιστικό και σαλοτραπεζαρία, στην Βυζαντινού 10, Μακεδονίτισσα. Τηλ. 22353651, 99053744, 99422070.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, επιπλωμένο, πλήρως εξοπλισμένο, με κλιματισμό. Κατάλληλο και για φοιτητές. Λεωφ. Καλλιπόλεως κοντά στο πανεπιστήμιο. Τηλ. 22756808

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου σε μικρή πολυκατοικία, σε ήσυχη περιοχή στα Λατσία με άμεση πρόσβαση σε κύριες οδικές αρτηρίες (Mall, πανεπιστήμιο, αυτοκινητόδρομο). Χώροι 75 τ.μ. (55 τ.μ. εσωτερικοί χώροι και 20 τ.μ. καλυμμένη βεράντα). Εξοπλισμένο με εντοιχισμένο κουζίνα, ψυγείο, θέρμανση, κλιματισμό, διπλά παράθυρα, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο €350 μηνιαίως συμπεριλαμβανομένου τα κοινόχρηστα. Πληρ. 99 651466.

Πωλείται οικία

Πωλείται οικία στην Αγλαντζιά, 2όροφη 3 υπνοδωματίων 160 τ.μ, σε 290 τ.μ οικόπεδο με συντελεστή 120/100 δίπλα από το Σκαλί. Η κατοικία βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση με κεντρική θέρμανση, a.c, τζάκι και parking. Δεχόμαστε και ανταλλαγές με μικρότερης αξίας ακίνητα. Τιμή 235,000 συζητήσιμη. Τηλ: 97893366.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλούνται πολυτελή διαμερίσματα στη Λευκωσία: Ιθακή, Καλυψώ (χρόνος ολοκλήρωσης, Ιανουάριος 2014). Διατίθεται ένα διαμέρισμα τριών υπνοδωματίων με roof garden (185m2 + 84m2) και ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων (115m2).

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε στα τηλ.: 99685150, 99447800.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Νεοϊδρυθείσα φαρμακευτική εταιρία στην Λεμεσό ζητά την πρόσληψη Ιατρικού Επισκέπτη για την προώθηση Φαρμακευτικών προϊόντων σε γιατρούς και φαρμακεία.

Απαραίτητα προσόντα

- Κάτοχος πτυχίου Φαρμακευτικής, Χημείας, Βιολογίας ή σε άλλο σχετικό κλάδο.
  - 2-3 χρόνια εμπειρία στον κλάδο
  - Γνώσης ελληνικής και αγγλικής γλώσσας
- Παρακαλώ όπως στείλετε το βιογραφικό σας σημείωμα μαζί με μια φωτογραφία στην ηλεκτρονική διεύθυνσή info@unitedeuropepharma.com

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΡΟΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ (ΑΝ.ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ)

Αίτηση με αρ. ΠΑΦ/2051/2007 για χορήγηση πολεοδομικής άδειας για αναβάθμιση υφιστάμενου γηπέδου γκολφ (με παρεμφερείς αναπτύξεις) και διαχωρισμού οικοπέδων, στις κοινότητες Τσαδάς και Καλλέπειας.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Πολεοδομική Αρχή) ανακοινώνει ότι θα διεξαχθεί Δημόσια Ακρόαση για σκοπούς εξέτασης της αίτησης με αρ. ΠΑΦ/2051/ 2007, της Ιεράς Μητρόπολης Πάφου που αφορά την χορήγηση πολεοδομικής άδειας για αναβάθμιση υφιστάμενου γηπέδου γκολφ (με παρεμφερείς αναπτύξεις) και διαχωρισμού οικοπέδων, στις κοινότητες Τσαδάς και Καλλέπειας. Η αίτηση υποβλήθηκε με βάση τις σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου (Νέα Πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο).

Η Δημόσια Ακρόαση, η οποία αποτελεί μορφή δημόσιου διάλογου και διαβούλευσης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, αποσκοπεί στη διασφάλιση συνθηκών διαφάνειας και δημοκρατικότητας στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με αιτήσεις για χορήγηση πολεοδομικής άδειας σε σχέση με γήπεδα γκολφ. Η διενέργεια Δημόσιας Ακρόασης στοχεύει κυρίως στην πληρέστερη και πλέον ακριβή ενημέρωση της Πολεοδομικής Αρχής έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκληρωμένη αξιολόγηση της αίτησης.

Η Δημόσια Ακρόαση είναι ανοικτή στο κοινό και θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη, 30 Ιανουαρίου 2014, στις 11.00π.μ., στην αίθουσα του Minthis Hills Club House, στο χώρο του γηπέδου γκολφ στην Τσαδά. Σημειώνεται ότι, στις 10.00π.μ. θα προηγηθεί επίτοια επίσκεψη στο χώρο της ανάπτυξης.

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

JOHNNIE WALKER
MAN
 OF THE YEAR
 2 0 1 3

4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014, 21:20
ΖΩΝΤΑΝΑ ΣΤΟ
MEGA

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΘΛΗΤΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΝΤΙΔΗΣ
 ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΦΡΑΙΜ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
 ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΜΠΑΚΤΙΑΡΟΦ
 ΣΕΡΓΗΣ ΚΥΡΑΤΖΗΣ

MANAGER

ΤΟΝΙ ΕΛΛΗΝΑΣ
 ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΣΑΜΟΣ
 ΜΑΚΗΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ
 ΝΙΚΟΣ ΚΙΡΖΗΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

ΒΙΚΤΩΡΑΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ
 ΑΝΤΡΕΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
 ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΗΘΟΠΟΙΟΣ

ΛΩΡΗΣ ΛΟΪΖΙΔΗΣ
 ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
 ΜΑΡΙΝΟΣ ΚΩΝΣΟΛΟΣ
 ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
 ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
 ΜΑΡΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΟΦΑΡΙΔΗΣ
 ΚΛΕΙΤΟΣ ΚΛΕΙΤΟΥ
 ΑΝΤΡΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ
 ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΤΖΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

PHILIP VAN DALSEN / MTN
 DR. ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΙΤΤΑΣ / ΜΕΔΟΣΧΕΜΙΕ
 ΚΩΣΤΑΣ ΖΟΡΠΑΣ / Α. ΖΟΡΠΑΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ
 ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ / Χ.Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΛΤΔ
 ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ / ΡΗΣ FRANCHISED RESTAURANTS PUBLIC LTD